ခုဒ္ဒကနိကာယ်

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

မာတိကာ ပြီးပြီ။

ခုဒ္ဒကနိကာယ်

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁ - ဥရဂဝဂ်

၁ - ဥရဂသုတ်
၂ - ဓနိယသုတ်
၃ - ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ်
၄ - ကသိဘာရဒွါဇသုတ်
၅ - စုန္ဒသုတ်
၆ - ပရာဘဝသုတ်
၇ - ဝသလသုတ်
၈ - မေတ္တသုတ်
၉ - ဟေမဝတသုတ်
၁၀ - အာဠဝကသုတ်
၁၁ - ဝိဇယသုတ်
၁၂ - မုနိသုတ်

------

၂ - စူဠဝဂ်

၁ - ရတနသုတ်
၂ - အာမဂန္ဓသုတ်
၃ - ဟိရိသုတ်
၄ - မင်္ဂလသုတ်
၅ - သူစိလောမသုတ်
၆ - ဓမ္မစရိယသုတ်
၇ - ဗြာဟ္မဏဓမ္မိကသုတ်
၈ - နာဝါသုတ်
၉ - ကိံသီလသုတ်
၁၀ - ဥဋ္ဌာနသုတ်
၁၁ - ရာဟုလသုတ်
၁၂ - နိဂြောဓကပ္ပသုတ်
၁၃ - သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ်
၁၄ - ဓမ္မိကသုတ်

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

၃ - မဟာဝဂ်

------

၄ - အဋ္ဌကဝဂ်

သုတ္တန်ပိဋကပါဠိတော်

၅ - ပါရာယနဝဂ်

၁ - ဝတ္ထုဂါထာ

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

မာတိကာ ပြီးပြီ။

ခုဒ္ဒကနိကာယ်

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

=== ၁ - ဥရဂဝဂ် ===

၁ - ဥရဂသုတ်

၁။ (တစ်ကိုယ်လုံး) ပျံ့နှံ့၍ တည်သော မြွေဆိပ်ကို ဆေးတို့ဖြင့် ပယ်ဖျောက်သကဲ့သို့ အကြင် ရဟန်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာ သော အမျက်ဒေါသကို ပယ်ဖျောက်၏၊ မြွေသည် ဆွေးမြေ့သော အရေဟောင်းကို စွန့်လွှတ်သကဲ့သို့ ထိုရဟန်းသည် သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏ ဤမှာဘက်ကမ်းကို စွန့်လွှတ်၏။

၂။ (သူငယ်တို့သည်) ရေအိုင်သို့ ဆင်း၍ ရေအိုင်၌ ပေါက်သော ပဒုမ္မာကြာပန်းကို ချိုးဖြတ် ဖျက်ဆီးကုန် သကဲ့သို့ အကြင် ရဟန်းသည် ရာဂကို အကြွင်းမဲ့ ချိုးဖြတ် ဖျက်ဆီး၏၊ မြွေသည် ဆွေးမြေ့သော အရေဟောင်းကို စွန့်လွှတ်သကဲ့သို့ ထိုရဟန်းသည် သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏ ဤမှာဘက်ကမ်းကို စွန့်လွှတ်၏။

၃။ အကြင်ရဟန်းသည် ကျင်လည်စေတတ်သော လျင်စွာ ပြေးသွားတတ်သော တဏှာကို ခန်းခြောက် စေလျက် အကြွင်းမဲ့ ချိုးဖြတ် ဖျက်ဆီး၏၊ မြွေသည် ဆွေးမြေ့သော အရေဟောင်းကို စွန့်လွှတ်သကဲ့သို့ ထိုရဟန်းသည် သံသရာ တည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏ ဤမှာဘက်ကမ်းကို စွန့်လွှတ်၏။

၄။ ကြီးစွာသော ရေအလျဉ်သည် အလွန်အားနည်းသော ကျူရိုးတံတားကို တိုက်ဖျက်သွား သကဲ့သို့ အကြင် ရဟန်းသည် မာနကို အကြွင်းမဲ့ သတ်ဖြတ်၏၊ မြွေသည် ဆွေးမြေ့သော အရေဟောင်းကို စွန့်လွှတ် သကဲ့သို့ ထိုရဟန်း သည် သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏ ဤမှာဘက်ကမ်းကို စွန့်လွှတ်၏။

၅။ ရေသဖန်းပင်တို့၌ အပွင့်ကို စူးစမ်း ရှာဖွေသည်ရှိသော် မရနိုင်သကဲ့သို့ အကြင်ရဟန်းသည် ဘဝတို့၌ ပညာဖြင့် စူးစမ်း ရှာဖွေသည်ရှိသော် အနှစ် 'သာရ' ကို မရနိုင်၊ မြွေသည် ဆွေးမြေ့သော အရေဟောင်းကို စွန့်လွှတ် သကဲ့သို့ ထိုရဟန်းသည် သံသရာ တည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏ ဤမှာဘက်ကမ်းကို စွန့်လွှတ်၏။

၆။ အကြင် ရဟန်း၏ စိတ်၌ အမျက်ဒေါသတို့ မရှိကုန်၊ ပြည့်စုံမှု ပျက်စီးမှု တိုးပွါးမှု ဆုတ်ယုတ်မှု ခိုင်မြဲမှု ပြတ်စဲမှု ကောင်းမှု မကောင်းမှုကိုလည်း မဂ်လေးပါးတို့ဖြင့် လွန်မြောက်ခဲ့၏၊ မြွေသည် ဆွေးမြေ့သော အရေဟောင်းကို စွန့်လွှတ် သကဲ့သို့ ထိုရဟန်းသည် သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏ ဤမှာဘက်ကမ်းကို စွန့်လွှတ်၏။

၇။ အကြင်ရဟန်းသည် မိမိခန္ဓာအစဉ်၌ ကာမဝိတက်စသည်တို့ကို (အောက်မဂ်သုံးပါးတို့ဖြင့်) ရှို့မြှိုက် လောင်ကျွမ်း စေပြီးလျှင် (အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်) အကြွင်းမဲ့ ကောင်းစွာ ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ မြွေသည် ဆွေးမြေ့သော အရေဟောင်းကို စွန့်လွှတ်သကဲ့သို့ ထိုရဟန်းသည် သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏ ဤမှာဘက်ကမ်းကို စွန့်လွှတ်၏။

၈။ အကြင်ရဟန်းသည် လွှန်၍လည်း မပြေးသွား နောက်သို့လည်း မတွန့်ဆုတ်၊ ဤ(တဏှာမာနဒိဋ္ဌိ) ပပဉ္စတရား အားလုံးကို လွန်မြောက်ခဲ့၏၊ မြွေသည် ဆွေးမြေ့သော အရေဟောင်းကို စွန့်လွှတ်သကဲ့သို့ ထိုရဟန်းသည် သံသရာတည်း ဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏ ဤမှာဘက်ကမ်းကို စွန့်လွှတ်၏။

၉။ အကြင်ရဟန်းသည် လွှန်၍လည်း မပြေးသွား နောက်သို့လည်း မတွန့်ဆုတ်၊ ထိုရဟန်းသည် လောက၌ ဤသင်္ခတ တရားဟူသမျှ အားလုံးသည် ဗာလ ပုထုဇဉ်တို့ ထင်မှတ်သည့် နိစ္စသုခစသည်မှ ကင်း၏ဟု သိသောကြောင့် မြွေသည် ဆွေးမြေ့သော အရေဟောင်းကို စွန့်လွှတ်သကဲ့သို့ ထိုရဟန်းသည် သံသရာ တည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏ ဤမှာဘက်ကမ်းကို စွန့်လွှတ်၏။

၁၀။ အကြင်ရဟန်းသည် လွှန်၍လည်း မပြေးသွား နောက်သို့လည်း မတွန့်ဆုတ်၊ ထိုရဟန်းသည် ဤသင်္ခတတရား ဟူသမျှအားလုံးသည် ဗာလပုထုဇဉ်တို့ ထင်မှတ်သည့် နိစ္စသုခစသည်မှ ကင်း၏ဟု သိသောကြောင့် လောဘကင်းသည် ဖြစ်၍ မြွေသည် ဆွေးမြေ့သော အရေဟောင်းကို စွန့်လွှတ်သကဲ့သို့ သံသရာ တည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏ ဤမှာဘက်ကမ်း ကို စွန့်လွှတ်၏။

၁၁။ အကြင်ရဟန်းသည် လွှန်၍လည်း မပြေးသွား နောက်သို့လည်း မတွန့်ဆုတ်၊ ထိုရဟန်းသည် ဤသင်္ခတတရား ဟူသမျှအားလုံးသည် ဗာလပုထုဇဉ်တို့ ထင်မှတ်သည့် နိစ္စသုခစသည်မှ ကင်း၏ဟု သိသောကြောင့် ရာဂကင်းသည် ဖြစ်၍ မြွေသည် ဆွေးမြေ့သော အရေဟောင်းကို စွန့်လွှတ်သကဲ့သို့ သံသရာ တည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏ ဤမှာ ဘက်ကမ်းကို စွန့်လွှတ်၏။

၁၂။ အကြင်ရဟန်းသည် လွှန်၍လည်း မပြေးသွား နောက်သို့လည်း မတွန့်ဆုတ်၊ ထိုရဟန်းသည် သင်္ခတတရား ဟူသမျှ အားလုံးသည် ဗာလပုထုဇဉ်တို့ ထင်မှတ်သည့် နိစ္စသုခစသည်မှ ကင်း၏ဟု သိသောကြောင့် ဒေါသကင်းသည် ဖြစ်၍ မြွေသည် ဆွေးမြေ့သော အရေဟောင်းကို စွန့်လွှတ်သကဲ့သို့ သံသရာ တည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏ ဤမှာဘက်ကမ်း ကို စွန့်လွှတ်၏။

၁၃။ အကြင်ရဟန်းသည် လွှန်၍လည်း မပြေးသွား နောက်သို့လည်း မတွန့်ဆုတ်၊ ထိုရဟန်းသည် ဤသင်္ခတတရား ဟူသမျှအားလုံးသည် ဗာလပုထုဇဉ်တို့ ထင်မှတ်သည့် နိစ္စသုခစသည်မှ ကင်း၏ဟု သိသောကြောင့် မောဟကင်းသည် ဖြစ်၍ မြွေသည် ဆွေးမြေ့သော အရေဟောင်းကို စွန့်လွှတ်သကဲ့သို့ သံသရာ တည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏ ဤမှာဘက်ကမ်း ကို စွန့်လွှတ်၏။

၁၄။ အကြင်ရဟန်းအား တစ်စုံတစ်ခုသော အနုသယတို့ မရှိကုန်၊ အကုသိုလ် မူလတို့ကိုလည်း အကြွင်းမဲ့ ပယ်နုတ် အပ်ကုန်၏၊ မြွေသည် ဆွေးမြေ့သော အရေဟောင်းကို စွန့်လွှတ်သကဲ့သို့ ထိုရဟန်းသည် သံသရာ တည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ ၏ ဤမှာဘက်ကမ်းကို စွန့်လွှတ်၏။

၁၅။ အကြင်ရဟန်းအား ခန္ဓာကိုယ် (သက္ကာယ) ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော တစ်စုံတစ်ခု သော ပူပန် စေတတ်သော ကိလေသာတို့ မရှိကုန်၊ မြွေသည် ဆွေးမြေ့သော အရေဟောင်းကို စွန့်လွှတ်သကဲ့သို့ ထိုရဟန်းသည် သံသရာ တည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏ ဤမှာဘက်ကမ်းကို စွန့်လွှတ်၏။

၁၆။ အကြင်ရဟန်းအား ဘဝ၌ မြဲစွာ ဖွဲ့ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော တစ်စုံတစ်ခုသော ကိလေသာ (တဏှာ)တို့ မရှိကုန်၊ မြွေသည် ဆွေးမြေ့သော အရေဟောင်းကို စွန့်လွှတ်သကဲ့သို့ ထိုရဟန်းသည် သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏ ဤမှာဘက်ကမ်းကို စွန့်လွှတ်၏။

၁၇။ အကြင်ရဟန်းသည် နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်နိုင်သောကြောင့် ဆင်းရဲ မရှိ၊ သို့လော သို့လော တွေးတော ယုံမှားမှုကို လွန်မြောက်၏၊ ရာဂစသော ငြောင့်တံသင်းမှ ကင်း၏၊ မြွေသည် ဆွေးမြေ့သော အရေဟောင်းကို စွန့်လွှတ် သကဲ့သို့ ထိုရဟန်းသည် သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏ ဤမှာ ဘက်ကမ်းကို စွန့်လွှတ်၏။

ရှေးဦးစွာသော ဥရဂသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဥရဂဝဂ် ===

၂ - ဓနိယသုတ်

၁၈။ (ကိုယ်ပိုင်နွားတို့ကို ထိန်းကျောင်းသူ နွားကျောင်းသား ဓနိယသည် ဤသို့ ဆို၏) -

ငါသည် ထမင်းချက်ပြီးသူ နွားနို့ညှစ်ယူပြီးသူ ဖြစ်၏၊ မဟီမြစ်၏ ကမ်းနား၌ အခြံအရံနှင့်တကွ နေသူဖြစ်၏၊ (ငါ၏) အိမ်ကိုလည်း မိုးပြီးလေပြီ၊ မီးကိုလည်း ထွန်းညှိပြီးလေပြီ၊ မိုးနတ်မင်း သင်သည် ရွာသွန်းလိုပါမူ ရွာသွန်းလိုက်ပါလော့။ (၁)

၁၉။ (မြတ်စွာဘုရားက ဤသို့ မိန့်ဆို၏) -

ငါသည် အမျက်မထွက်သူ စိတ်၌ စူးဝင်တတ်သော ငြောင့်တံသင်း ကင်းပြီးသူ ဖြစ်၏၊ မဟီမြစ်၏ ကမ်းနား၌ တစ်ညဉ့်သာ နေသူဖြစ်၏၊ ငါ၏ (ခန္ဓာ) အိမ်ကို (ကိလေသာ) အမိုး ဖွင့်လှစ်ထားပြီ၊ မီး (တစ်ဆယ့်တစ်ပါး) ငြိမ်းအေး လေပြီ၊ (ကိလေသာဟူသော) မိုးနတ်မင်း သင်သည် ရွာသွန်းလိုမူ ရွာသွန်းလိုက်ပါလော့။ (၂)

၂၀။ (နွားကျောင်းသား ဓနိယက ဤသို့ ဆို၏) -

(ဤအရပ်၌)မှက် ခြင် မရှိကုန်၊ မြက်တို့ပေါက်ရာ မြစ်ဝှမ်း၌ နွားတို့ ကျက် စားကုန်၏၊ ထိုနွားတို့သည် ရွာချလာသော မိုးကြီးကိုလည်း ခံနိုင်ရည် ရှိကြကုန်၏၊ မိုးနတ်မင်း သင်သည် ရွာသွန်းလိုမူ ရွာသွန်းလိုက်ပါလော့။ (၃)

၂၁။ (မြတ်စွာဘုရားက ဤသို့ မိန့်ဆို၏) -

ငါဘုရားသည် (အရိယမဂ်တည်းဟူသော) ဖောင်ကို (ဉာဏ်ဖြင့်) ဖွဲ့ထားပြီး ကောင်းစွာ စီရင်ထားပြီး ဖြစ်ခဲ့၏၊ (ငါသည်) ဩဃလေးပါးဟူသော ရေအလျဉ်ကို တွန်းလှန်ပယ် ဖျောက်ကူးမြောက်ပြီးလျှင် နိဗ္ဗာန် ဟူသော ကမ်းတစ်ဘက်သို့ ရောက်ပြီး ဖြစ်ရကား (ငါ့အား) ဖောင်ဖြင့် အကျိုး မရှိတော့ပေ၊ (ကိလေသာဟူသော) မိုးနတ်မင်း သင်သည် ရွာသွန်း လိုမူ ရွာသွန်းလိုက်ပါလော့။ (၄)

၂၂။ (နွားကျောင်းသား ဓနိယက ဤသို့ ဆို၏) -

(ငါ၏ အိမ်ရှင်မ) ဂေါပီသည် လင့်အလိုသို့ လိုက်တတ်၏၊ လော်လည်မှု မရှိ၊ ကာလရှည်စွာက ပေါင်းသင်းခဲ့သော မယားဖြစ်ခဲ့၏၊ ငါ့ကို မြတ်နိုး၏၊ ထိုမယား၏ အပြစ် တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ ငါမကြားစဖူး၊ မိုးနတ်မင်း သင်သည် ရွာသွန်းလိုမူ ရွာသွန်းလိုက်ပါလော့။ (၅)

၂၃။ (မြတ်စွာဘုရားက ဤသို့ မိန့်ဆို၏) -

ငါ၏ စိတ်သည် (ငါ့) အလိုသို့ လိုက်၏၊ ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်၏၊ ကာလရှည်ကြာစွာ ထက်ဝန်းကျင် ပွါးစေ အပ်ပြီးသည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာ ယဉ်ကျေး ပြီးဖြစ်ရကား ငါ့အား မကောင်းမှု မရှိတော့ချေ၊ (ကိလေသာဟူသော) မိုးနတ်မင်း သင်သည် ရွာသွန်းလိုမူ ရွာသွန်းလိုက်ပါလော့။ (၆)

၂၄။ (နွားကျောင်းသား ဓနိယက ဤသို့ ဆို၏) -

ငါသည် ကိုယ်ပိုင်အလုပ်ဖြင့်သာ အသက်မွေးမြူ၏၊ ငါ၏ သားသမီးတို့သည်လည်း ငါနှင့်အတူတကွ နေထိုင်ကြကုန် ၏၊ အနာရောဂါ မရှိကြကုန်၊ ထိုသားသမီးတို့၏ အပြစ် တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ ငါမကြားစဖူး၊ (မိုးနတ်မင်း) အကယ်၍ ရွာသွန်း လိုမူ ရွာသွန်းလိုက်ပါလော့။ (၇)

၂၅။ (မြတ်စွာဘုရားက ဤသို့ မိန့်ဆို၏) -

ငါသည် တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူ၏ အခစားမဟုတ်၊ လောကအားလုံး၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ် လောကုတ္တရာ သမာဓိ ချမ်းသာဖြင့် လှည့်လည်နိုင်သူ ဖြစ်၍ အဖိုးအခဖြင့် ငါ့အား အကျိုးမရှိတော့ပေ၊ (ကိလေသာဟူသော) မိုးနတ်မင်း အကယ်၍ ရွာသွန်းလိုမူ ရွာသွန်းလိုက်ပါလော့။ (၈)

၂၆။ (နွားကျောင်းသား ဓနိယက ဤသို့ ဆို၏) -

ဤအရပ်၌ ငါ့အား မသင်းမကွပ်ရသေးသော နွားပေါက်တို့လည်း ရှိကုန်၏၊ နို့စို့နွားငယ်တို့လည်း ရှိကုန်၏၊ ကိုယ်ဝန် ဆောင် နွားမတို့လည်း ရှိကုန်၏၊ အရွယ်ရောက် နွားမတို့လည်း ရှိကုန်၏၊ နွားတို့၏ အကြီးဖြစ်သော နွားလား (ဥသဘ) လည်း ရှိ၏၊ မိုးနတ်မင်း အကယ်၍ ရွာသွန်းလိုမူ ရွာသွန်းလိုက်ပါလော့။ (၉)

၂၇။ (မြတ်စွာဘုရားက ဤသို့ မိန့်ဆို၏) -

ဤသာသနာတော်၌ ငါဘုရားအား မသင်းမကွပ်ရသေးသော နွားပေါက် (ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာ) တို့သည်လည်း မရှိကုန်၊ နို့စို့နွားငယ် (အနုသယကိလေသာ) တို့သည်လည်း မရှိကုန်၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင် နွားမ (ပုညာဘိသင်္ခါရ) စသည်တို့သည် လည်းကောင်း အရွယ်ရောက်နွားမ (တဏှာ) တို့သည် လည်းကောင်း မရှိကုန်၊ နွားတို့၏ အကြီးဖြစ်သော နွားလားဥသဘ (အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်)သည်လည်း မရှိ၊ (ကိလေသာဟူသော) မိုးနတ်မင်း အကယ်၍ ရွာသွန်းလိုမူ ရွာသွန်းလိုက်ပါလော့။ (၁၀)

၂၈။ (နွားကျောင်းသား ဓနိယက ဤသို့ ဆို၏) -

နွားချည်တိုင်တို့ကို မတုန်လှုပ်စေကုန်မူ၍ မြဲစွာ စိုက်ထားအပ်ကုန်ပြီ၊ ဖြူဆန်မြက်ဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော ကြိုးအသစ် တို့ကို ကောင်းစွာ ကျစ်ထားကုန်ပြီ၊ (ထိုကြိုးတို့ကို) နွားငယ်တို့သည်လည်း ဖြတ်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ကုန်၊ မိုးနတ်မင်း အကယ်၍ ရွာသွန်းလိုမူ ရွာသွန်းလိုက်ပါလော့။ (၁၁)

၂၉။ (မြတ်စွာဘုရားက ဤသို့ မိန့်ဆို၏) -

နွားလားဥသဘသည် ကြိုးအနှောင်အဖွဲ့တို့ကို ဖြတ်၍ တည်သကဲ့သို့ ငါသည် အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ် အနှောင် အဖွဲ့တို့ကို ဖြတ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဆင်ပြောင်ကြီးသည် ဆင်တုံးမနွယ်ကြိုးကို ချိုးဖြတ်၍ တည်သကဲ့သို့ ငါသည် အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ် အနှောင်အဖွဲ့တို့ကို ဖြတ်သောကြောင့် လည်းကောင်း အမိဝမ်းတိုက်၌ ကိန်းနေခြင်းသို့ တစ်ဖန် ကပ်ရောက်တော့မည် မဟုတ်၊ (ကိလေသာ ဟူသော) မိုးနတ် မင်း အကယ်၍ ရွာသွန်းလိုမူ ရွာသွန်းလိုက်ပါလော့။ (၁၂)

၃၀။ ထိုခဏ၌ပင် မိုးကြီးသည် ချိုင့်ဝှမ်းရာအရပ်ကို လည်းကောင်း၊ ကုန်းအရပ်ကို လည်းကောင်း ပြည့်စေလျက် ရွာသွန်း၏၊ ဓနိယသည် ရွာသွန်းသော မိုးသံကို ကြား၍ ဤအနက်သဘောကို ဆိုလေ၏။ (၁၃)

၃၁။ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ကြရသော ငါတို့အား များစွာသော ကျေးဇူးတို့ကို ရကြပေကုန်စွ၊ စက္ခုငါးပါးရှိတော် မူသော မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏၊ မုနိတို့၏ အကြီး ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားသည် အကျွန်ုပ်တို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူပါလော့။ (၁၄)

၃၂။ တပည့်တော်သည် လည်းကောင်း၊ အလိုသို့ လိုက်တတ်သော အိမ်ရှင်မ ဂေါပီသည် လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရား ထံ၌ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်လိုပါကုန်၏၊ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း သေခြင်း၏ တစ်ဖက်ကမ်း (နိဗ္ဗာန်သို့) ရောက်ကြသူ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုကြသူတို့ ဖြစ်လိုပါကုန်၏၊ (ဤအနက်သဘောကို လျှောက်ဆို၏)။ (၁၅)

၃၃။ (ထိုအခါ ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် ဤသို့ ဆို၏) -

သားသမီးရှိသူသည် သားသမီးတို့ဖြင့် နှစ်သက်ရ၏၊ နွားရှိသူသည် နွားတို့ဖြင့် နှစ်သက်ရ၏၊မှန်၏- ဥပဓိတို့သည် လူကို နှစ်သက်စေကုန်၏၊ ဥပဓိမရှိသူသည် မနှစ်သက်ရပေ။ (၁၆)

၃၄။ (မြတ်စွာဘုရားက ဤသို့ မိန့်ဆို၏) -

သားသမီးရှိသူသည် သားသမီးတို့ဖြင့် စိုးရိမ်ရ၏၊ နွားရှိသူသည် နွားတို့ဖြင့် စိုးရိမ်ရ၏၊မှန်၏- ဥပဓိတို့သည် လူတို့ကို စိုးရိမ်စေကုန်၏၊ ဥပဓိမရှိသူသည် မစိုးရိမ်ရ။ (၁၇)

နှစ်ခုမြောက် ဓနိယသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဥရဂဝဂ် ===

၃ - ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ်

၃၅။ (ထိုအရှင်သည်) သတ္တဝါအားလုံးတို့၌ ဒဏ်မထားမူ၍ ထိုသတ္တဝါတို့တွင် တစ်ယောက်ယောက်ကိုမျှလည်း မညှဉ်းဆဲဘဲ ပစ္စေက ဗောဓိဉာဏ်ကိုရ၏၊ ၎င်ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါအသျှင်သည် သားသမီးကိုသော်လည်း အလိုမရှိပေ၊ အပေါင်း အဖော်ကို မူကား အဘယ်မှာ အလိုရှိပါတော့မည်နည်း၊ (ထို့အတူ သူတော်ကောင်းသည်) ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၁)

၃၆။ ရောနှောစပ်ယှက်မှု 'သံသဂ္ဂ' ဖြစ်နေသူအား ချစ်ခင်မှု 'သ္နေဟ' ဖြစ်ရသည့် အပြင်ချစ်ခင်မှု 'သ္နေဟ' သို့ အစဉ် လိုက်သော ဤဆင်းရဲအမျိုးမျိုး ဖြစ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ချစ်ခင်မှု 'သ္နေဟ' ကြောင့် ဖြစ်သော အပြစ်ကို ဉာဏ်ဖြင့် ရှုဆင်ခြင် လျက် ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၂)

၃၇။ အဆွေခင်ပွန်းတို့ကို လည်းကောင်း ချစ်ကျွမ်းဝင်သူတို့ကို လည်းကောင်း အစဉ်သနားသည် ဖြစ်၍ ထိုသူတို့၌ နှစ်သက်နှောင်ဖွဲ့သော စိတ်ရှိသူသည် အကျိုး စီးပွါးအားလုံးကို ဆုတ်ယုတ်စေ၏၊ ထို့ကြောင့် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံမှု၌ ဤအကျိုး ဆုတ်ယုတ်မှုဟူသော ဘေးကို ဉာဏ်ဖြင့် ရှုဆင်ခြင်လျက် ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၃)

၃၈။ ကျယ်ပြန့်သော ဝါးရုံကြီးသည် ငြိယှက်ရှုပ်ထွေးကာ တည်သကဲ့သို့သား သမီးတို့၌ လည်းကောင်း၊ မယားတို့၌ လည်းကောင်း ငဲ့ကွက်မှု ချစ်ခြင်း တဏှာသည် ထိုသားသမီးစသည်တို့၌ ငြိကပ်တွယ်တာ၏၊ ထို့ကြောင့် ဝါးရုံ၏ အလယ်၌ ပေါက်သစ်စဖြစ်သော ဝါးမျှစ်စို့သည် မငြိမတွယ်တည်သကဲ့သို့ ထို့အတူ မငြိကပ် မတွယ်တာဘဲ ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက် တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၄)

၃၉။ သားသမင်သည် တောအရပ်၌ အနှောင်အဖွဲ့ မရှိဘဲ သွားလိုရာရာ အရပ်သို့ ကျက်စားရန် သွားနိုင်သကဲ့သို့ ပညာရှိသော ယောကျ်ားသည် (သူတစ်ပါးနှင့်မစပ်ဘဲ) မိမိ အလိုဆန္ဒအတိုင်း ဖြစ်ခြင်းကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်လျက် ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၅)

၄၀။ အပေါင်းအဖော်တို့၏ အလယ်၌ တည်သူအား ထိုင်နေရာ၌သော် လည်းကောင်း၊ ရပ်တည်ရာ၌သော် လည်းကောင်း၊ သွားရာ၌သော် လည်းကောင်း၊ လှည့်လည်ရာ၌သော် လည်းကောင်း

(သူတစ်ပါးတို့) အတောင်းခံရ၏၊ (ထို့ကြောင့်) သူတစ်ပါးတို့ မမက်မောအပ်သော မိမိအလိုဆန္ဒအတိုင်း ဖြစ်ခြင်းကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်လျက် ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၆)

၄၁။ အပေါင်းအဖော်တို့၏ အလယ်၌ တည်သူအား ကစားမြူးထူးခြင်းနှင့် (ကာမဂုဏ်) မွေ့လျော်ခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ သားသမီးတို့၌လည်း ကျယ်ပြန့် များပြားသော ချစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ချစ်သူတို့နှင့် ကွေကွင်းခြင်းကို စက်ဆုပ် သည်ဖြစ်၍ ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၇)

၄၂။ ဆိုးကောင်း ယုတ်မြတ်ရတတ်သမျှသော ပစ္စည်းဖြင့် နှစ်သိမ့်ရောင့်ရဲကာ အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌ မေတ္တာ ဘာဝနာဖြင့် ပျံ့နှံ့စေလျက် ချမ်းသာစွာနေရသူ သတ္တဝါတို့၌ ထိပါးမှု မရှိသူဖြစ်သည့်အပြင် အတွင်းအပ ဘေးရန်တို့ကို သည်းခံနိုင်သူ ထိတ်လန့် ကြောက်ရွံ့ခြင်း မရှိသူဖြစ်၍ ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၈)

၄၃။ အချို့သော ရဟန်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ အချို့သော အိမ်နေသူလူတို့ကို လည်းကောင်း ချီးမြှောက်ရန် ခဲယဉ်း လှကုန်၏၊ ဤသို့ သိသောကြောင့် သူတစ်ပါး သားသမီးတို့၌ ကြောင့်ကြမဲ့ဖြစ်၍ ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ ၏။ (၉)

၄၄။ လုံ့လ ဝီရိယရှိသူသည် လူ၏ အသွင်အပြင်တို့ကို ပယ်ချ၍ အရွက်ကြွေ ကျပြီးသော ပင်လယ်က သစ်ပင်ကဲ့သို့ လူ၌ ဖြစ်သော အနှောင်အဖွဲ့တို့ကို ဖြတ်တောက်လျက် ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၁၀)

၄၅။ ရင့်ကျက်သည့် ပညာရှိသော ကောင်းစွာ နေလေ့ရှိသော ဝီရိယမလျော့သော အတူတကွ ကျင့်ဘက် မိတ်ဆွေ ကောင်းကို ရနိုင်ခဲ့မူ ထိုမိတ်ဆွေကောင်းနှင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ အတွင်းအပ ဘေးရန် အားလုံးတို့ကို လွှမ်းမိုးလျက် ကျင့်ရာ၏။ (၁၁)

၄၆။ ရင့်ကျက်သော ပညာရှိသော ကောင်းစွာ နေလေ့ရှိသော ဝီရိယ မလျော့သော အတူတကွ ကျင့်ဘက် မိတ်ဆွေ ကောင်းကို မရခဲ့မူ မင်းသည် မိမိအောင်နိုင်ပြီးသော တိုင်းနိုင်ငံကို ပယ်စွန့်ကာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်သကဲ့သို့ လည်း ကောင်း၊ တော၌ မာတင်္ဂမည်သော ဆင်ပြောင်ကြီးသည် တစ်ကောင်တည်း လှည့်လည်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၁၂)

၄၇။ အပေါင်းအဖော်တို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို အမှန်ပင် ငါတို့ ချီးမွမ်းပါကုန်၏၊ သီလစသည်တို့ဖြင့် မိမိထက်မြတ်သော အပေါင်းအဖော်တို့ကို လည်းကောင်း၊ မိမိနှင့်တူသော အပေါင်းအဖော်တို့ကို လည်းကောင်း မှီဝဲ ပေါင်းသင်းထိုက်ကုန်၏၊ ဤသို့သော အပေါင်းအဖော်တို့ကို မရခဲ့သော် အပြစ်ကင်းသော ဘောဇဉ်ကို သုံးဆောင်မှီဝဲလျက် ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက် တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၁၃)

၄၈။ ရွှေပန်းထိမ်သည်သားသည် ကောင်းစွာ ပြုလုပ်ပြီးကုန်သော လက်၌ နှစ်ဆင့် ဝတ်ထားသော ရွှေရောင် တလက် လက် ထွက်သော ရွှေလက်ကောက်တို့ အချင်းချင်း ထိခိုက်ကြသည်တို့ကို မြင်ရ၍ ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ ၏။ (၁၄)

၄၉။ အဖော်နှင့်တကွ ဤသို့ စကားပြောရခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ အလွန် ကပ်ငြိစွဲလမ်းခြင်းသည် လည်းကောင်း ငါ့အား ဖြစ်ခဲ့ရာ၏၊ နောင်အခါ ဖြစ်မည့် ဤသို့သော ဘေးကို ရှုဆင်ခြင်လျက် ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၁၅)

၅၀။ ဆန်းကြယ်ကုန် သာယာဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော စိတ်ပျော်မွေ့ဖွယ် ဖြစ်ကုန်သော ကာမဂုဏ်တို့သည် ဖောက်ပြန်သော သဘောအားဖြင့် စိတ်ကို မွှေနှောက်ချောက်ချား တတ်ကုန်၏ဟု ကာမဂုဏ်တို့၌ အပြစ်ကို ရှုမြင်ပြီး၍ ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၁၆)

၅၁။ ဤကာမဂုဏ်သည် ဘေးရန်လည်း မည်၏၊ အိုင်းအမာလည်း မည်၏၊ ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ်သော ဥပဒ္ဒဝေါလည်း မည်၏၊ အနာရောဂါလည်း မည်၏၊ ငြောင့်တံသင်းလည်း မည်၏၊

ဘေးလည်း မည်၏ ဟု ကာမဂုဏ်တို့၌ ဤသို့ သော ဘေးကို ရှုမြင်ပြီး၍ ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၁၇)

၅၂။ အအေးကို လည်းကောင်း၊ အပူကို လည်းကောင်း၊ ဆာလောင်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ မွတ်သိပ်ခြင်းကို လည်း ကောင်း၊ လေ နေပူကို လည်းကောင်း၊ ခြင် မှက် မြွေ ကင်း သန်းတို့ကို လည်းကောင်း ဤအလုံးစုံတို့ကို လွှမ်းမိုးနှိမ်နင်း၍ ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၁၈)

၅၃။ ကောင်းသော လုံးရပ်သဏ္ဌာန် ကြန်အင် လက္ခဏာရှိသော ပဒုမ္မာကြာ အဆင်းရှိ၍ မြင့်မြတ်သော ဆင်ပြောင် ကြီးသည် ဆင်အပေါင်းတို့ကို ရှောင်ဖယ်စွန့်ခွါလျက် တော၌ မွေ့လျော်သရွေ့ နေသကဲ့သို့ ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၁၉)

၅၄။ အပေါင်းအဖော်၌ မွေ့လျော်သူအား (ဝင်စားဆဲ၌) ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှု လောကီ သမာပတ်ကို ရနိုင်ရာ၏ ဟူသော အကြောင်းမျိုးသည် အကြောင်းမှန် မဟုတ်နိုင်၊ ဤသို့လျှင် နေမင်း၏ အဆွေဖြစ်တော်မူသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏ စကားတော်ကို (ဉာဏ်ဖြင့်) ဆင်ခြင်၍ (အပေါင်းအဖော်၌) မွေ့လျော်မှုကို ပယ်ဖျောက်လျက် ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၂၀)

၅၅။ (ငါသည်) မိစ္ဆာအယူဟူသော ပြောင့်တံသင်းတို့ကို လွန်၍ ဖြစ်ပြီးလျှင်သော တာပတ္တိမဂ်သို့ ရောက်ပြီးသူ အထက်မဂ်သုံးပါးကို ရပြီးသူဖြစ်၍ သူတစ်ပါးတို့ သိစေအပ်သည် မဟုတ်ဘဲ ဖြစ်ပေါ် လာသော ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ် ရှိသူဖြစ်၏၊ (ထို့ကြောင့် ဗောဓိဉာဏ်ကို) အလိုရှိသူသည် ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၂၁)

၅၆။ အာဟာရ၌ လော်လည်ခြင်း ကင်းသူ အံ့သြဖွယ်ပြုခြင်းမှ ကင်းသူ မွတ်သိပ်ခြင်းမှ ကင်းသူ သူ့ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ခြင်းမှ ကင်းသူ တွေဝေမှု ဖန်ရည်ကို ထုတ်နုတ်အပ်ပြီးသူ လောက အားလုံး၌ တွယ်တာမှု 'တဏှာ' ကင်းသူဖြစ်၍ ကြံ့ချို ပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၂၂)

၅၇။ အကျိုးမဲ့ကို ပြတတ်သော ကာယဒုစရိုက်စသည့် မညီမညွတ်ရာ၌ သက်ဝင်တတ်သော ကာမ၌ လိုက်စားသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌ မေ့လျော့တတ်သော ယုတ်ညံ့သော အပေါင်းအဖော်ကို ရှောင်ရာ၏၊ မိမိအလိုအားဖြင့် မမှီဝဲရာ ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၂၃)

၅၈။ အကြားအမြင်များ၍ တရားကို ဆောင်သူ မြင့်မြတ်ပြန့်ပြော၍ ပဋိဘာန် ဉာဏ် အမြင်ရှိသူ မိတ်ဆွေကို မှီဝဲ ဆည်းကပ်ရာ၏၊ အကျိုးစီးပွါးတို့ကို သိ၍ ယုံမှားခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ပြီးလျှင် ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၂၄)

၅၉။ လောက၌ မြူးထူးခြင်းကို လည်းကောင်း၊ မွေ့လျော်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ကာမချမ်းသာကို လည်းကောင်း တင့်တယ်လျောက်ပတ်၏ဟု မယူမူ၍ ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိဘဲ အတင့်အတယ်ပြုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကာ အမှန်စကားကို ပြောဆို လျက် ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၂၅)

၆၀။ သားသမီးကို လည်းကောင်း၊ မယားကို လည်းကောင်း၊ အဖကို လည်းကောင်း၊ အမိကို လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာတို့ကို လည်းကောင်း၊ ကောက်ပဲသီးနှံတို့ကို လည်းကောင်း၊ မိတ်ဆွေ အပေါင်း အဖော် တို့ကို လည်းကောင်း၊ မိမိ မိမိတို့၏ အပိုင်းအခြားအလိုက် တည်ကုန်သော ကာမဂုဏ် တို့ကို လည်းကောင်း စွန့်ပစ်လျက် ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၂၆)

၆၁။ ဤကာမဂုဏ်သည် သတ္တဝါတို့ ငြိတွယ်ရာဖြစ်၏၊ ဤကာမဂုဏ်၌ ချမ်းသာခြင်းသည် နည်းပါး ၏၊ ဤကာမဂုဏ်၌ သာယာဖွယ် မရှိ ဆင်းရဲများ၏၊ ဤကာမဂုဏ်သည် ငါးမျှားချိတ်နှင့် တူ၏ဟု သိ၍ ပညာရှိသော သူသည် ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၂၇)

၆၂။ ရေ၌ ကျက်စားသော ငါးသည် ပိုက်ကွန်ကို ဖြတ်တောက်၍ မကပ်မငြိသွား သကဲ့သို့ သံယောဇဉ် အနှောင်အဖွဲ့ တို့ကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်တောက်ပြီးလျှင် မီးသည် လောင်ကျွမ်းပြီးရာ အရပ်သို့

ပြန်လှည့်မလာ သကဲ့သို့ (ကာမဂုဏ်တောသို့ ပြန် မလှည့်မူ၍) ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၂၈)

၆၃။ အောက်သို့ မျက်လွှာချသည်ဖြစ်၍ ခြေထောက်မလျှပ်ပေါ်ဘဲ စောင့်ရှောက်သော ဣန္ဒြေ, စောင့်စည်းသော စိတ်ရှိသဖြင့် ကိလေသာမိုးလည်း မစိုစွတ် ကိလေသာမီးလည်း မလောင်မြိုက်မူ၍ ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ ၏။ (၂၉)

၆၄။ လူ့အသွင်အပြင်တို့ကို ပယ်စွန့်၍ အိမ်မှ ထွက်ပြီးလျှင် ကောင်းစွာ ဖုံးလွှမ်းထားသော အရွက်ရှိသော ပင်လယ် ကသစ်ပင်ကဲ့သို့ ဖန်ရည်ဆိုး အဝတ် သင်္ကန်းတို့ကို ဝတ်ရုံဖုံးလွှမ်းလျက် ကြံ့ချို ပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၃၀)

၆၅။ ရသာရုံတို့၌လည်း တပ်မက်မောခြင်းကို မပြု လျှပ်ပေါ်သော တဏှာလည်း မရှိ သူတစ်ပါးတို့ မွေးမြူမှုကိုလည်း မခံယူဘဲ အိမ်စဉ်အတိုင်း ဆွမ်းခံ လှည့်လည်လျက် အမျိုးတိုင်း အမျိုးတိုင်း၌ ကပ်ငြိနှောင်ဖွဲ့သော စိတ်မရှိမူ၍ ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၃၁)

၆၆။ စိတ်၏ အပိတ်အပင် နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်၍ အလုံးစုံသော ညစ်ညူးကြောင်းတို့ကို နုတ်ပယ်လျက် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို မမှီဘဲ ချစ်ခြင်း တဏှာဟူသော သိနေဟနှင့် အမျက်ဒေါသကို ဖြတ်တောက်ပြီးလျှင် ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၃၂)

၆၇။ ချမ်းသာ 'သုခ' ကို လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲ 'ဒုက္ခ' ကို လည်းကောင်း၊ ဝမ်း မြောက်ခြင်း 'သောမနဿ' ကို လည်းကောင်း၊ နှလုံးမသာခြင်း 'ဒေါမနဿ' ကို လည်းကောင်း ရှေးအဖို့ (ဥပစာရ)၌ ပင်လျှင် စွန့်ပစ်ပယ်ရှား ကျော်ခိုင်း ထားလျက် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်၍ ငြိမ်သက်တည်ကြည်သော (စတုတ္ထဈာန်) ဥပေက္ခာကို ရပြီးလျှင် ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၃၃)

၆၈။ နိဗ္ဗာန်ဟူသော မြတ်သော အကျိုးသို့ ရောက်ခြင်းငှါ ထက်သန်သော လုံ့လ မဆုတ်နစ်သော စိတ်မပျင်းရိသော ဖြစ်ခြင်း မြဲမြံသော ဝီရိယရှိသည် ဖြစ်၍ ကိုယ်အားဉာဏ်အားနှင့် ပြည့်စုံလျက် ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၃၄)

၆၉။ တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ဈာန်ကို လည်းကောင်း မကင်းဆိတ်စေမူ၍ ခန္ဓာ ငါးပါးတရားတို့၌ အစဉ်တစိုက်လိုက်သော ဝိပဿနာအကျင့်ကို အမြဲကျင့်သည်ဖြစ်၍ ဘဝတို့၌ အပြစ်ကို ဆင်ခြင် သုံးသပ်လျက် ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၃၅)

၇၀။ တဏှာကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တလျက် မမေ့မလျော့ မထိုင်းမအဘဲ အကြားအမြင် 'သုတ' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည် ဖြစ်၍ ပိုင်းခြား သိအပ်ပြီးသော တရားရှိသူ အရိယာမဂ်ဖြင့် မြဲခြင်းသို့ ရောက်ပြီးသူ သမ္မပ္ပဓာန် လုံ့လရှိသူ ဖြစ်လျက် ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၃၆)

၇၁။ ခြင်္သေ့သည် အသံတို့ကြောင့် မထိတ်လန့်သကဲ့သို့ အနိစ္စစသည်တို့ကြောင့် မထိတ်လန့်ဘဲ လေသည် ပိုက်ကွန်၌ မကပ်ငြိ သကဲ့သို့ ခန္ဓာစသည်တို့၌ မကပ်ငြိဘဲ ပဒုမ္မာကြာသည် ရေဖြင့် မလိမ်းကျံ သကဲ့သို့ ကိလေသာဖြင့် မလိမ်းကျံဘဲ ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၃၇)

၇၂။ အစွယ်ဟူသော အားရှိသော ခြင်္သေ့မင်းသည် သားကောင်တို့ကို နှိပ်စက် လွှမ်းမိုး၍ လှည့်လည် သွားလာ သကဲ့သို့ ဝေးသော ကျောင်းအိပ်ရာနေရာတို့ကို မှီဝဲလျက် ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၃၈)

၇၃။ တစ်ရံတစ်ခါ ဆန့်ကျင်ဘက်တို့မှ လွတ်မြောက်သော ချစ်ခြင်း 'မေတ္တာ' ကို လည်းကောင်း၊ လျစ်လျူရှုမှု 'ဥပေက္ခာ' ကို လည်းကောင်း၊ သနားမှု 'ကရုဏာ' ကို လည်းကောင်း၊ ဝမ်းမြောက်မှု 'မုဒိတာ' ကို လည်းကောင်း မှီဝဲလျက် အလုံးစုံသော လောကနှင့် မဆန့်ကျင်မူ၍ ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၃၉)

၇၄။ တပ်စွန်းမှု 'ရာဂ' ကို လည်းကောင်း၊ အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ' ကို လည်းကောင်း၊ တွေဝေမှု 'မောဟ' ကို လည်းကောင်း ပယ်စွန့်လျက် သံယောဇဉ် အနှောင်အဖွဲ့တို့ကို ဖြတ်တောက်ကာ အသက်ကုန်ဆုံးခြင်း၌ ထိတ်လန့်မှု မရှိသည်ဖြစ်၍ ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၄၀)

၇၅။ ယခုအခါ အဆွေခင်ပွန်းတို့သည် ကိုယ်ကျိုးကိုယ်စီးပွါးဟူသော အကြောင်းကြောင့် သာလျှင် ဆည်းကပ်ကြ ကုန်၏၊ မှီဝဲကြကုန်၏၊ ကိုယ်ကျိုးကိုယ်စီးပွါးဟူသော အကြောင်းမရှိကုန်ဘဲ ဆည်းကပ်မှီဝဲသူ အဆွေခင်ပွန်းတို့ကို ရခဲကုန် ၏၊ မစင်ကြယ်သော လူတို့သည် ကိုယ်ကျိုးကိုယ်စီးပွါးကိုသာ မြင်နိုင်စွမ်းသည့် ပညာရှိကုန်၏၊ (ထိုသို့ သဘောရှိသော သူတို့မှ ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍) ကြံ့ချိုပမာ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရာ၏။ (၄၁)

သုံးခုမြောက် ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဥရဂဝဂ် ===

၄ - ကသိဘာရဒွါဇသုတ်

အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် မဂဓတိုင်း ဒက္ခိဏာဂိရိဇနပုဒ် ဧကနာဠမည်သော ပုဏ္ဏားရွာ၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ကသိဘာရဒွါဇမည်သော ပုဏ္ဏားသည် စိုက်ပျိုးချိန် အခါဝယ် ငါးရာမျှသော ထွန်တုံးတို့ကို (နွားတို့၌) တပ်ထားအပ်ကုန်၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ယူဆောင်လျက် ကသိဘာရဒွါဇပုဏ္ဏား၏ အမှုလုပ်ရာ အရပ်သို့ ချဉ်းကပ်တော် မူ၏၊ ထိုအခါ ကသိဘာရဒွါဇပုဏ္ဏား၏ ထမင်း ကျွေးမွေးနေသောအခါ ဖြစ်၏၊ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထမင်း ကျွေးမွေးရာ အရပ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၍ တစ်ခုသောအရပ်၌ ရပ်တော်မူ၏။

ကသိဘာရဒွါဇပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား ဆွမ်းအလို့ငှါ ရပ်သည်ကို မြင်၍ မြတ်စွာဘုရားအား "ရဟန်းငါသည် ထွန်လည်း ထွန်၏၊ စိုက်ပျိုးလည်း စိုက်ပျိုး၏၊ ထွန်ပြီး၍ လည်းကောင်း၊ စိုက်ပျိုးပြီး၍ လည်းကောင်း စား၏၊ ရဟန်း သင်သည်လည်း ထွန်လည်း ထွန်လော့၊ စိုက်ပျိုးလည်း စိုက်ပျိုးလော့၊ ထွန်ပြီး၍ လည်းကောင်း၊ စိုက်ပျိုးပြီး၍ လည်း ကောင်း စားပါလော့" ဟု လျှောက်၏။

ပုဏ္ဏား ငါဘုရားသည်လည်း ထွန်လည်း ထွန်၏၊ စိုက်ပျိုးလည်း စိုက်ပျိုး၏၊ ထွန်ပြီး၍ လည်းကောင်း၊ စိုက်ပျိုးပြီး၍ လည်းကောင်း စား၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)၊ "ငါတို့သည် အသျှင်ဂေါတမ၏ ထမ်းပိုးကို လည်းကောင်း၊ ထွန်တုံးကို လည်းကောင်း၊ ထွန်သွားကို လည်းကောင်း၊ နှင်တံကို လည်းကောင်း၊ ခိုင်းနွားတို့ကို လည်းကောင်း မမြင်ကြ ရပါကုန်၊ ထိုသို့ မမြင်ပါဘဲလျက် အသျှင်ဂေါတမသည် 'ပုဏ္ဏား ငါသည်လည်း ထွန်လည်း ထွန်၏၊ စိုက်ပျိုးလည်း စိုက်ပျိုး၏၊ ထွန်ပြီး၍ လည်းကောင်း၊ စိုက်ပျိုးပြီး၍ လည်းကောင်း စား၏' ဟု ဆိုဘိ၏" ဟု ဆိုပြီးနောက် ကသိဘာရဒွါဇပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဂါထာဖြင့် လျှောက်၏-

၇၆။ သင်သည် လယ်ထွန်ယောက်ျား (လယ်သမား)ဟူ၍ ဝန်ခံဘိ၏၊ သင်၏ လယ်ထွန်မှုကို ငါတို့ မမြင်ရ၊ သင်၏ လယ်ထွန်မှုကို ငါတို့ သိနိုင်လောက်သောနည်းဖြင့် သင်ဖြေဆိုပါလော့ (ဟု မေးလျှောက် ၏)။ (၁)

၇၇။ ငါ၏ သဒ္ဓါတရားသည် မျိုးစေ့မည်၏၊ ငါ၏ ဣန္ဒြေကို စောင့်စည်းမှုသည် မိုးရွာခြင်း မည်၏၊ ငါ၏ ပညာသည် ထမ်းပိုးနှင့် ထွန်တုံး မည်၏၊ ငါ၏ (မကောင်းမှုမှ) ရှက်ကြောက်မှုသည် ထွန်သန် မည်၏၊ (ငါ၏) စိတ်သည် ကြိုးလွန်း မည်၏၊ ငါ၏ အောက်မေ့မှု 'သတိ' သည် ထွန်သွားနှင့် နှင်တံ မည်၏။ (၂)

၇၈။ သင်သည် လယ်ကို စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့ ငါသည်လည်း ကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်၏၊ နှုတ်ကို စောင့်ရှောက်၏၊ အာဟာရ၌ အသက်မွေးမှု စင်ကြယ်စေရန် စောင့်ရှောက်၏၊ ဝမ်း၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိရန် စောင့်ရှောက်၏၊ မှန်သော စကားဖြင့် (ချွတ်ယွင်းသော စကားတို့ဟူသော ပေါင်းမြက်ကို) ဖြတ်တောက် ပယ်နုတ်၏၊ နိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော်မှုဟူသော ငါ၏ အရဟတ္တဖိုလ်သည် ပြုလုပ်ဖွယ် အားလုံးမှ လွတ်မြောက်တော့၏။ (၃)

၇၉။ ငါ၏ ဝီရိယသည် ဝန်ကို ဆောင်သော နွားမည်၏၊ အကြင်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် မစိုးရိမ်ရ၊ ယောဂ လေးပါး ကုန်ရာဖြစ်သော ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှု ဆောင်လျက် မဆုတ်မနစ် သွား၏။ (၄)

၈၀။ (ပုဏ္ဏား) ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဤလယ်ထွန်ခြင်းကို (ငါသည်) ထွန်အပ်ပြီ၊ (ငါ၏) ထိုလယ်ထွန် ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ဟူသော အသီးအနှံရှိ၏၊ ထိုလယ်ထွန်ခြင်းကို ထွန်ပြီးသောကြောင့် ဆင်းရဲအားလုံးမှ လွတ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၅)

ထိုအခါ ကသိဘာရဒွါဇပုဏ္ဏားသည် အဖိုးများစွာ ထိုက်သော ရွှေခွက်၌ နို့ဃနာကို ခူးထည့်စေ၍ မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဂေါတမသည် နို့ဃနာကို စားတော်မူပါလော့၊ အသျှင်သည် လယ်ထွန် ယောက်ျားပါတည်း။မှန်၏-အသျှင်ဂေါတမ သည် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အသီးအနှံ အကျိုးရှိသော လယ်ထွန်ခြင်းကို ထွန်တော်မူ၏" ဟု ဆို၍ ဆက်ကပ်၏။

၈၁။ ပုဏ္ဏား ငါ့အား ဂါထာတို့ကို သီဆို၍ ရအပ်သော ဘောဇဉ်တို့ကို စားခြင်းငှါ မထိုက်၊ ဤဘောဇဉ်ကို စားခြင်း သဘောသည် စင်ကြယ်ခြင်းကို ရှုမြင်ကုန်သော ဘုရားရှင်တို့၏ သဘောမဟုတ်၊ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဂါထာသီဆို၍ ရအပ်သော ဘောဇဉ်ကို ပယ်တော်မူကုန်၏၊ ပုဏ္ဏား အသက် မွေးခြင်း စင်ကြယ်မှု သဘောရှိလတ်သော် ဤတရားသဖြင့် ရှာမှီးခြင်းသည် ဘုရားရှင်တို့၏ အသက် မွေးခြင်းတည်း။ (၆)

၈၂။ ပုဏ္ဏား နို့ဃနာမှ တစ်ပါးသော ဆွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ အဖျော်ဖြင့် လည်းကောင်း အလုံးစုံသော ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၍ မြတ်သော သီလစသော ကျေးဇူးအပေါင်းကို ရှာလေ့ရှိသော ကုက္ကုစ္စ ငြိမ်းအေးပြီး ဖြစ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို လုပ်ကျွေးလော့၊ ထိုကောင်းမှုသည် ကောင်းမှုကို အလိုရှိသော သူ၏ လယ်ယာဖြစ်၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။ (၇)

အသျှင်ဂေါတမသို့ ဖြစ်လျှင် တပည့်တော်သည် ဤနို့ဃနာကို အဘယ်သူအား လှူရအံ့နည်းဟု (လျှောက်၏)။ ပုဏ္ဏား နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောက၌ မြတ်စွာဘုရားကို လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား တပည့်သားကို လည်းကောင်း ထား၍ စားအပ်ပြီးသော ထိုနို့ဃနာကို ကောင်းစွာ ကြေကျက်ခြင်းသို့ ရောက်စေနိုင်မည့် သူကို ငါဘုရား မြင်တော်မမူ၊ ပုဏ္ဏား ထို့ကြောင့် သင်သည် ထိုနို့ဃနာကို စိမ်းသော မြက်မရှိရာ၌ သော်လည်း စွန့်လော့၊ ပိုးမရှိသော ရေ၌သော်လည်း မျှောလော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ ကသိဘာရဒွါဇပုဏ္ဏားသည် ထိုနို့ဃနာကို ပိုးမရှိသော ရေ၌ မျှော၏၊ ထိုအခါ ရေ၌ ပစ်ချအပ်သော နို့ဃနာသည် တရှဲရှဲမည်၏၊ တရှဲရှဲ အသံပြု၏၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ အခိုးထွက်၏၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ များစွာ အခိုးထွက်၏၊ တစ်နေ့ပတ်လုံး မီးဖုတ်အပ်သော ထယ်သွားကို ရေ၌ ပစ်ချအပ်သည် ရှိသော် တရှဲရှဲမည်သကဲ့သို့ တရှဲရှဲအသံကို ပြုသကဲ့သို့ ထက်ဝန်းကျင်မှ အခိုးထွက် သကဲ့သို့ ထက်ဝန်းကျင်မှများစွာ အခိုးထွက်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရေ၌ ထည့်အပ်သော ထိုနို့ဃနာသည်

တရှဲရှဲမည်၏၊ တရှဲရှဲမည်သော အသံကို ပြု၏၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ အခိုးထွက်၏၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ များစွာ အခိုးထွက်၏။

ထို့နောက် ကသိဘာရဒွါဇပုဏ္ဏားသည် ထိတ်လန့်သည် ကြက်သီးမွေးညင်း ထသည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးတိုက်၍ မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန် နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန် နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဂေါတမ မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိ သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည် သောသူအား လမ်းမှန်ကို ပြောကြားဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း "မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့် မည်" ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း အသျှင်ဂေါတမ ဤအတူ သာလျှင် အသျှင်ဂေါတမသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏၊ အသျှင်ဂေါတမ ထိုအကျွန်ုပ်သည် အသျှင်ဂေါတမကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ သံဃာ တော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်သည် အသျှင်ဂေါတမအထံ၌ ရှင်အဖြစ်ကို ရလိုပါ၏၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလိုပါ၏" ဟု (လျှောက်၏)။

ကသိဘာရဒွါဇပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံ၌ ရှင်အဖြစ်ကိုရ၏၊ ရဟန်းအဖြစ်ကိုရ၏၊ ရဟန်းဖြစ်၍ မကြာမီ အသျှင်ဘာရဒွါဇသည် တစ်ယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်၍ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့ စိတ်ကို စေလွှတ်လျက် နေသည်ရှိသော် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာဝင်သော အမျိုးသားတို့ လိုလားအပ်သော အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးဖြစ်သော အတုမရှိ မြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို မကြာမီ ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေ၏၊ "ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ် (မဂ်) ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်)ကိစ္စ အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိတော့ပြီ" ဟု သိ၏၊ အသျှင်ဘာရဒွါဇသည် ရဟန္တာတို့တွင် တစ်ပါးအပါအဝင် ဖြစ်လေသတည်း။

လေးခုမြောက် ကသိဘာရဒွါဇသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဥရဂဝဂ် ===

၅ - စုန္ဒသုတ်

၈၃။ (ရွှေပန်းထိမ်သည်သား စုန္ဒသည် ဤသို့ လျှောက်၏) -

အသျှင်ဘုရား ပြန့်ပြောသော ပညာရှိသောတရား၏ အရှင် ဖြစ်တော်မူသော တဏှာ ကင်းတော်မူသော အခြေ နှစ်ချောင်းရှိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက် မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော ဆုံးမတတ်သူတို့တွင် မြတ်တော်မူသော သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို အကျွန်ုပ် မေးလျှောက်လိုပါ၏- လောက၌ ရဟန်းတို့သည် (အမျိုးအစားအားဖြင့်) အဘယ်မျှ ရှိပါကုန်သနည်း၊ တောင်းပန်ပါ၏၊ ထိုအကြောင်းကို အသျှင်ဘုရား ဟောတော်မူပါ။ (၁)

၈၄။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

စုန္ဒ (လောက၌) ရဟန်းတို့သည် အမျိုးအစားအားဖြင့် လေးမျိုးရှိကုန်၏၊ ငါးယောက်မြောက် အမျိုးအစား မရှိ၊ မျက်မှောက် မေးအပ်သည်ဖြစ်၍ ထိုရဟန်း လေးမျိုးတို့ကို သင့်အား ထင်ရှားပြုအံ့၊ မဂ်ခရီးဖြင့် အောင်ပြီးသော ရဟန်း လည်းကောင်း မဂ်ခရီးကို ညွှန်ပြတတ်သော ရဟန်း လည်းကောင်း၊ မဂ်ခရီး၌ အသက်ရှင်နေသော ရဟန်း လည်းကောင်း၊ မဂ်ခရီးကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ရဟန်း လည်းကောင်း (ဤလေးမျိုးတို့တည်း)။ (၂)

၈၅။ (ရွှေပန်းထိမ်သည်သား စုန္ဒသည် ဤသို့ လျှောက်ထားပြန်၏) -

အဘယ်သူကို မဂ်ခရီးဖြင့် အောင်ပြီးသော ရဟန်းဟူ၍ ဘုရားရှင်တို့ ဆိုပါကုန်သနည်း၊ အတုမရှိသော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့ သော အပြားအားဖြင့် မဂ်ခရီးကို ညွှန်ပြတတ်သူ ဖြစ်ပါသနည်း၊ အကျွန်ုပ် မေးအပ်သော အသျှင်ဘုရားသည် မဂ်ခရီး၌ အသက်ရှင်နေသော ရဟန်းကို ဟောတော်မူပါ၊ ထို့ပြင် မဂ်ခရီးကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ရဟန်းကို အကျွန်ုပ်အား ထင်ရှားပြတော်မူပါ။ (၃)

၈၆။ အကြင်သူသည် သို့လော သို့လော တွေးတော ယုံမှားခြင်းကို ကူးမြောက်ပြီး ဖြစ်၏၊ ရာဂ စသော ငြောင့်တံသင်း မှ ကင်းပြီးသူ ဖြစ်၏၊ နိဗ္ဗာန်၌ အလွန်မွေ့လျော်၏၊ တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ တဏှာ အားဖြင့် မမက်မော၊ နတ်နှင့်တကွသော လောကကို ဆောင်တတ်၏၊ ထိုသို့သော ရဟန်းကို မဂ်ခရီးဖြင့် အောင်ပြီးသော ရဟန်းဟူ၍ ဘုရားရှင်တို့ ဆိုကုန်၏။ (၄)

၈၇။ ဤသာသနာတော်၌ အကြင်သူသည် နိဗ္ဗာန်ကို မြတ်၏ဟု ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်ဖြင့် သိပြီး၍ မိမိသိပြီးသော နိဗ္ဗာန်တရားကို သူတစ်ပါးတို့အား ဟောကြားတတ်၏၊ ဝေဖန်တတ်၏၊ ယုံမှားခြင်းကို ဖြတ်တတ်သော တဏှာကင်းသော ထိုရဟန်းကို ရဟန်းတို့တွင် မဂ်ခရီးကို ညွှန်ပြတတ်သော ဒုတိယ အမျိုးအစား ရဟန်းဟူ၍ ဆိုကုန်၏။ (၅)

၈၈။ အကြင်သူသည် သီလ စောင့်စည်းမှုဖြင့် ကောင်းစွာ စောင့်စည်းလျက် သတိရှိကာ အပြစ်မရှိသော ဗောဓိပက္ခိယ တရားစုတို့ကို ဘာဝနာသေဝနအားဖြင့် မှီဝဲသည်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်တရား၏ အကြောင်းကောင်းစွာ ဟောထားသော မဂ်ခရီး၌ အသက်ရှင်နေ၏၊ ထိုသူကို ရဟန်းတို့တွင် မဂ်ခရီး၌ အသက်ရှင်နေသော တတိယ အမျိုးအစား ရဟန်းဟူ၍ ဆိုကုန်၏။ (၆)

၈၉။ အကြင်သူသည် ကောင်းသော အကျင့်ရှိသူတို့၏ အဝတ်ကို ဝတ်၍ (ရဟန်းတို့၏ အတွင်းသို့) ဝင်၏၊ ဒါယကာ တို့၏ ကြည်ညိုမှုကို ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ ကိုယ် နှုတ် နှလုံး ကြမ်းတမ်း၏၊ လှည့်ပတ်

တတ်၏၊ ကိုယ် နှုတ် နှလုံးကို မစောင့် စည်း၊ ဖွဲအဖျင်းနှင့် တူ၏၊ ရဟန်း အတုအယောင် အသွင်အပြင်ဖြင့် လှည့်လည်သွားလာ၏၊ ထိုသူကို မဂ်ခရီးကို ဖျက်ဆီး တတ်သော ရဟန်းဟူ၍ သိအပ်၏။ (၇)

၉၀။ အိမ်ရာထောင်သူ လူပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ အကြားအမြင်ရှိသော ပညာရှိသော အကြင် အရိယာတပည့်သည် ဤရဟန်း လေးမျိုးတို့ကိုလည်း ထိုးထွင်း၍ သိ၏၊ ရဟန်းအားလုံးတို့သည် ထိုသို့ (ပါပရဟန်းနှင့်) တူသော သဘောမရှိကုန်၊ ဤသို့ သိရ၍ ထိုပညာရှိ၏ ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ' သည် ဤမကောင်းသူကို မြင်သောကြောင့် မယုတ်လျော့ပေ၊မှုန်၏၊ အကြားအမြင် ရှိသော အရိယာသာဝက သည် မဂ်ခရီးကို မဖျက်ဆီးသော တစ်မျိုးတစ်စားသော ရဟန်းကို မဂ်ခရီးကို ဖျက်ဆီးသော တစ်မျိုး တစ်စားသော ရဟန်းနှင့် တူသည်ကို အဘယ့်ကြောင့် ပြုရာအံ့နည်း၊ စင်ကြယ်သော ရဟန်းကို မစင်ကြယ်သော ရဟန်းနှင့် တူသည်ကို အဘယ့်ကြောင့် ပြုရာအံ့နည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၈)

ငါးခုမြောက် စုန္ဒသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဥရဂဝဂ် ===

၆ - ပရာဘဝသုတ်

အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်-အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ နတ်သားတစ်ယောက်သည် ညဥ့်ဦးယံ လွန်ပြီးသော သန်းခေါင်ယံအခါ၌ အလွန် နှစ်လိုဖွယ်ကောင်းသော အဆင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ ဇေတဝန်တစ်ကျောင်းလုံးကို ထွန်းလင်းစေ လျက် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးကာ တစ်ခုသောနေရာ၌ ရပ်တည်ပြီးသော် မြတ်စွာ ဘုရားအား ဤဂါထာဖြင့် လျှောက်၏-

၉၁။ "အသျှင်ဂေါတမ ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်နေသော ယောက်ျား အကြောင်းကို အကျွန်ုပ်တို့ မေးလျှောက် ပါကုန်၏၊ အသျှင်ဘုရားကို မေးလျှောက်ရန် လာကြပါကုန်၏၊ ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ် ကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း။ (၁)

၉၂။ ကြီးပွါးသူကိုလည်း သိရန် လွယ်ကူလှပေ၏၊ ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်သူကိုလည်း သိရန် လွယ်ကူလှပေ၏၊ တရားကို လိုလားတောင့်တသူသည် ကြီးပွါးရ၏၊ တရားကို မလိုလား မတောင့်တ မုန်းထားသူသည် ပျက်စီးရ၏။ (၂)

၉၃။ ထိုအကြောင်းသည် ပဌမဖြစ်သော ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဟု အကျွန်ုပ်တို့ သိရပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား ဒုတိယဖြစ်သော ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းကို ဟောတော်မူပါ၊ ဒုတိယဖြစ်သော ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း။ (၃)

၉၄။ ထိုသူသည် သူတော်မဟုတ် သူယုတ်မာတို့ကို ချစ်ခင်မြတ်နိုး၏၊ သူတော်ကောင်းတို့ကို ချစ်ခင်မြတ်နိုးမှု မပြု၊ သူယုတ်မာတို့၏ တရားကို နှစ်သက်မြတ်နိုး၏၊ ထိုသုံးမျိုးသည် ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ပေတည်း။ (၄)

၉၅။ ထိုအကြောင်းသည် ဒုတိယဖြစ်သော ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဟု အကျွန်ုပ်တို့ သိရပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား တတိယဖြစ်သော ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းကို ဟောတော်မူပါ၊ တတိယဖြစ်သော ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း။ (၅)

၉၆။ အကြင်သူသည် အိပ်စက် ငိုက်မျဉ်းလေ့ရှိ၏၊ အပေါင်းအဖော်၌ မွေ့လျော်လေ့ စကားပြောမှု၌ မွေ့လျော်လေ့ ရှိ၏၊ နိုးကြားထကြွမှုမရှိ ပျင်းရိ၏၊ လျင်စွာ အမျက်ထွက်လေ့ရှိ၏၊ ထိုသူ၏ ထိုအကြောင်းငါးမျိုးသည် ပျက်စီးဆုတ်ယုတ် ကြောင်းပေတည်း။ (၆)

၉၇။ ထိုအကြောင်းသည် တတိယဖြစ်သော ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဟု အကျွန်ုပ်တို့ သိရပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား စတုတ္ထဖြစ်သော ပျက်စီးဆုတ်ယုတ် ကြောင်းကို ဟောတော်မူပါ၊ စတုတ္ထဖြစ်သော ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း။ (၇)

၉၈။ အကြင်သူသည် အိုမင်း၍ ပစ္ဆိမအရွယ်သို့ ရောက်ပြီးသော အမိကို လည်းကောင်း၊ အဖကို လည်းကောင်း ကျွေးမွေးပြုစု နိုင်စွမ်းသူ ဖြစ်ပါလျက် မကျွေးမွေး မပြုစုပေ၊ ထိုသူ၏ မကျွေးမွေး မပြုစုခြင်းသည် ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ် ကြောင်းတည်း။ (၈)

၉၉။ ထိုအကြောင်းသည် စတုတ္ထဖြစ်သော ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဟု အကျွန်ုပ်တို့ သိရပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား ပဉ္စမဖြစ်သော ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းကို ဟောတော်မူပါ၊ ပဉ္စမဖြစ်သော ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းကား အဘယ်ပါ နည်း။ (၉)

၁၀၀။ အကြင်သူသည် ဗြာဟ္မဏကို လည်းကောင်း၊ သမဏကို လည်းကောင်း၊ ထိုမှတစ်ပါးသော ဖုန်းတောင်း ယာစကာကို လည်းကောင်း ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် ဖိတ်ကြားပြီးဖြစ်လျက် မုသား ပြောဆိုခြင်းဖြင့် လှည့်ပတ်၏၊ ထိုသူ၏ ထိုလှည့်ပတ်ခြင်းသည် ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတည်း။ (၁၀)

၁၀၁။ ထိုအကြောင်းသည် ပဉ္စမ ဖြစ်သော ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဟု အကျွန်ုပ်တို့ သိရပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား ဆဋ္ဌဖြစ်သော ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းကို ဟောတော်မူပါ၊ ဆဋ္ဌဖြစ်သော ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းကား အဘယ်ပါ နည်း။ (၁၁)

၁၀၂။ အကြင်သူသည် များသော စည်းစိမ်ရှိသူ အသပြာရှိသူ စားဖွယ်နှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်ပါလျက် ကောင်းမြတ်သော ဘောဇဉ်တို့ကို တစ်ယောက်တည်း စားသုံး၏၊ ထိုသူ၏ ထိုစားသုံးခြင်းသည် ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတည်း။ (၁၂)

၁၀၃။ ထိုအကြောင်းသည် ဆဋ္ဌ ဖြစ်သော ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ဟု အကျွန်ုပ်တို့ သိရပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား သတ္တမဖြစ်သော ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ကြောင်းကို ဟောတော်မူပါ၊ သတ္တမဖြစ်သော ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း။ (၁၃)

၁၀၄။ အကြင်သူသည် အမျိုး 'ဇာတိ' မာန် ခက်ထန်၏၊ ဥစ္စာ 'ဓန' မာန်ခက် ထန်၏၊ အနွယ် 'ဂေါတ္တ' မာန်ခက်ထန် ၏၊ မိမိဆွေမျိုးကိုလည်း မထီမဲ့မြင် ပြု၏၊ ထိုသူ၏ ထိုအကြောင်းလေးမျိုးသည် ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတည်း။ (၁၄)

၁၀၅။ ထိုအကြောင်းသည် သတ္တမဖြစ်သော ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဟု အကျွန်ုပ်တို့ သိရပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား အဋ္ဌမဖြစ်သော ပျက်စီးဆုတ်ယုတ် ကြောင်းကို ဟောတော်မူပါ၊ အဋ္ဌမ ဖြစ်သော ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း။ (၁၅)

၁၀၆။ အကြင်သူသည် မိန်းမကြူး သေသောက်ကြူး လောင်းကစားကြူးသည်ဖြစ်၍ ရတိုင်း ရတိုင်းသော ဥစ္စာကို ဖျက်ဆီး၏၊ ထိုသူ၏ ထိုအကြောင်းသုံးမျိုးသည် ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတည်း။ (၁၆)

၁၀၇။ ထိုအကြောင်းသည် အဌမဖြစ်သော ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဟု အကျွန်ုပ်တို့ သိရပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား နဝမဖြစ်သော ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ကြောင်းကို ဟောတော်မူပါ၊ နဝမဖြစ်သော ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းကား အဘယ်ပါ နည်း။ (၁၇)

၁၀၈။ အကြင်သူသည် မိမိမယားဖြင့် မရောင့်ရဲဘဲ ပြည့်တန်ဆာမတို့၌ ပြစ်မှား၏၊ သူတစ်ပါး မယားတို့၌ ပြစ်မှား၏၊ ထိုသူ၏ ထိုအကြောင်းနှစ်မျိုးသည် ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတည်း။ (၁၈)

၁၀၉။ ထိုအကြောင်းသည် နဝမဖြစ်သော ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဟု အကျွန်ုပ်တို့ သိရပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား ဒသမဖြစ်သော ပျက်စီးဆုတ်ယုတ် ကြောင်းကို ဟောတော်မူပါ၊ ဒသမဖြစ်သော ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းကား အဘယ် ပါနည်း။ (၁၉)

၁၁၀။ အရွယ်လွန်ပြီးသော ယောကျ်ားသည် တည်သီးသဖွယ် ငယ်သော သားမြတ်ရှိသော မိန်းမငယ်ကို သိမ်းမြန်း ဆောင်ယူ အိမ်သူ ပြုလုပ်၏၊ ထိုမိန်းမငယ်အား (ယောကျ်ားတစ်ပါးအတွက်) စိတ်မချရသောကြောင့် မအိပ်နိုင်၊ ထိုမအိပ် နိုင်ခြင်းသည် ပျက်စီးခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ (၂၀)

၁၁၁။ ထိုအကြောင်းသည် ဒသမဖြစ်သော ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဟု အကျွန်ုပ်တို့ သိရပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား ဧကာဒသမဖြစ်သော ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ကြောင်းကို ဟောတော်မူပါ၊ ဧကာဒသမဖြစ်သော ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း။ (၂၁)

၁၁၂။ အကြင်သူသည် ငါး အမဲစသော အစားအစာတို့၌ မက်မောသော သဘောရှိသော (ဥစ္စာကို) စည်းကမ်းမဲ့ ဖရိုဖရဲ ပြုတတ်သော မိန်းမကိုသော် လည်းကောင်း ထိုသို့ သဘောရှိသော ယောကျ်ားကိုသော် လည်းကောင်း အိမ်ထောင်ထိန်း အရာ၌ ထား၏၊ ထိုသူ၏ ထိုအကြောင်းသည် ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ် ကြောင်းတည်း။ (၂၂)

၁၁၃။ ထိုအကြောင်းသည် ဧကာဒသမဖြစ်သော ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဟု အကျွန်ုပ်တို့ သိရပါကုန်၏၊ မြတ်စွာ ဘုရား ဒွါဒသမဖြစ်သော ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ကြောင်းကို ဟောတော်မူပါ၊ ဒွါဒသမဖြစ်သော ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း။ (၂၃)

၁၁၄။ အကြင်သူသည် ဥစ္စာနည်း၍ စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့၌ တပ်မက်မှု ကြီးမား၏၊ မင်းမျိုး၌လည်း ဖြစ်၏၊ ထိုသူသည်ကား မင်းအဖြစ်ကို တောင့်တ၏၊ ထိုသူ၏ ထို အကြောင်းသည် ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ် ကြောင်းတည်း။ (၂၄)

၁၁၅။ လောက၌ ဖြူစင် ကောင်းမြတ်၍ ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော ပညာရှိသည် ဤပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတို့ကို ကောင်းစွာ ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်၍ ရှောင်ရှားနိုင်သောကြောင့် ချမ်းမြေ့အေးမြသော နတ်ပြည် လောကသို့ ချဉ်းကပ်ရ၏" ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၂၅)

ခြောက်ခုမြောက် ပရာဘဝသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဥရဂဝဂ် ===

၇ - ဝသလသုတ်

အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ယူဆောင်လျက် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူ၏၊ ထိုအခါ အဂ္ဂိကဘာရဒွါဇပုဏ္ဏား၏ နေအိမ်၌ (ပူဇော်ထားသော) မီးသည် တောက်ပနေ၏၊ မီးပူဇော်ရန် နို့ယနာ ထောပတ်စသည်ကို စီရင်ထား၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်၌ အိမ်စဉ်အတိုင်း ဆွမ်းခံလှည့်လည်လတ်သော် အဂ္ဂိကဘာရဒွါဇပုဏ္ဏား၏ နေအိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏။

အဂ္ဂိကဘာရဒွါဇပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား ကြွလာသည်ကို အဝေးကပင် မြင်၍ မြတ်စွာဘုရားကို "ဦးပြည်းယုတ် ထို၌သာလျှင် ရပ်လော့၊ ရဟန်းယုတ် ထို၌သာလျှင် ရပ်လော့၊ သူယုတ်မာ ထို၌သာလျှင် ရပ်လော့" ဟု ဆို၏။

ဤသို့ ဆိုလတ်သော် မြတ်စွာဘုရားသည် "အဂ္ဂိကဘာရဒွါဇပုဏ္ဏား သင်သည် သူယုတ်အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ သူယုတ်အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော တရားတို့ကို လည်းကောင်း သိ၏လော" ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ် သည် သူယုတ်အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ သူယုတ်အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော တရားတို့ကို လည်းကောင်း၊ မသိပါ၊ အကျွန်ုပ် တောင်းပန်ပါ၏၊ အသျှင်ဂေါတမသည် သူယုတ်အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ သူယုတ်အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော တရားတို့ကို လည်းကောင်း အကျွန်ုပ် သိနိုင်လောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် အကျွန်ုပ်အား တရား ဟောတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။ ပုဏ္ဏား ထိုသို့ ဖြစ်လျှင်နာလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းလော့၊ ဟောပေအံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ "အသျှင်ဂေါတမ ကောင်းပါပြီ" ဟု အဂ္ဂိကဘာရဒွါဇပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏-

၁၁၆။ "အကြင်သူသည် အမျက်ထွက်လေ့ရှိ၏၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်၏၊ ယုတ်မာသည်ဖြစ်၍ သူ့ကျေးဇူးကို ချေဖျက်တတ် ၏၊ အယူပျက်စီးသူ ဖြစ်၏၊ လှည့်ပတ်တတ်၏၊ ထိုသူကို သူယုတ်မာဟူ၍ သိရာ၏။ (၁)

၁၁၇။ ဤလောက၌ အကြင်သူသည် တစ်ကြိမ် ဖွားဖြစ်သော လူစသော သတ္တဝါကို လည်းကောင်း၊ နှစ်ကြိမ် ဖွားဖြစ်သော ငှက်စသော သတ္တဝါကို လည်းကောင်း ညှဉ်းဆဲသတ်ဖြတ်၏၊ အကြင်သူအား သတ္တဝါ၌ သနားကြင်နာမှု မရှိ၊ ထိုသူကို သူယုတ်မာဟူ၍ သိရာ၏။ (၂)

၁၁၈။ အကြင်သူသည် ရွာတို့ကို ဖြစ်စေ နိဂုံးတို့ကို ဖြစ်စေ ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ ဝိုင်းပတ်တတ်၏၊ ရွာ နိဂုံးတို့ကို ဖျက်ဆီး တတ်သူ ဟူ၍ (လောက၌) ထင်ရှား၏၊ ထိုသူကို သူယုတ်မာဟူ၍ သိရာ၏။ (၃)

၁၁၉။ အကြင်သူသည် ရွာ၌သော် လည်းကောင်း၊ တော၌သော် လည်းကောင်း သူတစ်ပါးတို့ မြတ်နိုးအပ်သော ပိုင်ရှင်မပေးသော ဝတ္ထုကို ခိုးယူလိုသော စိတ်ဖြင့် ဆောင်ယူ၏၊ ထိုသူကို သူယုတ်မာ ဟူ၍ သိရာ၏။ (၄)

၁၂၀။ အကြင်သူသည် သူ့ကြွေးမြီကို အမှန်ပင် ချေးယူပြီးလျှင် မြီရှင်တို့က တောင်းအပ်သည် ရှိသော် ငါ့ထံ၌ မရှိဟု ပြောဆိုလျက် ထွက်ပြေး၏၊ ထိုသူကို သူယုတ်မာ ဟူ၍ သိရာ၏။ (၅)

၁၂၁။ အကြင်သူသည် အနည်းငယ်မျှလောက်သာ ဖြစ်သော ဥစ္စာကို အလိုရှိသဖြင့် လမ်းခရီး၌ သွားလာနေသော လူကို သတ်လျက် အနည်းငယ်မျှသော ဘဏ္ဍာကို ယူ၏၊ ထိုသူကို သူယုတ်မာ ဟူ၍ သိရာ၏။ (၆)

၁၂၂။ အကြင်သူသည် မိမိကို သက်သေထား၍ မေးအပ်သည်ရှိသော် မိမိဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော် လည်း ကောင်း၊ သူတစ်ပါးဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော် လည်းကောင်း၊ (မိမိ၏ဖြစ်စေ သူတစ်ပါး၏ဖြစ်စေ) ဥစ္စာဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော် လည်းကောင်း မုသားဆို၏၊ ထိုသူကို သူယုတ်မာ ဟူ၍ သိရာ၏။ (၇)

၁၂၃။ အကြင်သူသည် ဆွေမျိုးတို့၏ မယားတို့၌သော် လည်းကောင်း၊ မိတ်ဆွေ ခင်ပွန်းတို့၏ မယားတို့၌သော် လည်း ကောင်း အနိုင်အထက်အားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ နှစ်ဦး သဘောတူ ချစ်သဖြင့်ဖြစ်စေ လွန်ကျူးပြစ်မှား၏၊ ထိုသူကို သူယုတ်မာ ဟူ၍ သိရာ၏။ (၈)

၁၂၄။ အကြင်သူသည် အိုမင်း၍ ပစ္ဆိမအရွယ်သို့ ရောက်ပြီးသော အမိကို လည်းကောင်း၊ အဖကို လည်းကောင်း ကျွေးမွေးပြုစု နိုင်စွမ်းသူ ဖြစ်လျက် မကျွေးမွေး မပြုစုပေ၊ ထိုသူကို သူယုတ်မာဟူ၍ သိရာ၏။ (၉)

၁၂၅။ အကြင်သူသည် အမိကိုသော် လည်းကောင်း၊ အဖကိုသော် လည်းကောင်း၊ အစ်ကိုနှင့်ညီကိုသော် လည်းကောင်း၊ အစ်မနှမကိုသော် လည်းကောင်း၊ ယောက္ခမ မိန်းမသူ ယောက္ခမ ယောကျ်ားသူကိုသော် လည်းကောင်း ရိုက်နှက် ပုတ်ခတ်၏၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားဖြင့် ညှဉ်းဆဲ၏၊ ထိုသူကို သူယုတ်မာ ဟူ၍ သိရာ၏။ (၁၀)

၁၂၆။ အကြင်သူသည် အကျိုးစီးပွါးကို မေးမြန်းအပ်သည် ဖြစ်လျက် အကျိုး စီးပွါးမဲ့ကို ပြောကြားသွန်သင်၏၊ မေးမြန်းသူ မသိနိုင်လောက်အောင် လျှို့ဝှက်သော စကားဖြင့် ပြောဆို ညွှန်ကြား၏၊ ထိုသူကို သူယုတ်မာ ဟူ၍ သိရာ၏။ (၁၁)

၁၂၇။ အကြင်သူသည် ယုတ်မာသော အမှုကို ပြုပြီးလျှင် ငါ့ကို သူတစ်ပါး မသိပါစေလင့်ဟု အလိုရှိ၏၊ အကြင်သူ သည် မိမိပြုသော မကောင်းမှုကို ဖုံးလွှမ်း၏၊ ထိုသူနှစ်ဦးကို သူယုတ်မာ ဟူ၍ သိရာ၏။ (၁၂)

၁၂၈။ အကြင်သူသည် သူတစ်ပါးအိမ်သို့ သွားပြီးလျှင် မွန်မြတ်သော ဘောဇဉ်ကို စားပြီး၍လည်း မိမိအိမ်သို့ လာသော ထိုအဆွေခင်ပွန်းကို (အတုံ့အပြန်) မကျွေးမွေး၊ ထိုသူကို သူယုတ်မာ ဟူ၍ သိရာ၏။ (၁၃)

၁၂၉။ အကြင်သူသည် ဗြာဟ္မဏကို လည်းကောင်း၊ သမဏကို လည်းကောင်း၊ ထိုမှတစ်ပါးသော ဖုန်းတောင်း ယာစကာကို လည်းကောင်း ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် ဖိတ်ကြားပြီးဖြစ်လျက် မုသား ပြောဆိုခြင်းဖြင့် လှည့်ပတ်၏၊ ထိုသူကို သူယုတ်မာ ဟူ၍ သိရာ၏။ (၁၄)

၁၃၀။ အကြင်သူသည် ထမင်းစားချိန် ရောက်လတ်သော် ဗြာဟ္မဏကို လည်းကောင်း၊ သမဏကို လည်းကောင်း စကားဖြင့် ခြုတ်ခြယ်၏၊ ပေးကားမပေး၊ ထိုသူကို သူယုတ်မာဟူ၍ သိရာ၏။ (၁၅)

၁၃၁။ ဤလောက၌ အကြင်သူသည် မောဟဖြင့် မြှေးရစ်သည်ဖြစ်၍ တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုကို ရှာမှီးလာသည် ရှိသော် မသူတော်တို့ စကားကို ပြောဆို၏၊ ထိုသူကို သူယုတ်မာဟူ၍ သိရာ၏။ (၁၆)

၁၃၂။ အကြင်သူသည် မိမိကိုယ်ကို ချီးမြှောက်ပလွှား၏၊ သူတစ်ပါးတို့ကို မူကား ရှုတ်ချ၏၊ မိမိကိုယ်ကို ပလွှားမှု သူတစ်ပါးတို့ကို ရှုတ်ချမှုဟူသော မိမိမာနကြောင့် ဆုတ်ယုတ်၏၊ ထိုသူကို သူယုတ်မာ ဟူ၍ သိရာ၏။ (၁၇)

၁၃၃။ အကြင်သူသည် ခြုတ်ခြယ်တတ်၏၊ သူတစ်ပါး ပေးလှူသည်ကို မူလည်း ဝန်တိုမှုရှိ၏၊ ယုတ်မာသော အလိုရှိ၏၊ ဝန်တို စေးနဲ၏၊ စဉ်းလဲ ကောက်ကျစ်၏၊ အရှက် မရှိ၊ အကြောက် မရှိ၊ ထိုသူကို သူယုတ်မာ ဟူ၍ သိရာ၏။ (၁၈)

၁၃၄။ အကြင်သူသည် မြတ်စွာဘုရားကို သဗ္ဗညုမဟုတ် စသည်ဖြင့် ရေရွတ် စွပ်စွဲ၏၊ ထိုမှတစ်ပါး ထိုဘုရား၏ တပည့်ရဟန်းကိုသော် လည်းကောင်း၊ ပရိဗိုဇ်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ လူကိုသော် လည်းကောင်း ရေရွတ်စွပ်စွဲ၏၊ ထိုသူကို သူယုတ်မာဟူ၍ သိရာ၏။ (၁၉)

၁၃၅။ အကြင်သူသည် ရဟန္တာ မဟုတ်ဘဲလျက် ရဟန္တာဟု ဝန်ခံ၏၊ ဤသူသည်သာလျှင် ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော လောက၌ အယုတ်မာဆုံးဖြစ်သော ခိုးသူကြီးပေတည်း၊ ပုဏ္ဏား ငါဘုရားသည် (ရှေး၌ အကျဉ်းအားဖြင့်) ဆိုခဲ့သော သူယုတ် တို့ကို အကျယ်အားဖြင့် ပြအပ်ကုန်ပြီ။ (၂၀)

၁၃၆။ အမျိုးဇာတ်ကြောင့် သူယုတ်မာ မဖြစ်နိုင်၊ အမျိုးဇာတ်ကြောင့် ဗြာဟ္မဏ မဖြစ်နိုင်၊ မိမိပြုသော အမှုကြောင့် သာလျှင် သူယုတ်မာ ဖြစ်ရ၏၊ မိမိပြုသော အမှုကြောင့် သာလျှင် ဗြာဟ္မဏ ဖြစ်ရ၏။ (၂၁)

၁၃၇။ (ပုဏ္ဏား) ထိုစကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဤဥဒါဟရုဏ်ပြမည့် စကားဖြင့်လည်း သိကုန်လော့၊ ဤဥဒါဟရုဏ်ပြချက် စကားကား အဘယ်နည်း၊ ခွေးသေတို့ကို ချက်၍ စားတတ်သော ဒွန်းစဏ္ဍား၏သားသည် မာတင် ဟူ၍ ထင်ရှားကျော်စော၏။ (၂၂)

၁၃၈။ ထိုမာတင်သည် အလွန့်အလွန် ရနိုင်ခဲသော မြတ်သော ကျော်စောခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ထိုမာတင်အား (လုပ်ကျွေးခစားရန်) မင်းမျိုးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏားမျိုးတို့သည် လည်းကောင်း၊ များစွာသော ကုန်သည်နှင့် သူဆင်းရဲတို့သည် လည်းကောင်း ခစားရာ အရပ်သို့ လာရောက်ကြကုန်၏။ (၂၃)

၁၃၉။ ထိုမာတင်သည် ကိလေသာ ကင်း၍ မြတ်သော ခရီးဖြစ်သော ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်ကြောင်း (သမာပတ် ရှစ်ပါး) နတ်ယာဉ်ကို တက်စီး၍ ကာမ၌ တပ်စွန်းမှု 'ကာမရာဂ' ကို ကင်းစင်စေလျက် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ကပ်ရောက်ရသူ ဖြစ် ခဲ့၏၊ ထိုမာတင်ကို ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်ခြင်းမှ အမျိုးဇာတ်က မတားမြစ်နိုင်။ (၂၄)

၁၄၀-၁၄၁။ ဗေဒင်ကို သရဇ္ဈာယ်တတ်သည့် အမျိုး၌ ဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့သည် ဗေဒင်ဟူသော အဆွေခင်ပွန်း ရှိကုန်၏၊ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည်လည်း ယုတ်မာသော အမှုတို့၌ မပြတ် ထင်ကုန်မူ ယခုဘဝ၌ပင်လျှင် ကဲ့ရဲ့ဖွယ် ဖြစ်ကုန်၏၊ တမလွန်ဘဝ၌လည်း ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ လားရောက်ရကုန်၏၊ ထိုပုဏ္ဏားတို့ကို ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ လားရောက်ရခြင်းမှ လည်း ကောင်း၊ ကဲ့ရဲ့ ခံရခြင်းမှ လည်းကောင်း အမျိုးဇာတ်က မတားမြစ်နိုင်။ (၂၅-၂၆)

၁၄၂။ အမျိုးဇာတ်ကြောင့် သူယုတ်မာ မဖြစ်နိုင်၊ အမျိုးဇာတ်ကြောင့် ဗြာဟ္မဏ မဖြစ်နိုင်၊ မိမိပြုသော အမှုကြောင့် သာလျှင် သူယုတ်မာ ဖြစ်ရ၏၊ မိမိပြုသော အမှုကြောင့် သာလျှင် ဗြာဟ္မဏ ဖြစ်ရ၏။ (၂၇)

ဤသို့ ဆိုသော် အဂ္ဂိကဘာရဒွါဇပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားကို "အသျှင်ဂေါတမ တရားတော်သည် အလွန် နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ။ပ။ အသျှင်ဂေါတမသည် ယနေ့ကို အစပြု၍ အကျွန်ုပ်ကို အသက် ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်သော ဥပါသကာဟူ၍ မှတ်တော်မူပါလော့" ဟု (လျှောက်၏)။

ခုနစ်ခုမြောက် ဝသလသုတ် ပြီး၏။

၁။ အမိဝမ်းမှ ဥအဖြစ် တစ်ကြိမ် ဖွား၍ ဥမှ တစ်ကြိမ် ပေါက်ဖွားရသော ငှက်စသော သတ္တဝါများကို ဒွိဇ နှစ်ကြိမ် ဖွားဟု ခေါ်၏၊ ကြွင်းသော အမိဝမ်းမှ တစ်ကြိမ် ပေါက်ဖွားရသော လူစသော သတ္တဝါများကို ဧကဇ တစ်ကြိမ်ဖွားဟု ခေါ်သည်။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဥရဂဝဂ် ===

၈ - မေတ္တသုတ်

၁၄၃။ ငြိမ်းအေးသော နိဗ္ဗာန်သို့ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍ နေလိုသော အကျိုးစီးပွါး၌ လိမ္မာသော သူသည် (ဤဆို လတ္တံ့သော စည်းကမ်းနည်းလမ်းကို) ပြုကျင့် အပ်၏၊ ကျင့်စွမ်းနိုင်ရမည်၊ ကိုယ် နှုတ်ဖြောင့် မတ်ရမည်၊ စိတ်နေ စိတ်ထား ကောင်းစွာ ဖြောင့်မတ်ရမည်၊ ဆိုဆုံးမလွယ်ရမည်၊ စိတ်ထား နူးညံ့ သိမ်မွေ့ရမည်၊ လွန်ကဲမြင့်မောက်သော မာနမရှိရာ။ (၁)

၁၄၄။ ပစ္စည်းလေးပါး၌ ရောင့်ရဲ လွယ်ရမည်၊ မွေးမြူ လွယ်ရမည်၊ အမှုကိစ္စ နည်းပါးရမည်၊ ဝန်ကျဉ်းပေါ့ပါးသော အသက်မွေးမှု ရှိရမည်၊ ငြိမ်သက်သော ဣန္ဒြေရှိရမည်၊ ရင့်ကျက်သော ပညာ ရှိရမည်၊ ကိုယ် နှုတ် နှလုံး ကြမ်းတမ်းခြင်း မရှိရာ၊ ဒါယကာတို့၌ တပ်မက်မှု ကင်းရမည်။ (၂)

၁၄၅။ ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့ စွပ်စွဲနိုင်မည့် ဒုစရိုက်ကို စိုးစဉ်း အနည်းငယ်မျှလည်း မပြုကျင့်ရာ၊ (ဤစည်းကမ်း နည်းလမ်းကို လိုက်နာရမည်)၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့သည် ချမ်းသာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်သည် ဘေးကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာသော ကိုယ်စိတ် ရှိကြပါစေကုန်သတည်း။ (၃)

၁၄၆။ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံသော (ထွက်သက်ဝင်သက်ရှိ) သတ္တဝါ (ထွက်သက် ဝင်သက်မဲ့) သတ္တဝါတို့သည် လည်းကောင်း၊ ထိတ်လန့်သော (ပုထုဇဉ်) ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ စိတ်ဓာတ် ခိုင်ခန့်သော (ရဟန္တာ) ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ရှည်သော ကိုယ်ရှိသော သတ္တဝါတို့သည် လည်းကောင်း၊ ကြီးသော ကိုယ်ရှိသော သတ္တဝါတို့သည် လည်း ကောင်း၊ အလတ်စားကိုယ်ရှိသော သတ္တဝါတို့သည် လည်းကောင်း၊ ပုတိုသော ကိုယ်ရှိသော သတ္တဝါတို့သည် လည်း ကောင်း၊ သေးဖွဲ့ သိမ်မွေ့သော ကိုယ်ရှိသော သတ္တဝါတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဆူဖြိုးသော ကိုယ်ရှိသော သတ္တဝါတို့သည် လည်းကောင်း။ (၄)

၁၄၇။ မြင်ဖူးသော သတ္တဝါတို့သည် လည်းကောင်း မမြင်ဖူးသော သတ္တဝါတို့သည် လည်းကောင်း၊ အဝေး၌ နေသော သတ္တဝါတို့သည် လည်းကောင်း၊ အနီး၌ နေသော သတ္တဝါတို့သည် လည်းကောင်း၊ (ရဟန္တာ) ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လည်း ကောင်း၊ (ပုထုဇဉ်သေက္ခ) ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လည်းကောင်း ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့သည် ချမ်းသာသော ကိုယ်စိတ် ရှိကြပါစေကုန် သတည်း။ (၅)

၁၄၈။ တစ်ယောက်က တစ်ယောက်ကို အမျက်မထွက်ပါစေလင့်၊ တစ်စုံတစ်ခုသော အရာ၌ တစ်စုံ တစ်ယောက်ကိုမျှ ခြုပ်ခြယ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရန်လိုသော စိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မထီမဲ့မြင် မပြုပါစေလင့်၊ အချင်းချင်း ဆင်းရဲမှုကို အလို မရှိပါစေလင့်။ (၆)

၁၄၉။ မိခင်သည် ရင်၌ ဖြစ်သော တစ်ဦးတည်းသားကို အသက်ရှင်စေရန် အစဉ် စောင့်ရှောက်ဘိ သကဲ့သို့ ဤအတူ ပင် သတ္တဝါ ခပ်သိမ်းတို့၌ အတိုင်းအရှည် မရှိသော မေတ္တာစိတ်ကို ပွါးများရာ၏။ (၇)

၁၅၀။ အထက် အောက်ဖီလာ အလုံးစုံသော လောက၌ ကျဉ်းမြောင်းခြင်း မရှိသော အတွင်းရန် အပြင်ရန် ကင်းသော အတိုင်းအရှည် မရှိသော မေတ္တာစိတ်ကို ပွါး များရာ၏။ (၈)

၁၅၁။ ငိုက်မျဉ်းခြင်း ကင်း၍ ရပ်နေသမျှ သွားနေသမျှ ထိုင်နေသမျှ လျောင်းနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဤ (မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော) သတိကို ပွါးများအံ့ဟု ဆောက် တည်ရာ၏၊ ဤသာသနာတော်၌ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော သတိဖြင့် နေခြင်းကို မြတ်သောနေခြင်း 'ဗြဟ္မဝိဟာရ' ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားတို့ ဟောတော်မူကုန်၏။ (၉)

၁၅၂။ (ထိုမေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော သူသည်) သက္ကာယဒိဋ္ဌိသို့လည်း မကပ်မူ၍ (လောကုတ္တရာ) သီလရှိသည် ဖြစ်လျက် သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ဝတ္ထုကာမတို့၌ တပ်မက် တွယ်တာမှုကို ပယ်ဖျောက်သည် ရှိသော် အမိဝမ်း၌ တစ်ဖန် (ပဋိသန္ဓေ) နေခြင်းသို့ မရောက်တော့ပေ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရှစ်ခုမြောက် မေတ္တသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဥရဂဝဂ် ===

၉ - ဟေမဝတသုတ်

၁၅၃။ (သာတာဂိရဘီလူးက ဤသို့ ပြောဆို) -

အချင်းဟေမဝတ ယနေ့ တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက် ဥပုသ်နေ့တည်း၊ ညဉ့်သည် တောက်ပ ထင်ရှား၏၊ မြတ်သော ဂုဏ်တော်တို့ဖြင့် ရအပ်သော အမည်တော် ရှိတော်မူသော ဂေါတမနွယ်ဖွား ငါတို့ဆရာ မြတ်စွာဘုရားကို ယခု ဖူးမြင်ကြ ကုန်အံ့။ (၁)

၁၅၄။ (ဟေမဝတဘီလူးက ဤသို့ မေးမြန်း၏) -

အချင်းသာတာဂိရ သင်၏ ဆရာ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါအားလုံးတို့၌ တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ စိတ်ကို မတုန်မလှုပ် ကောင်းစွာ ထားနိုင်ပါ၏လော၊ အလိုရှိအပ်သော ဣဋ္ဌာရုံ၌သော် လည်းကောင်း၊ အလိုမရှိအပ်သော အနိဋ္ဌာရုံ၌သော် လည်းကောင်း ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' တို့သည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အလိုသို့ လိုက်၍ ဖြစ်ကုန်၏လော။ (၂)

၁၅၅။ (သာတာဂိရဘီလူးက ဤသို့ ဖြေဆို၏) -

အချင်းဟေမဝတ ငါတို့ဆရာ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါအားလုံးတို့၌ တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ စိတ်ကို မတုန်မလှုပ် ကောင်းစွာ ထားနိုင်ပါ၏၊ အလိုရှိအပ်သော ဣဋ္ဌာရုံ၌သော် လည်းကောင်း၊ အလိုမရှိအပ်သော အနိဋ္ဌာရုံ၌ သော် လည်းကောင်း ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' တို့သည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အလိုသို့ လိုက်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ (၃)

၁၅၆။ (ဟေမဝတဘီလူးက ဤသို့ မေးမြန်း၏) -

အချင်းသာတာဂိရ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် မပေးသော ဥစ္စာကို မခိုးယူဘဲ ရှိပါ၏လော၊ သတ္တဝါတို့၌ ညှဉ်းဆဲ သတ်ဖြတ်မှုမှ စောင့်စည်းပါ၏လော၊ မေ့လျော့ကြောင်း ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့၌ စိတ်သက်ဝင်မှုမှ ဝေးပါ၏လော၊ ဈာန်ကို မဆိတ် သုဉ်းစေဘဲ ရှိပါ၏လော။ (၄)

၁၅၇။ (သာတာဂိရဘီလူးက ဤသို့ ဖြေဆို၏) -

အချင်းဟေမဝတ ငါတို့ဆရာ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် မပေးသော ဥစ္စာကို မခိုး ယူတတ်ပါ၊ သတ္တဝါတို့၌ ညှဉ်းဆဲ သတ်ဖြတ်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ပါ၏၊ မေ့လျော့ကြောင်း ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့၌ စိတ်သက်ဝင်မှုမှ ဝေးပါ၏၊ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ဈာန်ကို မဆိတ်သုဉ်းစေပါ။ (၅)

၁၅၈။ (ဟေမဝတဘီလူးက ဤသို့ မေးမြန်း၏) -

အချင်းသာတာဂိရ သင်တို့ဆရာ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် သိလျက် ချွတ်ယွင်းသော စကားကို မပြောဆိုဘဲ ရှိပါ၏လော၊ ကြမ်းကြုတ်သော စကား မရှိသူ ဖြစ်ပါ၏လော၊ ပျက်စီးကြောင်း စကားကို မဆိုသူ ဖြစ်ပါ၏လော၊ ပြိန်ဖျင်းသော စကားကို မပြောဆိုသူ ဖြစ်ပါ၏လော။ (၆)

၁၅၉။ (သာတာဂိရဘီလူးက ဤသို့ ဖြေဆို၏) -

အချင်းဟေမဝတ ငါတို့ဆရာ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် သိလျက် ချွတ်ယွင်းသော စကားကို မပြောဆိုပါ၊ ကြမ်းကြုတ် သော စကားမရှိသူ ဖြစ်ပါ၏၊ ပျက်စီးကြောင်း စကားကို မပြောဆိုသူ ဖြစ်ပါ၏၊ ပညာဖြင့် နှိုင်းချိန် ပိုင်းခြား၍ အကျိုး ရှိသော စကားကိုသာ ပြောဆိုသူ ဖြစ်ပါ၏။ (၇)

၁၆၀။ (ဟေမဝတဘီလူးက ဤသို့ မေးမြန်း၏) -

အချင်းသာတာဂိရ သင်တို့ဆရာ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကာမတို့၌ မတပ်စွန်းသူ ဖြစ်ပါ၏လော၊ စိတ်သည် မနောက် ကျုဘဲ ရှိပါ၏လော၊ မောဟအားလုံးကို လွန်မြောက်ပြီးသူ ဖြစ်ပါ၏လော၊ တရားတို့၌ ပညာမျက်စိရှိသူ ဖြစ်ပါ၏လော။ (၈)

၁၆၁။ (သာတာဂိရဘီလူးက ဤသို့ ဖြေဆို၏) -

အချင်းဟေမဝတ ငါတို့ဆရာ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကာမတို့၌ မတပ်စွန်းသူ ဖြစ်ပါ၏၊ စိတ်သည် မနောက်ကျုဘဲ ရှိပါ၏၊ မောဟအားလုံးကို လွန်မြောက်ပြီးသူ ဖြစ်ပါ၏၊ တရားတို့၌ ပညာမျက်စိရှိသူ ဖြစ်ပါ၏။ (၉)

၁၆၂။ (ဟေမဝတဘီလူးက ဤသို့ မေးမြန်း၏) -

အချင်းသာတာဂိရ သင်တို့ဆရာ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်ပါ၏လော၊ စင်ကြယ်သော အကျင့် 'စရဏ' ရှိသူ ဖြစ်ပါ၏လော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား အာသဝေါတို့ ကုန်ခန်း ပါပြီလော၊ တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း မရှိသူ ဖြစ်ပါ၏လော။ (၁၀)

၁၆၃။ (သာတာဂိရဘီလူးက ဤသို့ ဖြေဆို၏) -

အချင်းဟေမဝတ ငါတို့ဆရာ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်ပါ၏၊ စင်ကြယ်သော အကျင့် 'စရဏ' ရှိသူ ဖြစ်ပါ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား အာသဝေါအားလုံးတို့ ကုန်ခန်း ပါပြီ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း မရှိတော့ပါ။ (၁၁)

၁၆၄။ အချင်း သာတာဂိရ မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်တော်သည် ဆိုခဲ့ပြီး သောတာဒိစသော ဂုဏ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံတော် မူ၏၊ ဆိုခဲ့ပြီးသော ကာယကံမှုနှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူ၏၊ ဆိုခဲ့ပြီးသော ဝစီကံမှုနှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူ၏၊ ဤသို့သော စိတ်တော်နှင့် ပြည့်စုံ၍ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး စရဏ တစ်ဆယ့် ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားကို ဟုတ်မှန်သော သဘောအားဖြင့် သင် သာတာဂိရ သည် ချီးမွမ်းပါပေ၏။ (၁၂)

၁၆၅။ အချင်းဟေမဝတ မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်တော်သည် ဆိုခဲ့ပြီးသော တာဒိစသော ဂုဏ်နှင့် လည်း ပြည့်စုံတော်မူ၏၊ ဆိုခဲ့ပြီးသော ကာယကံမှုနှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူ၏၊ ဆိုခဲ့ပြီးသော ဝစီကံမှုနှင့် လည်း ပြည့်စုံတော်မူ၏၊ ဤသို့သော စိတ်တော်နှင့် ပြည့်စုံ၍ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး စရဏတစ်ဆယ့် ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားကို ဟုတ်မှန်သော သဘောအားဖြင့် ဟေမဝတသည် ဝမ်းမြောက် ပါပေ၏။ (၁၃)

၁၆၆။ မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်တော်သည် ဆိုခဲ့ပြီးသော တာဒိစသော ဂုဏ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံတော် မူပါပေ၏၊ ဆိုခဲ့ပြီး သော ကာယကံမှုနှင့်လည်း ပြည့်စုံတော် မူပါပေ၏၊ ဆိုခဲ့ပြီးသော ဝစီကံမှုနှင့်လည်း

ပြည့်စုံတော် မူပါပေ၏၊ ဤသို့ စိတ်တော်နှင့် ပြည့်စုံ၍ ဝိဇ္ဇာသုံးပါးစရဏ တစ်ဆယ့်ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားကို ငါတို့ ယခု ဖူးမြော်ကြကုန်စို့။ (၁၄)

၁၆၇။ အချင်း သာတာဂိရ လာလော့၊ ဧဏီမည်သော သား၏ မြင်းခေါင်းကဲ့သို့ မြင်းခေါင်း ရှိတော်မူသော အင်္ဂါကြီး ငယ် ပြည့်စုံခြင်းဖြင့် ပါးလျသော ကိုယ်အင်္ဂါရှိတော်မူသော အတွင်းအပ ဘေးရန်ကို ဖျက်ဆီးတော်မူသော တစ်ထပ်တည်း သာ စားသဖြင့် နည်းသော အာဟာရ ရှိတော်မူသော အာဟာရ၌ လျှပ်ပေါ်မှု ရှိတော်မမူသော အနာဂါရမုနိဖြစ်၍ တော၌ ဈာန်ဝင်စားလေ့ ရှိတော်မူသော ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ကြကုန်စို့။ (၁၅)

၁၆၈။ ခြင်္သေ့မင်းနှင့် တူတော်မူသော ကိလေသာ အဖော်မမှီး တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်တော်မူသော တစ်ဖန် ဘဝသစ်သို့ မသွားသော ကာမတို့၌ ငဲ့ကွက်မှုမရှိသော ဤသို့ သဘောရှိသော ထိုမြတ်စွာဘုရား ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ သေမင်း ၏ ကျော့ကွင်းမှ လွတ်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို မေးလျှောက်ကြကုန်စို့။ (၁၆)

၁၆၉။ သစ္စာဉာဏ်ကို ဟောကြားတော်မူတတ်သော (ကိစ္စဉာဏ် ကတဉာဏ်ကို) ဖြစ်စေတော်မူ တတ်သော စတုမဟာ ဘူမက တရားအားလုံးတို့၏ (အပြီးအဆုံး) ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်တော်မူ တတ်သော ရန် တည်းဟူသော ဘေးကို လွန်မြောက်တော်မူပြီးသော ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရားကို အကျွန်ုပ်တို့ မေးလျှောက်လိုပါကုန်၏။ (၁၇)

၁၇၀။ (ဟေမဝတဘီလူးသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

အဘယ်တရားဖြစ်လတ်သော် လောကသည် ဖြစ်ပါသနည်း၊ လောကသည် အဘယ်တရား၌ (တဏှာဒိဋ္ဌိဟူသော) ပေါင်းစပ်မှုကို ပြုပါသနည်း၊ အဘယ်တရားကို စွဲ၍ လောကဟု ခေါ်ပါသနည်း၊ အဘယ်တရားကြောင့် လောကသည် ပင်ပန်းပါသနည်း။ (၁၈)

၁၇၁။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ဟောတော်မူ၏) -

ဟေမဝတ (အာယတန) ခြောက်ပါးတို့ ဖြစ်ကုန်လတ်သော် လောကသည် ဖြစ်၏၊ လောကသည် (အာယတန) ခြောက်ပါးတို့၌ (တဏှာဒိဋ္ဌိဟူသော) ပေါင်းစပ်မှုကို ပြု၏၊ (အာယတန) ခြောက်ပါးကိုပင် စွဲ၍ လောက ဟု ခေါ်၏၊ (အာယတန) ခြောက်ပါးတို့ကြောင့် လောကသည် ပင်ပန်းရာ၏။ (၁၉)

၁၇၂။ အကြင် စွဲလမ်းရာ၌ လောကသည် ပင်ပန်း၏၊ ထိုစွဲလမ်းရာ ဥပါဒါန်ကား အဘယ်ပါနည်း၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ခြင်းကို မေးအပ်သော အသျှင်ဘုရားသည် ဟောတော်မူပါလော့၊ အဘယ်သို့ သော အကြောင်းဖြင့် ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက် ရပါသနည်း။ (၂၀)

၁၇၃။ လောက၌ စိတ်လျှင် ခြောက်ခုမြောက် ရှိကုန်သော ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို ပြအပ်ကုန်ပြီ၊ စိတ်နှင့်တကွ ကာမဂုဏ်ငါးပါး ဤဒုက္ခသစ္စာတရား၌ တဏှာဆန္ဒကို ဖျက်ဆီး၍ ဤသို့သော အကြောင်း ဖြင့် ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ရ၏။ (၂၁)

၁၇၄။ ဤ (မဂ္ဂသစ္စာ) ကို လောက၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းဟူ၍ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သင်တို့အား ငါဟောကြား၏၊ ဤသို့သော အကြောင်းဖြင့် ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ရ၏ဟု သင်တို့အား ဤထွက်မြောက် ကြောင်းကို ငါဟော၏။ (၂၂)

၁၇၅။ ဤလောက၌ အဘယ်သူသည် ဩဃ (လေးဖြာသံသရာ)ကို ကူးမြောက်နိုင်ပါသနည်း၊ ဤလောက၌ အဘယ် သူသည် (သံသရာဟူသော) သမုဒ္ဒရာကို ကူးမြောက်နိုင်ပါသနည်း၊ ထောက်၍ လည်း မမှီ ဆွဲကိုင်စရာလည်း မရှိသော နက်စွာသော (သံသရာတည်းဟူသော) သမုဒ္ဒရာ၌ အဘယ်သူ သည် မနစ်မြုပ်နိုင်ပါ သနည်း။ (၂၃)

၁၇၆။ အကြင်သူသည် အခါခပ်သိမ်း သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ပညာရှိ၏၊ ကောင်းစွာ တည်ကြည်၏၊ ကိုယ်တွင်း သန္တာန်၌ ဝိပဿနာဖြင့် ကြံစည် သုံးသပ်လေ့ရှိ၏၊ သတိရှိ၏၊ ထိုသူသည် ကူးမြောက်နိုင်ခဲသော ဩဃ (လေးဖြာသံသရာ) ကို ကူး မြောက် နိုင်၏။ (၂၄)

၁၇၇။ အကြင်သူသည် ကာမသညာမှ ကြဉ်ရှောင်၏၊ သံယောဇဉ်အားလုံးကို လွန်မြောက်၏၊ နျစ်သက်မှု တဏှာနှင့် ဘဝသုံးပါး ကုန်ဆုံးပြီး ဖြစ်၏၊ ထိုသူသည် နက်လှစွာသော (သံသရာတည်းဟူသော) သမုဒ္ဒရာ၌ မနစ်မြုပ်နိုင်။ (၂၅)

၁၇၈။ နက်နဲသော ပညာရှိတော်မူသော သိမ်မွေ့သော ပြဿနာတို့၏ အနက်ကို မြင်တော်မူသော (ရာဂစသော) ကြောင့်ကြမှု မရှိသော နှစ်ပါးသော ကာမ သုံးပါးသော ဘဝ၌ မကပ်ငြိသော အလုံးစုံသော အာရုံ၌ (အနှောင်အဖွဲ့မှ) လွတ်သော ဝိသုဒ္ဓိနတ် အရှင်မြတ်တို့၏ လမ်းခရီး (သမာပတ်ရှစ်ပါး)၌ ကြွသွားတော်မူသော ကျေးဇူးကို ရှာတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားကို သင်တို့ ဖူးမြော်ကြကုန်လော့။ (၂၆)

၁၇၉။ မြတ်လှစွာသော ဂုဏ်တို့ကြောင့် ရအပ်သော အမည်ရှိတော်မူသော သိမ်မွေ့သော ပြဿနာတို့၏ အနက်ကို မြင်တော်မူသော ပညာကို ပေးတော်မူတတ်သော ကာမတွယ်တာမှု၌ ကပ်ငြိခြင်း ကင်းတော်မူသော တရားအားလုံးကို သိတော်မူပြီးသော ကောင်းသော ပညာရှိတော်မူသော အရိယာတို့ လမ်းခရီး (မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး)၌ ကြွသွားတော်မူသော မြတ် သော ကျေးဇူးကို ရှာမှီးသော ထိုမြတ်စွာဘုရားကို သင်တို့ ဖူးမြော်ကြကုန်လော့။ (၂၇)

၁၈၀။ ဩဃလေးဖြာ သံသရာမှ လွန်မြောက်တော် မူပြီးသော အာသဝေါကင်း တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားကို ယနေ့ ငါတို့ ဖူးမြော်ကြရကုန်သည် ဖြစ်ရကား ကောင်းသော အမြင်ကို မြင်ရလေစွတကား၊ ကောင်းစွာ မိုးသောက်ရလေစွ တကား၊ ကောင်းစွာ အိပ်ရာမှ ထရလေစွတကား။ (၂၈)

၁၈၁။ တန်ခိုးကြီးကုန်သော အခြွေအရံ များကုန်သော အလုံးစုံသော ဤဘီလူး တစ်ထောင်တို့သည် အသျှင်ဘုရားကို ကိုးကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်ကြပါကုန်၏၊ အသျှင်ဘုရားသည် အကျွန်ုပ်တို့၏ အတုမဲ့ဆရာ ဖြစ်တော်မူပါ၏။ (၂၉)

၁၈၂။ ထိုအကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို လည်းကောင်း၊ တရားတော်၏ ကောင်းသောတရား၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း ရှိခိုးကုန်လျက် တစ်ရွာမှ တစ်ရွာ တစ်တောင်မှ တစ်တောင်သို့ လှည့်လည်ကြပါကုန်အံ့။ (၃၀)

ကိုးခုမြောက် ဟေမဝတသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဥရဂဝဂ် ===

၁၀ - အာဠဝကသုတ်

အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အာဠဝီပြည် အာဠဝကဘီလူး၏ ဗိမာန်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ အာဠဝကဘီလူးသည် မြတ်စွာဘုရား ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို "ရဟန်း ထွက်သွားလိုက်ပါလော့" ဟု ဆို၏၊ "ဒကာဘီလူး ကောင်းပြီ" ဟု ဆိုကာ မြတ်စွာဘုရားသည် ထွက်တော်မူ၏၊ "ရဟန်း ဝင်ပါဦးလော့" ဟု ဆို၏၊ "ဒကာဘီလူး ကောင်းပြီ" ဟု ဆိုကာ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝင်တော်မူ၏။

နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။ပ။ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း အာဠဝကဘီလူးသည် မြတ်စွာဘုရားကို "ရဟန်းထွက်သွား လိုက်ပါလော့" ဟု ဆို၏၊ "ဒကာဘီလူး ကောင်းပြီ" ဟု ဆိုကာ မြတ်စွာဘုရားသည် ထွက်တော်မူ၏၊ "ရဟန်း ဝင်ပါဦးလော့" ဟု ဆို၏၊ "ဒကာဘီလူး ကောင်းပြီ" ဟု ဆိုကာ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝင်တော်မူ၏။

လေးကြိမ်မြောက် အာဠဝကဘီလူးသည် မြတ်စွာဘုရားကို "ရဟန်း ထွက်သွားလိုက်ပါလော့" ဟု ဆို၏၊ ဒကာဘီလူး ပြုဖွယ်ကိစ္စ ရှိသမျှကို ပြုလော့၊ ငါ မထွက်တော့အံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်း သင့်ကို ပြဿနာမေးအံ့၊ အကယ်၍ မဖြေနိုင်မူ သင်၏ စိတ်ကိုသော်လည်း ပျံ့လွင့်စေအံ့၊ သင်၏ နှလုံးသားကို မူလည်း ခွဲလိုက်အံ့၊ ခြေတို့ကို မူလည်းကိုင်၍ ဂင်္ဂါမြစ် တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ပစ်ချလိုက်အံ့ဟု (ဆို၏)။

ဒကာအာဠဝက နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့်တကွ သော လူ့လောက၌ ငါ၏ စိတ်ကိုသော်လည်း ပျံ့လွင့်စေနိုင်သူ နှလုံးသားကို မူလည်း ခွဲနိုင်သူ ခြေတို့ကိုမူလည်း ကိုင်၍ ဂင်္ဂါမြစ် တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ပစ်ချနိုင်သူကို ငါဘုရား မြင်တော်မမူ၊သို့ ပင်ဖြစ်စေကာမူ ဒကာအာဠဝက အလိုရှိသော ပြဿနာကို မေးလော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထို့နောက် အာဠဝကဘီလူးသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဂါထာဖြင့် ရွတ်ဆို (လျှောက်ထား) ၏-

၁၈၃။ "ဤလောက၌ ယောကျ်ား၏ မြတ်သော ဥစ္စာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ကောင်းသော အလေ့အကျင့်တို့တွင် အဘယ်ကောင်းသော အလေ့အကျင့်သည် ချမ်းသာကို ဆောင်နိုင်သနည်း၊ အရသာတို့တွင် အဘယ် အရသာသည် အလွန့် အလွန် ချိုမြိန်သော အရသာဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်သို့ အသက်ရှင်ခြင်းကို မြတ်သော အသက်ရှင်ခြင်းဟူ၍ ဆိုကုန် သနည်း။ (၁)

၁၈၄။ (အာဠဝက) ဤလောက၌ ယောကျ်ား၏ မြတ်သော ဥစ္စာဟူသည် ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ' တရားပင်တည်း၊ ကောင်းသော အလေ့အကျင့်ဖြစ်သော ကုသိုလ် ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးသည် ချမ်းသာကို ဆောင်နိုင်၏၊ အရသာတို့တွင် မှန်ကန်သော ဝစီသစ္စာသည် အလွန့်အလွန် ချိုမြိန်သော အရသာဖြစ်၏၊ ပညာဖြင့် အသက်ရှင်ခြင်းကို မြတ်သော အသက်ရှင်ခြင်း ဟူ၍ ဆိုကုန်၏။ (၂)

၁၈၅။ အဘယ်ဖြင့် ဩဃ (လေးဖြာသံသရာ) ကို ကူးမြောက်နိုင်သနည်း၊ အဘယ်ဖြင့် (သံသရာ ဟူသော) သမုဒ္ဒရာကို ကူးမြောက်နိုင်သနည်း၊ အဘယ်ဖြင့် ဆင်းရဲခြင်းကို လွန်မြောက်နိုင်သနည်း၊ အဘယ်ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်နိုင် သနည်း။ (၃)

၁၈၆။ (အာဠဝက) ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ' တရားဖြင့် ဩဃ (လေးဖြာသံသရာ) ကို ကူးမြောက်နိုင်၏၊ မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားဖြင့် (သံသရာဟူသော) သမုဒ္ဒရာကို ကူးမြောက်နိုင်၏၊ ထကြွလုံ့လ 'ဝီရိယ' ဖြင့် ဆင်းရဲခြင်းကို လွန်မြောက်နိုင်၏၊ ပညာဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်နိုင်၏။ (၄)

၁၈၇။ အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ပညာကို ရသနည်း၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ဥစ္စာကို ရသနည်း၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ကျော်စောခြင်းသို့ ရောက်ရသနည်း၊ အဘယ်ဖြင့် အဆွေခင်ပွန်းတို့ကို ဖွဲ့နိုင်သနည်း၊ အဘယ်ဖြင့် ဤလောကမှ တမလွန် လောကသို့ ရောက်သော် မစိုးရိမ်ရသနည်း။ (၅)

၁၈၈။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နိဗ္ဗာန်ရောက်ခြင်း၏ (အကြောင်း) တရားကို ယုံကြည်သော မမေ့မလျော့သော ဆင်ခြင် တတ်သော ပညာရှိသူသည် ကောင်းစွာ နာကြားရသောကြောင့် ပညာကို ရနိုင်၏။ (၆)

၁၈၉။ လျောက်ပတ်သော အကြောင်းကို ပြုလုပ်သည် ဖြစ်၍ တာဝန်ကို ပစ်ချမထားသော ယောကျ်ားသည် ထကြွ လုံ့လ ဝီရိယကြောင့် ဥစ္စာကို ရနိုင်၏၊မှန်သော (ဝစီသစ္စာ) စကားကြောင့် ကျော်စောခြင်းသို့ ရောက်နိုင်၏၊ ပေးကမ်း တတ်သော သူသည် အဆွေခင်ပွန်းတို့ကို ဖွဲ့နိုင်၏။ (၇)

၁၉၀။ ယုံကြည်မှုရှိသော အိမ်၏ အစီးအပွါးကို ရှာတတ်သော အကြင်သူအား မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုမှု 'သစ္စာ' ပညာ ဟူသော 'ဒမ' ဝီရိယဟူသော 'ဓိတိ' စွန့်လွှတ်မှုဟူသော 'စာဂ' ဤတရားလေးပါးတို့ ရှိကုန်၏၊ ထိုသူသည် တမလွန်ဘဝသို့ ရောက်သော် ဧကန် မစိုးရိမ်ရတော့ပြီ။ (၈)

၁၉၁။ အာဠဝက ငါတိုက်တွန်း၏၊ သစ္စာထက်လွန်သော အကြောင်းသည် လည်းကောင်း၊ ပညာထက် လွန်သော အကြောင်းသည် လည်းကောင်း၊ စွန့်ကြဲခြင်းထက် လွန်သော အကြောင်းသည် လည်းကောင်း၊ သည်းခံခြင်းထက် လွန်သော အကြောင်းသည် လည်းကောင်း ဤလောက၌ ရှိမူ တစ်ပါးသော များစွာသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့ကို မေးချေဦးလော့။

၁၉၂။ အကျွန်ုပ်သည် ယနေ့ တမလွန် ဘဝ၌ ဖြစ်သော အကျိုးစီးပွါးကို သိပြီးသူ ဖြစ်ရကား ယခုအခါ အဘယ်မှာ လျှင် များစွာသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့ကို မေးမြန်းပါတော့အံ့နည်း။ (၁၀)

၁၉၃။ မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်၏ အကျိုးငှါ အာဠဝီပြည်သို့ နေရန် ကြွလာတော်မူပေစွတကား၊ အကြင်ဘုရား၌ လှူခြင်းသည် အကျိုးကြီး၏၊ ထိုဘုရားကို ယခု ငါ သိရပေပြီ။ (၁၁)

၁၉၄။ ထိုငါသည် မြတ်စွာဘုရားကို လည်းကောင်း၊ တရားတော်၏ ကောင်းသော တရား၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း ရှိခိုးလျက် တစ်ရွာမှ တစ်ရွာ တစ်မြို့မှ တစ်မြို့သို့ လှည့်လည်ပါတော့အံ့။ (၁၂)

ဆယ်ခုမြောက် အာဠဝကသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဥရဂဝဂ် ===

၁၁ - ဝိဇယသုတ်

၁၉၅။ သွားသော် လည်းကောင်း၊ ရပ်သော် လည်းကောင်း၊ ထိုင်သော် လည်းကောင်း၊ အိပ်သော် လည်းကောင်း (ထိုထိုအဆစ်တို့ကို) ကွေး၏၊ ဆန့်၏၊ ဤသို့ (အဆစ်တို့ကို) ကွေးခြင်း ဆန့်ခြင်းသည် ခန္ဓာကိုယ်၏ လှုပ်ရှားမှုသာတည်း။ (၁)

၁၉၆။ ကိုယ်ကောင်ကို အရိုးအကြောတို့ဖြင့် ဖွဲ့စပ်အပ်သည် အရေအသားတို့ဖြင့် လိမ်းကျံ အပ်သည် အရေဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သည် ဖြစ်ရကား ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မမြင်နိုင်ပေ။ (၂)

၁၉၇။ ဤကိုယ်ကောင်သည် အူဖြင့် ပြည့်၏၊ အစာသစ်ဖြင့် ပြည့်၏၊ အသည်းဆိုင်ဖြင့် လည်း ကောင်း၊ စည်ပေါင်းအိမ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ နှလုံးဖြင့် လည်းကောင်း၊ အဆုတ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အညှို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အဖျဉ်းဖြင့် လည်း ကောင်း ပြည့်နှက်လျက် ရှိ၏။ (၃)

၁၉၈။ နှပ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ တံထွေးဖြင့် လည်းကောင်း၊ ချွေးဖြင့် လည်းကောင်း၊ အဆီခဲဖြင့် လည်းကောင်း၊ သွေးဖြင့် လည်းကောင်း၊ အစေးဖြင့် လည်းကောင်း၊သည်း ခြေဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဆီကြည်ဖြင့် လည်းကောင်း ပြည့်နှက်လျက် ရှိ၏။ (၄)

၁၉၉။ ထိုမှတစ်ပါး ထိုကိုယ်၏ ကိုးပါးသော ယိုစီးရာ အဝတို့မှ အညစ်အကြေးသည် အခါ ခပ်သိမ်း ယိုစီး၏၊ မျက်စိမှ မျက်ချေးသည် ယိုစီး၏၊ (နားနှစ်ပေါက်)မှ နားဖာချေးသည် ယိုစီး၏။ (၅)

၂၀၀။ နှာခေါင်းပေါက်မှ နှပ်သည်လည်း ယိုစီး၏၊ တစ်ရံတစ်ခါ ခံတွင်းပေါက်မှ သည်းခြေသည် လည်း ပျို့အန်၏၊ သလိပ်သည်လည်း ပျို့အန်၏၊ ကိုယ်မှ ချွေး အညစ်အကြေးတို့သည် ယိုစီးကုန်၏။ (၆)

၂၀၁။ ထိုမှတစ်ပါး ထိုကိုယ်၏ ဦးခေါင်းသည် အပေါက်အခေါင်း ရှိ၏၊ ဦးနှောက်ဖြင့် ပြည့်၏၊ ထို ကိုယ်ကို သူမိုက်သည် အဝိဇ္ဇာ ဖုံးလွှမ်းသည် ဖြစ်ရကား တင့်တယ်၏ ဟူ၍ အောက်မေ့မှတ်ထင်၏။ (၇)

၂၀၂။ အကြင်အခါ ထိုကိုယ်သည် အသက်ဝိညာဉ် ကင်းသဖြင့် သေခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ ဖူးဖူးရောင်၏၊ ညိုသော အဆင်းရှိ၏၊ သုသာန်၌ စွန့်ပစ်အပ်သည် ဖြစ်၍ အိပ်ရ၏၊ (ထိုအခါ၌ ထို ကိုယ်ကို) ဆွေမျိုးတို့သည် ငဲ့ကွက်ခြင်း ကင်းကြကုန်၏။ (၈)

၂၀၃။ ထိုကိုယ်ကို အိမ်ခွေးတို့သည် လည်းကောင်း၊ တောခွေးတို့သည် လည်းကောင်း၊ သစ်ကျုတ် တို့သည် လည်းကောင်း၊ ပိုးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ကျီးတို့သည် လည်းကောင်း၊ လင်းတတို့သည် လည်း ကောင်း ခဲစားကုန်၏၊ တစ်ပါးကုန် သော အပုပ်အသိုးစား သတ္တဝါတို့သည်လည်း ခဲစားကုန်၏။ (၉)

၂၀၄။ ဤသာသနာတော်၌ ပညာရှိသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား စကားတော်ကို ကြားနာရ၍ ထိုကိုယ်ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်၏၊ ရှုမြင်နိုင်၏။ (၁၀)

၂၀၅။ ဤသဝိညာဏက အသုဘသည် မသေမီ သွားခြင်း ရပ်ခြင်း ထိုင်ခြင်း လျောင်းခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအဝိညာဏက အသုဘသည်လည်း ယခုအခါ သေပြီးဖြစ်၍ သွားခြင်း ရပ်ခြင်း ထိုင်ခြင်း လျောင်းခြင်း မဖြစ်တော့ သကဲ့သို့ ထို့အတူ ဤသဝိညာဏက အသုဘသည်လည်း နောင်သေသောအခါ သွားခြင်း ရပ်ခြင်း ထိုင်ခြင်း လျောင်းခြင်း မဖြစ်တော့လတ္တံ့၊ ဤသို့ အဇ္ဈတ္တခန္ဓာကိုယ်၌ လည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓခန္ဓာကိုယ်၌ လည်းကောင်း ဆန္ဒရာဂကို ကင်းကွာ စေရာ၏။ (၁၁)

၂၀၆။ ဤသာသနာတော်၌ ပညာရှိသော ရဟန်းသည် ဆန္ဒရာဂဖြင့် တပ်ခြင်း ကင်းသည်ဖြစ်၍ သေခြင်းကင်းရာ ငြိမ်းအေးရာ တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရာ ရွေ့လျောခြင်း မရှိရာ နိဗ္ဗာန်ကို ရနိုင်၏။ (၁၂)

၂၀၇။ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော ဤကိုယ်သည် မစင်ကြယ်၍ မကောင်းသော အနံ့ရှိသောကြောင့် ပန်းနံ့သာ စသည် တို့ဖြင့် ပြုပြင်စီရင်၍ ဆောင်ရွက်နေရ၏၊သို့ ပင်ဖြစ်ပါလျက် အထူးထူးသော အပုပ် တို့ဖြင့် ပြည့်သည်ဖြစ်၍ ထိုထိုအပေါက် ကြီးငယ်တို့မှ ယိုစီး၏။ (၁၃)

၂၀၈။ အကြင်သူသည် ဤသို့ သဘောရှိသော ကိုယ်ဖြင့် မာနထောင်လွှားခြင်းငှါ အောက်မေ့ရာ၏၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း မထီမဲ့မြင် ပြုရာ၏၊ ထိုသူ၏ မာန ထောင်လွှားမှု မထီမဲ့မြင် ပြုမှုသည် အရိယသစ္စာ ကို မမြင်ခြင်းမှ တစ်ပါး အဘယ်မှာ အကြောင်း ရှိနိုင်ပါအံ့နည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တစ်ဆယ့်တစ်ခုမြောက် ဝိဇယသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၁ - ဥရဂဝဂ် ===

၁၂ - မုနိသုတ်

၂၀၉။ တဏှာ ဒိဋ္ဌိဟူသော ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုကြောင့် ကိလေသာဘေး ဖြစ်ရ၏၊ အာရုံခြောက်ပါး တည်းဟူသော အိမ်မှ ကိလေသာမြူ ဖြစ်ရ၏၊ ကိလေသာ အိမ်မရှိသော ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု မရှိသော ဤနိဗ္ဗာန်ကို ဘုရားတည်း ဟူသော မုနိသည် မြင်နိုင်စွမ်း ပေစွတကား။ (၁)

၂၁၀။ အကြင် မြတ်စွာဘုရားသည် ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ကိလေသာကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်ဖြတ်ပြီး၍ နောင်ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ကိလေသာကိုလည်း မစိုက်မပျိုးတော့ပေ၊ ကိလေသာ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အကြောင်းကိုလည်း မဝင်ရောက်စေ၊ ထိုမြတ်စွာ ဘုရားကို မုနိတို့တွင် ကိလေသာ အဖော်မမှီး တစ်ပါးတည်း လှည့်လည်ကြွသွားတတ်သော မုနိဟူ၍ ဆိုကြကုန်၏၊ သီလဂုဏ် ကျေးဇူးကို ရှာမှီးသော ထိုမြတ်စွာဘုရားတည်းဟူသော မုနိသည် ငြိမ်းအေးသော နိဗ္ဗာန်ကို မြင်တော်မူပြီ။ (၂)

၂၁၁။ အကြင် မြတ်စွာဘုရားသည် ကိလေသာ၏ တည်ရာ ခန္ဓာစသော မြေရာတို့ကို ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင် ပိုင်းခြား၍ အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်ဟူသော မျိုးစေ့ကို ဖျက်ဆီးပြီးလျှင် တဏှာဒိဋ္ဌိဟူသော အစေးကို ထိုမျိုးစေ့သို့ မသက်ဝင်စေ၊ ဇာတိ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သော ထိုမြတ်စွာဘုရားတည်းဟူသော မုနိသည် အကုသလဝိတက်ကို ပယ်ပြီး၍ (သတ္တဝါဟူသော) ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ မရောက်နိုင်တော့ပေ။ (၃)

၂၁၂။ အကြင် မြတ်စွာဘုရားသည် ကာမဘဝစသော နေရာ အိမ်အားလုံးတို့ကို သိသောကြောင့် ထိုနေရာအိမ်တို့တွင် တစ်ပါးပါးသော အိမ်ကိုမျှလည်း မတောင့်တ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားတည်းဟူသော မုနိသည် မက်မောမှု တဏှာကင်းသည် တပ်မက်မှု မရှိသည်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကမ်း တစ်ဖက်သို့ ရောက်ပြီး ဖြစ်ရကား ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံကို အားမထုတ်တော့ပေ။ (၄)

၂၁၃။ ခန္ဓာစသေ ာတရားအားလုံးကို နှိမ်နင်းပြီးသော တရားအားလုံးကို သိပြီးသော ကောင်းသော ပညာရှိသော ခန္ဓာစသော တရားအားလုံးတို့၌ တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် မလိမ်းကျံသော ခန္ဓာစသော တရား အားလုံးကို စွန့်ပယ်ပြီးသော တဏှာကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ ညွတ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ပညာရှိတို့သည် မုနိ ဟူ၍ သိကုန်၏။ (၅)

၂၁၄။ ပညာတည်းဟူသော အားရှိသော သီလအကျင့်နှင့် ပြည့်စုံသော ကောင်းစွာ တည်ကြည်သော စျာန်၌ မွေ့လျော်သော သတိရှိကာ ကပ်ငြိမှု 'ရာဂ' မှ လွတ်သော ငါးပါးသော ဝြောင့်တံသင်း မရှိသော အာသဝေါ မရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ပညာရှိတို့သည် မုနိ ဟူ၍ သိကုန်၏။ (၆)

၂၁၅။ တစ်ပါးတည်း လှည့်လည်သွားလာသော မောနေယျအကျင့်နှင့် ပြည့်စုံသော မမေ့မလျော့သော ကဲ့ရဲ့ခြင်း ချီးမွမ်းခြင်းတို့ကြောင့် တုန်လှုပ်မှု မရှိသော အသံတို့ကြောင့် မထိတ်လန့်သော ခြင်္သေ့မင်း ကဲ့သို့ အနိစ္စစသည်တို့ကြောင့် မထိတ်လန့်သော ပိုက်ကွန်၌ မကပ်ငြိသော လေကဲ့သို့ ခန္ဓာစသည်တို့၌ မကပ်ငြိသော ရေဖြင့် မလိမ်းကျံ မကပ်ငြိသော ကြာကဲ့သို့ လောကဖြင့် မလိမ်းကျံ မကပ်ငြိသော သူတစ်ပါးတို့ကို အရိယမဂ်ဖြင့် ဆောင်တတ်သော မိမိကိုမူ သူတစ်ပါးက မဆောင်အပ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ် ကိုလည်း ပညာရှိတို့သည် မုနိ ဟူ၍ သိကုန်၏။ (၇)

၂၁၆။ အကြင်သူသည် သူတစ်ပါးတို့ ပြောဆိုသော ချီးမွမ်းခြင်း ကဲ့ရဲ့ခြင်းစသော စကားကြောင့် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဝမ်းနည်းခြင်း မဖြစ်မူ၍ ရေချိုးဆိပ်၌ ကြေးပွတ်တိုင်ကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော တပ်စွန်းမှု 'ရာဂ' ကင်းသော ကောင်းစွာ ထားအပ်သော ဣန္ဒြေရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ပညာရှိတို့သည် မုနိ ဟူ၍ သိကုန်၏။ (၈)

၂၁၇။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် စင်စစ် တည်ကြည်သော စိတ်ရှိ၏၊ ယက်ဖောက်ကဲ့သို့ ဖြောင့်၏၊ ယုတ်မာသော အကုသိုလ်ကံတို့ကို စက်ဆုပ်၏၊ မညီညွတ်မှု (ကာယဝိသမစသည်) ကို လည်းကောင်း၊ ညီညွတ်မှု (ကာယသမစသည်) ကို လည်းကောင်း စုံစမ်းဆင်ခြင် တတ်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ပညာရှိတို့သည် မုနိ ဟူ၍ သိကုန်၏။ (၉)

၂၁၈။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကမ္မဒွါရတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာ စောင့်စည်း၏၊ စောင့်စည်းသော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်ရကား ပဌမအရွယ်၌ တည်သည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိမအရွယ်၌ တည်သည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း မကောင်းမှုကို မပြု၊ ထို ရဟန္တာမုနိကို ကိုယ် နှုတ်တို့ဖြင့် ထိပါး ခြုတ်ခြယ်ခြင်းငှါ မထိုက်၊ ထိုမုနိသည်လည်း တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုမျှ မထိပါး မခြုတ်ခြယ်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ပညာရှိတို့သည် မုနိ ဟူ၍ သိကုန်၏။ (၁၀)

၂၁၉။ စားဦးစားဖျားမှသော် လည်းကောင်း၊ (စားနေဆဲတစ်ဝက်တစ်ပျက်) အလယ်မှသော် လည်းကောင်း၊ (စားပြီး) အကြွင်းအကျန်မှသော် လည်းကောင်း ဆွမ်းကို ရခဲ့မူ သူတစ်ပါးတို့ ပေးသည်ကို မှီ၍ အသက်မွေးရသူ ရဟန်းသည် အဦး အဖျားရသဖြင့်လည်း ချီးမွမ်းရန် မထိုက်၊ အကြွင်းအကျန် ရသဖြင့်လည်း ဆန့်ကျင်ဘက် စကား ပြောရန်မထိုက်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ပညာရှိတို့သည် မုနိ ဟူ၍ သိကုန်၏။ (၁၁)

၂၂၀။ အကြင်သူသည် ပျိုမျစ်နုနယ် ငယ်ရွယ်စဉ် အချို့သော မိန်းမအဆင်း၌ မေထုန် ရာဂဖြင့် မကပ်ငြိ မဖွဲ့ယှက်၊ မောနေယျ အကျင့်နှင့် ပြည့်စုံလျက် လှည့်လည်နေသော မေထုန်အကျင့်မှလည်း ကင်းလွတ်၍ မာန်ယစ်ခြင်း မေ့လျော့ ခြင်းမှလည်း ကင်းလွတ်သော ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ပညာရှိတို့သည် မုနိ ဟူ၍ သိကုန်၏။ (၁၂)

၂၂၁။ ခန္ဓာစသော လောကကို ပိုင်းခြားသိ၍ မြတ်သော နိဗ္ဗာန်ပရမတ္ထသစ္စာကို မြင်ပြီးသော သြဃလေးပါးနှင့် ခန္ဓာ အာယတနစသော သမုဒ္ဒရာကို ကူးမြောက်ပြီး၍ တာဒိလက္ခဏာသို့ ရောက်ပြီးသော ထိုသို့ သဘောရှိသော ထုံးဖွဲ့မှု 'ဂန္ထ' ကို ဖြတ်ပြီးသော (တဏှာဒိဋ္ဌိကို) မမှီသော အာသဝေါ ကင်းသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ပညာရှိတို့သည် မုနိ ဟူ၍ သိကုန်၏။ (၁၃)

၂၂၂။ ရဟန်းနှင့်လူ နှစ်ယောက်သူတို့သည် မတူညီကြကုန်၊ ဝေးသောနေရာ သေးငယ်သော အသက်မွေးမှု ရှိကုန်၏၊ လူသည် သားမယားကို လုပ်ကျွေး၏၊ (ရဟန်းသည်) မက်မောခြင်းလည်း

ကင်း၍ အကျင့်လည်း ကောင်း၏၊ လူသည် တစ်ပါးသော သတ္တဝါတို့ကို သတ်ဖြတ်မှုမှ မစောင့်စည်း၊ ရဟန်းသည် အမြဲ စောင့်စည်းသည်ဖြစ်၍ သတ္တဝါတို့ကို စောင့်ရှောက်၏။ (၁၄)

၂၂၁။ ဦးစွန်းရှိသော စိမ်းညိုသော လည်ရှိသော ဥဒေါင်းငှက်သည် ဟင်္သာ၏ လျင်မြန်ခြင်းကို တစ်ရံတစ်ခါမျှ မမီနိုင် သကဲ့သို့ ဤအတူ လူသည် မုနိဟု ဆိုအပ်သော ကိလေသာမှ ကင်းဆိတ်၍ တော၌ ဈာန်ဝင်စားလေ့ရှိသော ရဟန်း၏ လျင်မြန်ခြင်းကို အတုလိုက်၍ မပြုနိုင် ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၁၅)

တစ်ဆယ့်နှစ်ခုမြောက် မုနိသုတ် ပြီး၏။

ရှေးဦးစွာသော ဥရဂဝဂ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - စူဠဝဂ် ===

၁ - ရတနသုတ်

၂၂၄။ မြေ၌ တည်ကုန်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်၌ တည်ကုန်သော နတ်တို့သည် လည်းကောင်း ဤအရပ်သို့ အညီအညွတ် လာကြကုန်၏၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော နတ်တို့သည် နှစ်သက်ရွှင်ပျ ဝမ်းမြောက်ကြ စေကုန်သတည်း၊ ထိုမှတစ်ပါးလည်း (ငါဘုရား) ဟောအပ်သော ပရိတ်တရားတော်ကို ရိုသေစွာ နာကြစေကုန်သတည်း။ (၁)

၂၂၅။ နတ်များတို့ ထို့ကြောင့် သာလျှင် အသင် နတ်အားလုံးတို့သည် ဟောတော်မူအပ်သော ပရိတ်တရားတော်ကို စိတ်၌ သိုမှီး သိမ်းဆည်းကြကုန်လော့၊ လူသတ္တဝါ အပေါင်း၌ မေတ္တာကို ပြုကြကုန်လော့၊ အကြင်သူတို့သည် နေ့၌ လည်းကောင်း၊ ညဉ့်၌ လည်းကောင်း သင်တို့အား ပူဇော်ပသခြင်းကို ပြုကြကုန်၏၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင် ထိုလူတို့ကို မမေ့ မလျော့ စောင့်ရှောက်ကြကုန်လော့။ (၂)

၂၂၆။ ဤလူ့ပြည်၌ လည်းကောင်း၊ နဂါး ဂဠုန်ပြည်တို့၌ လည်းကောင်း နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော မွန်မြတ်သော အလုံးစုံသော အကြင် ရတနာမျိုးသည် ရှိ၏၊ မြတ်စွာဘုရားနှင့် တူသော ထိုရတနာမျိုးသည် မရှိ၊ ဘုရားဟူသော ဤရတနာသည်လည်း အမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏၊ ဤသစ္စာစကားကြောင့် (သတ္တဝါတို့) ချမ်းသာကြပါစေသတည်း။ (၃)

၂၂၇။ ကိလေသာ ကုန်ရာဖြစ်သော ရာဂ ကင်းရာဖြစ်သော သေခြင်း ကင်းသော မြတ်သော အကြင်နိဗ္ဗာန်ကို တည်ကြည်သော စိတ်ရှိသော သာကီနွယ်ဖွား မြတ်ဘုရားသည် ရတော်မူ၏၊ ထို(နိဗ္ဗာန်) တရားနှင့်တူသော တစ်စုံတစ်ခု သော ရတနာမျိုးသည် မရှိ၊ နိဗ္ဗာန်တရားဟူသော ဤရတနာသည်လည်း အမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏၊ ဤသစ္စာစကားကြောင့် (သတ္တဝါတို့) ချမ်းသာကြပါစေသတည်း။ (၄)

၂၂၈။ ဘုရားမြတ်သည် အကြင် (အရဟတ္တမဂ်နှင့်ယှဉ်သော) သမာဓိကို စင်ကြယ်၏ဟု ချီးမွမ်းတော်မူ၏၊ အကြင် (အရဟတ္တမဂ်နှင့်ယှဉ်သော) သမာဓိကို မိမိအခြားမဲ့၌ အကျိုးပေး၏ဟု (ဘုရားသျှင်တို့) ဟောဆိုကုန်၏၊ ထိုအရဟတ္တမဂ် နှင့်ယှဉ်သော သမာဓိနှင့် တူသော တရားမျိုးသည် မရှိ၊ တရားတော်ဟူသော ဤရတနာသည်လည်း အမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏၊ ဤသစ္စာစကားကြောင့် (သတ္တဝါတို့) ချမ်းသာကြပါစေသတည်း။ (၅)

၂၂၉။ လေးယောက်အစုံ ဖြစ်ကုန်သော အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်တို့ကို သူတော်ကောင်းတို့သည် ချီးမွမ်းအပ်ကုန်ပြီ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ဖြစ်ကုန်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြတ်သော အလှူကို ခံထိုက်ကုန်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ လှူအပ်သော အလှူတို့သည် အကျိုးကြီးကုန်၏၊ သံဃာဟူသော ဤရတနာသည်လည်း အမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏၊ ဤသစ္စာ စကားကြောင့် (သတ္တဝါတို့) ချမ်းသာကြပါစေသတည်း။ (၆)

၂၃၀။ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ အကြင် (ရဟန္တာ) ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ခိုင်မြဲစွာသော စိတ်ဖြင့် ကောင်းစွာ အားထုတ်ကြကုန်၏၊ (ကိလေသာတို့မှ) ထွက်မြောက်ကြကုန်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရရောက် ထိုက်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရရောက်ကုန်သည် ဖြစ်၍ သေခြင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသော အားဖြင့် ရကုန်လျက် မပျက်မစီး အရဟတ္တဖလ သမာပတ်ကို ခံစားကုန်၏၊ သံဃာဟူသော ဤရတနာသည်လည်း အမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏၊ ဤ သစ္စာ စကားကြောင့် (သတ္တဝါတို့) ချမ်းသာကြ ပါစေသတည်း။ (၇)

၂၃၁။ မြေ၌ စိုက်ထူအပ်သော တံခါးတိုင်သည် အရပ်လေးမျက်နှာတို့မှ လာသော လေတို့ကြောင့် မတုန်လှုပ် သကဲ့သို့ အရိယသစ္စာတို့ကို ပညာဖြင့် သက်ဝင်၍ မြင်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ထိုတံခါးတိုင်နှင့် တူ၏ ဟူ၍ ငါဆို၏၊ သံဃာ ဟူသော ဤရတနာသည်လည်း အမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏၊ ဤ သစ္စာ စကားကြောင့် (သတ္တဝါတို့) ချမ်းသာကြပါစေသတည်း။ (၈)

၂၃၂။ အကြင် (သောတာပန်) ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နက်နဲသော ဉာဏ်ပညာရှိသော မြတ်စွာဘုရား ကောင်းစွာ ဟောကြား အပ်သော အရိယသစ္စာတို့ကို ထင်ရှားအောင် ပြုကုန်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြင်းထန်စွာ မေ့လျော့ကြ စေကာမူ ရှစ်ကြိမ်မြောက် ဘဝကို မယူကုန်၊ သံဃာဟူသော ဤရတနာ သည်လည်း အမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏၊ ဤသစ္စာစကားကြောင့် (သတ္တဝါတို့) ချမ်းသာကြပါစေသတည်း။ (၉)

၂၃၃။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ကို ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်သာလျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတ ပရာမာသ ဤတရားသုံးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်အပ်ကုန်၏၊ ကိလေသာ စိုးစဉ်းမျှ ရှိစေကာမူ- (၁၀)

၂၃၄။ အပါယ်လေးပါးတို့မှ လွတ်၏၊ (အနန္တရိယကကံငါးပါးနှင့် နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသော) ခြောက်ပါး သော တရားတို့ကို မပြုတော့ပြီ၊ သံဃာ ဟူသော ဤရတနာသည်လည်း အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏၊ ဤသစ္စာ စကားကြောင့် (သတ္တဝါတို့) ချမ်းသာကြ ပါစေသတည်း။ (၁၁)

၂၃၅။ ထို (သောတာပန်) ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိုယ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ စိတ်ဖြင့် လည်းကောင်း မကောင်းမှု ကံကို ပြုစေကာမူ ထိုမိမိပြုသော မကောင်းမှုကို မဖုံးလွှမ်းတော့ပြီ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ပြီးဖြစ်သော (သောတာပန်) ပုဂ္ဂိုလ်၏ (ဖုံးလွှမ်းခြင်း) မပြုတော့သည့် အဖြစ်ကို (မြတ်စွာဘုရား) ဟောအပ်၏၊ သံဃာဟူသော ဤရတနာသည်လည်း အမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏၊ ဤသစ္စာစကားကြောင့် (သတ္တဝါတို့) ချမ်းသာကြပါစေသတည်း။ (၁၂)

၂၃၆။ နွေဥတု၏ အစဖြစ်သော တန်ခူးလ၌ပင် လုံးကျွတ်ပွင့်သော အဖျားရှိသော တောအုပ်သည် ကျက်သရေရှိ၍ တင့်တယ် သကဲ့သို့ ထိုတောအုပ်လျှင် ဥပမာ ရှိသော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော (ပရိယတ္တိ) တရားတော်မြတ်ကို မြတ်သော (နိဗ္ဗာန်) အကျိုးငှါ ဟောတော်မူ၏၊ ဘုရားဟူသော ဤရတနာ သည်လည်း အမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏၊ ဤသစ္စာစကား ကြောင့် (သတ္တဝါတို့) ချမ်းသာကြ ပါစေသတည်း။ (၁၃)

၂၃၇။ မြင့်မြတ်သည်ဖြစ်၍ မြင့်မြတ်သော နိဗ္ဗာန်ကို သိတော်မူသော မြင့်မြတ်သော တရားကို ပေးတတ်သော မြင့်မြတ်သော မဂ်ကို ဆောင်တတ်သော မိမိ ထက်သာသူ မရှိသော မြတ်စွာဘုရားသည် မြင့်မြတ်သော တရားကို ဟောကြားတော်မူပြီ၊ ဘုရားဟူသော ဤရတနာသည်လည်း အမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏၊ ဤသစ္စာ စကားကြောင့် (သတ္တဝါတို့) ချမ်းသာကြပါစေသတည်း။ (၁၄)

၂၃၈။ (အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား) ကံဟောင်းကုန်ပြီ၊ ကံသစ် မရှိတော့ပြီ၊ လာလတ္တံ့သော ဘဝ၌ တပ်ခြင်း ကင်းသော စိတ်ရှိကုန်သည် ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့ ကုန်ပြီးသည် ဖြစ်၍ စည်ပင်ပြန့်ပွါးသော ဆန္ဒမရှိကုန်၊ ဆီမီးသည် ငြိမ်းသကဲ့သို့ ပညာရှိသော ထိုရဟန္တာတို့သည် ငြိမ်းကုန်ပြီ၊ သံဃာဟူသော ဤရတနာ သည်လည်း အမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏၊ ဤသစ္စာစကားကြောင့် (သတ္တဝါတို့) ချမ်းသာကြ ပါစေသတည်း။ (၁၅)

၂၃၉။ မြေ၌ တည်ကုန်သော နတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်၌ တည်ကုန်သော နတ်တို့သည် လည်း ကောင်း ဤအရပ်သို့ အညီအညွတ် လာကြကုန်၏၊ ထိုငါတို့သည် လာခြင်း ကောင်းတော်မူသော, နတ်လူတို့သည် ပူဇော်အပ်သော မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပါကုန်၏၊ (သတ္တဝါတို့) ချမ်းသာကြ ပါစေသတည်း။ (၁၆)

၂၄၀။ မြေ၌ တည်ကုန်သော နတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်၌ တည်ကုန်သော နတ်တို့သည် လည်း ကောင်း ဤအရပ်သို့ အညီအညွတ် လာကြကုန်၏၊ ထိုငါတို့သည် ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးသောအားဖြင့် ဖြစ်သော, နတ်လူတို့သည် ပူဇော်အပ်သော တရားတော်ကို ရှိခိုးပါကုန်၏၊ (သတ္တဝါတို့) ချမ်းသာကြ ပါစေသတည်း။ (၁၇)

၂၄၁။ မြေ၌ တည်ကုန်သော နတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်၌ တည်ကုန်သော နတ်တို့သည် လည်း ကောင်း ဤအရပ်သို့ အညီအညွတ် လာကြကုန်၏၊ ထိုငါတို့သည် မချွတ်မယွင်း ကျင့်ခြင်း ရှိတော်မူသော, နတ်လူတို့သည် ပူဇော်အပ်သော သံဃာတော်ကို ရှိခိုးပါကုန်၏၊ (သတ္တဝါတို့) ချမ်းသာကြ ပါစေသတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရှေးဦးစွာသော ရတနသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - စူဠဝဂ် ===

၂ - အာမဂန္ဓသုတ်

၂၄၂။ တရားသဖြင့် ရအပ်သော မြက်သီးစပါး ဆောင်းမေခါးပွင့်သဏ္ဍာန် အနံ့ရှိသော စပါး အလေ့ကျပေါက်သော ပဲနောက်တို့ကို လည်းကောင်း၊ သစ်ရွက်စိမ်းကို လည်းကောင်း၊ သစ်မြစ်သစ်ဥကို လည်းကောင်း၊ သစ်သီးဝလံကို လည်း ကောင်း စားသုံးကြကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့သည် ကာမကို အလိုရှိခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ချွတ်ယွင်းသော စကားကို မဆိုကြကုန်။ (၁)

၂၄၃။ ကဿပနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား ကောင်းစွာ ပြုစီရင်ပြီး ကောင်းစွာ ချက်ပြုတ် ပြီးဆုံးပြီးသော သူတစ်ပါးတို့ ပေးလှူအပ်သော မွန်မြတ်သော ငါးအမဲ ဟင်းလျာကိုလည်း စား, သလေးထမင်းကိုလည်း စားသော သင်သည် အညှီ အဟောက်ကို စားသည် မည်၏။ (၂)

၂၄၄။ ဗြဟ္မာမင်း၏ အဆွေဖြစ်တော်မူသော ကဿပမြတ်စွာဘုရား အညှီအဟောက်သည် ငါ့အား မအပ်ဟု အသျှင် ဘုရားဆိုသည် မဟုတ်ပါလော၊သို့ပါလျက် ကောင်းစွာ စီရင်ထားသည့် ငှက်သားတို့နှင့် (တကွ) သလေးထမင်းကို စားဘိ၏၊ ကဿပမြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားအား ဤအကြောင်းကို မေးပါ၏၊ အသျှင်ဘုရားပြောသော အညှီအဟောက်ဟူသည် အဘယ်မျှ အပြားရှိပါသနည်း။ (၃)

၂၄၅။ တိဿရသေ့ သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်း နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲခြင်း လက်ခြေ စသည်ကို ဖြတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်း ခိုးယူ ခြင်း မမှန်ဆိုခြင်း စဉ်းလဲခြင်း လှည့်ပတ်ခြင်း အကျိုးမရှိသော ကျမ်းဂန်တို့ကို သင်ယူခြင်း သူတစ်ပါး သားမယားကို ပေါင်းဖော်မှီဝဲခြင်း ဤသည်ကား အညှီအဟောက်တည်း၊ အသား တည်းဟူသော ဘောဇဉ်သည် အညှီအဟောက် မဟုတ်။ (၄)

၂၄၆။ ဤလောက၌ အကြင်သူတို့သည် ကာမတို့၌ မစောင့်စည်းကုန်၊ ရသာရုံတို့၌ မက်မောကုန်၏၊ မစင်ကြယ်သော မိစ္ဆာဇီဝ အဖြစ်ကို မှီကုန်၏၊ နတ္ထိကဝါဒ အယူရှိကုန်၏၊ မညီညွတ်သော ကာယကံမှုစသည်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ သိစေနိုင်ခဲ ကုန်၏၊ ထိုသူတို့၏ ဤကာမတို့၌ မစောင့်စည်းမှုစသည်ပင် အညှီအဟောက်တည်း၊ အသားတည်းဟူသော ဘောဇဉ်သည် အညှီအဟောက် မဟုတ်။ (၅)

၂၄၇။ အကြင်သူတို့သည် ခေါင်းပါးသော အတ္တကိလမထအကျင့် ရှိကုန်၏၊ ကြမ်းတမ်းကုန်၏၊ သူတစ်ပါး၏ ကျောက်ကုန်းသားကို စားသကဲ့သို့ ရှေ့တွင် ချီးမွမ်း၍ မျက်ကွယ်၌ ကဲ့ရဲ့ကုန်၏၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့ကို ပြစ်မှားကုန်၏၊ သနားခြင်း ကင်းကုန်၏၊ အလွန်မာန်လမူကုန်၏၊ မပေးတတ်သော အလေ့ရှိကုန်၏၊ တစ်စုံတစ်ယောက်အား အနည်းငယ် မျှသော်လည်း မပေးလှူကုန်၊ ထိုသူတို့၏ ဤအတ္တကိလမထ စသည်ပင် အညှီအဟောက်တည်း၊ အသားတည်းဟူသော ဘောဇဉ်သည် အညှီ အဟောက် မဟုတ်။ (၆)

၂၄၈။ အမျက်ထွက်ခြင်း မာန်ယစ်ခြင်း ခက်ထန်ခြင်း ဆန့်ကျင်ဘက် ပြုလုပ်ခြင်း လှည့်ပတ်ခြင်း ငြူစူခြင်း ဝါကြွား ပလွှား၍ ပြောဆိုခြင်း အလွန်မာန်မူခြင်း သူယုတ်မာတို့နှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်း ဤသည်ပင် အညှီအဟောက်တည်း၊ အသားတည်းဟူသော ဘောဇဉ်သည် အညှီအဟောက် မဟုတ်။ (၇)

၂၄၉။ ဤလောက၌ အကြင်လူယုတ်မာတို့သည် မကောင်းသော အလေ့ရှိကုန်၏၊ ကြွေးမြီကို ယူ၍ မပေးဆပ် ဖျက်ဆီးတတ်သည့်ပြင် ကုန်းချောတတ်ကုန်၏၊ ဤလောက၌ တံစိုးစားကာ ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲသဖြင့် တရားစီရင်တတ် ကုန်၏၊ သီလရှိယောင် အတုဆောင်တတ်ကုန်၏၊ အမိ အဖစသည် အပေါ်၌ ကြမ်းသော အမှုကို ပြုကုန်၏၊ ထိုသူတို့၏ မကောင်းသော အလေ့စသည်ပင် အညှီအဟောက် တည်း၊ အသား တည်းဟူသော ဘောဇဉ်သည် အညှီအဟောက် မဟုတ်။ (၈)

၂၅၀။ ဤလောက၌ အကြင်သူတို့သည် သတ္တဝါတို့၌ သတ်ဖြတ်မှုတို့မှ မစောင့်စည်းကုန်၊ သူတစ်ပါးတို့၏ ဥစ္စာကို ယူ၍ ညှဉ်းဆဲရန် လုံ့လပြုကုန်၏၊ သီလ မရှိကုန်၊ ကြမ်းတမ်းသော အမှုရှိကုန်၏၊ ကြမ်းသော စကားရှိကုန်၏၊ ရိုသေခြင်း ကင်းကုန်၏၊ ထိုသူတို့၏ မစောင့်စည်းခြင်း စသည်ပင် အညှီအဟောက်တည်း၊ အသားတည်းဟူသော ဘောဇဉ်သည် အညှီ အဟောက် မဟုတ်။ (၉)

၂၅၁။ အကြင်သူတို့သည် ဤသတ္တဝါတို့၌ မက်မောကုန်၏၊ မုန်းတီး ဆန့်ကျင်ကုန်၏၊ ပြစ်မှား လွန်ကျူးခြင်းသို့ လျင်စွာ ကျရောက်တတ်ကုန်၏၊ အကုသိုလ်ပြုရန် အမြဲမပြတ် လုံ့လပြုကုန်သည်ဖြစ်၍ တမလွန်ဘဝ၌ အမိုက်သို့ သွားကုန်၏၊ ငရဲ၌ ဦးခေါင်း စောက်ထိုးကျကုန်၏၊ ထိုသူတို့၏ ဤမက်မောမှု စသည်ပင် အညှီအဟောက်တည်း၊ အသားတည်းဟူသော ဘောဇဉ်သည် အညှီအဟောက် မဟုတ်။ (၁၀)

၂၅၂။ ငါး အမဲတို့ကို မစားသောအဖြစ်သည် လည်းကောင်း၊ အဝတ်မဝတ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဦးပြည်းခြင်း သည် လည်းကောင်း၊ ဆံကျစ်မြှူမှုန် အညစ်အကြေးသည် လည်းကောင်း၊ ရသေ့ ပရိက္ခရာ သစ်နက်ရေတို့သည် လည်းကောင်း၊ မီးကို ပူဇော်ခြင်း မီးကို လုပ်ကျွေးခြင်းတို့သည် လည်းကောင်း ယုံမှားခြင်းမှ မကူးမြောက်သေးသော သတ္တဝါတို့ကို မစင်ကြယ်စေနိုင်ကုန်၊ လောက၌ အကြင်သို့ သဘောရှိကုန်သော မသေရန် (တောင့်တလျက်) ကိုယ်ကို များစွာ ပူပန် စေတတ်သော အကျင့်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဗေဒင်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဟုံးပူဇော်သော အကျင့်တို့သည် လည်း ကောင်း၊ ယစ်ပူဇော်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ နွေဥတု၌ အပူခံခြင်းစသော ဥတုကို မှီဝဲခြင်းတို့သည် လည်းကောင်း ယုံမှားခြင်းမှ မကူးမြောက်သေးသော သတ္တဝါကို မစင်ကြယ်စေနိုင်ကုန်။ (၁၁)

၂၅၃။ (အကြင်သူသည်) ထိုဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့၌ လုံခြုံသည်ဖြစ်၍ ဤဣန္ဒြေတို့ကို ထင်ရှားသည် တို့ကို ပြုလျက် ကျင့်၏၊ သစ္စာလေးပါးတရား၌ တည်၏၊ ဖြောင့်မတ်သောသူ နူးညံ့သော သူ၏ အဖြစ်၌ မွေ့လျော်၏၊ ရာဂစသော ကပ်ငြိခြင်းကို လွန်မြောက်၏၊ ဆင်းရဲအားလုံးကို ပယ်၏၊ ထိုသူသည် ခိုင်မြဲသော ပညာနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ မြင်အပ် ကြားအပ်သော အာရုံတို့၌ ကိလေသာ တို့ဖြင့် မလိမ်းကျံ တော့ပေ။ (၁၂)

၂၅၄။ ဤသို့ ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် ဤအနက်သဘောကို အထပ်ထပ် ဟောတော်မူ၏၊ ဗေဒင် တစ်ဖက်ကမ်း ရောက်သော တိဿရသေ့သည်လည်း ထိုအနက်ကို သိ၏၊ ိ့လေသာ

အညှီအဟောက် ကင်းတော်မူသော တဏှာဒိဋ္ဌိကို မှီတော်မမူသော သူတစ်ပါးတို့သည် အယူအားဖြင့် မဆွဲဆောင်နိုင်သော ကဿပ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆန်းကြယ်သော ဂါထာတို့ဖြင့် ဟောတော်မူ၏။ (၁၁)

၂၅၅။ ထိုတိဿရသေ့သည် ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်သော ကိလေသာ အညှီ အဟောက် ကင်းသော ဝဋ်ဆင်းရဲ အားလုံးကို ပယ်ဖျောက်နိုင်သော တရားတော်ကို ကြားနာရ၍ နှိမ့်ချသော စိတ်ရှိလျက် မြတ်စွာဘုရားအား ရှိခိုးကာ ထိုအရပ်၌ပင်လျှင် ရဟန်း အဖြစ်ကို ကြားလျှောက်၏။ (၁၄)

နှစ်ခုမြောက် အာမဂန္ဓသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - စူဠဝဂ် ===

၃ - ဟိရိသုတ်

၂၅၆။ မကောင်းမှုမှ ရှက်မှု 'ဟိရီ'ကို လွန်ကာ ယင်းမကောင်းမှုမှ ရှက်မှုကို စက်ဆုပ်လျက် ငါကားသင်၏ မိတ်ဆွေ ဖြစ်ပါ၏ဟု နှုတ်ဖြင့် ပြောဆိုသော်လည်း မိမိပြုလုပ်ရန် စွမ်းနိုင်သော အမှုကိစ္စတို့ကို မူမယူတတ်သော အဆွေခင်ပွန်းတုကို ဤသူကား ငါ၏ အဆွေခင်ပွန်း မဟုတ်ဟု သိရာ၏။ (၁)

၂၅၇။ အကြင်သူသည် အဆွေခင်ပွန်းတို့၌ ပြုလုပ်မည်ဟု ပြောဆိုသော စကား၏ အနက်သို့ အစဉ် လိုက်သော ချစ်ဖွယ်သော စကားကို ပြောဆို၏၊ (ပြုလုပ်မည်ဟု) စကားကိုသာ ပြောဆိုဝန်ခံ၍ ပြောဆိုတိုင်း မပြုလုပ်သော ထိုသူကို ဤသူကား အဆွေခင်ပွန်းတုတည်းဟူ၍ ပညာရှိတို့ ပိုင်းခြား သိကုန်၏။ (၂)

၂၅၈။ အကြင်သူသည် ကွဲပြားရမည်ကိုသာ တွေးတောယုံမှားလျက် အခါခပ်သိမ်း မမေ့မလျော့ဘဲ မိမိကို အပြစ်တင် သောအခါ ပြန်၍ အပြစ်တင်ရန် အကြောင်း အခွင့်ကိုသာလျှင် ရှုလျက်နေ၏၊ ထိုသူသည် အကြင်သူသည် အဆွေခင်ပွန်း စစ် မဟုတ်၊ အကြင်သူကား သားငယ်သည် အဖ၏ ရင်ခွင်၌ ယုံမှားကင်းလျက် အိပ်စက်နိုင် သကဲ့သို့ အကြင် အဆွေခင်ပွန်း၏ ရင်ခွင်၌ ယုံမှားကင်းလျက် အိပ်စက်နိုင်၏၊ အကြင် အဆွေခင်ပွန်းကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့က အကြောင်း ရာထောင်ပြော၍ သော် လည်း မဖျက်ဆီးနိုင်၊ ထိုသူ၏ ထိုသို့ သဘောရှိသော အဆွေခင်ပွန်းသည် အဆွေခင်ပွန်းစစ် မည်၏။ (၃)

၂၅၉။ ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ပြုတတ်သော ဝီရိယသည် ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းတည်း၊ ချီးမွမ်းခြင်း ကို ဆောင်တတ်သော ဝီရိယသည် ချမ်းသာ၏၊ အကျိုးကို အလိုရှိသူသည် ယောကျ်ားအား လျောက်ပတ် သော ဝန်ကို ဆောင်လျက် သမ္မပ္ပ ဓာန် လုံ့လကို ပွါးများ၏။ (၄)

၂၆၀။ တရားတည်းဟူသော နှစ်သက်မှု ပီတိအရသာကို သောက်ရသူသည် ဆိတ် ငြိမ်ရာ၌ ရသော (တရား) အရသာကို လည်းကောင်း၊ ကိလေသာ အပူငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်၏ အရသာကို လည်းကောင်း သောက်ရသောကြောင့် ပူပန်မှုကင်း၏၊ မကောင်းမှုမှလည်း ကင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၅)

သုံးခုမြောက် ဟိရိသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - စူဠဝဂ် ===

၄ - မင်္ဂလသုတ်

အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ နတ်သား တစ်ယောက်သည် (ညဥ့်ဦးယံ) ကုန်လွန် ပြီးသော သန်းခေါင်ယံအခါ၌ အလွန်နှစ်လိုဖွယ်သော အဆင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ ဇေတဝန်တစ် ကျောင်းလုံးကို ထွန်းလင်း စေလျက် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးကာ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်တည်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဂါထာဖြင့် လျှောက်၏-

၂၆၁။ (မြတ်စွာဘုရား) များစွာကုန်သော နတ်လူတို့သည် (မိမိ) ချမ်းသာကို တောင့်တကုန်သည် ဖြစ်၍ (မင်္ဂလာ) တရားတို့ကို ကြံကြကုန်၏၊ (အသျှင်ဘုရားသည်) မြင့်မြတ်သော (မင်္ဂလာ) တရားကို ဟောတော်မူပါလော့။ (၁)

၂၆၂။ (နတ်သား) သူမိုက်တို့ကို မမှီဝဲ မဆည်းကပ်ရခြင်း လည်းကောင်း၊ ပညာ ရှိတို့ကို မှီဝဲ ဆည်းကပ်ရခြင်း လည်းကောင်း၊ ပူဇော်ထိုက်သူတို့ကို ပူဇော်ရခြင်း လည်းကောင်း၊ ဤတရားသုံးပါး သည် မြင့်မြတ်သော မင်္ဂလာတရား တည်း။ (၂)

၂၆၃။ (နတ်သား) သင့်လျော် လျောက်ပတ်သော အရပ်၌ နေရခြင်း လည်းကောင်း၊ ရှေးဘဝက ပြုခဲ့သော ကုသိုလ် ကောင်းမှုရှိသူ ဖြစ်ခြင်း လည်းကောင်း၊ မိမိ (ကိုယ်စိတ်) ကို ကောင်းစွာထားခြင်း လည်းကောင်း ဤတရားသုံးပါးသည် မြင့် မြတ်သော မင်္ဂလာတရားတည်း။ (၃)

၂၆၄။ (နတ်သား) အကြားအမြင်များခြင်း လည်းကောင်း, (အပြစ်မရှိသော) အတတ်ကို တတ်ရခြင်း လည်းကောင်း, (မိမိတို့ဆိုင်ရာ) ဝိနည်း ဥပဒေကို ကောင်းစွာ ကျင့်သုံးရခြင်း လည်းကောင်း, စကားကို ကောင်းစွာ ဆိုခြင်း လည်းကောင်း ဤတရားလေးပါးသည် မြင့်မြတ်သော မင်္ဂလာတရားတည်း။ (၄)

၂၆၅။ (နတ်သား) အမိအဖတို့ကို လုပ်ကျွေးခြင်း လည်းကောင်း, သားမယားကို ချီးမြှောက် ထောက်ပံ့ခြင်း လည်းကောင်း, ပျင်းရိဖင့်နွဲ့ခြင်းစသော အနှောက်အယှက် မရှိမူ၍ အလုပ်အကိုင်တို့ကို ပြုလုပ်ရခြင်း လည်းကောင်း၊ ဤတရား သုံးပါးသည် မြင့်မြတ်သော မင်္ဂလာတရားတည်း။ (၅)

၂၆၆။ (နတ်သား) အလှူပေးရခြင်း လည်းကောင်း, ကုသိုလ်ကမ္မပထတရားကို ကျင့်ရခြင်း လည်း ကောင်း, ဆွေမျိုးတို့ ကို ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ရခြင်း လည်းကောင်း, အပြစ်ကင်းသော အမှုတို့ကို ပြုရခြင်း လည်းကောင်း ဤတရားလေးပါး သည် မြင့်မြတ်သော မင်္ဂလာတရားတည်း။ (၆)

၂၆၇။ (နတ်သား) မကောင်းမှုမှ (စိတ်ဖြင့်) ရှောင်ကြဉ်ခြင်း လည်းကောင်း, မကောင်းမှုမှ (ကိုယ်နှုတ်ဖြင့်) ရှောင်ကြဉ် ခြင်း လည်းကောင်း, သေအရက်သောက်ခြင်းမှ စောင့်စည်းခြင်း လည်း ကောင်း, ကုသိုလ်တရားတို့၌ မမေ့မလျော့ခြင်း လည်းကောင်း၊ ဤတရားလေးပါးသည် မြင့်မြတ်သော မင်္ဂလာတရားတည်း။ (၇)

၂၆၈။ (နတ်သား) (ရိုသေထိုက်သူတို့အား) ရိုသေခြင်း လည်းကောင်း, (မိမိကိုယ်ကို) နှိမ့်ချခြင်း လည်းကောင်း, ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်း လည်းကောင်း, သူပြုဖူးသော ကျေးဇူးကို သိခြင်း လည်းကောင်း, သင့်တင့်သောအခါ၌ တရားနာခြင်း လည်းကောင်း ဤတရားလေးပါးသည် မြင့်မြတ်သော မင်္ဂလာ တရားတည်း။ (၈)

၂၆၉။ (နတ်သား)သည်းခံခြင်း လည်းကောင်း, သူတော်ကောင်းတို့၏ ဆုံးမစကားကို နာလွယ်ခြင်း လည်းကောင်း, ရဟန်းတို့အား ဖူးမြင်ခြင်း လည်းကောင်း, သင့်တင့်သောအခါ၌ တရားကို ဆွေးနွေး မေးမြန်းခြင်း လည်းကောင်း၊ ဤတရား လေးပါးသည် မြင့်မြတ်သော မင်္ဂလာတရားတည်း။ (၉)

၂၇၀။ (နတ်သား) (အကုသိုလ်တရားတို့ကို) ပူပန်စေတတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း လည်း ကောင်း, မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း လည်းကောင်း, အရိယသစ္စာတို့ကို (မဂ်ဖြင့်) မြင်ခြင်း လည်းကောင်း, နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း လည်းကောင်း၊ ဤတရားလေးပါးသည် မြင့်မြတ်သော မင်္ဂလာ တရားတည်း။ (၁၀)

၂၇၁။ (နတ်သား) လောကဓံတို့နှင့် တွေ့သော အခြင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် မတုန်လှုပ်, စိုးရိမ်ခြင်း မရှိ, ကိလေသာမြူ ကင်း၏, ဘေးရန် မရှိ၊ ဤတရားလေးပါးသည် မြင့်မြတ်သော မင်္ဂလာ တရားတည်း။ (၁၁)

၂၇၂။ (နတ်သား) မင်္ဂလာတရား သုံးဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြုကျင့်သောကြောင့် ရန်သူဟူသမျှတို့တွင် (တစ်ယောက်မျှ) ရန်သူတို့ မအောင်နိုင်ကုန်သည် ဖြစ်၍ အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌ ကြီးပွါး ချမ်းသာခြင်း သို့ ရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုတရား သုံးဆယ့်ရှစ်ပါးသည် ထိုနတ်လူတို့၏ မြင့်မြတ်သော မင်္ဂလာ တရား မည်၏ ဟု (မှတ်လေလော့ဟု မိန့်တော်မူ၏)။ (၁၂)

လေးခုမြောက် မင်္ဂလသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - စူဠဝဂ် ===

၅ - သူစိလောမသုတ်

အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဂယာရွာ သူစိလောမဘီလူး၏ဗိမာန် ကျောက်ဖျာ ညောင်စောင်း၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ခရလောမဘီလူးသည် လည်းကောင်း၊ သူစိလောမဘီလူးသည် လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရား၏ မနီးမဝေး၌ လွန်၍ သွားကုန်၏၊ ထို့နောက် ခရလောမဘီလူးသည် သူစိလောမ ဘီလူးကို "ဤသူကား ရဟန်းတည်း" ဟု ပြောဆို၏၊ ဤသူကား ရဟန်း မဟုတ်၊ ဤသူကား ရဟန်းတုတည်း၊ ထိုသူသည် "ရဟန်းစစ်သော်လည်းဖြစ်စေ၊ ရဟန်းတုသော်လည်းဖြစ်စေ ငါ သိအောင်ပြုအံ့" ဟု (ဆို၏)။

ထို့နောက် သူစိလောမဘီလူးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်ကို တိုးဝှေ့၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်ကို တိမ်းဖယ်တော်မူ၏၊ ထို့နောက် သူစိလောမဘီလူးသည် မြတ်စွာဘုရားအား "ရဟန်း သင်သည် ငါ့ကို ကြောက်သလော" ဟု ဆို၏။ ဒကာဘီလူး ငါသည် သင့်ကို မကြောက်၊ စင်စစ်မှာမူ သင်၏ အတွေ့သည် ယုတ်ညံ့၏ ဟု (မိန့်ဆိုတော်မူ၏)။

ရဟန်း သင့်ကို ပြဿနာ မေးအံ့၊ အကယ်၍ မဖြေနိုင်မူ သင်၏ စိတ်ကိုသော်လည်း ပျံ့လွင့်စေအံ့၊ သင်၏ နှလုံးသား ကို မူလည်း ခွဲလိုက်အံ့၊ ခြေတို့ကို မူလည်းကိုင်၍ မြစ်ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ပစ်ချလိုက်အံ့ ဟု (ဆို၏)။

ဒကာဘီလူး နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောက၌ ငါ၏ စိတ်ကိုသော်လည်း ပျံ့လွင့်စေနိုင်သူ နှလုံးသားကိုမူလည်း ခွဲနိုင်သူ ခြေတို့ကိုမူလည်း ကိုင်၍ မြစ်ကမ်း တစ်ဖက်သို့ ပစ်ချနိုင်သူကို ငါဘုရား မြင်တော်မမူ၊ သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ဒကာဘီလူး အလိုရှိသော် ပြဿနာကို မေးလော့ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ ထို့နောက် သူစိလောမဘီလူးသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဂါထာဖြင့် ရွတ်ဆို (လျှောက်ထား) ၏-

၂၇၃။ (ရဟန်း) ရာဂသည် လည်းကောင်း၊ ဒေါသသည် လည်းကောင်း၊ အဘယ်လျှင် အကြောင်း ရှိကုန်သနည်း၊ မမွေ့လျော်မှုသည် လည်းကောင်း၊ ကြက်သီး မွေးညင်းထမှုသည် လည်းကောင်း အဘယ်မှဖြစ်သနည်း၊ သူငယ်တို့သည် ကျီးကိုဖမ်း၍ (ကြိုးဖြင့်) ဖွဲ့ကာ လွှတ်ကုန်သကဲ့သို့ ဤအတူ ကာမဝိတက်စသည်တို့သည် အဘယ်မှဖြစ်၍ ကုသိုလ်စိတ်ကို လွှတ်ကုန်သနည်း။ (၁)

၂၇၄။ (ဘီလူး) ရာဂသည် လည်းကောင်း၊ ဒေါသသည် လည်းကောင်း၊ ဤ (အတ္တဘော)လျှင် အကြောင်းရှိကုန်၏၊ မမွေ့လျော်မှုသည် လည်းကောင်း၊ ကြက်သီးမွေး ညင်းထမှုသည် လည်းကောင်း ဤအတ္တဘောမှ ဖြစ်ကုန်၏၊ သူငယ်တို့ သည် ကျီးကို ဖမ်း၍ (ကြိုးဖြင့်) ဖွဲ့ကာ လွှတ်ကုန် သကဲ့သို့ ဤအတူ ကာမဝိတက် စသည်တို့သည် ဤအတ္တဘောမှ ဖြစ်၍ ကုသိုလ်စိတ်ကို လွှတ်ကုန်၏။ (၂)

၂၇၅။ ပညောင်ပင်၏ မြစ်ပျဉ်းတို့သည် ပင်စည်တို့၌ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့ တဏှာ အစေးကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော ရာဂ စသော တရားတို့သည် အတ္တဘော၌ ဖြစ်ကုန်၏၊ တော၌ဖြစ်သော မာလောနွယ် သည် မိမိနွယ်သော သစ်ပင်ကို ထက်ဝန်းကျင် ရစ်ပတ်ပိတ်ဆို့ သကဲ့သို့ များစွာသော ကိလေသာတို့သည် ကာမဂုဏ်တို့၌ ငြိတွယ်လျက် တည်ကုန်၏။ (၃)

၂၇၆။ ဘီလူး နားထောင်လော့၊ အကြင်သူတို့သည် ထိုအတ္တဘောကို သိကုန်၏၊ ယင်းအတ္တဘော လျှင် အကြောင်းရှိသော တဏှာကိုလည်း သိကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် ထိုအတ္တဘော၏ အကြောင်း ဖြစ်သော တဏှာအစေးကို ပယ်ဖျောက် ကုန်၏၊ တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ မဖြစ်စေခြင်းငှါ မကူးမြောက်ဖူး သေးသော ကူးခပ်နိုင်ခဲသော ဤသံသရာ ဩဃကို ကူးမြောက် ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၄)

ငါးခုမြောက် သူစိလောမသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - စူဠဝဂ် ===

၆ - ဓမ္မစရိယသုတ်

၂၇၇-၂၇၈။ တရားကျင့်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းကို လည်းကောင်း ဤနှစ်ပါးစုံကို မြတ်သော ဥစ္စာရတနာဟူ၍ ဆိုကုန်၏၊ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်၍ ရဟန်းပြုသူ အကယ်၍ ဖြစ်သော် လည်း ဖြစ်စေကာမူ ထိုရဟန်းသည် နှုတ်ကြမ်းသော သဘောရှိသူ သူတစ်ပါးတို့ကို ညှဉ်းဆဲခြင်း၌ အလွန်မွေ့လျော်သူ သားသမင်နှင့် တူသူဖြစ်ခဲ့ပါမူ ထိုရဟန်း၏ အသက်ရှင်နေခြင်းသည် ယုတ်ညံ့၏၊ မိမိ၏ ကိလေသာမြူကို ပွါးစေ၏။ (၁-၂)

၂၇၉။ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်သော ရဟန်းသည် မောဟတရားဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသည်ဖြစ်၍ (သူတော်ကောင်းတို့) ပြောကြားသည်ကိုလည်း မသိနိုင်၊ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားကိုလည်း မသိနိုင်။ (၃)

၂၈၀။ စိတ်ကို ပွါးများပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ညှဉ်းဆဲသော သူသည် အဝိဇ္ဇာ ခြံရံအပ်သည် ဖြစ်၍ (ယခုဘဝ၌) စိတ်ညစ်ညူးကြောင်း (နောင်အခါ) ငရဲသို့ ကျရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကုသိုလ် လမ်းခရီးကို မသိနိုင်။ (၄)

၂၈၁။ (ဤသို့ မသိသူသည် ဤခရီးဖြင့်ပင်) ပျက်စီး၍ကျရာ အပါယ်သို့ ရောက်ရ၏၊ အမိဝမ်းတိုက် တစ်ခုမှ အမိ ဝမ်းတိုက်တစ်ခုသို့ အမိုက်တိုက်တစ်ခုမှ အမိုက်တိုက်တစ်ခုသို့ ရောက်ရ၏၊ ထိုသို့ သဘော ရှိသော ထိုရဟန်းသည် တမလွန်ဘဝ၌ ဆင်းရဲသို့ ရောက်ရ၏။ (၅)

၂၈၂။ နှစ်-လ-များစွာ ကြာရှိပြီးသော မစင်တွင်းသည် မစင်ဖြင့် ပြည့်သည်ဖြစ်၍ (ဆေးကြောနိုင် ခဲသည်) ဖြစ်ရာ သကဲ့သို့ အကြင်ရဟန်းသည်လည်း ဤဥပမာ သဘောရှိသူ ဖြစ်ငြားအံ့၊ ကိလေသာ အညစ်အကြေးရှိသော ထိုရဟန်းသည် အကုသိုလ်မစင်ဖြင့် ပြည့်သဖြင့် ဆေးကြော၍ စင်ကြယ်စေ နိုင်ခဲ၏။ (၆)

၂၈၃။ ရဟန်းတို့ ကာမဂုဏ်ငါးပါးကို မှီသော ယုတ်ညံ့သော အလို ယုတ်ညံ့သော အကြံ ယုတ်ညံ့သော အကျင့် 'အာစာရ' ကျက်စားရာ 'ဂေါစရ' ရှိသော ဤသို့ သဘော ရှိသည့် အကြင် ရဟန်းကို သင်တို့ သိကြကုန်မူ- (၇)

၂၈၄။ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် ညီညွတ်ကြကုန်လျက် ထိုရဟန်းကို ရှောင်ကြဉ်ကြကုန်လော့၊ အမှိုက်ကဲ့သို့ မှုတ်လွှင့် နှင်ထုတ်ကြကုန်လော့၊ ယောက်သွား ပုပ်ကဲ့သို့ ဆွဲထုတ်ကြကုန်လော့။ (၈)

၂၈၅။ စပါးဖျင်းကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ကို ထိုသံဃာ့ဘောင်မှ မျှောလွှင့်ကြကုန်လော့၊ ရဟန်း မဟုတ်ဘဲ ငါရဟန်းဟု မှတ်ထင်သော ယုတ်ညံ့သော အလို ယုတ်ညံ့သော အကြံ ယုတ်ညံ့သော အကျင့် 'အာစာရ' ကျက်စားရာ 'ဂေါစရ' ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို နှင်ထုတ်ကြကုန်၍- (၉)

၂၈၆။ စင်ကြယ်သော ရဟန်းတို့သည် စင်ကြယ်သော ရဟန်းတို့နှင့် ရှိသေကျိုး နွံကြကုန်လျက် ပေါင်းသင်းမှုကို ပြုကြကုန်လော့၊ ထို့နောက် ညီညွတ်ကြကုန် ပညာဉာဏ် ရင့်ကျက်ကြကုန်သည် ဖြစ်၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုကြကုန်လော့ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၁၀)

ခြောက်ခုမြောက် ဓမ္မစရိယသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - စူဠဝဂ် ===

၇ - ဗြာဟ္မဏဓမ္မိကသုတ်

အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ အိုကုန်သော ကြီးကုန်သော ရင့်ကုန်သော ရှေးမီကုန် သော အဆုံးအရွယ်သို့ ရောက်ကုန်သော များစွာသော ကောသလတိုင်းသား ပုဏ္ဏားသူဌေးကြီးတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ်ကို ပြောဆို ပြီးဆုံးစေပြီးနောက် တစ်ခုသော အရပ်၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဂေါတမ ယခုခေတ် ပုဏ္ဏားတို့ကို ရှေးခေတ် ပုဏ္ဏားတို့၏ ဗြာဟ္မဏ ကျင့်စဉ် တရား၌ တွေ့မြင်ကြရကုန်၏လော" ဟု လျှောက်ကုန်၏။

ပုဏ္ဏားတို့ ယခုခေတ်ပုဏ္ဏားတို့ကို ရှေးခေတ်ပုဏ္ဏားတို့၏ ဗြာဟ္မဏ ကျင့်စဉ်တရား၌ မတွေ့မြင်ရတော့ကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)၊ တောင်းပန်ပါ၏- အသျှင်ဂေါတမအား ဝန်မလေးပါမူ အသျှင်ဂေါတမသည် ရှေးခေတ် ပုဏ္ဏားတို့၏ ဗြာဟ္မဏ ကျင့်စဉ်တရားကို အကျွန်ုပ်တို့အား ဟောတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

ပုဏ္ဏားတို့သို့ ဖြစ်လျှင် နာကြကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကြကုန်လော့၊ ဟောပေအံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)၊ "အသျှင် ဘုရား ကောင်းပါပြီ" ဟု ထိုပုဏ္ဏားသူဌေးကြီးတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်လျှောက်ကြကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏-

၂၈၇။ (ပုဏ္ဏားတို့)ရှေး၌ ဖြစ်သော ရသေ့တို့သည် ကောင်းစွာ စောင့်စည်းသောစိတ် ရှိကုန်၏၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို စွန့်ကြ၍ မိမိအကျိုးကို ကျင့်ကုန်၏။ (၁)

၂၈၈။ (ရှေးခေတ်) ပုဏ္ဏားတို့အား နွားမြင်းစသည် မရှိကုန်၊ ရွှေငွေ မရှိ၊ ဥစ္စာ စပါးမရှိ၊ ဗေဒင်ကို သရဇ္ဈာယ်ခြင်း တည်းဟူသော ဥစ္စာစပါးသာ ရှိကုန်၏၊ မေတ္တာစသော မြတ်သော ရွှေအိုးကို စောင့်ရှောက် ကုန်၏။ (၂)

၂၈၉။ ပုဏ္ဏားတို့အား ရည်ညွှန်း၍ စီရင်အပ်သော ဒွါရဘတ်ကို ထိုပုဏ္ဏားတို့အတွက် တည်ထားအပ်ပြီ၊ သဒ္ဓါ၍ စီရင်အပ်သော ထိုဒွါရဘတ်ကို ရှာမှီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပေးလှူရမည်ဟူ၍ အလှူဒါယကာတို့ သိမှတ်ထားကြကုန်၏။ (၃)

၂၉၀။ ဆိုးရေ အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ဆိုးအပ်ကုန်သော အဝတ်ပုဆိုး အိပ်ရာနေရာ နေအိမ်တို့ဖြင့် စည်ပင်ဝပြော ကုန်သော ဇနပုဒ်သူ ဇနပုဒ်သားတို့သည် လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတို့သည် လည်းကောင်း ထိုပုဏ္ဏားတို့ကို ရှိခိုးကုန်၏။ (၄)

၂၉၁။ ထိုရှိခိုးထိုက်သော ပုဏ္ဏားတို့သည် တရားစောင့်သူတို့ ဖြစ်ကုန်ရကား လူတို့က မသတ်ထိုက်သူတို့လည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ နှိပ်စက်၍ အနိုင်မယူထိုက်သူတို့လည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ အိမ်တံခါးတို့၌ အချင်းခပ်သိမ်း တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူကမျှ ထိုပုဏ္ဏားတို့ကို မတားမြစ်ပေ။ (၅)

၂၉၂။ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် လေးဆယ့်ရှစ်နှစ်တို့ပတ်လုံး မေထုန်ရှောင်ကြဉ်မှု ကောမာရဗြဟ္မစရိယ အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်၏၊ ရှေးခေတ်ပုဏ္ဏားတို့သည် ဗေဒင်သရဇ္ဈာယ် 'ဝိဇ္ဇာ' နှင့် သီလစောင့်ထိန်းမှု 'စရဏ' ရှာမှီးသော အကျင့်ကို ကျင့်ကြ ကုန်၏။ (၆)

၂၉၃။ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် မင်းစသော တစ်စုံတစ်ယောက်ထံသို့မျှ မကပ်ကုန်၊ မယားကိုလည်း မဝယ်ယူကုန်၊ အချင်းချင်း မြတ်နိုးသဖြင့် သာလျှင် ပေါင်းဖော်နိုး နှောကြကုန်လျက် အညီအမျှ နှစ်သက်ကြ ကုန်၏။ (၇)

၂၉၄။ (ရှေး) ပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုဥတု လာပြီးစ သွားလာထိုက်သောအခါမှ တစ်ပါးသော အခါ၌ ဥတုမှ ကင်းသော မယားကို ဥတုနှစ်ခုတို့၏ အကြား၌ မေထုန် အလို့ငှါ မကပ်ရောက်ကုန်။ (၈)

၂၉၅။ အကျင့်မြတ်ကို လည်းကောင်း၊ သီလကို လည်းကောင်း၊ ဖြောင့်မတ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြေစောင့်စည်းခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ကောင်းသော အကျင့်၌ မွေ့လျော်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ မပုတ်ခတ် မညှဉ်းဆဲခြင်းကို လည်းကောင်း၊ သည်းခံခြင်းကို လည်း ကောင်း ချီးမွမ်းကုန်၏။ (၉)

၂၉၆။ ပုဏ္ဏားတို့တွင် အကြင်ပုဏ္ဏားသည် ပြဟ္မာကဲ့သို့ မြင့်မြတ်သူ ဖြစ်၏၊ မြဲမြံသော ဝီရိယ ရှိ၏၊ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် မေထုန်အကျင့်ကို အိပ်မက်၌သော်မျှလည်း မရောက်စဖူး။ (၁၀)

၂၉၇။ ဤလောက၌ လိမ္မာသော သဘောရှိကုန်သော အချို့ သူတို့သည် ထိုမြတ်သော ပုဏ္ဏား၏ ကျင့်ဝတ်ကို အတု လိုက်၍ ကျင့်ကြကုန်လျက် အကျင့်မြတ်ကို လည်းကောင်း၊ သီလကို လည်းကောင်း၊ သည်းခံခြင်းကို လည်းကောင်း ချီးမွမ်း ကုန်၏။ (၁၁)

၂၉၈။ ဆန်ကို လည်းကောင်း၊ အိပ်ရာနေရာကို လည်းကောင်း၊ အဝတ်ကို လည်းကောင်း၊ ထောပတ် ကို လည်းကောင်း၊ ဆီကို လည်းကောင်း တရားသဖြင့် တောင်းခံ၍ စုရုံးပြီးလျှင် ထိုအစုအပုံမှ ယဇ် ပူဇော်ခြင်းကို ပြုကြကုန်၏။ (၁၂)

၂၉၉။ ယဇ်ပူဇော်ရန် အချိန်ကျရောက်လတ်သော် ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် နွားတို့ကို မသတ်ကုန်၊ နွားမ တို့၌ ဆေးဖြစ်ကုန် သော နွားနို့အရသာတို့ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်ရကား နွားတို့သည် အမိအဖညီအစ်ကို ထိုမှ တစ်ပါးသော ဆွေမျိုးတို့ကဲ့သို့ ငါတို့၏ မြတ်သော အဆွေခင်ပွန်းနှင့် တူကုန်၏။ (၁၃)

၃၀၀။ ထိုနွားမတို့သည် ငါတို့အား ထမင်းကို ပေးကုန်၏၊ ခွန်အားကို ပေးကုန်၏၊ အဆင်းကို ပေးကုန်၏၊ ချမ်းသာကို ပေးကုန်၏၊ ဤသို့သော အကျိုးထူးကို သိကုန်၍ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် နွားတို့ကို မသတ်ကြကုန်။ (၁၄)

၃၀၁။ ပုဏ္ဏားတို့သည် နူးညံ့သိမ်မွေ့ကုန်၏၊ ကြီးသော ကိုယ်ရှိကုန်၏၊ ရုပ် အဆင်းလှကုန်၏၊ အခြံအရံ များကုန်၏၊ မိမိဥစ္စာ ကိုယ်ကျင့်တရားတို့ဖြင့် ပြုထိုက်သော ကိစ္စ မပြုထိုက်သော ကိစ္စတို့၌ ကြောင့်ကြစိုက်ကုန်၏၊ လောက၌ ဆိုအပ်ပြီး သော အကျင့်ကို ပုဏ္ဏားတို့ လိုက်နာ ကျင့်သုံးနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ဤသတ္တဝါ အပေါင်းသည် ချမ်းသာကြီးပွါးခြင်း သို့ ရောက်နိုင်၏။ (၁၅)

၃၀၂။ ထိုပုဏ္ဏားတို့အား အနည်းငယ် (ကာမဂုဏ်)ကြောင့် ဖြစ်သော အနည်းငယ် (ချမ်းသာ)ကို မြင်၍ ဖောက်ပြန်သော အသိဉာဏ်ဖြစ်၏၊ မင်း၏ စည်းစိမ်ကို လည်းကောင်း၊ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင် အပ်သော မိန်းမတို့ကို လည်းကောင်း။ (၁၆)

၃၀၃။ အာဇာနည်မြင်းကကုန်သော ကောင်းစွာ ပြုအပ်သော ဆန်းကြယ်စွာ ချုပ်အပ်ကုန်သော ရထားတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဝေဖန်အပ်ကုန်သော အဖို့အစုအားဖြင့် နိုင်းယှဉ်အပ်ကုန်သော အိပ်ရာ နေရာတို့ကို လည်းကောင်း၊ အိမ်တို့ ကို လည်းကောင်း မြင်ရ၍ ဖောက်ပြန်သော အသိဉာဏ်ဖြစ်၏။ (၁၇)

၃၀၄။ ပုဏ္ဏားတို့သည် နွားအပေါင်းတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော မိန်းမမြတ်အပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံသည် ပြန့်ပြောများပြားသော လူ့စည်းစိမ်ကို တောင့်တကြံစည် ကြကုန်၏။ (၁၈)

၃၀၅။ ထိုအခါ ပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုစည်းစိမ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဗေဒင်ကျမ်းတို့ကို ဖွဲ့နွဲ့စီကုံးကြပြီးလျှင် (မင်းကြီး) သင်မင်းကြီးအား စည်းစိမ်များ၏၊ ယဇ်ပူဇော်ပါလော့၊ သင်မင်းကြီးအား ဥစ္စာများ၏၊ ယဇ်ပူဇော်ပါလော့၊ ဤသို့ ယဇ်ပူဇော်သည်ရှိသော် သင်မင်းကြီးအား နောင်အခါ ဥစ္စာစပါး ပေါ်များလတ္တံ့ ဟု ပြောဆိုကာ ဩက္ကာကမင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်ကြကုန်၏။ (၁၉)

၃၀၆။ ထိုအခါ ရထားစီး မင်းတကာတို့ထက် မြတ်သော ဩက္ကာကမင်းသည် ပုဏ္ဏားတို့ တိုက်တွန်းအပ်သည် ဖြစ်ရကား မြင်းတို့ကို သတ်၍ ယဇ်ပူဇော်မှု 'အဿမေဓယဇ်'၊ ယောကျ်ားတို့ကို သတ်၍ ယဇ်ပူဇော်မှု 'ပုရိသမေဓယဇ်'၊ ထမ်းပိုး ကျည်းကို ပစ်၍ ထိုထမ်းပိုး ကျည်းကျရာ၌ ယဇ်မြေပြုလျက် ပူဇော်မှု 'သမ္မာပါသယဇ်'၊ ထောပတ်ယနာ ပျားသကာတို့ကို သောက်ရာဖြစ်သော 'ဝါဇပေယျယဇ်'၊ တံခါးရွက်ကို ဖွင့်လှစ်၍ ပူဇော်မှု 'နိရဂ္ဂဠယဇ်' ဟူကုန်သော ယဇ်တို့ကို ပူဇော်၍ ပုဏ္ဏားတို့အား ဥစ္စာကို ပေး၏။ (၂၀)

၃၀၇။ နွားတို့ကို လည်းကောင်း၊ အိပ်ရာနေရာကို လည်းကောင်း၊ အဝတ်ကို လည်းကောင်း၊ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင် အပ်သော မိန်းမတို့ကို လည်းကောင်း၊ အာဇာနည် မြင်းကသော ကောင်းစွာ ပြုအပ်သော ဆန်းကြယ်စွာ ချုပ်အပ်သော ရထားတို့ကို လည်းကောင်း ပေး၏။ (၂၁)

၃၀၈။ အဖို့အစုအားဖြင့် ကောင်းစွာ ဝေဖန်အပ်ကုန်သော မွေ့လျော်ဖွယ်ရာ အိမ်တို့ကို အထူးထူးသော ဥစ္စာစပါးဖြင့် ပြည့်စေ၍ ပုဏ္ဏားတို့အား ဥစ္စာကို ပေး၏။ (၂၂)

၃၀၉။ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည်လည်း ထို (ယဇ်ပွဲ)၌ ဥစ္စာကို ရကုန်၍ သိုမှီးမှုကို လိုလား နှစ်သက်ကြကုန်၏၊ အလိုဆိုးဖြင့် စိတ်သက်ဝင်ကုန်သော ထိုပုဏ္ဏားတို့အား အလွန့်အလွန် တဏှာပွါးများတော့၏၊ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် ထို(တဏှာပွါးများ ခြင်း) ကြောင့် ဗေဒင်ကျမ်းတို့ကို ဖွဲ့နွဲ့စီကုံး၍ ဩက္ကာကမင်းထံသို့ တစ်ဖန် ချဉ်းကပ်ကုန်၏။ (၂၃)

၃၁၀။ (မင်းမြတ်) ရေသည် လည်းကောင်း၊ မြေသည် လည်းကောင်း၊ ရွှေငွေသည် လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာစည်းစိမ်သည် လည်းကောင်း၊ မုယောစသော ကောက်ပဲသည် လည်းကောင်း သတ္တဝါအားလုံးတို့၏ အသုံးအဆောင် ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ နွားတို့သည် လူတို့၏ အသုံးအဆောင် ဖြစ်ကုန်၏၊ သင် မင်းကြီး အား စည်းစိမ်များ၏၊ ယဇ်ပူဇော်ပါလော့၊ သင် မင်းကြီးအား ဥစ္စာများ၏၊ ယဇ်ပူဇော်ပါလော့။ (၂၄)

၃၁၁။ ထိုအခါ ရထားစီး မင်းတကာတို့ထက် မြတ်သော ဩက္ကာကမင်းသည် ပုဏ္ဏားတို့ တိုက်တွန်းအပ်သည် ဖြစ်ရကား အရာအထောင်မက များကုန်သော နွားတို့ကို ယဇ်ပူဇော်ရာ၌ သတ်လေ၏။ (၂၅)

၃၁၂။ နွားမတို့သည် သိုးနှင့် တူကုန်သည် ဖြစ်၍ ခြေဖြင့်လည်း မကန်ကျောက်တတ်ကုန်၊ ဦးချိုဖြင့်လည်း မဝှေ့တတ်ကုန်၊ တစ်စုံတစ်ခုမျှဖြင့်လည်း မနှိပ်စက် တတ်ကုန်၊ ငြိမ်အေးစွာ နေမှု၌ မွေ့လျော်ကုန်သော အိုးဖြင့် နို့ညှစ်ခံကုန်သော ထိုနွားမတို့ကို ဦးချိုတို့၌ ကိုင်လျက် ဩက္ကာကမင်းသည် ဓားဖြင့် သတ်၏။ (၂၆)

၃၁၃။ ထို့နောက် နတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာတို့သည် လည်းကောင်း၊ သိကြားမင်းသည် လည်းကောင်း၊ အသုရာရက္ခိုသ်တို့သည် လည်းကောင်း နွားတို့ကို ဓားဖြင့် သတ်ခြင်းသည် မတရားဟူ၍ ပြောဆိုလျက် ဖဲခွါသွားကြ ကုန်၏။ (၂၇)

၃၁၄။ ရှေးအခါက လိုချင်ခြင်း ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်း အိုမင်းခြင်း ဟူသော အနာရောဂါ သုံးမျိုးတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏၊ ယခုသော်ကား နွားတို့ကို သတ်ဖြတ် နှိပ်စက်ခြင်းကြောင့် အနာမျိုး ကိုးဆယ့်ရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ (၂၈)

၃၁၅။ ရှေးဩက္ကာကမင်း လက်ထက်ကဖြစ်သော ဤမတရားသော အကျင့်သည် ဒဏ်သုံးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော ဒဏ်သို့ သက်ဝင်လျက် ဖြစ်၏၊ ယဇ်ပူဇော်သူတို့သည် မပြစ်မှားထိုက်သော နွားတို့ကို သတ်ကြကုန်ရကား တရားမှ ဆုတ်ယုတ်ရွေ့လျောကုန်၏။ (၂၉)

၃၁၆။ ဤသို့ ရှေး၌ ဖြစ်သော ဤအယုတ်တရားကို ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့ထိုက်၏၊ ဤသို့ သဘောရှိသော ယဇ်ပူဇော်သူကို တွေ့မြင်ရာအရပ်၌ လူအပေါင်းသည် ကဲ့ရဲ့၏။ (၃၀)

၃၁၇။ ဤသို့ ပုဏ္ဏားတို့ တရားပျက်စီးလတ်သော် သူဆင်းရဲမျိုးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ကုန်သည် မျိုးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ပျက်စီးကုန်၏၊ များစွာသော မင်းမျိုးတို့သည်လည်း ပျက်စီးကုန်၏၊ မယား တို့သည် လင်ကို မထီမဲ့မြင် ပြုကုန်၏။ (၃၁)

၃၁၈။ မင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာမျိုးအမည်ခံ ပုဏ္ဏားတို့သည် လည်းကောင်း၊ အနွယ်ကို စောင့်ကုန်သော တစ်ပါး ကုန်သော သူတို့သည် လည်းကောင်း ဇာတ်ဝါဒ စွဲကင်းသည်ကို ပြု၍ ကာမဂုဏ် အလိုသို့ လိုက်ကြကုန်၏။ (၃၂)

ဤသို့ ဟောတော်မူအပ်သော် ထိုပုဏ္ဏားသူဌေးကြီးတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဂေါတမ တရားတော်သည် အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ။ပ။ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်တို့အား ယနေ့ကို အစပြု၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ် ခြင်းသို့ ရောက်သော ဥပါသကာတို့ဟူ၍ မှတ်တော်မူပါ" ဟု လျှောက် ကြကုန်သတည်း။

ခုနစ်ခုမြောက် ဗြာဟ္မဏဓမ္မိကသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - စူဠဝဂ် ===

၈ - နာဝါသုတ်

၃၁၉။ ယောက်ျားသည် အကြင်ဆရာထံမှ တရားကို သိရာ၏၊ နတ်တို့က သိကြားမင်းကို ပူဇော်ကုန် သကဲ့သို့ ထိုဆရာကို ပူဇော်ရာ၏၊ ပူဇော်ထိုက်သော အကြားအမြင်များသော ထိုဆရာသည် ထိုပူဇော်သူ တပည့်၌ နှစ်သက်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ တရားကို ထင်ရှားစွာ ဖော်ပြပေ၏။ (၁)

၃၂၀။ အကြင်ပညာရှိသည် ထိုသို့ သဘောရှိသူကို မမေ့မလျော့ဘဲ ဆည်းကပ်၏၊ ထိုပညာရှိသည် ထိုတရားကို အရိုအသေပြုလျက် ကောင်းစွာ နာ၍ စူးစမ်းဆင်ခြင် ကာလောကုတ္တရာ တရားနှင့် လျော် သော အကျင့်ကို ကျင့်သော ကြောင့် သိကြားလိမ္မာသူ ထင်ရှားပြနိုင်သူ သိမ်မွေ့သူ ဖြစ်နိုင်၏။ (၂)

၃၂၁။ ယုတ်ညံ့သော ကာယကံမှုစသည်နှင့် ပြည့်စုံသော မိုက်မဲသော ပရိယတ် ပဋိပတ်ဓမ္မကို မသိသော တပည့် ကြီးပွါးမှုကို ငြူစူသော ဆရာကို မှီဝဲနေသူ တပည့်သည် ဤသာသနာတော်၌ တရားကို ထင်ရှား မသိသောကြောင့် ယုံမှားခြင်းကို မကူးမြောက်နိုင်ဘဲ သေခြင်းသို့ ရောက်ရ၏။ (၃)

၃၂၂။ ဥပမာသော်ကား များသော ရေရှိသော ကျယ်ပြန့်သော လျင်သောရေ အလျဉ်ရှိသော မြစ်သို့ ဆင်းသက်၍ မျောလျက် ရေစုံအတိုင်း လိုက်နေရသော သူသည် သူတစ်ပါးတို့ကို ကယ်တင်ခြင်းငှါ အဘယ်မှာ တတ်နိုင်အံ့နည်း။ (၄)

၃၂၃။ ထို့အတူ ပရိယတ် ပဋိပတ်တရားကို မသိမူ၍ အကြားအမြင်များသူတို့၏ အထံ၌လည်း အနက်သဘောကို မနာခံ မမှတ်သား မိမိကိုယ်တိုင်လည်း မသိဘဲ ယုံမှားခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင်သူ သည် သူတစ်ပါးတို့ကို သိမြင်စေခြင်းငှါ အဘယ်မှာ တတ်နိုင်အံ့နည်း။ (၅)

၃၂၄။ လှော်တက်ထိုးဝါးနှင့်လည်း ပြည့်စုံ ထိုလှေနှင့်စပ်ဆိုင်ရာ အကြောင်းကိုလည်း ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ပညာရှိသူ သည် မြဲမြံခိုင်ခံ့သော လှေကို တက်စီး၍ ထိုလှေ၌ (တက်စီးကြသော) အခြားသူများစွာတို့ကိုလည်း ကယ်ဆယ်နိုင် သကဲ့သို့။ (၆)

၃၂၅။ ဤအတူပင် အကြင်ဆရာသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပြီးသူ စိတ်ကို ပွါးများ ပြီးသူ အကြားအမြင်များသူ (လောကဓံကြောင့်) မတုန်လှုပ်သော သဘောရှိသူ ဖြစ်၏၊ ထိုဆရာသည် မိမိကိုယ်တိုင် သိသည်ဖြစ်၍ နာယူမှတ်သားမှု နှင့် မဂ်ဖိုလ်၏ ဥပနိဿယ ပြည့်စုံကြသည့် တစ်ပါးသော သူတို့ကို သိမြင်စေနိုင်၏။ (၇)

၃၂၆။ ထို့ကြောင့် အကြားအမြင်များ၍ ပညာရှိသော သူတော်ကောင်းကို ဆည်း ကပ်ရာ၏၊ အနက်သဘောကို သိ၍ ကျင့်သောသူသည် လောကုတ္တရာတရားကို သိပြီးဖြစ်ရကား ချမ်းသာကို ရနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၈)

ရှစ်ခုမြောက် နာဝါသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - စူဠဝဂ် ===

၉ - ကိံသီလသုတ်

၃၂၇။ အဘယ်သို့သော ဝါရိတ္တသီလရှိသူ အဘယ်သို့သော စာရိတ္တသီလရှိသူ အဘယ်သို့ ကံတို့ကို ပွါးများသူသည် သာသနာတော်၌ ကောင်းစွာ တည်သူ ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း၊ မြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့လည်း ရောက်နိုင်ပါသနည်း။ (၁)

၃၂၈။ ပညာဂုဏ် ဇာတ်အရွယ်အားဖြင့် ကြီးသူတို့အား ရိုသေရာ၏၊ ငြူစူခြင်း မရှိရာ၊ အလေးပြုထိုက်သူ တို့ကို ဖူးမြော်ရန် အခါကိုလည်း သိရာ၏၊ တရားနာရန် ရခဲသော ခဏကို သိသည်ဖြစ်၍ ဟောကြား အပ်သော သမထဝိပဿနာ စကားကို လည်းကောင်း၊ ကောင်းစွာ ဟောအပ်သော ဘုရားဂုဏ်တော် စသော တရားတို့ကို လည်းကောင်း ရိုသေစွာ နာယူရာ၏။ (၂)

၃၂၉။ သင့်လျော်သော ကာလ၌ ခက်ထန်သော မာန်ကို ကင်းအောင်ပြုလျက် ကိုယ်နှင့် စိတ်ကို နှိမ့်ချကာ ဆရာတို့ ထံသို့ ဆည်းကပ်ရာ၏၊ပါဠိ၏ အနက်သဘောကို လည်းကောင်း၊ ပါဠိကို လည်းကောင်း၊ သီလကို လည်းကောင်း၊ မြတ်သော အကျင့်ကို လည်းကောင်း အောက်မေ့ရာ၏၊ ကောင်းစွာ လည်း ကျင့်ရာ၏။ (၃)

၃၃၀။ သမထဝိပဿနာတရားလျှင် မွေ့လျော်ရာရှိသူ တရား၌ မွေ့လျော်သူ တရား၌ တည်သူ တရား အဆုံးအဖြတ် ကို သိသူ ဖြစ်ရာ၏၊ တရားကို ဖျက်ဆီးတတ်သည့် စကားကို မဟောပြောရာ၊ ကောင်းစွာ ဟောအပ်သော မှန်သော စကားတို့ဖြင့် ကာလကို ကုန်လွန်စေရာ၏။ (၄)

၃၃၁။ ရယ်မျိုးခြင်းကို လည်းကောင်း၊ အကျိုးမဲ့ စကားပြောခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ငိုကြွေးခြင်းကို လည်းကောင်း၊ အရာ မဟုတ်သည်၌ အမျက်ထွက်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ လှည့်ပတ်ခြင်း 'မာယာ' ကို လည်းကောင်း၊ အံ့ဖွယ်ပြုခြင်းကို လည်းကောင်း၊ တပ်မက်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ မာနကို လည်းကောင်း၊ ခြုတ်ခြယ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ကြမ်းကြုတ် ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ရာဂဖန်ရည်ကို လည်းကောင်း၊

ကာမဂုဏ်၌ မိန်းမောခြင်းကို လည်းကောင်း စွန့်ပယ်လျက် မာန်ယစ်ခြင်း ကင်းကာ စိတ်တည်ကြည်သည် ဖြစ်၍ ကျင့်ရာ၏။ (၅)

၃၃၂။ ကောင်းစွာဟောအပ်သော စကားတို့သည် သိမှု (သုတမယဉာဏ်)ဟူသော အနှစ်သာ ရရှိကုန်၏၊ အကြား အမြင် သုတသည်လည်း သိအပ်ပြီးသော တရားတို့၌ ကောင်းစွာထားမှု 'သမာဓိ' ဟူသော အနှစ်သာရရှိ၏၊ အကြင် သူသည် ရာဂစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အဆောတလျင် ပြုလုပ်၏၊ ကုသိုလ်တရားတို့၌ မေ့လျော့တတ်၏၊ ထိုသူအား ပညာ သည် လည်းကောင်း၊ အကြားအမြင်သည် လည်းကောင်း မတိုးပွါး။ (၆)

၃၃၃။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အရိယာတို့ ဟောကြားအပ်သော တရား၌ မွေ့လျော်ကုန်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နှုတ်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ စိတ်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကိုယ်အားဖြင့် လည်း ကောင်း အတုမရှိ မြတ်ကုန်၏၊ နိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော်မှု (အရိယမဂ်နှင့်ယှဉ်သော) သမာဓိ၌ တည်ကုန်လျက် အကြားအမြင်၏ လည်းကောင်း ပညာ၏ လည်းကောင်း အနှစ် (အရဟတ္တဖိုလ်) ကို ရကုန်၏။ (၇)

ကိုးခုမြောက် ကိံသီလသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - စူဠဝဂ် ===

၁၀ - ဥဋ္ဌာနသုတ်

၃၃၄။ (ရဟန်းတို့) အိပ်ခြင်းမှ ထကြကုန်လော့၊ ကမ္မဋ္ဌာန် အားထုတ်ရန် ထိုင်နေကြကုန်လော့၊ သင်တို့အား အိပ်သဖြင့် အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ကိလေသာ နှိပ်စက် အခံခက်၍ နေကြကုန်သော ရာဂမြား စူးဝင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဖောက်ပြန်ကုန်သော သင်တို့အား အိပ်ခြင်းသည် အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့ နည်း။ (၁)

၃၃၅။ (ရဟန်းတို့) အိပ်ခြင်းမှ ထကြကုန်လော့၊ ကမ္မဋ္ဌာန်အားထုတ်ရန် ထိုင် နေကြကုန်လော့၊ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကျင့်ကြကုန်လော့၊ သေမင်းသည် မေ့လျော့နေသော သင်တို့ကို သိ၍ မိမိအလိုသို့ လိုက်စေသည်ကို ပြုကာ မတွေဝေစေလင့်။ (၂)

၃၃၆။ လူတို့သည် လည်းကောင်း၊ နတ်တို့သည် လည်းကောင်း အကြင်တဏှာဖြင့် အလိုရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ မှီလျက် တည်ကုန်၏၊ ကပ်ငြိတတ်သော ထိုတဏှာကို သင်တို့သည် လွန်မြောက်ကုန်လော့၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒနဝမခဏသည် သင်တို့ကို မလွန်စေလင့်၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒနဝမ ခဏကို လွန်စေသူတို့သည် ငရဲ၌ ကျရောက်ကြရကုန်သည် ဖြစ်၍ စိုးရိမ်ရကုန်၏။ (၃)

၃၃၇။ (ရဟန်းတို့) မေ့လျော့ခြင်းသည် မြူမှုန် အညစ်အကြေး မည်၏၊ မေ့လျော့ခြင်းသို့ အဖန်ဖန် ကျရောက်နေသော မေ့လျော့ခြင်းသည်လည်း မြူမှုန် အညစ်အကြေးပင် ဖြစ်၏၊ မမေ့လျော့ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ အာသဝက္ခယ (ဝိဇ္ဇာ) ဉာဏ်ဖြင့် လည်းကောင်း မိမိစိတ်နှလုံး၌ စူးဝင်နေသော မြားငြောင့်ကို နုတ်ရာ၏။ (၄)

ဆယ်ခုမြောက် ဥဋ္ဌာနသုတ် ပြီး၏။

=== ၂ - စူဠဝဂ် ===

၁၁ - ရာဟုလသုတ်

၃၃၈။ (ရာဟုလာ) သင်သည် မပြတ် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုကြောင့် ပညာရှိကို မထီမဲ့မြင် မပြုဘဲရှိပါ၏လော၊ လူတို့အား ဉာဏ်ဆီမီးကို ထွန်းပေးတတ်သော ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်ကို သင်သည် ပူဇော်ပါ၏လော။ (၁)

၃၃၉။ (မြတ်စွာဘုရား) တပည့်တော်သည် မပြတ်ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံမှုကြောင့် ပညာရှိကို မထီမဲ့မြင် မပြုပါ၊ လူတို့ အား ဉာဏ်ဆီမီးကို ထွန်းပေးတတ်သော ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်ကို တပည့်တော်သည် ပူဇော်ပါ၏။ (၂)

၃၄၀။ (ရာဟုလာ) သင်သည် ချစ်အပ်သာယာအပ်သော သဘောရှိကုန်သော နှလုံး မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိကုန်သော ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ကို စွန့်ပယ်၍ သဒ္ဓါတရားဖြင့် အိမ်မှ ထွက်ပြီးလျှင်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုသူဖြစ်ပါလေလော့။ (၃)

၃၄၁။ (ရာဟုလာ) သင်သည် အဆွေခင်ပွန်းကောင်းတို့ကို ဆည်းကပ်ပါလေလော့၊ ဝေးသော ဆိတ်ငြိမ်သော ကြွေးကြော်သံကင်းသော ကျောင်းအိပ်ရာနေရာသို့လည်း ချဉ်းကပ်လေလော့၊ စားဖွယ် ဘောဇဉ်၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိသူ ဖြစ်ပါလေလော့။ (၄)

၃၄၂။ (ရာဟုလာ) သင်သည် သင်္ကန်း၌ လည်းကောင်း၊ ဆွမ်း၌ လည်းကောင်း၊ ဆေးပစ္စည်း၌ လည်းကောင်း၊ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာ၌ လည်းကောင်း၊ ဤလေးပါးတို့၌ တပ်မက်မှု 'တဏှာ' ကို မပြုပါလေလင့်၊ ဤလောကသို့ တစ်ဖန် ပြန်မလာ လိုပါလင့်။ (၅)

၃၄၃။ (ရာဟုလာ) သင်သည် ပါတိမောက္ခသီလ၌ လည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့၌ လည်းကောင်း စောင့်စည်းသူ ဖြစ်ပါလေလော့၊ သင့်အား ကာယဂတာသတိ ဖြစ်ပါစေလော့၊ သံသရာ၌ ငြီးငွေ့ ဆန့်ကျင်မှု များသူ ဖြစ်ပါလေလော့။ (၆)

၃၄၄။ ရာဂနှင့် စပ်ယှဉ်သော လှပတင့်တယ်၏ ဟူသော အမှတ်နိမိတ်ကို ရှောင်ကြဉ်ပါလေလော့၊ အသုဘဘာဝနာ အကျိုးငှါ အာရုံတစ်ခုတည်းရှိသော ကောင်းစွာ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ပွါးများ ပါလေလော့။ (၇)

၃၄၅။ (နိစ္စနိမိတ်မှ ကင်းသော) အနိမိတ္တဝိပဿနာကိုလည်း ပွါးများပါလေလော့၊ မာနာနုသယ ကိုလည်း ပယ်စွန့်ပါ လေလော့၊ ထိုမာနကို ပယ်စွန့်နိုင်ခြင်းကြောင့် ငြိမ်းအေးလျက် နေရလတ္တံ့။ (၈)

ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်ရာဟုလာကို ဤဂါထာတို့ဖြင့် မပြတ် ဆုံးမတော်မူ၏။

တစ်ဆယ့်တစ်ခုမြောက် ရာဟုလသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - စူဠဝဂ် ===

၁၂ - နိဂြောဓကပ္ပသုတ်

အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အာဠဝီပြည် အဂ္ဂါဠဝစေတီ၌ သီတင်း သုံးနေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ အသျှင်ဝင်္ဂီသ၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာဖြစ်သော နိဂြောဓကပ္ပမထေရ်သည် အဂ္ဂါဠဝစေတီ၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြု၍ မကြာသေး။ ထိုအခါ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်၍ တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းနေသော အသျှင်ဝင်္ဂီသအား "ငါ၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလေသလော၊သို့မဟုတ် ပရိနိဗ္ဗာန် မပြုသေးသလော"ဟု ဤသို့ စိတ်အကြံဖြစ်၏၊ ထို့နောက် အသျှင်ဝင်္ဂီသသည် ညနေချမ်းအခါတစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထလျက် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီး လျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော အရပ်၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဘုရား ဆိတ်ငြိမ်ရာ သို့ ကပ်၍ တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းနေသော တပည့်တော်အား "ငါ၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလေ သလော၊သို့မဟုတ် ပရိနိဗ္ဗာန် မပြုသေးသလော" ဟု ဤသို့ စိတ်အကြံ ဖြစ်ပါ၏" ဟု လျှောက်၏၊ ထို့နောက် အသျှင် ဝင်္ဂီသသည် နေရာမှ ထလျက် လက်ဝဲတစ်ဖက် ပခုံးထက်၌ သင်္ကန်းကို စမ္ဗယ်တင်သည်ကို ပြု၍ မြတ်စွာဘုရားရှိရာသို့ လက်အုပ်ချီလျက် မြတ်စွာဘုရားကို ဂါထာဖြင့် လျှောက်၏-

၃၄၆။ "မယုတ်လျော့သော ပညာရှိသော မြတ်စွာဘုရားကို မေးလျှောက်ပါ၏၊ ယခုဘဝ၌ပင် တွေးတောယုံမှားမှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' တို့ကို ပယ်ဖြတ်သူ ထင်ရှားသူ အခြံအရံများသူ ငြိမ်းအေးပြီးသော စိတ်ရှိသူ အကြင်ရဟန်းသည် အဂ္ဂါဠဝ စေတီ၌ စုတေ ရွေ့လျောခဲ့ပါပြီ။ (၁)

၃၄၇။ မြတ်စွာဘုရား ပုဏ္ဏားမျိုးဖြစ်သော ထိုရဟန်း၏အမည်ကို နိဂြောဓကပ္ပဟူ၍ အသျှင်ဘုရား မှည့်ခေါ်ပါ၏၊ မြဲမြံသော သဘောရှိသည့် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား နိဗ္ဗာန်ဝိမုတ္တိကို တောင့်တ၍ ထက်သန်သော လုံ့လ ရှိသော ထိုရဟန်းသည် အသျှင်ဘုရားကို ရှိခိုးလျက် လှည့်လည် သွားလာနေပါ၏။ (၂)

၃၄၈။ သာကီဝင်မင်းမျိုးဖြစ်သော ထက်ဝန်းကျင် မြင်နိုင်စွမ်းသော သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်တို့ အားလုံးသည်လည်း ထိုနိဂြောဓကပ္ပမည်သော သာဝကကို သိလိုကြ ပါကုန်၏၊ အကျွန်ုပ်တို့၏ နားတို့သည် ကြားနာရန် ကောင်းစွာ တည်ပါကုန်၏၊ အသျှင်ဘုရားသည် အကျွန်ုပ်တို့၏ ဆရာပါတည်း၊ အသျှင်ဘုရားသည် အတုမရှိ မြတ်တော်မူပါပေ၏။ (၃)

၃၄၉။ မြေကြီးအထုနှင့် တူသော ပညာရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်တို့၏ ယုံမှားမှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ကို ဖြတ်တောက်တော်မူပါ၊ ထိုနိဂြောဓကပ္ပ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုသည်ကို ဟောကြား သိစေတော်မူပါလော့၊ မျက်စိတစ်ထောင် အမြင် ရှိသော သိကြားမင်းသည် နတ်တို့အလယ်၌ ပြောသကဲ့သို့ ထက်ဝန်းကျင် မြင်နိုင်စွမ်းသော သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်တို့၏ အလယ်၌ ဟောတော်မူပါလော့။ (၄)

၃၅၀။ ဤ(ခန္ဓာငါးပါးတည်းဟူသော) လောက၌ တွေဝေမှု 'မောဟ' ၏ လမ်းကြောင်း မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ' ၏ အသင်း အပင်း တွေးတောမှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ၏ တည်ရာဖြစ်ကြသည့် အထုံးအဖွဲ့ 'ဂန္ထ' ဟူသမျှ အားလုံး တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ထံမှောက် ရောက်ကြကုန်သော် မဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၊ ဤဘုရား တည်းဟူသော စက္ခုသည် သတ္တဝါတို့၏ အမြတ်ဆုံး စက္ခုပါ တည်း၊ (၅)

၃၅၁။ လေသည် တိမ်စိုင်တိမ်ခဲကို မဖျောက်လွှင့်နိုင်ခဲ့မူ လောကအားလုံးသည် တိမ်ဖုံးသည်ဖြစ်၍ အမိုက်တိုက် သာလျှင် ဖြစ်ရာသကဲ့သို့ ဤအတူ ယောကျ်ားမြတ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်

ကိလေသာတို့ကို မဖြတ်ခဲ့မူ လောကအားလုံးသည် မောဟ ဖုံးလွှမ်းသည်ဖြစ်၍ စင်စစ် အမိုက်တိုက် တိုးကြီးသာလျှင် ဖြစ်ရာ၏၊ ပညာရောင် ထွန်းပ ကုန်သော သူတို့သော်လည်း မထွန်းပနိုင်ကုန်ရာ။ (၆)

၃၅၂။ ပညာရှိတို့သည်သာ ပညာရောင်ကို ပြုတတ်သူတို့ ဖြစ်ပါကုန်၏၊ လုံ့လ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ် သည် အသျှင်ဘုရားကို ထိုပညာရောင်ပြု တတ်သူ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍သာလျှင် အောက်မေ့ပါ၏၊ အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ကို အထူးမြင်တတ်သူဟူ၍ သိကြကုန်သည် ဖြစ်၍ သာလျှင် ချဉ်းကပ် လာရောက်ကြပါကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ပရိသတ်တို့ အလယ်၌ အကျွန်ုပ်တို့အား နိဂြောဓကပ္ပမထေရ်ကို ထင်ရှားပြတော်မူပါလော့။ (၇)

၃၅၃။ သာယာဖွယ် အသံရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား သာယာဖွယ်ရှိသော စကားကို လျင်မြန်စွာ မြွက်ဆိုတော် မူပါလော့၊ ဟင်္သာသည် လည်ကို မြှောက်၍ ဖြည်းညင်းစွာ ကျူးရင့်သကဲ့သို့ ကောင်းစွာ ပြုပြင်အပ်သော လုံးသော အသံ ဖြင့် ကျူးရင့်တော်မူပါလော့၊ အလုံးစုံသော ထိုတပည့်တော်တို့သည် မပျံ့လွင့်သော စိတ်ရှိကုန်လျက် နာပါကုန်အံ့။ (၈)

၃၅၄။ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း သေခြင်းကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက် ထား တောင်းပန်ပြီး လျှင် ကိလေသာကို ဆေးကြောတတ်သော တရားကို ဟောကြားစေအံ့၊ ပုထုဇဉ် တို့သည် အလိုရှိရာကို ပြုလုပ် ပေးစွမ်းနိုင် မှု မရှိ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့မူကား ပညာဖြင့် နှိုင်းချိန်၍ ပြုနိုင် သည်သာ ဖြစ်၏။ (၉)

၃၅၅။ မယုတ်လျော့သော ပညာရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထွန်းလင်း တောက်ပသော ပညာရှိတော်မူသော အသျှင်ဘုရား၏ ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ်သော ဤစကားတော်သည် အပြည့်အစုံ ဖြေကြားတော်မူနိုင်ပါပေ၏၊ နောက်ထပ် တစ်ဖန် ဤလက်အုပ်ကို ကောင်းစွာ ညွှတ်ကာ ရှိခိုးပါ၏၊ နိဂြောဓကပ္ပ၏ လားရာဂတိကို သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား သည် အကျွန်ုပ်တို့အား မတွေဝေ ပါစေလင့်။ (၁၀)

၃၅၆။ မယုတ်လျော့သော ဝီရိယရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အလွန်မြတ်သော အရိယသစ္စာ တရားကို ထိုးထွင်း သိတော်မူပြီး၍ တရားအားလုံးကို သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ် တို့အား မတွေဝေပါစေလင့်၊ နွေအခါ၌ နေပူနှိပ်စက် ခံရသော ယောကျာ်းသည် ရေကို အလိုရှိ သကဲ့သို့ အသျှင်ဘုရား၏ စကားတော်ကို အလိုရှိပါ၏၊ အသံ တည်းဟူသော မိုးကို ရွာသွန်းတော်မူပါလော့။ (၁၁)

၃၅၇။ အကြင်အကျင့်မြတ်ကို နိဂြောဓကပ္ပသည် လိုလိုချင်ချင် ကျင့်ပါ၏၊ ထို နိဂြောဓကပ္ပသည် ကိလေသာ အကြွင်း ရှိသေးသည်ဖြစ်၍ ခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းပါလေသလော၊သို့မဟုတ် အချင်းခပ်သိမ်း ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်ပြီးသူ ရဟန္တာကဲ့သို့ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုပါလေသလော၊ ထိုနိဂြောဓကပ္ပ၏ အကြောင်းကို နာကြားလိုပါကုန်၏။ (၁၂)

၃၅၈။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ဟောတော်မူ၏) ဤနာမ် ရုပ်နှစ်ပါး၌ ကဏှအမည်ရသော မာရ်၏ အလျဉ် ဖြစ်သော ကြာမြင့်စွာသော နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး အစဉ်မပြတ် ကိန်းအောင်းနေသော တဏှာကို ကပ္ပရဟန်းသည် အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပြီ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်းမှ အကြွင်းမဲ့ ကူးမြောက်ပြီဟု ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့ ထက်မြတ်သော မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏။ (၁၃)

၃၅၉။ ခုနစ်ဆူမြောက် ဣသိဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရား၏ ဤစကားကို ကြားနာရ၍ အသျှင် ဘုရားအား အကျွန်ုပ် ကြည်ညိုပါ၏၊ အကျွန်ုပ် မေးအပ်သော ပြဿနာသည် အချည်းနှီး မဖြစ်သတတ်၊ ပုဏ္ဏားမျိုး ကပ္ပသည် အကျွန်ုပ်အလိုကို မချွတ်ယွင်းစေပါ။ (၁၄)

၃၆၀။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သာဝကသည် ပြောဆိုသည့်အတိုင်း ပြုလုပ်လေ့ ရှိသူဖြစ်ပါ၏၊ မာယာများသော သေမင်း၏ ဝဋ်ဆင်းရဲကို ချဲ့တတ်သော မြဲမြံသော တဏှာကွန်ရက်ကို ဖြတ်တောက် လေပြီ။ (၁၅)

၃၆၁။ မြတ်စွာဘုရား ထိုနိဂြောဓကပ္ပသည် စွဲလမ်းအပ်သော ဝဋ်၏ အစကို မြင်လေပြီ၊ ကပ္ပမထေရ်သည် အလွန် ကူးနိုင်ခဲသော သေမင်း၏တည်ရာ ဝဋ်ကို စင်စစ် လွန်မြောက်ပြီတကား” ဟု (လျှောက်၏)။

(၁၆) တစ်ဆယ့်နှစ်ခုမြောက် နိဂြောဓကပ္ပသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - စူဠဝဂ် ===

၁၃ - သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ်

၃၆၂။ အကျွန်ုပ်သည် ကြီးမားကျယ်ပြန့်ပြောသော ပညာရှိသော ဩဃလေးပါးကို ကူးမြောက်ပြီးသော နိဗ္ဗာန်ဟူသော တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ပြီးသော ကိလေသာ ငြိမ်းအေးပြီးသော မတုန်မလှုပ် တည်တံ့သော စိတ်ရှိသော မြတ်စွာဘုရားကို မေးလျှောက်ပါ၏၊ ကာမဂုဏ်တို့ကို ပယ်စွန့်ပြီးလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်မှ ထွက်၍ ရဟန်းဘောင်သို့ ကပ်ရောက်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့ လောကနှင့် မလိမ်းကျံဘဲ ကောင်းစွာ နေနိုင်ပါသနည်း။ (၁)

၃၆၃။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ဖြေတော်မူ၏) -

အကြင်ရဟန်းသည် (ဒိဋ္ဌသုတစသော) မင်္ဂလာတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပါတကျမ်း အိပ်မက်ကျမ်း လက္ခဏာကျမ်းတို့၌ ယုံကြည်ခြင်းတို့ကို လည်းကောင်း အကြွင်းမဲ့ နုတ်အပ်ပြီ၊ ထိုရဟန်းသည် (ဒိဋ္ဌသုတ စသော) မင်္ဂလာ အပြစ်ကို ပယ်နုတ်ပြီး ၍ လောကနှင့် မလိမ်းကျံဘဲ ကောင်းစွာ နေနိုင်၏။ (၂)

၃၆၄။ အကြင်ရဟန်းသည် လူ၌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်တို့၌ လည်းကောင်း၊ နတ်၌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ် တို့၌ လည်းကောင်း တပ်စွန်းမှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ရာ၏၊ ထိုရဟန်းသည် သစ္စာတရားကို ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်လျက် ဘဝသုံးပါးကို လွန်မြောက်၍ လောကနှင့် မလိမ်းကျံဘဲ ကောင်းစွာနေနိုင်၏။ (၃)

၃၆၅။ အကြင်ရဟန်းသည် ကုန်းတိုက်ခြင်းတို့ကို ကျော်ခိုင်း၍ အမျက်ထွက်ခြင်း ဝန်တိုခြင်းကို ပယ်စွန့်ရာ၏၊ ထိုရဟန်းသည် နှစ်သက်ဖွယ် အာရုံ မနှစ်သက်ဖွယ် အာရုံတို့၌ ရာဂ ဒေါသကို ပယ်စွန့်ပြီး၍ လောကနှင့် မလိမ်းကျံဘဲ ကောင်းစွာ နေနိုင်၏။ (၄)

၃၆၆။ (အကြင်ရဟန်းသည်) ချစ်အပ်သော ဝတ္ထုကို လည်းကောင်း၊ မချစ်အပ်သော ဝတ္ထုကို လည်းကောင်း ပယ်စွန့် ၍ တစ်စုံတစ်ခုသော အာရုံ၌ မစွဲလမ်း မမှီမူ၍ သံယောဇဉ်၏ အာရုံတရားတို့မှ လွတ်မြောက်၏၊ ထိုရဟန်းသည် လောက နှင့် မလိမ်းကျံဘဲ ကောင်းစွာ နေနိုင်၏။ (၅)

၃၆၇။ ထိုရဟန်းသည် စွဲလမ်း၍ ယူအပ်သော ခန္ဓာတို့၌ ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ဖျောက်၍ ခန္ဓာဟူသော ဥပဓိတို့၌ အနှစ် သာရဟု ယူခြင်းသို့ မရောက်၊ ထိုရဟန်းသည် (တဏှာဒိဋ္ဌိကို) မမှီဘဲ သူတစ်ပါးတို့ မဆွဲဆောင်နိုင်သည် ဖြစ်၍ လောက နှင့် မလိမ်းကျံဘဲ ကောင်းစွာ နေနိုင်၏။ (၆)

၃၆၈။ အကြင်ရဟန်းသည် နှုတ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ စိတ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ဖြင့် လည်း ကောင်း သုစရိုက် တရားတို့နှင့် မဆန့်ကျင်မူ၍ သစ္စာလေးပါးတရားကို ကောင်းစွာ သိပြီးလျှင်

ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်ကို လိုလား တောင့်တနေသူ ဖြစ်၍ ထိုရဟန်းသည် လောကနှင့် မလိမ်းကျံဘဲ ကောင်းစွာ နေနိုင်၏။ (၇)

၃၆၉။ အကြင်ရဟန်းသည် ငါ့ကို ရှိခိုး၏ဟူ၍လည်း စိတ်မတက်ကြွရာ၊ ဆဲဆိုသော်လည်း ရန်ငြိုး မဖွဲ့ရာ၊ သူတစ်ပါးတို့ ပေးလှူအပ်သော ဘောဇဉ်ကို ရ၍လည်း မာန်မယစ်ရာ၊ ထိုရဟန်းသည် လောကနှင့် မလိမ်းကျံဘဲ ကောင်းစွာ နေနိုင်၏။ (၈)

၃၇၀။ အကြင်ရဟန်းသည် ဝိသမလောဘကို လည်းကောင်း၊ ဘဝသုံးပါးကို လည်းကောင်း ပယ်စွန့်၍ သတ်ဖြတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်းမှလည်း ရှောင်ကြဉ်၏၊ ထိုရဟန်းသည် ယုံမှားခြင်းကို ကူးမြောက်ပြီးသူ ရာဂစသော မြားငြောင့်ကင်းပြီးသူ ဖြစ်၍ လောကနှင့် မလိမ်းကျံဘဲ ကောင်းစွာ နေနိုင်၏။ (၉)

၃၇၁။ အကြင်ရဟန်းသည် မိမိအား လျောက်ပတ်သော အကျင့်ကို သိ၍ လည်းကောင်း၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၍ လည်းကောင်း လောက၌ တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုမျှ မညှဉ်းဆဲ၊ ထိုရဟန်းသည် လောကနှင့် မလိမ်းကျံဘဲ ကောင်းစွာ နေနိုင်၏။ (၁၀)

၃၇၂။ အကြင်ရဟန်းအား အနုသယတို့သည် တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိကုန်၊ အကုသိုလ် အမြစ်အရင်းတို့ကိုလည်း ကောင်းစွာ ပယ်နုတ်အပ်ကုန်၏၊ ထိုရဟန်းသည် တဏှာကင်းသူ တောင့်တခြင်း မရှိသူဖြစ်၍ လောကနှင့် မလိမ်းကျံဘဲ ကောင်းစွာ နေနိုင်၏။ (၁၁)

၃၇၃။ အကြင်ရဟန်းသည် အာသဝေါကုန်ပြီးသူ မာန်ကို ပယ်ပြီးသူ ရာဂ လမ်းကြောင်း အားလုံးကို လွန်ပြီးသူ ယဉ်ကျေးပြီးသူ ကိလေသာမီး ငြိမ်းအေးပြီးသူ မတုန်မလှုပ် တည်တံ့သော စိတ်ရှိသူ ဖြစ်၏၊ ထိုရဟန်းသည် လောကနှင့် မလိမ်းကျံဘဲ ကောင်းစွာ နေနိုင်၏။ (၁၂)

၃၇၄။ အကြင်ရဟန်းသည် ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ' ရှိ၏၊ အကြားအမြင် များ၏၊ မြဲသော အရိယမဂ်ကို မြင်ပြီး ဖြစ်၏၊ (ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) အစုစု ကွဲသော သတ္တဝါတို့၌ (မိစ္ဆာအယူဖြင့်) အစုတစ်ခုခုသို့ လားရောက်ခြင်း မရှိ တည်ကြည်၏။ ထိုရဟန်းသည် လောဘကို လည်းကောင်း၊ ဒေါသကို လည်းကောင်း၊ ထိပါး ပုတ်ခတ်ခြင်းကို လည်း ကောင်း ပယ်ဖျောက်၍ လောကနှင့် မလိမ်းကျံဘဲ ကောင်းစွာ နေနိုင်၏။ (၁၃)

၃၇၅။ အကြင်ရဟန်းသည် ကောင်းစွာ စင်ကြယ်သော အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ကိလေသာကို အောင်ပြီးသူ ကိလေသာ အမိုးကို ဖွင့်လှစ်ပြီးသူ သစ္စာတရားကို လေ့လာပြီးသူ နိဗ္ဗာန်ဟူသော ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်ပြီးသူ တဏှာဟူသော တုန် လှုပ်ခြင်း မရှိသူ သင်္ခါရ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသော မဂ်ဉာဏ်၌ လိမ္မာသူ ဖြစ်၏၊ ထိုရဟန်းသည် လောကနှင့် မလိမ်းကျံဘဲ ကောင်းစွာ နေနိုင်၏။ (၁၄)

၃၇၆။ အကြင်ရဟန်းသည် လွန်ပြီးသော ခန္ဓာတို့၌ လည်းကောင်း၊ လာလတ္တံ့သော ခန္ဓာတို့၌ လည်းကောင်း ငါ ငါ့ဉစ္စာဟု ကြံစည်မှု တဏှာဒိဋ္ဌိကို လွန်၏၊ အလွန် စင်ကြယ်သော ပညာရှိ၏၊ အာယတန အားလုံးတို့မှ ကင်းလွတ်၏၊ ထို ရဟန်းသည် လောကနှင့် မလိမ်းကျံဘဲ ကောင်းစွာနေနိုင်၏။ (၁၅)

၃၇၇။ အကြင်ရဟန်းသည် တစ်ခုတစ်ခုသော သစ္စာကို ဝိပဿနာပညာဖြင့် သိ၍ သစ္စာလေးပါး တရားကို မဂ်ပညာဖြင့် (တစ်ပြိုင်နက်) သက်ဝင်ပြီးလျှင် အာသဝေါ တရားတို့၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို အပိတ်အပင် မရှိ သိမြင်ရကား အလုံးစုံသော ဥပဓိတို့၏ ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ထိုရဟန်းသည် လောကနှင့် မလိမ်းကျံဘဲ ကောင်းစွာ နေနိုင်၏။ (၁၆)

၃၇၈။ မြတ်စွာဘုရား ဤစကားသည် စင်စစ် ဟောတိုင်းမှန်လှပါ၏၊ အကြင် ရဟန်းသည် ဤသို့ ဟောတော်မူသည့် အတိုင်း နေလေ့ရှိ၏၊ ထိုရဟန်းသည် ယဉ်ကျေးသူ သံယောဇဉ်နှင့် ယောဂ အားလုံးတို့ကို လွန်မြောက်သူဖြစ်၍ လောက နှင့် မလိမ်းကျံဘဲ ကောင်းစွာ နေနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၁၇)

တစ်ဆယ့်သုံးခုမြောက် သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၂ - စူဠဝဂ် ===

၁၄ - ဓမ္မိကသုတ်

အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ဓမ္မိကဉပါသကာသည် ဥပါသကာ ငါးရာတို့နှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော အရပ်၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဂါထာဖြင့် လျှောက်၏-

၃၇၉။ "မြေကြီးအထုနှင့် တူသော ပညာရှိသော ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားကို အကျွန်ုပ် မေးလျှောက်ပါ၏- အကြင်သူသည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်၏၊ အကြင် လူတို့သည် မူလည်း ရတနာ သုံးပါးကို ဆည်းကပ်ကုန်၏၊ (ထိုနှစ်မျိုးနှစ်စားသောတပည့်တို့တွင်) အဘယ်သို့ ပြုကျင့်သော တပည့်သာဝကသည် ကောင်းမြတ်ပါသနည်း။ (၁)

၃၈၀။ အသျှင်ဘုရားသည်သာ နတ်နှင့်တကွသော လောက၏ လားရာဂတိကို လည်းကောင်း၊ ဂတိမှ လွတ်မြောက်ရာ ကို လည်းကောင်း သိတော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရားနှင့်တူသော သူသည် မရှိသည် သာတည်း၊ သိမ်မွေ့သော အနက်ကို မြင်လေ့ရှိ၏၊ အသျှင်ဘုရားကိုသာ ဘုရားမြတ်ဟူ၍ ဆိုကြပါ ကုန်၏။ (၂)

၃၈၁။ အသျှင်ဘုရားသည် သတ္တဝါတို့ကို အစဉ်သနားသည်ဖြစ်၍ အလုံးစုံသော ဉာဏ်ကို လည်းကောင်း၊ တရားကို လည်းကောင်း ထိုးထွင်း သိပြီးလျှင် ထင်ရှားပြု တော်မူ၏၊ (အသျှင်ဘုရားသည်) ကိလေသာ အမိုးကို ဖွင့်လှစ်ပြီးသူ ထက်ဝန်းကျင် မျက်စိ အမြင်ရှိသူ ဖြစ်ပါ၏၊ အညစ်အကြေး ကင်းသည် ဖြစ်၍ လောကအားလုံး၌ တင့်တယ်တော် မူပါပေ၏။ (၃)

၃၈၂။ ဧရာဝဏ်အမည်ရှိသော ဆင်မင်းသည်[၁] ကိလေသာကို အောင်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရား ပေတည်းဟု ကြား၍ အသျှင်ဘုရားထံသို့ လာ၏၊ ထိုဧရာဝဏ် ဆင်မင်းသည်လည်း အသျှင်ဘုရားနှင့် ပြဿနာကို မေးမြန်း တိုင်ပင်ပြီးလျှင် အဖြေကို ကြားနာရသောကြောင့် ကောင်းပါပေ၏ဟု နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းသဘော ရှိသည်ဖြစ်၍ သွားလေပြီ။ (၄)

၃၈၃။ လှံ့လ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ကုဝေရမည်သော ဝေဿဝဏ် နတ်မင်းကြီးသည်လည်း တရားကို မေးမြန်းလိုသည် ဖြစ်၍ အသျှင်ဘုရားသို့ ဆည်းကပ်ပြီးလျှင် ပြဿနာမေးအပ်သည် ဖြစ်သောကြောင့် အသျှင်ဘုရားသည် ထိုနတ်မင်း ကြီးအားလည်း ဟောတော်မူ၏၊ ထိုနတ်မင်းကြီး သည်လည်း (ထိုတရားကို) ကြားနာရ၍ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက် သော သဘောရှိ၏။ (၅)

၃၈၄။ (ငါတို့ အကျင့်သာ ကောင်း၏ဟု) ပြောဆိုလေ့ ရှိကုန်သော အာဇီဝကတို့သည် လည်း ကောင်း၊ ထိုမှတစ်ပါး နိဂဏ္ဌတို့သည် လည်းကောင်း ဤတိတ္ထိဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ရပ်နေသော သူသည် လျင်မြန်စွာ သွားခြင်းရှိ၍ သွားနေ သူကို မလွန်နိုင် သကဲ့သို့ အသျှင်ဘုရားကို ပညာဖြင့် မလွန်နိုင်ကုန်။ (၆)

၃၈၅။ ဝါဒဖြင့် ပြောဆိုလေ့ ရှိကြကုန်သော ပေါက္ခရသာတိစသော သက်ရွယ်ကြီးမားသည့် ပုဏ္ဏား အမ္ဗဋ္ဌစသော အသက်အရွယ်ငယ်သော ပုဏ္ဏား ထိုမှတစ်ပါး အယူဝါဒဖြင့် ပြောဆိုတတ် သူတို့ဟူ၍ အောက်မေ့ကြသူ လူနတ်ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အသျှင်ဘုရားအထံ၌ ပြဿနာမေးရန် ယုံမှားဖြတ်ရန် အနက်သဘောကို ဖွဲ့ကုံး သူတို့ ဖြစ်ကြပါကုန်၏။ (၇)

၃၈၆။ မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားသည် ကောင်းစွာ ဟောအပ်သော ဤတရားတော်သည်သာလျှင် သိမ်မွေ့သည် ဖြစ်၍ ချမ်းသာကို ဆောင်နိုင်သည်သာတည်း၊ ထိုတရားကိုသာလျှင် အလုံးစုံသော သူတို့သည် ကောင်းစွာ နာလိုပါကုန်၏၊ ချီးမွမ်းအပ်သော မြတ်စွာဘုရား မေးအပ်သော အသျှင်ဘုရားသည် အကျွန်ုပ်တို့အား ထိုတရားကို ဟောကြားတော် မူပါလော့။ (၈)

၃၈၇။ ဤရဟန်းအားလုံးတို့သည် အညီအညွတ် ထိုင်နေကြပါကုန်၏၊ ဥပါသကာတို့သည်လည်း ထို့အတူပင် တရား နာရန် ထိုင်နေကြပါကုန်၏၊ နတ်တို့သည် သိကြားမင်း ကောင်းစွာ ပြောဆိုအပ်သော စကားကို နာကုန်သကဲ့သို့ ရာဂ အညစ်အကြေး ကင်းသော မြတ်စွာဘုရားသည် လျှောက်ပတ်စွာ သိထားသော တရားတော်ကို (တပည့်သာဝကတို့) နာကြားကြပါစေကုန်သတည်း။ (၉)

၃၈၈။ ရဟန်းတို့ ငါဘုရား၏ (တရားကို) နာကုန်လော့၊ ငါသည် သင်တို့အား ကိလေသာကို ခါတွက်တတ်သော တရားကို ဟောကြားပေအံ့၊ သင်တို့ အားလုံးတို့သည် ထိုဟောကြားအပ်သော တရားကို ကျင့်ကုန်လော့၊ အကျိုးစီးပွါးကို မြင်သော ပညာရှိသည် ရဟန်းတို့အား လျှောက်ပတ်သော ဣရိယာပုထ်ကိုမှီဝဲရာ၏။ (၁၀)

၃၈၉။ ရဟန်းသည် မွန်းလွဲသောအခါ၌ ဆွမ်းခံမသွားရာ၊ နံနက်အခါ၌သာ ရွာတွင်းသို့ ဆွမ်းခံသွားရာ၏၊ အခါ မဟုတ် သွားလေ့ရှိသော ရဟန်းကို ရာဂစသော ငြိကပ်တွယ်တာမှုတို့သည် ငြိကပ်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သစ္စာလေးပါးကို သိပြီးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မွန်းလွဲသော အခါ၌ ဆွမ်းခံမသွား ကြကုန်။ (၁၁)

၃၉၀။ ရဟန်းသည် သတ္တဝါတို့ကို လွန်စွာ ယစ်စေတတ်ကုန်သော ရူပါရုံ သဒ္ဒါရုံ ရသာရုံ ဂန္ဓာရုံ အတွေ့အထိ 'ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ' ဟူကုန်သော ဤတရားတို့၌ အလိုဆန္ဒကို ပယ်ဖျောက်၍ သင့်လျော်သော ကာလ၌ နံနက်စာ ဆွမ်းရရာ အရပ်သို့ ဝင်ရာ၏။ (၁၂)

၃၉၁။ ရဟန်းသည် မွန်းမတည့်မီ အတွင်း၌ ဆွမ်းကို ရပြီး၍ လည်းကောင်း တစ်ပါးတည်း (ဆွမ်းခံရွာမှ) ပြန်ကြွခဲ့၍ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ ထိုင်နေရာ၏၊ အဇ္ဈတ္တခန္ဓာကို ကြံစည်လျက် အပအာရုံ၌ စိတ်ကို မထွက်စေရာ၊ ကောင်းစွာ သိမ်းဆည်း အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ (နေရာ၏)။ (၁၃)

၃၉၂။ ထိုရဟန်းသည် တပည့်သာဝကနှင့်သော် လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသော တစ်စုံတစ်ယောက် သော တိတ္ထိ လူ စသည်နှင့်သော် လည်းကောင်း၊ ရဟန်းချင့်သော် လည်းကောင်း အကယ်၍ စကား ပြောဆိုကာမူ မြတ်သော တရားကို ပြောဆိုရာ၏၊ ကုန်းတိုက်သော စကားကို မပြောဆိုရာ၊ သူတစ်ပါးအား ပြစ်တင်စွပ်စွဲသော စကားကိုလည်း မပြောဆိုရာ။ (၁၄)

၃၉၃။ အချို့သူတို့သည် အပြစ်တင်ခြင်းနှင့် စပ်သော စကားကို ဆန့်ကျင်ဘက် စစ်သည် ဘောင်သို့သွား သကဲ့သို့ ထင်မှတ်ကုန်၏၊ ပညာနည်းသော ထိုလူတို့ကို ငါတို့ မချီးမွမ်းကုန်၊ ထိုထိုစကား ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ထိုသူတို့ကို ရာဂ စသော ငြိကပ်တွယ်တာမှုတို့သည် ငြိကပ် ကုန်၏၊ မှန်၏ ထိုသူတို့သည် သမထ ဝိပဿနာမှ ဝေးသော ထိုငြင်းခုံမှု အာရုံ၌ စိတ်ကို ရောက်စေကုန်၏။ (၁၅)

၃၉၄။ မြတ်သော ပညာရှိ တပည့်သာဝကသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောအပ်သော တရားကို ကြားနာရ၍ ဆွမ်းကို လည်းကောင်း၊ ကျောင်းကို လည်းကောင်း၊ အိပ်ရာနေရာကို လည်းကောင်း၊ သောက်ရေကို လည်းကောင်း၊ သင်္ကန်း၏ အညစ်အကြေး ဖွပ်လျှော်ခြင်းကို လည်းကောင်း ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍ မှီဝဲရာ၏။ (၁၆)

၃၉၅။ ထို့ကြောင့် ရေပေါက်သည် ကြာဖက်၌ မလိမ်းကျံ မကပ်ငြိသကဲ့သို့ ရဟန်းသည် ဆွမ်း၌ လည်းကောင်း၊ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာ၌ လည်းကောင်း၊ သောက်ရေ၌ လည်းကောင်း၊ သင်္ကန်း၏ အညစ်အကြေးကို ဖွပ်လျှော်ခြင်း၌ လည်းကောင်း ဤပစ္စည်းတရားတို့၌ ကိလေသာမြူ မလိမ်းကျံ မကပ်ငြိနိုင်ပေ။ (၁၇)

၃၉၆။ ထိုမှတစ်ပါး လူကျင့်ဝတ်ကို သင်တို့အား ငါဟောအံ့၊ ငါဟောတိုင်း လိုက်နာပြုကျင့်သော တပည့်သာဝကသည် ကောင်းမြတ်၏၊ (ရှေး၌ ဟောခဲ့သော လူတို့အကျင့်နှင့်) မရောမယှက်သော ရဟန်းတို့ ကျင့်ဝတ်တရားကို လယ်ယာစသည် ကို သိမ်းဆည်းသူ လူပုဂ္ဂိုလ်သည် ရောယှက်ခြင်းငှါ မရကောင်း။ (၁၈)

၃၉၇။ လောက၌ ရှိကြသည့် မတုန်လှုပ်သူ ထိတ်လန့်တတ်သူ သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် လက်နက်ကို စွန့်ပစ်၍ သတ္တဝါကို ကိုယ်တိုင်လည်း မသတ်ရာ၊ သူတစ်ပါးတို့ကိုလည်း မသတ်စေရာ၊ သတ်ဖြတ်ကုန်သော သူတစ်ပါးတို့အားလည်း ခွင့်ပြုလိုက်လျော သဘောမတူရာ။ (၁၉)

၃၉၈။ တပည့်သာဝကသည် သူတစ်ပါးဥစ္စာဟု သိသည်ရှိသော် တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်၌ အရှင်မပေးအပ်သော ဝတ္ထုတစ်စုံတစ်ရာကို ထိုခိုးယူခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ရာ၏၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း မခိုးယူစေရာ၊ ခိုးယူသော သူတစ်ပါးတို့အား လည်း ခွင့်ပြုလိုက်လျော သဘောမတူရာ၊ မပေးအပ်သော ဥစ္စာဟူသမျှကို ကြဉ်ရှောင်ရာ၏။ (၂၀)

၃၉၉။ ပညာရှိသော သူသည် ပြောင်ပြောင်တောက်သော မီးကျီးတွင်းကဲ့သို့ မေထုန်အကျင့်ကို ကြဉ်ရှောင်ရာ၏၊ မေထုန်အကျင့်မှ ကြဉ်ရှောင်မှု 'ဗြဟ္မစရိယ' အကျင့်ကို ကျင့်သုံးရန် မတတ်နိုင်သူကား သူတစ်ပါး၏ သားမယားကို မလွန် ကျူးရာ။ (၂၁)

၄၀၀။ စည်းဝေးရာသဘင်သို့ ရောက်သော် လည်းကောင်း၊ ပရိသတ်သို့ ရောက်သော် လည်းကောင်း သူတစ်ယောက်သည် မုသားကို ကိုယ်တိုင်လည်း မပြောဆိုရာ၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း မပြောဆိုစေရာ၊ မုသား ပြောဆိုသော သူတစ်ပါးကို လည်း ခွင့်ပြုလိုက်လျော သဘောမတူရာ၊ မမှန်စကား ဟူသမျှကို ကြဉ်ရှောင်ရာ၏။ (၂၂)

၄၀၁။ အကြင် အိမ်ရာထောင်သူ လူပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုသေရည် သေရက်သောက် စားမှုကို ရှုံးသွပ်ခြင်း အကျိုးလျှင် အဆုံးရှိ၏ဟု သိ၍ ဤ (သေရည်သေရက်သောက်စားမှုမှ ရှောင်ကြဉ်မှု) တရားကို နှစ်သက်ခဲ့ပါမူ ထိုလူပုဂ္ဂိုလ်သည် သေရည် သေရက်သောက်စားမှုကို ကိုယ်တိုင်လည်း မကျင့်ရာ၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း မသောက်စားစေရာ၊ သောက်စား မူးယစ်သူတို့အားလည်း ခွင့်ပြုလိုက်လျော သဘောမ တူရာ။ (၂၃)

၄၀၂။ လူမိုက်တို့သည် မူးယစ်ခြင်းကြောင့် သူ့အသက်သတ်မှုစသော မကောင်းမှုကို ပြုကုန်၏၊ သူတစ်ပါးတို့ကိုလည်း ယစ်မူး မေ့လျော့သည်တို့ကို ပြုစေကုန်၏၊ နောင်ဘဝ၌လည်း ရူးသွပ်စေတတ် ယခုဘဝ၌လည်း တွေဝေစေတတ်၍ မကောင်းမှုတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော လူမိုက်တို့ နှစ်သက်သော ဤသေရည်သေရက်သောက် စားမှုကို ရှောင်ကြဉ်ရာ၏။ (၂၄)

၄၀၃။ သူ့အသက်ကို မသတ်ရာ၊ မပေးသော ဥစ္စာကိုလည်း မခိုးယူရာ၊ မုသားစကားကိုလည်း မပြောဆိုရာ၊ သေရည် သေရက် သောက်စားသူလည်း မဖြစ်ရာ၊ မမြတ်သော မေထုန်အကျင့်မှလည်း ရှောင်ကြဉ်ရာ၏၊ နေလွဲညစာကိုလည်း မစား ရာ။ (၂၅)

၄၀၄။ ပန်းကို မပန်ရာ၊ နံ့သာ (လိမ်းခြင်း) ကိုလည်း မပြုကျင့်ရာ၊ (အပ်သော) အခင်း၌ လည်းကောင်း၊ (အပ်သော) ညောင်စောင်း၌ လည်းကောင်း မြေ၌ လည်းကောင်း အိပ်ရာ၏၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးသို့ ရောက်သော မြတ်စွာဘုရား ဟောပြတော်မူအပ်သော ထိုဉပုသ်ကို အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိ၏ ဟူ၍ ဆိုကုန်၏။ (၂၆)

၄၀၅။ လဆန်းပက္ခ လဆုတ်ပက္ခ၏ တစ်ဆယ့်လေးရက် ဉပုသ်နေ့၌ လည်းကောင်း၊ တစ်ဆယ့်ငါးရက်ဉပုသ်နေ့၌ လည်းကောင်း၊ ရှစ်ရက်ဉပုသ်နေ့၌ လည်းကောင်း အဋ္ဌင်္ဂဉပုသ်သုံးခြင်းသို့ ကပ်၍နေလော့၊ အသီးအခြား ဆောင်အပ်သော ပါဋိဟာရိယပက္ခ၌လည်း ကြည်ညိုစိတ်ရှိသူသည် နေ့အပြည့်အစုံ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဉပုသ်ကို ကျင့်သုံးလေလော့။ (၂၇)

၄၀၆။ ထိုဥပုသ်ဆောက်တည်သော နေ့၏ အခြားမဲ့၌ သိကြားလိမ္မာသော ဥပုသ်ကျင့်သုံးပြီးသော ပညာရှိသည် ကြည်ညိုစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နံနက်၌ပင်လျှင် ရဟန်းအပေါင်းကို စွမ်းနိုင်သည့် အလျောက် ထမင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ အဖျော်ဖြင့် လည်းကောင်း ဝေဖန်လုပ်ကျွေးရာ၏။ (၂၈)

၄၀၇။ လူဖြစ်သော သူသည် အမိအဖတို့ကို တရားသဖြင့် လုပ်ကျွေးမွေးမြူရာ၏၊ တရားနှင့် လျော်သော ကုန်သွယ်မှုကို အားထုတ်ရာ၏၊ ထိုသူသည် ဤကျင့်ဝတ်ကို မမေ့လျော့ဘဲ ကျင့်သည်ဖြစ်၍ အလိုလို ထွန်းပသော ကိုယ်ရောင်ရှိသော နတ်ပြည်တို့သို့ ရောက်ရ၏" ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၂၉)

တစ်ဆယ့်လေးခုမြောက် ဓမ္မိကသုတ် ပြီး၏။

နှစ်ခုမြောက် စူဠဝဂ် ပြီး၏။

၁။ ဧရာဝဏ်ဆင်မင်းဟူသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်ရှိ ဧရာဝဏ်နတ်သား၏ ရှေးဘဝက ဆင်အဖြစ်ကို စွဲ၍ ခေါ်ဆိုခြင်း တည်း။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာဝဂ် ===

၁ - ပဗ္ဗဇ္ဇာသုတ်

၄၀၈။ စက္ခုငါးပါးရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ရဟန်းပြု၏၊ အကြင် အခြင်းအရာ အားဖြင့် စုံစမ်းသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းအဖြစ်ကို နှစ်သက်တော်မူ၏၊ ထိုအခြင်းအရာ အားဖြင့် (မြတ်စွာဘုရား၏) ရဟန်းအဖြစ် ကို ပြောကြားပေအံ့။ (၁)

၄၀၉။ ဤအိမ်ရာထောင်သော လူ့ဘောင်၌ နေရခြင်းသည် ကျဉ်းမြောင်းလှ၏၊ ရာဂစသော မြူ၏ဖြစ်ရာ အာရုံတည်း ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ရဟန်းအဖြစ်သည် ဟင်းလင်းပြင်ကဲ့သို့ (ကျယ်ပြန့်သည်) သာ တည်းဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့ မြင်သောကြောင့် ရဟန်း ပြုတော်မူ၏။ (၂)

၄၁၀။ ရဟန်းပြုပြီးလျှင် ကိုယ်ဖြင့် မကောင်းသော အမှုကို ကြဉ်ရှောင်၏၊ ဝစီ ဒုစရိုက်ကို ပယ်စွန့်၍ အသက်မွေးမြူမှု ကို သုတ်သင်၏။ (၃)

၄၁၁။ မြတ်စွာဘုရားသည် မဂဓတိုင်းသူတို့၏ တောင်ငါးလုံး ကာရံသည့် ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ ကြွတော်မူ၏၊ ကိုယ်တော် အလုံး၌ ပျံ့နှံ့တည်နေသော မြတ်သော လက္ခဏာ ရှိသည်ဖြစ်၍ (ထိုရာဇဂြိုဟ် မြို့၌) ဆွမ်းခံကြွတော်မူ၏။ (၄)

၄၁၂။ ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည် ပြာသာဒ်ထက်၌ ရပ်တည်လျက် လက္ခဏာတော်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုဘုရား အလောင်း တော်ကို မြင်သောကြောင့် ဤဆိုမည့် အကြောင်း အရာကို မိန့်ကြား၏။ (၅)

၄၁၃။ အချင်းတို့ ဤသူကို ရှုကြကုန်လော့၊ ရုပ်အဆင်းလှ၏၊ အလုံးအရပ်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်၏၊ သိမ်မွေ့သော သွားခြင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ရထား ထမ်းပိုး တစ်ပြန်မျှသာ ကြည့်ရှု၏။ (၆)

၄၁၄။ အောက်သို့ ချသော မျက်လွှာရှိ၏၊ သတိရှိ၏၊ ဇာတ်နိမ့်မှ ရဟန်းပြုသူ ဟုတ်ဟန်မတူ၊ ဤ ရဟန်းသည် အဘယ်အရပ်သို့ သွားလိမ့်မည်နည်း၊ မင်းစေတမန်တို့ လျင်လျင်မြန်မြန် လိုက်ကြ ကုန်လော့။ (၇)

၄၁၅။ စေလွှတ်လိုက်ကုန်သော ထိုမင်းစေတမန်တို့က ရဟန်းသည် အဘယ်အရပ်သို့ သွားလိမ့်မည် နည်း ဟု နှလုံး သွင်းလျက် ထက်ချပ်မကွာ လိုက်ကြကုန်၏။ (၈)

၄၁၆။ အိမ်စဉ် မပြတ် ဆွမ်းခံကြွတော်မူသော ဘုရားလောင်းသည် ဣန္ဒြေတို့၌ လုံခြုံသော တံခါးရှိသည် ဖြစ်၍ လက်ခြေတို့ကို စောင့်စည်းလျက် ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိကာ လျင်စွာ သပိတ်ကို ပြည့်စေတော် မူ၏။ (၉)

၄၁၇။ မုနိဟု ဆိုအပ်သော ဘုရားလောင်းသည် ဆွမ်းခံ လှည့်လည်၍ မြို့မှ ထွက်ပြီးလျှင် ဤ တောင်၌ နေမည်ဟု နှလုံးသွင်းလျက် ပဏ္ဍဝတောင်သို့ ရှေးရှု ကြွ တော်မူ၏။ (၁၀)

၄၁၈။ မင်းစေတမန် သုံးယောက်တို့သည် တောင်သို့ နေရန်ကပ်သော ဘုရားလောင်းကို မြင်၍ ဘုရားလောင်း အနီး သို့ ချဉ်းကပ်ကြကုန်၏၊ ထိုသုံးယောက်တို့တွင် တစ်ယောက်သော သူသည်သာလျှင် ပြန်လာ၍ မင်းအား ကြားလျှောက်၏။ (၁၁)

၄၁၉။ မင်းကြီး ဤရဟန်းသည် ပဏ္ဍဝတောင်၏ ရှေ့ကမျက်နှာ တောင်ခေါင်း လိုဏ်ဂူ၌ ကျားနှင့် နွားလားဥသဘ ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ခြင်္သေ့ကဲ့သို့ လည်းကောင်း နေတော်မူ၏။ (၁၂)

၄၂၀။ ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည် စေတမန်၏ စကားကို ကြားလျှင် ကောင်းမြတ်သော ယာဉ်ဖြင့် လျင်မြန်သော သဘော ရှိသည် ဖြစ်၍ ပဏ္ဍဝတောင်သို့ ထွက်တော်မူ၏။ (၁၃)

၄၂၁။ ထိုဗိမ္ဗိသာရမင်းသည် ယာဉ်ဖြင့် သွားနိုင်သော အရပ်တိုင်အောင် ယာဉ်ဖြင့် သွားပြီးလျှင် ယာဉ်မှ သက်ဆင်း၍ ခြေကျင်သာလျှင် ထိုဘုရားလောင်း အနီးသို့ ချဉ်းကပ်ထိုင်နေ၏။ (၁၄)

၄၂၂။ မင်းသည် ထိုင်နေလတ်ပြီးသော် အသက်ထက်ဆုံး အောက်မေ့ထိုက်သော စကားကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပြောဆို ပြီးဆုံးစေပြီးလျှင် ဤအကြောင်းအရာကို လျှောက်ကြား၏။ (၁၅)

၄၂၃။ အသျှင်ဘုရား အသျှင်ဘုရားသည် ပျိုလည်း ပျို၏၊ ငယ်လည်း ငယ်၏၊ ပဌမအရွယ်လည်း ဖြစ်၏၊ နုလည်း နု၏၊ လုံးရပ် သဏ္ဌာန်နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ အမျိုးဇာတ်နှင့် ပြည့်စုံသော မင်းနှင့်တူပါ၏။ (၁၆)

၄၂၄။ အသျှင်ဘုရား အသျှင်ဘုရားအား တပည့်တော်သည် ဗိုလ်ပါအပေါင်းကို အစပြု၍ စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ပေးပါအံ့၊ အသျှင်ဘုရားသည် ဗိုလ်ပါ ဆင်မြင်း အပေါင်းခြံရံလျက် တင့်တင့် တယ်တယ် ခံစားပါလော့၊ အမျိုးဇာတ်ကို မေးမြန်းအပ်သည် ဖြစ်ရကား အသျှင်ဘုရားသည် ဖြေကြား ပါလော့။ (၁၇)

၄၂၅။ မင်းကြီး ဟိမဝန္တာတောင်နံပါးမှ ဖြောင့်ဖြောင့်ဖြစ်၍ ကောသလတိုင်းတို့၌ အပါအဝင် ဖြစ်သော ခုနစ်ပါးသော ဥစ္စာရတနာ ရဲရင့်သော ယောကျ်ားကောင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဇနပုဒ်သည် ငါ၏ အမြဲနေရာတည်း။ (၁၈)

၄၂၆။ ငါသည် အနွယ်အားဖြင့် နေမျိုးနွယ်ဖြစ်၏၊ ဇာတ်အားဖြင့် သာကီယဇာတ်ဖြစ်၏၊ ထိုအမျိုး ဇာတ်မှ ထွက်၍ ရဟန်းပြုခဲ့၏၊ ကာမဂုဏ်တို့ကို ငါမတောင့် တတော့ပေ။ (၁၉)

၄၂၇။ ငါသည် ကာမတို့၌ အပြစ်ကို မြင်၍ ကာမမှ ထွက်မြောက်ခြင်းကို ဘေးကင်းသော အားဖြင့် ရှုပြီးလျှင် (နိဗ္ဗာန်ကိုတောင့်တလျက်) တရားအားထုတ်ရန် သွားအံ့၊ ဤတရားအားထုတ်မှု၌ ငါ၏ စိတ်သည် နှစ်သက်၏ ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။ (၂၀)

ရှေးဦးစွာသော ပဗ္ဗဇ္ဇာသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာဝဂ် ===

၂ - ပဓာနသုတ်

၄၂၈-၄၂၉။ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်ထားသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေရဉ္ဇရာ မြစ်နား၌ ယောဂကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ခြင်းငှါ အလွန်အားထုတ်လျက် အပွနာ ဈာန်ကို အားထုတ်နေသော ထိုငါဘုရားကို -

အသျှင်ဘုရားသည် ကြုံလှီလှပါ၏၊ အဆင်း မလှတော့ပါပြီ၊ အရှင်၏ သေခြင်းသည် နီးကပ်လှ ပါ၏ ဟု မာရ်နတ်သည် သနားခြင်းနှင့် ယှဉ်သော စကားကို ပြောလျက် ချဉ်းကပ်၏။ (၁-၂)

၄၃၀။ အသျှင်ဘုရား၏ အသက်ရှင်ခြင်းသည် သေခြင်း၏ တစ်ထောင်သော အဖို့အစုရှိသည့် အနက် တစ်စု တစ်စိတ် သာ ကျန်ပါတော့သည်၊ အသျှင် အသက်ရှင်နေပါလော့၊ အသက်ရှင် နေရခြင်း သည် မြတ်ပါ၏၊ အသက်ရှင်နေသည် ရှိသော် အသျှင်ဘုရားသည် ကောင်းမှုတို့ကို ပြုရပါလိမ့်မည်။ (၃)

၄၃၁။ မြတ်သော အကျင့်ကိုလည်း ကျင့်သော မီးပူဇော်ခြင်းကိုလည်း ပူဇော်သော သင့်အား များစွာသော ကောင်းမှု သည် ပွါး၏၊ တရားအားထုတ်မှုဖြင့် အဘယ် ပြုလိမ့်မည်နည်း။ (၄)

၄၃၂။ တရား အားထုတ်ရန် ခရီးသည် အသွားခက်လှ၏၊ ပြုနိုင်ခဲ၏၊ ဖြစ်နိုင်ခဲ၏ဟု ဤဂါထာတို့ကို ရွတ်ဆိုလျက် မာရ်နတ်သည် မြတ်စွာဘုရား အနီး၌ ရပ်တည်၏။ (၅)

၄၃၃။ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ဆိုတတ်သော ထိုမာရ်နတ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်ဆို၏- မေ့လျော့မှု၏ အဆွေဖြစ်သော မာရ်နတ်ယုတ် ဤအရပ်သို့ သင်လာခြင်းသည်ကား သင့် အကျိုးအတွက်သာ လာခြင်းဖြစ်၏။ (၆)

၄၃၄။ (မာရ်နတ်ယုတ်) အနုမြူမျှလောက်သော်လည်း ကောင်းမှုဖြင့် ငါ အလို မရှိ၊ အကြင်သူ တို့အားကား ကောင်းမှုဖြင့် အလိုရှိ၏၊ ထိုသူတို့ကိုသာလျှင် မာရ်နတ်သည် ပြောဆိုရန် ထိုက်၏။ (၇)

၄၃၅။ (မာရ်နတ်ယုတ်) ငါ့အား ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ' သည် လည်းကောင်း၊အား ထုတ်မှု 'ဝီရိယ' သည် လည်းကောင်း၊ (ခွဲခြားသိမှု) 'ပညာ' သည် လည်းကောင်း ရှိ၏၊ ဤသို့ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသူ ငါ့အား အဘယ့်ကြောင့် အသက်ရှင်ခြင်းကို မေးတုံဘိသနည်း။ (၈)

၄၃၆။ ငါ၏ ကိုယ်၌ ဝီရိယအဟုန်ကြောင့် ဖြစ်သော ဤလေသည် မြစ်တို့၏ ရေအလျဉ်တို့ကို သော်လည်း ခန်းခြောက်စေနိုင်ရာ၏၊ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသူ ငါ၏ သွေးကိုကား အဘယ့်ကြောင့် သာလျှင် မခန်းခြောက် စေဘဲ ရှိပါအံ့နည်း။ (၉)

၄၃၇။ သွေးသည် ခန်းခြောက်လတ်သော် သည်းခြေသည် လည်းကောင်း၊ သလိပ်သည် လည်းကောင်း ခန်းခြောက်၏၊ အသားတို့သည် ကုန်ခန်းကုန်သော် စိတ်သည် ရှေးကထက် လွန်စွာ ကြည်လင်၏၊ သတိသည် လည်းကောင်း၊ ပညာသည် လည်းကောင်း၊ သမာဓိသည် လည်းကောင်း ငါ့အား လွန်စွာတည်၏။ (၁၀)

၄၃၈။ ဤသို့ နေသည်ဖြစ်၍ လွန်မြတ်သော ဝေဒနာသို့ ရောက်သော ထိုငါ၏ စိတ်သည် ကာမတို့ကို အလိုမရှိ (စိတ်စင်ကြယ်မှုဖြင့်) သတ္တဝါ စင်ကြယ်သည့် အဖြစ်ကို ရှုလော့။ (၁၁)

၄၃၉။ ကာမတို့ကို သင်၏ ပဌမ စစ်သည်ဟူ၍ ဆိုရကုန်၏၊ မမွေ့လျော်ခြင်းကို ဒုတိယ စစ်သည် ဟူ၍ ဆိုရ၏၊ မွတ်သိပ် ဆာလောင်ခြင်းကို သင်၏ တတိယ စစ်သည်ဟူ၍ ဆိုရ၏၊ တပ်မက်မှု တဏှာ ကို စတုတ္ထ စစ်သည် ဟူ၍ ဆိုရ၏။ (၁၂)

၄၄၀။ ထိနမိဒ္ဓကို သင်၏ ပဉ္စမ စစ်သည်ဟူ၍ ဆိုရ၏၊ ကြောက်လန့်မှုကို ဆဋ္ဌ စစ်သည်ဟူ၍ ဆိုရ၏၊ ယုံမှားမှုကို သင်၏ သတ္တမ စစ်သည်ဟူ၍ ဆိုရ၏၊ သူ့ကျေးဇူးကို ချေဖျက်မှုကို လည်းကောင်း၊ မာန်ဖြင့် ခက်ထန်ခိုင်မာမှုကို လည်း ကောင်း သင်၏ အဋ္ဌမ စစ်သည် ဟူ၍ ဆိုရ၏။ (၁၃)

၄၄၁။ လာဘ်ကျော်စောမှု ပူဇော်သက္ကာရ ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန် မမှန်မကန် ရအပ်သော အခြံအရံကို နဝမ စစ်သည် ဟူ၍ ဆိုရ၏၊ မိမိကိုယ်ကို ချီးမြှောက်မှု သူတစ်ပါးတို့အား ရှုတ်ချမှုကို ဒသမစစ်သည် ဟူ၍ ဆိုရ၏။ (၁၄)

၄၄၂။ မာရ်နတ်ယုတ် ဤဆယ်မျိုးသည်ကား သမဏဗြာဟ္မဏတို့ကို နှောင့်ယှက်တတ်သော မည်းနက်သော အကုသိုလ်ရှိသည့် သင်မာရ်နတ်၏ စစ်သည် ဗိုလ်ပါတည်း၊ မရဲရင့်သူသည် ထိုစစ်သည် ဆယ်မျိုးကို မအောင်မြင်နိုင်၊ ထိုစစ်သည် ဆယ်မျိုးကို အောင်မြင်နိုင်ခဲ့မူကား ချမ်းသာကိုရ၏။ (၁၅)

၄၄၃။ ထို့ကြောင့် ထိုငါသည်လည်း (မဆုတ်မနစ်ခြင်း အထိမ်းအမှတ်ဖြစ်သော) ဖြူဆံမြက်ကို ဆောင်ထား၏၊ စစ်ရှုံးသည်ဖြစ်၍ ငါ၏ အသက်ရှင်နေရခြင်းသည် စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်၏၊ (သင်နှင့်) စစ်တိုက်ရာ၌ စစ်ရှုံးသည်ဖြစ်၍ ငါ၏ အသက်ရှင် နေရခြင်းထက် သေခြင်းက မြတ်သေး၏။ (၁၆)

၄၄၄။ ဤသင်၏ စစ်သည်ဘောင်၌ နစ်မြုပ် သက်ဝင် နေကြရကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏ အချို့တို့သည် (သီလ စသောဂုဏ်တို့ဖြင့်) မထင်ရှားနိုင်ကုန်၊ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ကောင်းသော အကျင့် ရှိသူတို့ သွားရာ လမ်းခရီး ကိုလည်း မသိကြကုန်။ (၁၇)

၄၄၅။ (မာရ်နတ်) ငါသည် ထက်ဝန်းကျင် အရပ်မှ စစ်တိုက်ရန် ထွက်လာသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါ အပေါင်းကို မြင်ရ သောကြောင့် ငါ့ကို တည်ရာဌာနမှ မရွေ့လျောပါစေလင့်ဟု (နှလုံးသွင်း၍) ဂိရိမေခလာ ဆင်နှင့်တကွဖြစ်သော မာရ်နတ် ကို စစ်ထိုးရန် ရင်ဆိုင်ထွက်ခဲ့၏။ (၁၈)

၄၄၆။ သင်၏ အကြင်စစ်သည် ဗိုလ်ပါအပေါင်းကို နတ်နှင့်တကွသော လောကသည် ခုခံနိုင်စွမ်း မရှိပေ၊ မီးမဖုတ် ရသေးသော မြေအိုး မြေခွက်ကို ကျောက်ဖြင့် ထုနှက် ခွဲဖျက်သကဲ့သို့ သင်၏ ထိုစစ်သည် ဗိုလ်ပါအပေါင်းကို ပညာဖြင့် ငါ ထုနှက် ဖျက်ဆီးအံ့။ (၁၉)

၄၄၇။ ငါသည် မှန်ကန်သော ကြံစည်မှု 'သမ္မာသင်္ကပ္ပ' ကို လေ့လာခြင်း ရှိသည်ကို ပြုလျက် မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု 'သမ္မာသတိ' ကိုလည်း ကောင်းစွာ တည်သည်ကို ပြု၍ များစွာသော တပည့်သာဝကတို့ကို ဆုံးမလျက် တိုင်းပြည်တစ်ခုမှ တိုင်းပြည်တစ်ခုသို့ လှည့်လည်တော့အံ့။ (၂၀)

၄၄၈။ ငါ၏ အဆုံးအမကို လိုက်နာကြကုန်သော ထိုတပည့်သာဝကတို့သည် မမေ့မလျော့ကုန်ဘဲ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိကုန်လျက် (ဘဝသုံးပါးကို) အလိုမရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍ အကြင်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကုန်သည်ရှိသော် မစိုးရိမ်ရ ကုန်၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြရကုန်လတ္တံ့။ (၂၁)

၄၄၉။ သတိရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ချွတ်ယွင်းချက် အခွင့်အရေးကို ရလိမ့်မည်ဟု နှလုံးသွင်း၍ ငါသည် ခုနစ်နှစ်တို့ ပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရားသို့ ထပ်ကြပ်မကွာ အစဉ်လိုက်ခဲ့၏၊ ဤသို့ လိုက်သော်လည်း အခွင့်အရေးကို မရခဲ့ချေ။ (၂၂)

၄၅၀-၄၅၁။ ဤအရာဝတ္ထု၌ နူးညံ့ပျော့ပျောင်းရာကို ရနိုင်ငြားအံ့လည်း မသိ၊ သာယာမြိန်ရှက်ဖွယ် ရှိငြားအံ့လည်း မသိဟု နှလုံးသွင်း၍ ကျီးသည် အဆီခဲနှင့်တူသော အဆင်းရှိသော ကျောက်တုံးကို ထက်ဝန်းကျင် လှည့်လည် ထိုးဆိတ်ပါ သော်လည်း-

ကျီးသည် ထိုကျောက်တုံး၌ သာယာတပ်ငြိဖွယ်ကို မရသောကြောင့် ကျောက်တုံးကို တွယ်တာ ကပ်ငြိမှုမှ ငြီးငွေ့ လက်လျှော့လျက် ဖဲခွါပျံသွား သကဲ့သို့ ငါတို့သည်လည်း အသျှင်ဂေါတမကို ငြီးငွေ့ လက်လျှော့လာဖဲခွါ ထွက်သွား ကုန်တော့အံ့။ (၂၃-၂၄)

၄၅၂။ စိုးရိမ်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သော ထိုမာရ်နတ်၏ လက်ကတီးကြားမှ စောင်းသည် လျှောကျ၏၊ ထို့နောက် ထိုမာရ်နတ်သည် နှလုံးမသာသည် ဖြစ်၍ ထိုအရပ်၌ပင် ကွယ်ပျောက်လေသတည်း။ (၂၅)

နှစ်ခုမြောက် ပဓာနသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာဝဂ် ===

၃ - သုဘာသိတသုတ်

အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို "ရဟန်းတို့" ဟု ခေါ်တော်မူ၏၊ ထိုရဟန်းတို့သည် "အသျှင်ဘုရား" ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြား လျှောက်ထားကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား သည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူ၏-

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စကားသည် ကောင်းစွာ ဆိုအပ်သော စကားမည်၏၊ မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်သော စကားမဟုတ်၊ အပြစ်မှလည်း ကင်း၏၊ ပညာရှိတို့ မစွပ်စွဲ မကဲ့ရဲ့ထိုက်၊ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ ရဟန်း တို့ ဤသာသနတော်၌ ရဟန်းသည် ကောင်းစွာ ဆိုအပ်သော စကားကိုသာလျှင် ဆို၏၊ မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်သော စကားကို မဆို၊ တရားနှင့် စပ်ယှဉ်သော စကားကိုသာလျှင် ဆို၏၊ တရားနှင့် မစပ်ယှဉ်သော စကားကို မဆို၊ ချစ်နှစ်သက် ဖွယ် စကားကိုသာလျှင် ဆို၏၊ မချစ်မနှစ်သက်ဖွယ်သော စကားကို မဆို၊ အမှန်ကိုသာ ဆို၏၊ မမှန်ချွတ်ယွင်းသော စကားကို မဆို၊ ရဟန်းတို့ ဤအင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စကားသည် ကောင်းစွာ ဆိုအပ်သော စကားမည်၏၊ မကောင်း သဖြင့် ဆိုအပ်သော စကားမဟုတ်၊ အပြစ်မှလည်း ကင်း၏၊ ပညာရှိတို့ မစွပ်စွဲ မကဲ့ရဲ့ထိုက်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)၊ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏-

၄၅၃။ "ကောင်းစွာ ဆိုအပ်သော စကားကို မြတ်သော ပဌမအင်္ဂါဟု သူတော်ကောင်းတို့ ဆိုကြကုန်၏၊ တရားနှင့် စပ်ယှဉ်သော စကားကို ပြောဆိုရာ၏၊ တရားနှင့် မစပ်ယှဉ်သော စကားကို မပြောဆိုရာ၊ ထိုစကားကို ဒုတိယအင်္ဂါဟု ဆိုကြကုန်၏၊ ချစ်နှစ်သက်ဖွယ် စကားကို ပြောဆိုရာ၏၊ မချစ်မနှစ်သက်ဖွယ် စကားကို မပြောဆိုရာ၊ ထိုစကားကို တတိယ အင်္ဂါဟု ဆိုကြကုန်၏၊ ဟုတ်မှန်သော စကားကို ပြောဆိုရာ၏၊ ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန် မဟုတ်မမှန်သော စကားကို မပြော ဆိုရာ၊ ထိုစကားကို စတုတ္ထ အင်္ဂါဟု ဆိုကြကုန်၏" ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၁)

ထိုအခါ အသျှင်ဝင်္ဂီသသည် နေရာမှထ၍ လက်ဝဲတစ်ဖက် ပခုံးထက်၌ ကိုယ်ဝတ်ကို စမ္ပယ်တင်လျက် မြတ်စွာဘုရား ရှိတော်မူရာသို့ လက်အုပ်ချီ ရှိခိုး၍ မြတ်စွာဘုရားအား "မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်၏ ဉာဏ်၌ ထင်လာပါ၏၊ မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်၏ ဉာဏ်၌ ထင်လာပါ၏" ဟု လျှောက်၏၊ "ဝင်္ဂီသ သင်၏ ဉာဏ်၌ ထင်စေလော့" ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏၊ ထို့နောက် အသျှင်ဝင်္ဂီသသည် မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ လျောက်ပတ်သော ဂါထာတို့ဖြင့် ချီးမွမ်း၏-

၄၅၄။ အကြင်စကားဖြင့် မိမိကိုယ်ကိုလည်း မပူပန်စေ၊ သူတစ်ပါးတို့ကိုလည်း မညှဉ်းဆဲ၊ ထိုစကားသာလျှင် ပြောဆိုရာ၏၊ ထိုစကားသည် အမှန်ပင်ကောင်းသော စကားမည်၏။ (၂)

၄၅၅။ အကြင်စကားသည် စိတ်နှလုံးသို့ သက်ဝင်၍ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်နိုင်၏၊ အကြင်စကားကို ပြောဆိုသူသည် ယုတ်မာကြမ်းကြုတ်သော စကားတို့ကို မယူမူ၍ သူတစ်ပါးတို့ ချစ်ခင်နှစ်သက်ဖွယ်သော စကားကိုသာ ပြောဆို၏၊ ထိုသူတစ်ပါးတို့ ချစ်ခင်နှစ်သက်ဖွယ်သော စကားကိုသာလျှင် ပြောဆိုရာ၏။ (၃)

၄၅၆။မှန်သော စကားသည် စင်စစ် အမြိုက်သုဓာဘုတ်နှင့် တူ၏၊ ဤမှန်သော စကားကို ပြောဆိုမှုသည် ရှေး၌ ဖြစ်သော သဘောတံထွာ ဓမ္မတာတည်း၊ သူတော်ကောင်းတို့သည် ဟုတ်မှန်သော အကျိုးတရား၌ လည်းကောင်း၊ အကြောင်းတရား၌ လည်းကောင်း တည်ကုန်၏ဟု ဆိုကုန်၏။ (၄)

၄၅၇။ မြတ်စွာဘုရားသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ခြင်းငှါ လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုခြင်းငှါ လည်းကောင်း၊ ဘေးမရှိသော အကြင်စကားကို ဆိုတော်မူ၏၊ ထိုစကားသည်သာ စကားတို့တွင် အမှန်ပင် မြတ်သော စကားတော်ပေတည်း" ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၅)

သုံးခုမြောက် သုဘာသိတသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာဝဂ် ===

၄ - သုန္ဒရိကဘာရဒွါဇသုတ်

အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသလတိုင်း သုန္ဒရိကာ မြစ်ကမ်းနား၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ သုန္ဒရိကဘာရဒွါဇပုဏ္ဏားသည် သုန္ဒရိကာ မြစ်ကမ်းနား၌ မီးကို ပူဇော်၏၊ မီးပူဇော်ရာအရပ်ကို တံမြက်လှည်းခြင်းစသည်ဖြင့် ဆည်းကပ်၏၊ ထိုအခါ သုန္ဒရိကဘာရဒွါဇ ပုဏ္ဏားသည် မီးပူဇော်ပြီး၍ မီးပူဇော်ရာအရပ်ကို ဆည်းကပ်ပြီးလျှင် နေရာမှထကာ "ဤမီးပူဇော်အပ်ပြီးသည်မှ ကြွင်းသော နို့ဃနာကို အဘယ်သူသည် စားထိုက် ပါမည်နည်း" ဟု ထက်ဝန်းကျင် အရပ်လေးမျက်နှာတို့ကို လှည့်၍ ကြည့်၏၊ သုန္ဒရိကဘာရဒွါဇပုဏ္ဏားသည် မနီးမဝေး တစ်ခုသော သစ်ပင်ရင်း၌ ဦးခေါင်းနှင့်တကွ ရုံ၍ ထိုင်နေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို မြင်၍ မီးပူဇော် အပ်ပြီးသည်မှ ကြွင်းကျန်သော နို့ဃနာကို လက်ဝဲတစ်ဖက်ဖြင့် ယူလျက် လက်ျာလက်ဖြင့် ကရားကို ယူပြီးလျှင် မြတ်စွာ ဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် သုန္ဒရိကဘာရဒွါဇပုဏ္ဏား၏ ခြေသံကြောင့် ဦးခေါင်းကို ဖွင့်တော်မူ၏၊ ထိုအခါ၌ သုန္ဒရိက ဘာရဒွါဇပုဏ္ဏားသည် "ဤအသျှင်သည် ဦးပြည်း (ကတုံး) ယုတ်ပါတကား၊ ဤအသျှင်သည် ဦးပြည်း (ကတုံး) ယုတ်ပါတကား" ဟု (ကဲ့ရဲ့၍) ထိုအရပ်မှပင်လျှင် ပြန်ဆုတ်ခဲ့၏။ ထို့နောက် သုန္ဒရိကဘာရဒွါဇ ပုဏ္ဏားအား "ဤလောက၌ အချို့သော ပုဏ္ဏားတို့သည် ဦးပြည်းထားသူ တို့လည်း ဖြစ်တတ်ကုန်သေး၏၊ ငါသည် ချဉ်းကပ်၍ ဇာတ်ကို မေးရမူ ကောင်းလေစွ" ဟု အကြံဖြစ်၏၊ ထို့နောက် သုန္ဒရိကဘာရဒွါဇပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရား ကို "အသျှင်သည် အဘယ် အမျိုးဇာတ် ဖြစ်သနည်း" ဟု လျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် သုန္ဒရိကဘာရဒ္ဒါဇပုဏ္ဏားအား ဂါထာတို့ဖြင့် ရွတ်ဆို ဟောပြောတော်မူ၏-

၄၅၈။ ပုဏ္ဏား ငါဘုရားသည် ပုဏ္ဏားမျိုး မဟုတ်၊ မင်းသားလည်း မဟုတ်၊ ကုန်သည်မျိုးလည်း မဟုတ်၊ မည်သည့် အမျိုးဇာတ်မျှ မဟုတ်၊ ပုထုဇဉ်တို့၏ အနွယ်ကို ပိုင်းခြားသိပြီး၍ကြောင့်ကြမှု မရှိဘဲ ပညာဖြင့် သိလျက် လောက၌ လှည့်လည်နေထိုင်၏။ (၁)

၄၅၉။ ပုဏ္ဏား ငါသည် သင်္ကန်းကို ဝတ်လျက် တဏှာတည်းဟူသော အိမ်မရှိဘဲ ဆံပင်တို့ကို ရိတ်ပယ်ပြီးလျှင် ပူပန်မှု ငြိမ်းပြီးသော စိတ်ရှိကာ ဤလောက၌ လူတို့နှင့် မရောယှက်မူ၍ ကျင့်၏၊သို့ ဖြစ်ပါလျက် သင်သည် မလျော်ကပ်သော အမျိုးအနွယ်နှင့် စပ်သော ပြဿနာကို ငါ့အား မေးဘိ၏။ (၂)

၄၆၀။ အသျှင် ပုဏ္ဏားတို့သည် ပုဏ္ဏားအချင်းချင်းလည်း “အသျှင်သည် ပုဏ္ဏားလော” ဟု မေးတတ်ကြကုန်၏။ (၃)

၄၆၁။ ငါပုဏ္ဏားဟူ၍ သင်အကယ်၍ ဖြေဆိုခဲ့မူ ငါ့ကိုလည်း ပြာဟ္မဏ မဟုတ်ဟူ၍ ဆိုသည်မည်၏၊ ထို့ကြောင့် သုံးပုဒ်ရှိ၍ အက္ခရာ နှစ်ဆယ့်လေးလုံးရှိသော သာဝိတ္တိ မည်သော ဗေဒင်ကို သင့်အား မေးအံ့ (ဖြေဆိုပါလော့)။ (၄)

၄၆၂။ ဤလောက၌ ရသေ့တို့သည် လည်းကောင်း၊ လူတို့သည် လည်းကောင်း၊ မင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏားတို့ သည် လည်းကောင်း အဘယ်ကို မှီကုန်၍ နတ်ပြဟ္မာတို့အား ယဇ်ပူဇော်မှုကို အများအပြား ပြုကြကုန်သနည်း။ (၅)

၄၆၃။ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးသို့ ရောက်၍ လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ဖောက်ထွင်းသွားသူ ရဟန္တာသည် ပူဇော်ရာကာလ၌ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပူဇော်ဖွယ်ကို ရရာ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ပူဇော်မှုသည် ပြည့်စုံ၏ဟု ငါဆို၏။ (၆)

၄၆၄။ (သုန္ဒရိကဘာရဒွါဇပုဏ္ဏားက) ထိုအသျှင်ဘုရားကဲ့သို့ သဘောရှိသော သိခြင်းသို့ ရောက်သော ရဟန္တာကို (အကျွန်ုပ်တို့) ဖူးမြင်ကြရပါကုန်၏၊ ထိုအကျွန်ုပ်၏ ပူဇော်အပ်သော အမှုသည် စင်စစ် ပြည့်စုံပေလိမ့်မည်၊ ရှေးအခါက အသျှင်ဘုရားကဲ့သို့ သဘောရှိကုန်သော ပညာရှိတို့ကို မဖူးမတွေ့ရသောကြောင့် အခြား လူအပေါင်းသည် အကျွန်ုပ်၏ နို့ယနာထမင်းကို စား၏ဟု (ဆို၏)။ (၇)

၄၆၅။ ပုဏ္ဏား ထို့ကြောင့် သင်သည် အကျိုးစီးပွါးဖြင့် အလိုရှိပါမူ ငါ့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မေးလော့၊ ငြိမ်းအေး၍ အခိုး ကင်းသူ ဆင်းရဲ မရှိသူ တောင့်တခြင်း ကင်းသူ ပညာရှိကို ဤအရပ်၌ပင် ရနိုင်လိမ့်မည်။ (၈)

၄၆၆။ အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်သည် ပေးကမ်းမှု၌ မွေ့လျော်ပါ၏၊ အကျွန်ုပ်သည် ပူဇော်ဖွယ်ကို ပူဇော်လိုပါသော် လည်း မသိနားမလည်ပါ၊ အသျှင်သည် အကျွန်ုပ်ကို ဆုံးမတော်မူပါ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၌ ပူဇော်ခြင်းသည် အကျိုးပြည့်စုံ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို အကျွန်ုပ်အား ဟောကြားတော်မူပါ။ (၉)

ပုဏ္ဏားသို့ ဖြစ်လျှင် နားထောင်လော့၊ သင့်အား တရားကို ဟောအံ့

၄၆၇။ (ပေးလှူခြင်း၏ အကျိုးကြီးမှုကို အလိုရှိခဲ့မူ) အမျိုးဇာတ်ကို မမေးလင့်၊ (သီလစသော) အကျင့် ကိုသာ မေးလော့၊ မီးသည် အမှန်စင်စစ် ထင်းမှ ဖြစ်၏၊ အမျိုးဇာတ်နိမ့်သော်လည်း ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည် တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ရှိ၏၊ ရှက်ကြောက်မှု ‘ဟိရီ’ တရားဖြင့် မကောင်းမှုကို တားမြစ်၏၊ အကြောင်းဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကို ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ (၁၀)

၄၆၈။ ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၍ ပူဇော်လိုသော ပုဏ္ဏားသည် သင့်လျော်သောအခါဝယ် ပရမတ္ထသစ္စာဖြင့် ယဉ်ကျေးပြီး သူ ဣန္ဒြေတို့ကို ဆုံးမခြင်းနှင့် ပြည့်စုံပြီးသူ မဂ်လေးပါးတို့ဖြင့် ကိလေသာတို့၏

အဆုံးသို့ ရောက်သူ မဂ်တည်းဟူသော မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသူ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌ ပူဇော်ဖွယ်ဝတ္ထုကို ပေးလှူရာ၏။ (၁၁)

၄၆၉။ ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၍ ပူဇော်လိုသော ပုဏ္ဏားသည် သင့်လျော်သောအခါဝယ် ကာမတို့ကို ပယ်စွန့်၍ တဏှာ အိမ် မရှိကုန်ဘဲ ရက်ဖောက်ကဲ့သို့ ဖြောင့်ဖြောင့် ကောင်းစွာ စောင့်စည်းသော စိတ်ရှိကုန်လျက် ကျင့်ကြသူ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် တို့၌ ပူဇော်ဖွယ်ဝတ္ထုကို ပေးလှူရာ၏။ (၁၂)

၄၇၀။ ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၍ ပူဇော်လိုသော ပုဏ္ဏားသည် သင့်လျော်သောအခါဝယ် ရာဂကင်းကြသူ ကောင်းစွာ တည်သူ ဣန္ဒြေရှိကြသူ ရာဟု ဖမ်းခြင်းမှ လွတ်သော လကဲ့သို့ ကိလေသာ ဖမ်းခြင်းမှ လွတ်ကြသူ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ပူဇော်ဖွယ် ဝတ္ထုကို ပေးလှူရာ၏။ (၁၃)

၄၇၁။ ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၍ ပူဇော်လိုသော ပုဏ္ဏားသည် သင့်လျော်သောအခါဝယ် တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် မြတ်နိုးမှု တို့ကို စွန့်၍ အခါခပ်သိမ်း သတိနှင့် ပြည့်စုံလျက် လောက၌ မကပ်ငြိကုန်ဘဲ အထူးကျင့်ကြသူ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ပူဇော် ဖွယ် ဝတ္ထုကို ပေးလှူရာ၏။ (၁၄)

၄၇၂။ အကြင် မြတ်စွာဘုရားသည် ကိလေသာကာမတို့ကို ပယ်စွန့်နှိမ်နင်းလျက် ကြွသွားတော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရား သည် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း သေခြင်း၏ အဆုံးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို သိတော်မူ၏၊ ရေအိုင်ကြီးသည် အေးသကဲ့သို့ ကိလေသ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုသည်ဖြစ်၍ အေးချမ်းသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နို့ဃနာကို အလှူ ခံထိုက်၏။ (၁၅)

၄၇၃။ မြတ်စွာဘုရားသည် ပဋိဝေဓတူမျှကုန်သော ဝိပဿီစသော ဘုရားတို့နှင့် တူတော်မူ၏၊ မတူမျှသူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ ဝေးတော်မူ၏၊ အဆုံးမရှိသော ပညာရှိတော်မူ၏၊ ဤလောက၌ လည်းကောင်း၊ တမလွန်လောက၌ လည်းကောင်း ကိလေသာတို့ဖြင့် မလိမ်းကျံ မကပ်ငြိ၊ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် နို့ဃနာကို အလှူခံထိုက်၏။ (၁၆)

၄၇၄။ အကြင်မြတ်စွာဘုရား၌ လှည့်ပတ်မှု 'မာယာ' သည် လည်းကောင်း၊ မာန်သည် လည်းကောင်း မကိန်းဝပ်နိုင်၊ အကြင် မြတ်စွာဘုရားသည် လောဘကင်းသူ တဏှာဒိဋ္ဌိနှင့် မြတ်နိုးမှု မရှိသူ တပ်မက်မှု 'အာသာ' ကင်းသူ အမျက် 'ဒေါသကို' နုတ်ပယ်ပြီးသူ အလွန်ငြိမ်းအေးသော စိတ်ရှိသူ ဖြစ်တော်မူ၏၊ မကောင်းမှုမှအပ ပြုပြီးသော အကြင် မြတ်စွာ ဘုရားသည် စိုးရိမ်မှု 'သောက' တည်းဟူသော အညစ်အကြေးကို ပယ်စွန့်ပြီးပြီ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နို့ဃနာကို အလှူခံ ထိုက်၏။ (၁၇)

၄၇၅။ အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည် စိတ်၏ အမြဲနေရာ တဏှာဒိဋ္ဌိဟူသော အိမ်ကို ပယ်စွန့်တော်မူ၏၊ အကြင် မြတ်စွာဘုရားအား (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) သိမ်းဆည်းအပ်သော တရားတို့သည် စိုးစဉ်းအနည်းငယ်မျှ မရှိကုန်၊ ဤဘဝ၌ လည်းကောင်း၊ တမလွန်ဘဝ၌ လည်းကောင်း စွဲလမ်းမှု မရှိသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နို့ဃနာကို အလှူခံထိုက်၏။ (၁၈)

၄၇၆။ အကြင် မြတ်စွာဘုရားသည် မဂ်တည်းဟူသော သမာဓိဖြင့် ကောင်းစွာ တည်တော်မူသည်ဖြစ်၍ ဩဃလေးပါး ကို ကူးမြောက်တော်မူ၏၊ လွန်မြတ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဖြင့် တရားကို သိတော်မူ၏၊ အာသဝေါကုန်ပြီး ဖြစ်တော်မူ၏၊ အဆုံးစွန်သော ကိုယ်ကိုလည်း ဆောင်တော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နို့ဃနာကို အလှူခံထိုက်၏။ (၁၉)

၄၇၇။ အကြင် မြတ်စွာဘုရားအား ဘဝါသဝတို့သည် လည်းကောင်း၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားတို့သည် လည်းကောင်း ဖျက်ဆီးရှို့မြှိုက် မီးတိုက်ကုန်ပြီး ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်စေကုန်ပြီး ဖြစ်သော ကြောင့် မရှိကြတော့ကုန်၊ လေးပါးသော ဝေဒတို့ ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပြီးသော အလုံးစုံ ခန္ဓာစသည်တို့၌ လွတ်ပြီးသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နို့ဃနာကို အလှူခံထိုက် ၏။ (၂၀)

၄၇၈။ အကြင် မြတ်စွာဘုရားအား ကပ်ငြိမှုတို့သည် မရှိကုန်၊ အကြင် မြတ်စွာဘုရားသည် ကပ်ငြိမှုကို လွန်မြောက်၍ ကံကိလေသာဟု ဆိုအပ်သော လယ်ယာနှင့်တကွ ဖြစ်သော ဆင်းရဲကို

ပိုင်းခြား သိပြီးလျှင် မာနဖြင့် ကပ်ငြိသူတို့၌ မာန ဖြင့် မကပ်ငြိ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နို့ယနာကို အလှူခံ ထိုက်၏။ (၂၁)

၄၇၉။ အကြင် မြတ်စွာဘုရားသည် တောင့်တမှု တဏှာကို မမှီမူ၍ ငြိမ်းအေးမှု 'ဝိဝေက' ကို မြင်လေ့ရှိ၏၊ သူတစ်ပါး တို့က သိစေအပ်သော မိစ္ဆာအယူကို လွန်မြောက်၏၊ အကြင် မြတ်စွာဘုရားအား အနည်းငယ်မျှဖြစ်သော (ဘဝသစ်၏) အကြောင်းတို့သည် မရှိကုန်၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နို့ယနာကို အလှူခံထိုက်၏။ (၂၂)

၄၈၀။ အကြင် မြတ်စွာဘုရားအား ကောင်းမကောင်း ကုန်သော တရားတို့သည် ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း သိပြီး ဖြစ်သော ကြောင့် ဖျက်ဆီးရှို့မြှိုက် မီးတိုက်ကုန်ပြီး ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီး ဖြစ်ကုန်ရကား မရှိနိုင်ကြ တော့ကုန်၊ ကိလေသာ ငြိမ်းအေး သော ဥပါဒါန်ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ (အာရုံပြုသောအားဖြင့်) လွတ်မြောက်တော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နို့ယနာကို အလှူခံထိုက်၏။ (၂၃)

၄၈၁။ အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည် သံယောဇဉ်တို့၏ ကုန်ခန်းရာ အရဟတ္တဖိုလ်နှင့် ပဋိသန္ဓေကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်တော်မူသည်ဖြစ်၍ ရာဂတည်းဟူသော ခရီးကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်ဖျောက်ပြီးသူ စင်ကြယ် တော်မူပြီးသူ အပြစ်ကင်းပြီးသူ အညစ် အကြေးကင်းသူ ဥပက္ကိလေသ မရှိသူ ဖြစ်တော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နို့ယနာကို အလှူခံထိုက်၏။ (၂၄)

၄၈၂။ အကြင် မြတ်စွာဘုရားသည် မိမိ၏ အတ္တကို မရှုမမြင် တည်ကြည်သည် ဖြစ်၍ ဖြောင့်မတ်ခြင်းသို့ ရောက်တော်မူ၏၊ မတုန်မလှုပ် တည်တံ့သော စိတ် ရှိတော်မူ၏၊ စင်စစ် တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိ၊ ပြောင့်တံသင်း မရှိ ယုံမှားခြင်း မရှိ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နို့ယနာကို အလှူခံထိုက်၏။ (၂၅)

၄၈၃။ အကြင် မြတ်စွာဘုရားအား မောဟလျှင် အကြောင်းရှိသော ကိလေသာတို့သည် အနည်း ငယ်မျှ မရှိကုန်၊ အကြင် မြတ်စွာဘုရားသည် ခပ်သိမ်းသော တရားတို့၌လည်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဖြင့် မြင်တော်မူလေ့ရှိ၏၊ အဆုံးဖြစ်သော ကိုယ်ကိုလည်း ဆောင်တော်မူ၏၊ အတုမရှိ မြတ်၍ ဘေးမရှိသော အရဟတ္တဖိုလ်သို့လည်း ရောက်တော်မူ၏၊ ဤမျှသော အတိုင်းအရှည်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအား စင်ကြယ်နိုင်၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နို့ယနာကို အလှူခံထိုက်၏။ (၂၆)

၄၈၄။ အကျွန်ုပ်သည် ထိုသို့ သဘောရှိသော မဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်ပြီးသော ရဟန္တာကို ပူဇော်ရန်ရပြီး ဖြစ်ရကား အကျွန်ုပ်၏ ပူဇော်ခြင်းသည် မှန်ကန်သော ပူဇော်ခြင်း ဖြစ်ပါစေသတည်း၊ (အသျှင်သည်) မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ဖြစ်သော ဗြဟ္မာပါတည်း၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်၏ နို့ယနာကို အလှူခံတော်မူပါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်၏ နို့ယနာကို ဘုဉ်းပေးတော်မူပါ။ (၂၇)

၄၈၅။ ပုဏ္ဏား ငါ့အား ဂါထာတို့ကို သီဆို၍ ရအပ်သော ဘောဇဉ်ကို စားခြင်းငှါ မထိုက်၊ ဤဘောဇဉ်ကို စားခြင်း သဘောသည် စင်ကြယ်မှုကို ကောင်းစွာ ရှုမြင်ကုန်သော ဘုရားသျှင်တို့၏ သဘောတံထွာ ဓမ္မတာမဟုတ်၊ မြတ်စွာဘုရား တို့သည် ဂါထာတို့ကို သီဆို၍ရသော ဘောဇဉ်ကို ပယ်တော်မူ၏၊ ပုဏ္ဏား အသက် မွေးစင်ကြယ်မှု သဘော ရှိလတ်သော် ဤတရားဖြင့် ရှာမှီးခြင်းသည် ဘုရားသျှင်တို့၏ အသက်မွေးခြင်းတည်း။ (၂၈)

၄၈၆။ ပုဏ္ဏား နို့ယနာမှတစ်ပါးသော ဆွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ အဖျော်ဖြင့် လည်းကောင်း အလုံးစုံဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ သော သီလစသော ကျေးဇူးကို ရှာမှီးလေ့ရှိသော ကုက္ကုစ္စ ငြိမ်းအေးပြီးသော ရဟန္တာကို လုပ်ကျွေးလော့၊ ထိုကောင်းမှုသည် ကောင်းမှုကို အလိုရှိသော သူ၏ လယ်ယာဖြစ်၏။ (၂၉)

၄၈၇။ အကြင် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည် အကျွန်ုပ်ကဲ့သို့သော သဘောရှိသူ၏ အလှူကို သုံးဆောင်ရာ၏၊ အကြင် အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ယဇ်ပူဇော်ရာအခါ၌ ရှာမှီးလျက် လုပ်ကျွေးရာ၏၊ မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ် တောင်းပန်ပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား ၏ အဆုံးအမသို့ ရောက်၍ အကြင် အခြင်းအရာဖြင့်

မိန့်ကြားသည် ရှိသော် ထိုအလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို အကျွန်ုပ် သိရာပါ၏၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့် မိန့်ကြားတော်မူပါလော့။ (၃၀)

၄၈၈။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား သူတစ်ပါးကို ခြုပ်ခြယ်ခြင်း ကင်းကုန်၏၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် နောက်ကျူခြင်း မရှိ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမတို့မှလည်း လွတ်မြောက်၏၊ ထိနမိဒ္ဓကိုလည်း ပယ်ဖျောက်ပြီး ဖြစ်၏။ (၃၁)

၄၈၉-၄၉၀။ (အကျင့်တည်းဟူသော) အပိုင်းအခြား၏ အဆုံးဖြစ်သည့် ကိလေသာတို့ကို ပယ်ဖျောက်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေနေခြင်း သေခြင်း၌ လိမ္မာသော မောနေယျ (ပညာနှင့်) ပြည့်စုံသော လှူဒါန်း ပူဇော်ရာသို့ ရောက်လာသော ထိုသို့ သဘောရှိသော ရဟန်း(မုနိ)ကို မျက်မှောင်ကုတ်ခြင်းကို ပယ်ကာ လက်အုပ်ချီကုန်လျက် ရှိခိုးကုန်လော့၊ ထမင်းအဖျော်ဖြင့် ပူဇော်ကုန်လော့၊ ဤသို့ ရှိခိုး ပူဇော်ကုန်သည်ရှိသော် အလှူတို့သည် ပြည့်စုံကုန်၏။ (၃၂-၃၃)

၄၉၁။ အသျှင်သည် သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူသည် ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာနကို ခံထိုက်ပါ၏၊ အတုမရှိ မြတ်သည်ဖြစ်၍ ကုသိုလ်မျိုးစေ့၏ စိုက်ပျိုးရာ လယ်ယာမြေ ကောင်းသဖွယ် ဖြစ်ပါ၏၊ လောက အားလုံး၏ ပူဇော်ရာလည်း ဖြစ်ပါ၏၊ အသျှင်အား လှူခြင်းသည် အကျိုးကြီး၏ဟု ရွတ်ဆို၏။ (၃၄)

ထို့နောက် သုန္ဒရိကဘာရဒ္ဒါဇပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဂေါတမ တရားတော်သည် အလွန် နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဂေါတမ တရားတော်သည် အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဂေါတမ မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည်သော သူအား လမ်းမှန်ကို ပြောကြားဘိ သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ 'မျက်စိ အမြင်ရှိသူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြကုန်လိမ့်မည်' ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း အသျှင်ဂေါတမ ဤအတူသာလျှင် အသျှင် ဂေါတမသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏၊ အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်သည် အသျှင်ဂေါတမကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ သံဃာတော်ကို လည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ တပည့်တော်သည် အသျှင်ဂေါတမ၏ အထံ၌ ရှင်အဖြစ်ကို ရလိုပါ၏၊ ရဟန်း အဖြစ်ကို ရလိုပါ၏" ဟု လျှောက်၏၊ သုန္ဒရိက ဘာရဒ္ဒါဇပုဏ္ဏားသည် ရဟန်းအဖြစ်ကို ရသည်သာလျှင်တည်း။ပ။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် တစ်ပါး အပါအဝင် ဖြစ်၏။

လေးခုမြောက် သုန္ဒရိကဘာရဒ္ဒါဇသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာဝဂ် ===

၅ - မာဃသုတ်

အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မာဃလုလင်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် အသက်ထက်ဆုံး အောက်မေ့ ထိုက်သော စကားကို ပြောဆို ပြီးဆုံးစေပြီး၍ ထိုင်နေပြီး သော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်သည် ပေးလည်း ပေးလှူတတ်ပါ၏၊ ဒါန၏ အရှင်လည်း ဖြစ်ပါ၏၊ အလှူခံတို့၏ စကားကို လည်း သိပါ၏၊ တောင်းခြင်းငှါ သင့်သည်လည်း ဖြစ်ပါ၏၊ တရားသဖြင့် စည်းစိမ် ဥစ္စာတို့ကို ရှာမှီးပါ၏၊ တရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ရှာမှီးလျက် တရားနှင့်အညီ ရအပ်ကုန်သော တရားသဖြင့် ရအပ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော စည်းစိမ် ဥစ္စာတို့ဖြင့် တစ်ယောက် အားလည်း ပေးလှူပါ၏၊ နှစ်ယောက်သော သူတို့အား လည်းကောင်း သုံးယောက် လေးယောက် ငါးယောက် ခြောက်ယောက် ခုနစ်ယောက် ရှစ်ယောက် ကိုးယောက် ဆယ်ယောက်သော သူတို့အားလည်း ပေးလှူပါ၏၊ နှစ်ကျိပ် သုံးကျိပ် လေးကျိပ် ငါးကျိပ်သော သူတို့အားလည်း ပေးလှူပါ၏၊ တစ်ရာသော သူတို့အားလည်း ပေးလှူပါ၏၊ ထို့ထက် အလွန်လည်း ပေးလှူပါ၏၊ အသျှင်ဂေါတမ အသို့နည်း၊ ဤသို့ ပေးလှူ ပူဇော်သော အကျွန်ုပ်သည် များစွာသော ကောင်းမှုကို ရပါ၏လော၊ ပွါးများစေပါ၏ လောဟု (လျှောက်၏)။

မာဃလုလင် ဤသို့ ပေးလှူပူဇော်သော သင်သည် များစွာသော ကောင်းမှုကို ပွါးများစေ၏၊ အကြင်သူသည် ပေးလည်း ပေးလှူတတ်၏၊ ဒါန၏ အရှင်လည်း ဖြစ်၏၊ အလှူခံတို့၏ စကားကိုလည်း သိ၏၊ တောင်းခြင်းငှါ သင့်သည် လည်း ဖြစ်၏၊ တရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ရှာမှီး၏၊ တရားသဖြင့် စည်းစိမ် ဥစ္စာတို့ကို ရှာမှီးလျက် တရားသဖြင့် ရအပ်ကုန်သော တရားကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်ကုန်သော စည်းစိမ် တို့ဖြင့် တစ်ယောက်သော သူအားလည်း ပေးလှူ၏။ပ။ တစ်ရာသော သူအားလည်း ပေးလှူ၏၊ ထို့ထက် အလွန်လည်း ပေးလှူ၏၊ ထိုသူသည် များစွာသော ကောင်းမှုကံကို ပွါးများစေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ ထို့နောက် မာဃလုလင်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဂါထာဖြင့် ရွတ်ဆို လျှောက်ထား၏-

၄၉၂။ (မာဃလုလင်သည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

ပြောဆိုသော စကားအဓိပ္ပါယ်ကို သိတော်မူသော ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ်ကို ဝတ်တော်မူသော ကိလေသာအိမ် မရှိဘဲ ကြွသွားတော်မူသော ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရားကို အကျွန်ုပ် မေးလျှောက်ပါ၏၊ ဤလောက၌ တောင်းခြင်းငှါ သင့်သော ဒါန၏အရှင် ဖြစ်သော အကြင်လူသည် သူတစ်ပါးတို့အား ထမင်းအဖျော်ကို ပေးလှူပူဇော်သည် ရှိသော် ကောင်းမှုကို အလိုရှိသည် ကောင်းမှုကို ငဲ့ကွက်သည် ဖြစ်၍ ပေးလှူပူဇော်၏၊ ထိုပေးလှူ ပူဇော်သူ၏ အဘယ်သို့ ပေးလှူ ပူဇော်ခြင်းသည် စင်ကြယ်ပါ သနည်း။ (၁)

၄၉၃။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

မာဃလုလင် ဤလောက၌ တောင်းခြင်းငှါ သင့်သော ဒါန၏ အရှင်ဖြစ်သော အကြင်လူသည် သူတစ်ပါးအား ထမင်း အဖျော်ကို ပေးလှူပူဇော်သည် ရှိသော် ကောင်းမှုကို အလိုရှိသည် ကောင်းမှုကို ငဲ့ကွက်သည် ဖြစ်၍ ပေးလှူ ပူဇော်၏၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ်သည် အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့် စင်ကြယ်စေရာ၏။ (၂)

၄၉၄။ (မာဃလုလင်သည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

ဤလောက၌ တောင်းခြင်းငှါ သင့်သော ဒါန၏ အရှင်ဖြစ်သော အကြင်လူသည် သူတစ်ပါးတို့အား ထမင်းအဖျော်ကို ပေးလှူ ပူဇော်သည်ရှိသော် ကောင်းမှုကို အလိုရှိသည် ကောင်းမှုကို ငဲ့ကွက်သည်ဖြစ်၍ ပေးလှူပူဇော်၏၊ မြတ်စွာဘုရား ကောင်းမှုရှင်ဖြစ်သော ထိုသူ၏ မြတ်သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အကျွန်ုပ်အား ညွှန်ကြား တော်မူပါ။ (၃)

၄၉၅။ ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၍ ပူဇော်လိုသော ပုဏ္ဏားသည် သင့်လျော်သောအခါ၀ယ် စင်စစ် ရာဂဖြင့် ကပ်ငြိမှု မရှိကုန်ဘဲ ကြောင့်ကြမှု မရှိကုန်ဘဲ ပြီးပြီးသော ကိစ္စရှိကုန်သည် စောင့်စည်းသော စိတ်ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ လောက၌ လှည့်လည် နေထိုင်ကြသူ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ပူဇော်ဖွယ် ၀တ္ထုကို ပေးလှူရာ၏။ (၄)

၄၉၆။ ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၍ ပူဇော်လိုသော ပုဏ္ဏားသည် သင့်လျော်သောအခါ၀ယ် သံယောဇဉ် အနှောင်အဖွဲ့ အားလုံးတို့ကို ဖြတ်တောက်ပြီးကုန် ယဉ်ကျေးကုန် ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ကုန်၍ ဆင်းရဲမရှိကုန်ဘဲ တပ်မက်မှု အာသာကင်းကုန်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ပူဇော်ဖွယ် ၀တ္ထုကို ပေးလှူရာ၏။ (၅)

၄၉၇။ ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၍ ပူဇော်လိုသော ပုဏ္ဏားသည် သင့်လျော်သောအခါ၀ယ် သံယောဇဉ် အားလုံးမှ လွတ်မြောက်ပြီးကုန် ယဉ်ကျေးပြီးကုန် ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ပြီးကုန် ဆင်းရဲမရှိကြကုန် တပ်မက်မှု အာသာ ကင်း ကုန်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ပူဇော်ဖွယ်၀တ္ထုကို ပေးလှူရာ၏။ (၆)

၄၉၈။ ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၍ ပူဇော်လိုသော ပုဏ္ဏားသည် သင့်လျော်သောအခါ ၀ယ်ရာဂကို လည်းကောင်း၊ ဒေါသကို လည်းကောင်း၊ မောဟကို လည်းကောင်း ပယ်စွန့်၍ အာသဝေါ ကုန်ခန်းပြီး သော 'မဂ်' တည်းဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးကုန်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ပူဇော်ဖွယ် ၀တ္ထုကို ပေးလှူရာ၏။ (၇)

၄၉၉။ ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၍ ပူဇော်လိုသော ပုဏ္ဏားသည် သင့်လျော်သောအခါ ၀ယ်လှည့်ပတ်မှု 'မာယာ' မကိန်း၀ပ် နိုင်သူ မာန မကိန်း၀ပ်နိုင်သူ အာသဝေါကုန်ခန်း ပြီးသူ 'မဂ်' တည်းဟူသော မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသူ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ပူဇော်ဖွယ်၀တ္ထုကို ပေးလှူရာ၏။ (၈)

၅၀၀။ ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၍ ပူဇော်လိုသော ပုဏ္ဏားသည် သင့်လျော်သောအခါ၀ယ် လောဘ ကင်းသူ (တဏှာဒိဋ္ဌိ တို့ဖြင့်) မြတ်နိုးမှု မရှိသူ တပ်မက်မှု 'အာသာ' မရှိသူ အာသဝေါ ကုန်ခန်းပြီးသူ 'မဂ်' တည်းဟူသော မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသူ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ပူဇော်ဖွယ် ၀တ္ထုကို ပေးလှူရာ၏။ (၉)

၅၀၁။ ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၍ ပူဇော်လိုသော ပုဏ္ဏားသည် သင့်လျော်သောအခါ၀ယ် တဏှာ ကင်းသူ ကာမ တဏှာ စသည်တို့၌ နှလုံးမသွင်းမူ၍ လွန်မြောက် ပြီးသူ ဩဃလေးပါးကို ကူးမြောက်ပြီး သူ (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) မြတ်နိုးမှု မရှိဘဲ လှည့်လည်နေထိုင်သူ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ပူဇော်ဖွယ်၀တ္ထုကို ပေးလှူရာ၏။ (၁၀)

၅၀၂။ ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၍ ပူဇော်လိုသော ပုဏ္ဏားသည် သင့်လျော်သောအခါ၀ယ် ဤ လူ့လောက၌ လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသော နတ်ပြည်စသော လောက၌ လည်းကောင်း တစ်စုံတစ်ခုသော လောက၌ ဘ၀ကြီးငယ် အကျိုးငှါ ရူပတဏှာ စသော တဏှာခြောက်ပါးတို့ မရှိသူ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ပူဇော်ဖွယ် ၀တ္ထုကို ပေးလှူရာ၏။ (၁၁)

၅၀၃။ ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၍ ပူဇော်လိုသော ပုဏ္ဏားသည် သင့်လျော်သောအခါ၀ယ် ကာမတို့ကို ပယ်စွန့်၍ တဏှာ အိမ် မရှိကုန်ဘဲ ရက်ဖောက်ကဲ့သို့ ဖြောင့်ဖြောင့် ကောင်းစွာ စောင့်စည်းသော စိတ်ရှိကြလျက် ကျင့်ကြသူ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ် တို့၌ ပူဇော်ဖွယ်၀တ္ထုကို ပေးလှူရာ၏။ (၁၂)

၅၀၄။ ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၍ ပူဇော်လိုသော ပုဏ္ဏားသည် သင့်လျော်သောအခါဝယ် ရာဂကင်းသူ ကောင်းစွာ တည်သော ဣန္ဒြေရှိသူ ရာဟု ဖမ်းခြင်းမှ လွတ်မြောက်သော လကဲ့သို့ ကိလေသာဖမ်းခြင်းမှ လွတ်မြောက်သူ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ပူဇော်ဖွယ်ဝတ္ထုကို ပေးလှူရာ၏။ (၁၃)

၅၀၅။ ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၍ ပူဇော်လိုသော ပုဏ္ဏားသည် သင့်လျော်သောအခါဝယ် သစ္စာလေးပါးကို သိပြီးဖြစ်သူ ရာဂကင်းသူ အမျက်ဒေါသ မရှိသူ ဤလောက၌ ဖြစ်ဆဲ ခန္ဓာငါးပါးကို ပယ်စွန့်ပြီးနောက် ဘဝတစ်ပါးသို့ လားရောက်မှု မရှိသူ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ပူဇော်ဖွယ် ဝတ္ထုကို ပေးလှူရာ၏။ (၁၄)

၅၀၆။ ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၍ ပူဇော်လိုသော ပုဏ္ဏားသည် သင့်လျော်သောအခါဝယ် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း သေခြင်းကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်စွန့်၍ သို့လော သို့လော တွေးတောယုံမှားမှု အားလုံးကို လွန်မြောက်ပြီးသူ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ပူဇော်ဖွယ် ဝတ္ထုကို ပေးလှူရာ၏။ (၁၅)

၅၀၇။ ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၍ ပူဇော်လိုသော ပုဏ္ဏားသည် သင့်လျော်သောအခါဝယ် မိမိ၏ သီလစသော ဂုဏ်၌သာ မိမိ၏ မှီခိုရာ ကျွန်းပြု၍ လှည့်လည် သွားလာနေကြကုန်သော ကြောင့်ကြ မရှိကြကုန်မူ၍ အလုံးစုံသော ခန္ဓာစသည်တို့၌ လွတ်မြောက်ပြီး ဖြစ်ကြကုန်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ပူဇော်ဖွယ် ဝတ္ထုကို ပေးလှူရာ၏။ (၁၆)

၅၀၈။ ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၍ ပူဇော်လိုသော ပုဏ္ဏားသည် သင့်လျော်သောအခါဝယ် ဤခန္ဓာ အာယတနစသော အစဉ်၌ ဤခန္ဓာအာယတနစသော အစဉ်ကို ဖြစ်ပေါ်နေသည့် သဘောအတိုင်း သိပြီးသူ 'ဤပဋိသန္ဓေ နေခြင်းသည် အဆုံးဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေနေခြင်းတည်း၊ တစ်ဖန် ဘဝသစ်ဖြစ်ခြင်း မရှိ' ဟု သိပြီးသူ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ပူဇော်ဖွယ် ဝတ္ထုကို ပေးလှူရာ၏။ (၁၇)

၅၀၉။ ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၍ ပူဇော်လိုသော ပုဏ္ဏားသည် သင့်လျော်သောအခါဝယ် လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ဖောက်ထွင်းသွားတော်မူသော ဈာန်၌ မွေ့လျော်တော်မူလျက် သတိရှိတော်မူသော သဗ္ဗညု အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးသော များစွာသော နတ်လူတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၌ ပူဇော်ဖွယ် ဝတ္ထုကို ပေးလှူရာ၏။ (၁၈)

၅၁၀။ (မာဃလုလင်သည် ဤသို့ လျှောက်၏) -

မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဟူသော ဤဓမ္မစက္ခုကို ထိုးထွင်း သိတော်မူပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဤလောက၌ ဤဧည့်ယျဓမ် တရားအားလုံးကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိတော်မူပါပေ၏၊ (ထို့ကြောင့်) မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်အား အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဟောကြားတော်မူပါပြီ၊ အကျွန်ုပ်၏ အမေးပြဿနာသည် အမှန်ပင် အချည်းနှီး မဖြစ် တော့ပါ။ (၁၉)

၅၁၁။ (မာဃလုလင်သည် ဤသို့ လျှောက်ပြန်၏) -

ဤလောက၌ တောင်းခြင်းငှါ သင့်သော အလှူရှင်ဖြစ်သော အကြင်လူသည် သူတစ်ပါးတို့အား ထမင်းအဖျော်ကို ပေးလှူ ပူဇော်သည်ရှိသော် ကောင်းမှုကို အလိုရှိသည် ကောင်းမှုကို ငဲ့ကွက်သည်ဖြစ်၍ ပေးလှူပူဇော်၏၊ မြတ်စွာဘုရား ကောင်းမှုရှင်ဖြစ်သော ထိုလူ၏ လှူဖွယ်ဝတ္ထု ပြည့်စုံမှုကို အကျွန်ုပ်အား ဟောကြားတော်မူပါ။ (၂၀)

၅၁၂။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ဟောတော်မူ၏) -

မာဃလုလင် သင်သည် လှူဒါန်း ပူဇော်လော့၊ လှူဒါန်း ပူဇော်သည်ရှိသော် ကာလသုံးပါး၌ စိတ်ကို အထူးသဖြင့် ကြည်လင်စေလော့၊ လှူဒါန်းပူဇော်ဖွယ် ဝတ္ထုသည် လှူဒါန်း ပူဇော်သူ၏ အာရုံပင်တည်း၊ ဤပူဇော်ဖွယ် ဝတ္ထုစသည်၌ တည်၍ အလှူရှင်သည် အပြစ်သုံးမျိုးတို့ကို ပယ်စွန့်နိုင်၏။ (၂၁)

၅၁၃။ ထိုအလှူရှင် ဒါယကာသည် ပူဇော်ဖွယ်ဝတ္ထုတို့၌ တပ်ခြင်းကင်း၍ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အပေါ်၌ အမျက်ဒေါသကို ပယ်ဖျောက်ပြီးလျှင် အတိုင်းအရှည် မရှိသော မေတ္တာစိတ်ကို ပွါးစေလျက် နေ့ည၌ ပတ်လုံး အမြဲမပြတ် မမေ့မလျော့ဘဲ မေတ္တာ ဟု ဆိုအပ်သော အပ္ပမညာကို အရပ်အားလုံးတို့သို့ ပျံ့နှံ့စေ၏။ (၂၂)

၅၁၄။ အဘယ်သူသည် စင်ကြယ်ပါသနည်း၊ အဘယ်သူသည် လွတ်မြောက်ပါသနည်း၊ အဘယ်သူ သည် ကပ်ငြိပါ သနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ကိုယ်တိုင် သွားနိုင်ပါသနည်း၊ မြတ်စွာဘုရား မေးလျှောက်အပ်သော အသျှင်ဘုရားသည် မသိသော အကျွန်ုပ်အား ဟောတော်မူပါ၊ ဗြဟ္မာ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ယနေ့ အကျွန်ုပ်သည် မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်ပါ၏၊ အသျှင်ဘုရားသည် အမှန်လျှင် အကျွန်ုပ်တို့၏ ဗြဟ္မာနှင့် တူသည် ဖြစ်ပါ၏၊ ပညာအရောင် ထွန်းပြောင် တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အဘယ်သို့သော အကြောင်းဖြင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ကပ်ရောက်နိုင်ပါ သနည်း။ (၂၃)

၅၁၅။ (မြတ်စွာဘုရားက ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

မာဃလုလင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သုံးပါး အပြားရှိသော ပြည့်စုံသော အလှူဒါနကို ပေးလှူ ပူဇော်၏၊ ထိုသို့ သဘော ရှိသော အလှူရှင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့် စင်ကြယ်စေရာ၏၊ ဤသို့ ကောင်းစွာ လှူဒါန်း ပူဇော်၍ တောင်းခြင်းငှါ သင့်သော အလှူရှင်သည် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ကပ်ရောက် နိုင်၏။ (၂၄)

ဤသို့ ဟောတော်မူသည်ရှိသော် မာဃလုလင်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဤသို့ လျှောက်၏ “အသျှင်ဂေါတမ တရားတော်သည် အလွန် နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ။ပ။ ‘ယနေ့မှ အစပြု၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်သော ဥပါသကာ’ ဟု မှတ်တော်မူပါ” ဟု (လျှောက်၏)။

ငါးခုမြောက် မာဃသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာဝဂ် ===

၆ - သဘိယသုတ်

အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့ကို အစာ ကျွေး၍ မွေးရာဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ သဘိယပရိဗိုဇ်အား ရှေးဘဝက ဆွေမျိုး တော်စပ်ဖူးသော နတ်သည် အမေးပြဿနာတို့ကို သင်ကြား ညွှန်ပြအပ်ကုန်၏ "သဘိယ ဤအမေးပြဿနာတို့ကို သင်က မေးအပ်သည်ဖြစ်၍ ဖြေဆိုနိုင်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့အထံ၌ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်လေလော့" ဟု သင်ကြား ညွှန်ပြ အပ်ကုန်၏။

ထိုအခါ သဘိယပရိဗိုဇ်သည် ထိုနတ်၏ အထံ၌ ထိုအမေးပြဿနာတို့ကို သင်ယူ၍ တပည့် အပေါင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ သူ ဂိုဏ်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံသူ ဂိုဏ်းဆရာလည်းဖြစ်သူ ထင်ရှားသူ ကျော်စောသူ အယူဝါဒတီထွင်သူ သူတော်ကောင်းဟု လူအများက သမုတ်ထားသူ ဖြစ်ကုန်သော ပူရဏကဿပမက္ခလိဂေါသာလ အဇိတကေသကမ္ဗလပကုဓကစ္စာန သဉ္စယ ဗေလဋ္ဌပုတ္တ နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တ ဟူကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ထိုအမေး ပြဿနာတို့ကို မေး၏။ သဘိယ ပရိဗိုဇ်သည် အမေးပြဿနာတို့ကို မေးအပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထိုဆရာ ခြောက်ဦးတို့သည် မဖြေဆို နိုင်ကုန်၊ မဖြေဆိုနိုင် ကုန်သည်ဖြစ်၍ အမျက်ကို လည်းကောင်း၊ ဒေါသကို လည်းကောင်း မနှစ်သက် သော အမူအရာကို လည်းကောင်း ထင်စွာ ပြုကြကုန်၏၊ ဤမျှမက သဘိယပရိဗိုဇ်ကိုပင် တစ်ဖန် ပြန်မေး ကုန်သေး၏။

ထိုအခါ သဘိယပရိဗိုဇ်အား ဤအကြံဖြစ်၏ "တပည့်အပေါင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံသူ ဂိုဏ်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံသူ ဂိုဏ်းဆရာလည်း ဖြစ်သူ ထင်ရှားသူ ကျော်စောသူ အယူဝါဒ တီထွင်သူ သူတော်ကောင်းဟု လူအများက သမုတ်ထားသူ ဖြစ်ကုန်သော ပူရဏကဿပ။ပ။ နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တဟူကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တို့သည် ငါမေးအပ်သော အမေးပြဿနာ ကို မဖြေဆိုနိုင်ကုန်၊ မဖြေဆိုနိုင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ အမျက်ကို လည်းကောင်း၊ ဒေါသကို လည်းကောင်း၊ မနှစ်သက်သော အမူအရာကို လည်းကောင်း ထင်စွာပြုကုန်၏၊ ဤမျှမက ငါ့ကိုပင်လျှင် တစ်ဖန် ပြန်မေးကြကုန်သေး၏၊ ငါသည် လူထွက် ၍ ကာမတို့ကို သုံးဆောင်ရမူ ကောင်းလေစွ" ဟု ဤအကြံဖြစ်၏။

ထို့နောက် သဘိယပရိဗိုဇ်အား ဤအကြံ ဖြစ်ပြန်၏ "ရဟန်းဂေါတမသည်လည်း တပည့်အပေါင်း နှင့်လည်း ပြည့်စုံသူ ဂိုဏ်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံသူ ဂိုဏ်းဆရာလည်းဖြစ်သူ ထင်ရှားသူ ကျော်စောသူ အယူဝါဒတီထွင်သူ သူတော်ကောင်းဟု လူအများက သမုတ်ထားသူ ဖြစ်၏၊ ငါသည် ရဟန်းဂေါတမ ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဤအမေး ပြဿနာတို့ကို မေးရမူ ကောင်းလေစွ" ဟု ဤအကြံဖြစ်၏။

ထို့နောက် သဘိယပရိဗိုဇ်အား ဤအကြံ ဖြစ်ပြန်၏ "အကြင့်ကြောင့် အိုကြသူ ကြီးကြသူ ရင့်ကြသူ ရှေးမီကြသူ အဆုံးအစွန်သို့ ရောက်ကြသူ မထေရ်ကြီး ဖြစ်ကြသူ ရဟန်းဝါ ရင့်ကြသူ ရဟန်းသက် ရှည်ကြသူ ဖြစ်သည့်ပြင် တပည့် အပေါင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံသူ ဂိုဏ်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံသူ ဂိုဏ်းဆရာ လည်း ဖြစ်သူထင်ရှားသူ ကျော်စောသူ အယူဝါဒ တီထွင်သူ သူတော်ကောင်းဟု လူအများက သမုတ်ထားသူ ဖြစ်ကုန်သော ပူရဏကဿပ။ပ။ နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တဟူကုန်သော အသျှင်သမဏဗြာဟ္မဏ တို့သော်မှလည်း အမေးပြဿနာကို ငါ မေးအပ်ကုန်သည် ရှိသော် မဖြေဆိုနိုင်ကုန်၊ မဖြေဆိုနိုင် ကုန်သည် ဖြစ်၍ အမျက်ကို လည်းကောင်း၊ ဒေါသကို လည်းကောင်း၊ မနှစ်သက်သော အမူအရာကို လည်းကောင်း ထင်စွာ ပြုကြကုန်၏၊ ဤမျှမက ငါ့ကိုပင်လျှင် ဤအမေးပြဿနာ၌ တစ်ဖန် ပြန်မေးကြ ကုန်ဘိသေး၏၊ ရဟန်းဂေါတမ သည်ကား ဤအမေးပြဿနာတို့ကို ငါမေးအပ်သော် အဘယ်မှာလျှင်

ဖြေဆိုနိုင် လိမ့်မည်နည်း၊ အကြောင်းကား ရဟန်း ဂေါတမသည် အသက်အားဖြင့်လည်း ငယ်ရွယ်သူ ဖြစ်၏၊ ရဟန်းအဖြစ်အားဖြင့်လည်း သီတင်းငယ်ဖြစ်၏" ဟု အကြံ ဖြစ်၏။

ထို့နောက် သဘိယပရိဗိုဇ်အား ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြန်၏ "ရဟန်းဂေါတမကို ငယ်၏ဟူ၍ မထီမဲ့မြင် မပြုအပ် မဖြေနိုင် ဟု မဆိုအပ်၊ ရဟန်းဂေါတမသည် ငယ်သော်လည်း တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီး၏၊ ငါသည် ရဟန်းဂေါတမသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဤအမေး ပြဿနာတို့ကို မေးရမူကား ကောင်းလေစွ" ဟု အကြံ ဖြစ်ပြန်၏။

ထို့နောက် သဘိယပရိဗိုဇ်သည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ဒေသစာရီ ဖဲသွားလေ၏၊ အစဉ်အတိုင်း ဒေသစာရီ လှည့်လည် သွားလေသော် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဥ့်နက်တို့ကို အစာကျွေး၍ မွေးရာဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်း မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြောဆို ပြီးဆုံးစေပြီးလျှင် တစ်ခုသော အရပ်၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားကို ဂါထာဖြင့် ရွတ်ဆိုလျှောက်၏-

၅၁၆။ (သဘိယသည် ဤသို့ လျှောက်၏) -

မြတ်စွာဘုရား တွေးတော ယုံမှားလျက် မဆုံးဖြတ်နိုင်သည် ဖြစ်သောကြောင့် အမေးပြဿနာကို မေးလျှောက်ရန် အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ အကျွန်ုပ် ရောက်လာပါ၏၊ မြတ်စွာဘုရား ထိုပြဿနာတို့ကို အဆုံးတိုင် ဖြေရှင်းတော်မူပါ၊ အကျွန်ုပ် မေးအပ်သော အသျှင်ဘုရားသည် ပြဿနာစဉ် အနက်စဉ် အတိုင်း အကျွန်ုပ်အား ဖြေတော်မူပါ။ (၁)

၅၁၇။ (မြတ်စွာဘုရားက ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

သဘိယ သင်သည် ပြဿနာတို့ကို မေးရန် အလွန် လိုလားတောင့်တသည်ဖြစ်၍ အဝေးမှ လာဘိ၏၊ သင် မေးအပ်သော် ငါသည် ထိုပြဿနာတို့ကို အဆုံးတိုင် ဖြေရှင်းတော်မူအံ့၊ သင် မေးအပ်သော ပြဿနာစဉ် အနက်စဉ်အတိုင်း သင့်အား ဖြေကြားပေအံ့။ (၂)

၅၁၈။ သဘိယ သင်၏ စိတ်၌ မေးလိုသော ပြဿနာကို ငါ့အား မေးလော့၊ ထိုထိုပြဿနာအတွက် ဖြစ်ပေါ်နေသော သင်၏ ယုံမှားခြင်း 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ကို အဆုံးတိုင် ဖြေရှင်းအောင် ငါဖြေရှင်းအံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၃)

ထိုအခါ သဘိယပရိဗိုဇ်အား ဤအကြံဖြစ်၏ "အချင်းတို့ အံ့ဩဖွယ်ရှိပေစွ၊ အချင်းတို့ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပေစွ၊ ငါသည် တစ်ပါးသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့၌ အခွင့်ပေးမှုမျှကိုသော်လည်း မရခဲ့သော ဤအမေး ပုစ္ဆာ ပြဿနာကို ရဟန်းဂေါတမ သည် ငါ့အား မေးခွင့်ပြုပေ၏" ဟု မိမိစိတ်တိုင်းကျ ဖြစ်သဖြင့် ရွှင်လန်းတက်ကြွကာ နှစ်သိမ့် ဝမ်းမြောက်သည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားအား အမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာကို မေးလျှောက်၏-

၅၁၉။ (သဘိယသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) - မြတ်စွာဘုရား အဘယ်သို့ ရောက်သူကို ဘိက္ခု ဟူ၍ ဆိုကြကုန် သနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် လွန်စွာ ငြိမ်းသောသူ ဟူ၍ ဆိုကြကုန်သနည်း၊ အဘယ်သို့သောသူကို ယဉ်ကျေးပြီးဟူ၍ ဆိုကြကုန်သနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် ဗုဒ္ဓဟူ၍ ဆိုသနည်း၊ မေးအပ်သော အသျှင်ဘုရားသည် အကျွန်ုပ်အား ဖြေကြားတော်မူပါ။ (၄)

၅၂၀။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ဖြေတော်မူ၏) -

သဘိယ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိပြုအပ်သော မဂ်ဖြင့် ကိလေသာငြိမ်းရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်၏၊ ယုံမှားခြင်းကို လွန်မြောက်၏၊ ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ကြီးပွါးခြင်းကို လည်းကောင်း ပယ်စွန့်၍ မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီး ဖြစ်၏၊ တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်မှု ကုန်ခန်းပြီး ဖြစ်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘိက္ခုမည်၏။ (၅)

၅၂၁။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံသော အာရုံတို့၌ (ဆဠင်္ဂုပေက္ခာဖြင့်) လျစ် လျူရှုတတ်၏၊ သတိရှိ၏၊ ထိုသူသည် လောကအားလုံး၌ တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုမျှ မညှဉ်းဆဲ ဩဃလေးပါးမှ ကူးမြောက်ပြီး ဖြစ်၏၊ မကောင်းမှု ငြိမ်းအေးပြီး ဖြစ်၏၊ မိစ္ဆာဝိတက်တို့ဖြင့် မနောက်ကျု၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်အား (ရာဂစသော) ထူပြောမှု 'ဥဿဒ' တို့ မရှိကုန်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် လွန်စွာ ငြိမ်းအေးသောသူ မည်၏။ (၆)

၅၂၂။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ လည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ လည်းကောင်း လောက အားလုံးဝယ် စက္ခု စသော ဣန္ဒြေတို့သည် ပွါးများပြီး ဖြစ်ကုန်၏၊ ဤလောကကို လည်းကောင်း၊ တမလွန် လောကကို လည်းကောင်း ထိုးထွင်း သိ၍ သေရမည့် အချိန်ကာလကို ငံ့လင့်နေ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ပွါးများပြီးဖြစ်၍ ယဉ်ကျေးသူ မည်၏။ (၇)

၅၂၃။ ကပ်ကမ္ဘာ အားလုံးတို့ကို လည်းကောင်း၊ နှစ်ပါးစုံသော စုတိပဋိသန္ဓေဟူသော ကျင်လည်မှု သံသရာကို လည်းကောင်း သိမြင်တော်မူပြီး၍ ရာဂမြူကင်းလျက် အညစ်အကြေးမရှိသော အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော ဇာတိကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်တော်မူသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဗုဒ္ဓဟူ၍ ဆိုကြကုန်၏။ (၈)

ထို့နောက် သဘိယပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောအပ်သည်ကို စိတ်တိုင်းကျလျက် ရွှင်လန်း တက်ကြွကာ နှစ်သိမ့် ဝမ်းမြောက်သည် ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားအား ပြဿနာကို နောက်ထပ်တစ်ဖန် မေးလျှောက်ပြန်၏။

၅၂၄။ (သဘိယသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

မြတ်စွာဘုရား အဘယ်သို့ ရောက်သူကို မကောင်းမှုမှ အပပြုပြီးသူ 'ဗြာဟ္မဏ' ဟူ၍ ဆိုကြကုန် သနည်း၊ အဘယ် အကြောင်းဖြင့် ငြိမ်းအေးပြီးသူ 'သမဏ' ဟူ၍ ဆိုကြကုန်သနည်း၊ အဘယ်သို့သော သူကို မကောင်းမှုကို ဆေးကြောပြီးသူ 'နှာတက' ဟူ၍ ဆိုကြကုန်သနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် မကောင်းမှုကို မပြုတတ်သူ 'နာဂ' ဟူ၍ ဆိုပါသနည်း၊ အကျွန်ုပ်၏ အမေးအပ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဖြေကြားတော်မူပါ။ (၉)

၅၂၅။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ဖြေကြားတော်မူ၏) -

သဘိယ (အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်) မကောင်းမှု အားလုံးတို့ကို အပပြု၍ တည်သော သဘောရှိ၏၊ အညစ်အကြေး ကင်း၏၊ အရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိဖြင့် ကောင်းစွာ တည်၏၊ သံသရာကို လွန်၍ ပြုဖွယ်ကိစ္စ ပြီးဆုံးပြီး ဖြစ်၏၊ တဏှာဒိဋ္ဌိကို မမှီမူ၍ တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို မကောင်းမှုမှ အပပြုပြီးသူ 'ဗြာဟ္မဏ' ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၁၀)

၅၂၆။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုအရိယမဂ်ဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေလျက် တည်၏၊ ကောင်းမှု မကောင်းမှုကို ပယ်၍ ရာဂမြူ ကင်း၏၊ ဤလောကကို လည်းကောင်း၊ တမလွန်လောကကို လည်းကောင်း သိ၍ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း သေခြင်းကို လွန်မြောက်၏၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း မရှိမူ၍ သဘော အတိုင်း တည်သောကြောင့် တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် ကို ငြိမ်းအေးပြီးသူ 'သမဏ' ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၁၁)

၅၂၇။ (အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်) အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ လည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ လည်းကောင်း လောက အားလုံးဝယ် အလုံးစုံသော မကောင်းမှုတို့ကို ဆေးလျှော် ပြီးလျှင် (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) ကြံစည် အပ်ကုန်သော လူ့ပြည် နတ်ပြည်တို့၌ (လူဟူ၍ လည်းကောင်း၊ နတ်ဟူ၍ လည်းကောင်း) ကြံစည်ခြင်းသို့ မရောက်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆေးလျှော်ပြီးသူ 'နှာတက' ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၁၂)

၅၂၈။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် လောက၌ တစ်စုံတစ်ခုသော မကောင်းမှုကို မပြု၊ စပ်ယှဉ်မှု အားလုံး တို့ကို လည်းကောင်း၊ အနှောင်အဖွဲ့တို့ကို လည်းကောင်း ဖြေဖျောက်ပယ်စွန့်ပြီးလျှင် အလုံးစုံသော ခန္ဓာစသည်တို့၌ နှစ်ပါးသော ဝိမုတ္တိတို့ဖြင့် လွတ်မြောက်သည်ဖြစ်၍ မကပ်ငြိ ဖောက်ပြန်ခြင်း မရှိမူ၍

သဘောအတိုင်း တည်သောကြောင့် တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို မကောင်းမှုကို မပြုသော 'နာဂ' ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၁၃)

ထို့နောက် သဘိယ ပရိဗိုဇ်သည်။ပ။ မြတ်စွာဘုရားအား ပြဿနာကို နောက်ထပ် တစ်ဖန် မေးလျှောက်ပြန်၏-

၅၂၉။ (သဘိယသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

မြတ်စွာဘုရား အဘယ်သူကို ခေတ္တမည်သော အာယတနကို အောင်သူဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားတို့ ဟောကုန်သနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် ဖြတ်တောက် ဖျက်ဆီးတတ်သူ (လူလိမ္မာ)ဟူ၍ ဟောကုန်သနည်း၊ အဘယ်သို့သော သူကို ပညာရှိ ဟူ၍ ဆိုကြကုန်သနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် မုနိမည်၏ ဟူ၍ ဆိုအပ်သနည်း၊ အကျွန်ုပ် မေးလျှောက်အပ်သော အသျှင် ဘုရားသည် ဖြေကြားတော်မူပါ။ (၁၄)

၅၃၀။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ဖြေတော်မူ၏) -

သဘိယ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် နတ်၌ ဖြစ်သော အာယတနကို လည်းကောင်း၊ လူ၌ ဖြစ်သော အာယတနကို လည်းကောင်း ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်သော အာယတနကို လည်းကောင်း အာယတန အားလုံးတို့ကို သိမြင်တော်မူပြီး၍ အာယတန အားလုံးတို့၏ မူလ အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်၏၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း မရှိမူ၍ သဘောအတိုင်း တည်သောကြောင့် တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ခေတ္တမည်သော အာယတနကို အောင်ပြီးသူဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၁၅)

၅၃၁။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် နတ်၌ ဖြစ်သော ကျီကြ (ကံ)ကို လည်းကောင်း လူ၌ ဖြစ်သော ကျီကြ(ကံ)ကို လည်း ကောင်း ဗြဟ္မာ၌ ဖြစ်သော ကျီကြ (ကံ) ကို လည်းကောင်း ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ကျီကြ အားလုံးတို့ကို သိမြင်ပြီး၍ ကျီကြကံ အားလုံးတို့၏ မူလ အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်၏၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း မရှိမူ၍ သဘော အတိုင်းတည်သောကြောင့် တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ကျီကြ (ကံ) ကို ဖြတ်တောက် ဖျက်ဆီးတတ်သူ လူလိမ္မာဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၁၆)

၅၃၂။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ လည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ လည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်သော ဖြူစင်ကုန် သော အာယတနနှစ်ပါးတို့ကို သိမြင်၍ စင်ကြယ်သော ပညာရှိ၏၊ မည်းနက်သော အကုသိုလ်ကံ ဖြူစင်သော ကုသိုလ်ကံ တရားကို လွန်မြောက်၏၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း မရှိမူ၍ သဘော အတိုင်းတည်သောကြောင့် တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာရှိ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၁၇)

၅၃၃။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ လည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ လည်းကောင်း၊ လောကအားလုံး၌ သူယုတ်မာတို့၏ တရားကိုလည်းကောင်း၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားကို လည်းကောင်း သိမြင်၍ (ရာဂစသော) ကပ်ငြိမှု နှင့် (တဏှာဒိဋ္ဌိဟူသော) ကွန်ရက်ကို လွန်၍တည်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို နတ်လူတို့ ပူဇော်အပ်သည် ဖြစ်၍ မုနိဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၁၈)

ထို့နောက် သဘိယ ပရိဗိုဇ်သည်။ပ။ မြတ်စွာဘုရားအား ပြဿနာကို နောက်ထပ် တစ်ဖန် မေးလျှောက်ပြန်၏-

၅၃၄။ (သဘိယသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

မြတ်စွာဘုရား အဘယ်သို့ ရောက်သူကို သိခြင်းသို့ ရောက်သူ 'ဝေဒဂူ' ဟူ၍ ဆိုကုန်သနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် လျော်စွာ သိသူ 'အနုဗုဒ္ဓ' ဟူ၍ ဆိုကြကုန်သနည်း၊ အဘယ်သို့သော သူကို ဝီရိယ ရှိသူဟူ၍ ဆိုကြကုန်သနည်း၊ အဘယ်သို့လျှင် အာဇာနည် မည်သနည်း၊ အကျွန်ုပ် မေးလျှောက်အပ်သော အသျှင်ဘုရားသည် ဖြေကြားတော်မူပါ။ (၁၉)

၅၃၅။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ဖြေတော်မူ၏) -

သဘိယ ဤလောက၌ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ ဝေဒကျမ်းအားလုံးတို့ကို သိမြင်၍ ဝေဒကျမ်း အားလုံးကို လွန်မြောက်လျက် ဝေဒနာအားလုံးတို့၌ တပ်စွန်းမှု ကင်း၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဝေဒဂူမည်၏ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၂၀)

၅၃၆။ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ လည်းကောင်း ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ လည်းကောင်း (တဏှာဒိဋ္ဌိမာန) ပပဉ္စတရားသုံးပါး နာမ်ရုပ်တရားနှင့် (နာမ်ရုပ်)ဟူသော အနာရောဂါ၏ အမြစ် အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာကို လျော်စွာ သိမြင်၍ ရောဂါ အားလုံးတို့၏ မူလဖြစ်သော အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်၏၊ ဖောက်ပြန်မှု မရှိမူ၍ သဘောအတိုင်း တည်သော ကြောင့် တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို အနုဗုဒ္ဓဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၂၁)

၅၃၇။ ဤလောက၌ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မကောင်းမှု အားလုံးတို့မှ ကြဉ်ရှောင်၏၊ ငရဲ၌ ဖြစ်သော ဝဋ်ဆင်းရဲကို လွန်မြောက်၍ တည်၏၊ ဝီရိယဟူသော နေရာအိမ်ရှိ၏၊ အကျင့်ပဓာန ရှိသည်ဖြစ်၍ တည်ကြည်မှုရှိသော ဖောက်ပြန်မှု မရှိမူ၍ သဘောအတိုင်း တည်သောကြောင့် တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဝီရိယ ရှိသူ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၂၂)

၅၃၈။ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်အား အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ လည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ လည်းကောင်း အနှောင်အဖွဲ့ တို့သည် ဖြတ်တောက်ပြီး ဖြစ်ကုန်၏၊ ကပ်ငြိမှု အမြစ်မူလကိုလည်း နုတ်ပြီးဖြစ်၏၊ ကပ်ငြိမှုအားလုံး၏ မူလ အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်၏၊ ဖောက်ပြန်မှု မရှိမူ၍ သဘောအတိုင်း တည်သောကြောင့် တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို အာဇာနည်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၂၃)

ထို့နောက် သဘိယပရိဗိုဇ်သည်။ပ။ မြတ်စွာဘုရားအား ပြဿနာကို နောက်ထပ် တစ်ဖန် မေးလျှောက်ပြန်၏-

၅၃၉။ (သဘိယသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

မြတ်စွာဘုရား အဘယ်သို့ ရောက်သူကို အကြားအမြင်များသူ 'သောတ္တိယ' ဟူ၍ ဆိုကြကုန် သနည်း၊ အဘယ် အကြောင်းဖြင့် အရိယာဟူ၍ ဆိုကြကုန်သနည်း၊ အဘယ်သို့ သောသူကို စရဏ ရှိသူ ဟူ၍ ဆိုကြကုန်သနည်း၊ အဘယ်သို့ လျှင် ပရိဗိုဇ်မည်ပါသနည်း၊ အကျွန်ုပ် မေးလျှောက်သော အသျှင်ဘုရားသည် ဖြေကြားတော်မူပါ။ (၂၄)

၅၄၀။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ဖြေတော်မူ၏) -

သဘိယ လောက၌ တရားအားလုံးကို ကြားနာရသည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိလျက် အပြစ်ရှိ မရှိတရား ဟူသမျှကို နှိမ်နင်းသူ ယုံမှားခြင်း မရှိသူ အနှောင် အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်သူ ခန္ဓာစသော တရားအားလုံးတို့၌ ရာဂစသည် နှိပ်စက်ခြင်း မရှိသူကို အကြားအမြင်များသူ 'သောတ္တိယ' ဟူ၍ ဆိုကြကုန်၏။ (၂၅)

၅၄၁။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အာသဝလေးပါးတို့ကို လည်းကောင်း၊ တဏှာဒိဋ္ဌိဟူသော အာလယ နှစ်ပါး တို့ကို လည်းကောင်း ဖြတ်၍ လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်သဖြင့် သိကြားလိမ္မာ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသို့ မကပ်ရောက်၊ သုံးပါးအပြားရှိသော သညာကို လည်းကောင်း၊ ကာမဂုဏ်တည်း ဟူသော ညွန်ကို လည်းကောင်း ပယ်ဖျောက်၍ (တဏှာဒိဋ္ဌိ)ဟူသော ကြံစည်မှု 'ကပ္ပ' သို့လည်း မရောက်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို အရိယာဟူ၍ ဆိုကြကုန်၏။ (၂၆)

၅၄၂။ ဤသာသနာတော်၌ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် စရဏတရားတို့ကြောင့် ရောက်သင့် ရောက်ထိုက် သော အရဟတ္တ ဖိုလ်သို့ ရောက်၏၊ စရဏတရားတို့၌လည်း လိမ္မာ၏၊ အခါခပ်သိမ်း နိဗ္ဗာန်တရား ကိုလည်း သိ၏၊ အလုံးစုံသော ခန္ဓာစသော တရားတို့၌ မကပ်ငြိ၊ နှစ်ပါးသော ဝိမုတ္တိတို့ဖြင့် လွတ်မြောက် ပြီးသော စိတ်ရှိ၏၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား စိတ်ထိခိုက်မှု 'ပဋိဃ' တို့သည် မရှိကုန်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် စရဏရှိသူမည်၏။ (၂၇)

၅၄၃။ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆင်းရဲကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ကံကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ပယ်ထုတ်လွင့်မှုတ်၍ လှည့်ပတ်မှု 'မာယာ' ကိုလည်းကောင်း၊ မာနကို လည်းကောင်း၊ လောဘ ဒေါသကို လည်းကောင်း ပိုင်းခြားသိလျက် ကျင့်သုံးပြီးလျှင် နာမ်ရုပ်တို့၏ အဆုံးကို ပြုခဲ့ပြီ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ပရိဗ္ဗာဇ က ဟူ၍ ဆိုကြကုန်၏။ (၂၈)

ထို့နောက် သဘိယပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောအပ်သော တရားတော်ကို မိမိ စိတ်တိုင်းကျ ဖြစ်သဖြင့် ရွှင်လန်း တက်ကြွကာ နှစ်သိမ့် ဝမ်းမြောက်သည်ဖြစ်၍ နေရာမှထကာ လက်ဝဲတစ်ဖက် ပုခုံးထက်၌ ကိုယ်ဝတ်ကို စမွယ်တင်လျက် မြတ်စွာဘုရားရှိရာသို့ လက်အုပ်ချီ ရှိခိုး၍ မြတ်စွာဘုရား မျက်မှောက်၌ လျှောက်ပတ်သော ဂါထာတို့ဖြင့် ချီးမွမ်း၏-

၅၄၄။ မြေကြီးကဲ့သို့ ပြန့်ပြောကြီးကျယ်သော ပညာရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရား သည် သာသနာ့ပြင်ပ သမဏတို့၏ အယူဝါဒကို မှီကုန်သော ဣတ္ထိပုရိသဟူသော ဝေါဟာရနှင့် အမှားကြံစည်မှု တစ်ဆင့်ကြားမှုစသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်မှုသညာ ဤနှစ်ပါးကို လည်း မှီကုန်သော သက်ဆင်းရာ ရေဆိပ်သဖွယ် ဖြစ်ကုန်သော (သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ) မိစ္ဆာအယူ ခြောက်ဆယ့်သုံးပါးတို့ကို ပယ်ဖျောက်တော်မူ၍ ဩဃတည်းဟူသော အမိုက်တိုက်ကို လွန်မြောက် တော်မူ ပါပေ၏။ (၂၉)

၅၄၅။ မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားသည် ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သူ နိဗ္ဗာန်ဟူသော တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်သူ ဖြစ်တော်မူပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သူ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိသူ ဖြစ်တော်မူပါပေ၏၊ ပညာအရောင်ရှိသူ သိစွမ်းနိုင်သော ပညာရှိသူ အဆုံးမရှိသူ ပညာရှိသူ ဖြစ်တော်မူပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရားကို အာသဝေါ ကုန်ခန်းပြီးသူဟု အကျွန်ုပ် ထင်မှတ်ပါ၏၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုတတ်သော မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို (ယုံမှားခြင်းမှ) ကူးမြောက်စေပါ၏။ (၃၀)

၅၄၆။ မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားသည် အကျွန်ုပ်၏ ယုံမှားခြင်းကို သိတော်မူပါပေ၏၊ အကျွန်ုပ်ကို ယုံမှားခြင်းမှ ကူးမြောက်စေပါ၏၊ ထို့ကြောင့် အသျှင်ဘုရားအား ရှိခိုးပါ၏၊ ရောက်ထိုက် သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်တော်မူပြီး ထသော ယုံမှားခြင်းတည်း ဟူသော ငြောင့်တံသင်း မရှိထသော နေမင်း၏ အဆွေဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရား သည် လွန်စွာ ငြိမ်းအေးသောသူ ဖြစ်တော်မူပါပေ၏။ (၃၁)

၅၄၇။ ရှေးအခါက ဖြစ်ပေါ်နေသော အကျွန်ုပ်၏ ယုံမှားခြင်းကို စက္ခုငါးပါး ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ပြောကြားတော်မူပါ၏၊ မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားသည် သစ္စာလေးပါးတရားကို သိတော်မူသော သမ္ဗုဒ္ဓအစစ် ဖြစ်တော် မူပါ၏၊ အသျှင်ဘုရားအား အပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' တရားတို့ မရှိတော့ပါကုန်။ (၃၂)

၅၄၈။ အသျှင်ဘုရားသည် ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု 'ဥပါယာသ' အားလုံးတို့ကို ဖျက်ဆီးအပ်ပါကုန်ပြီ၊ ကျူပင်ကို နုတ်သကဲ့ သို့ နုတ်အပ်ပါကုန်ပြီ၊ (မြတ်စွာဘုရားသည်) ငြိမ်းအေးသည်ဖြစ်၍ ကိလေသာတို့ကို ဆုံးမပြီးသူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသူ သမာဓိရှိသူ မှန်ကန်သော ဝီရိယရှိသူ ဖြစ်တော်မူပါပေ၏။ (၃၃)

၅၄၉။ ရဟန္တာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ဆင်ပြောင်ကြီးနှင့် တူသော ကြီးမြတ်သော လုံ့လ ရှိတော်မူသော တရား ဒေသနာကို ဟောကြားတော်မူတတ်သော အသျှင်ဘုရားအား နာရဒတောင်၌ နေကြကုန်သော နှစ်မျိုးကုန်သော အာကာ သဋ္ဌဘုမ္မဋ္ဌနတ်အားလုံးတို့သည် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ အနုမောဒနာ ပြုကြကုန်၏။ (၃၄)

၅၅၀။ ယောက်ျားအာဇာနည် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားအား ရှိခိုးပါ၏၊ ယောက်ျားမြတ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားအား ရှိခိုးပါ၏၊ နတ်နှင့်တကွသော လောက၌ အသျှင်ဘုရားအား တုပြိုင်နိုင် မည့် ပုဂ္ဂိုလ်မရှိပါ။ (၃၅)

၅၅၁။ မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားသည် သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူပါ၏၊ အသျှင်ဘုရားသည် ဆရာဖြစ်တော် မူပါ၏၊ အသျှင်ဘုရားသည် မာရ်ငါးပါးကို နှိမ်နင်းတော် မူပါ၏၊ အသျှင်ဘုရားသည် အနုသယတို့ကို ဖြတ်တောက်လျက် သံသရာမှ ကူးမြောက်ပြီး ဖြစ်၍ ဤသတ္တဝါ အပေါင်းကို သံသရာမှ ကယ်တင်တော်မူပါပေ၏။ (၃၆)

၅၅၂။ အသျှင်ဘုရားသည် ဥပဓိလေးပါးတို့ကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်ပါကုန်ပြီ၊ အသျှင်ဘုရားသည် အာသဝတို့ကို ခွဲဖျက် အပ်ပါကုန်ပြီ၊ အသျှင်ဘုရားသည် ခြင်္သေ့သဖွယ် ဖြစ်တော်မူပါ၏၊ တစ်စုံတစ်ရာ စွဲလမ်းမှု မရှိသူ ကြောက်ခြင်း ထိတ်လန့်ခြင်းတို့ကို ပယ်ပြီးသူ ဖြစ်တော်မူပါပေ၏။ (၃၇)

၅၅၃။ အဆင်းလှသော ကြာသည် ရေ၌ မလိမ်းကျံ သကဲ့သို့ ဤအတူ အသျှင်ဘုရားသည် ကုသိုလ်ကံ၌ လည်း ကောင်း၊ အကုသိုလ်ကံ၌ လည်းကောင်း နှစ်ပါးစုံ၌ မလိမ်းကျံ မကပ်ငြိပါ၊ လုံ့လ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ခြေတော် ကို ဆန့်တန်းတော်မူပါ၊ သဘိယသည် ဆရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား ရှိခိုးပါ၏။ (၃၈)

ထို့နောက် သဘိယပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးတိုက်၍ မြတ်စွာဘုရားအား အသျှင်ဘုရား တရားတော်သည် အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ။ပ။ ထိုအကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ တရားတော်ကို လည်းကောင်း၊ သံဃာတော်ကိုလည်းကောင်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ် သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံ၌ ရှင်အဖြစ်ကို ရလိုပါ၏၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလိုပါ၏" ဟု လျှောက်၏။

သဘိယ သာသနာတော်၌ တစ်ပါးသော အယူရှိသည့် တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသော သူသည် ဤ သာသနာတော်၌ ရှင်အဖြစ်ကို ရလိုမူ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလိုမူ လေးလတို့ပတ်လုံး အစမ်းကျင့်သုံးရ၏၊ လေးလလွန်သောအခါ ရဟန်းတို့သည် ကျေနပ် သော စိတ်ရှိကြလျှင် ရှင်ပြုပေးကုန်လတ္တံ့၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ မြှင့်တင်ပေးကုန် လတ္တံ့၊သို့သော် ဤအရာ၌ ငါသည်ကား ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ခြားနားသည့် အဖြစ်ကို သိတော်မူ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား သာသနာတော်၌ တစ်ပါးသော အယူရှိသည့် တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသော သူတို့သည် ဤသာသနာတော်၌ ရှင်အဖြစ်ကို ရလိုကုန်မူ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလိုကုန်မူ လေးလတို့ပတ်လုံး အစမ်း ကျင့်သုံးကြရကုန်ငြားအံ့၊ လေးလ လွန်သောအခါ ရဟန်းတို့ ကျေနပ်သော စိတ်ရှိကြလျှင် ရှင်ပြုပေးကုန်ငြားအံ့၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ မြှင့်တင်ပေးကုန်ငြားအံ့၊ အကျွန်ုပ်သည် လေးနှစ်တို့ပတ်လုံး အစမ်း ကျင့်သုံးပါမည်၊ လေးနှစ်လွန်သောအခါ ရဟန်းတို့သည် ကျေနပ်သော စိတ်ရှိကြလျှင် ရှင်ပြုပေးတော် မူကြပါစေ၊ ရဟန်း အဖြစ်သို့ မြှင့်တင်ပေးတော် မူကြပါစေဟု (လျှောက်၏)၊ သဘိယပရိဗိုဇ် သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံ၌ ရှင်အဖြစ်ကို ရလေ၏၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလေ၏၊ အသျှင်သဘိယသည် ရဟန္တာတို့တွင် တစ်ပါး အပါအဝင် ဖြစ်၏။

ခြောက်ခုမြောက် သဘိယသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာဝဂ် ===

၇ - သေလသုတ်

အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်-အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အင်္ဂုတ္တရာပတိုင်းတို့၌ တစ်ထောင့် နှစ်ရာ့ ငါးကျိပ်သော များစွာသော ရဟန်းအပေါင်းတို့နှင့်အတူ ဒေသစာရီကို လှည့်လည်သည်ရှိသော် အင်္ဂုတ္တရာပတိုင်း အာပဏနိဂုံးသို့ ဆိုက်ရောက်တော်မူ၏၊ ကေဏိယရသေ့သည် "အချင်းတို့ သာကီဝင်မင်းသား ဖြစ်သော သာကီဝင်မင်းမျိုး မှ ရဟန်းပြုသည့် ရဟန်းဂေါတမသည် တစ်ထောင့်နှစ်ရာ့ ငါးကျိပ်သော များစွာသော ရဟန်းအပေါင်းတို့နှင့်အတူ ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူရာ အင်္ဂုတ္တရာပတိုင်း အာပဏနိဂုံးသို့ ဆိုက်ရောက်လာသတတ်၊ ထိုအသျှင်ဂေါတမအား ဤသို့ ကောင်းသော ကျော်စောသံသည် ပျံ့နှံ့၍ တက်၏- 'ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'အရဟံ' မည်တော်မူ၏၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူ၏၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န' မည်တော်မူ၏၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်း ကြောင့်လည်း 'သုဂတ' မည်တော်မူ၏၊ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'လောကဝိဒူ' မည်တော်မူ၏၊ ဆုံးမထိုက်သော သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ' မည်တော်မူ၏၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ' မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း 'ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဘဂဝါ' မည်တော်မူ၏' ဟု ပျံ့နှံ့၍ တက်၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား သည် နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောက ကို ကိုယ်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ဟောကြားတော်မူ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အစ၏ ကောင်းခြင်း အလယ်၏ကောင်းခြင်း အဆုံး၏ကောင်းခြင်း ရှိသော အနက်နှင့် ပြည့်စုံသော သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောတော်မူ၏၊ အလုံးစုံ ပြည့်စုံသော စင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ပြတော်မူ၏၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဖူးမြော်ရခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း" ဟု ကြားသိလေ၏။

ထို့နောက် ကေဏိယရသေ့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြောဆို ပြီးဆုံး စေပြီးလျှင် တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်၏၊ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးသော ကေဏိယရသေ့ အား မြတ်စွာဘုရားသည် တရားစကားဖြင့် အကျိုးစီးပွါးကို သိမြင်စေလျက် တရားကို ဆောက်တည်စေကာ တရား ကျင့်သုံးရန် ထက်သန်စေ ရွှင်လန်း စေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ကေဏိယရသေ့သည် မြတ်စွာဘုရားက တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွါးကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်စေ ရွှင်လန်း စေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားကို "အသျှင်ဂေါတမသည် ကောင်းမှုအလို့ငှါ ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ အကျွန်ုပ်၏ ဆွမ်းကို လက်ခံတော်မူပါ" ဟု (လျှောက်၏)၊ ဤသို့ လျှောက်ထားသော် "ကေဏိယ ရဟန်း သံဃာကား များလှ၏၊ တစ်ထောင့်နှစ်ရာ ငါးကျိပ် အရေအတွက် ရှိ၏၊ သင်သည်ကား ပုဏ္ဏားတို့ အပေါ်၌ အလွန်ကြည်ညိုသူတည်း" ဟု မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တော်မူ၏။

နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း ကေဏိယရသေ့သည် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဂေါတမ တစ်ထောင့် နှစ်ရာ ငါးကျိပ် အရေအတွက်ရှိသော ရဟန်းသံဃာတို့သည် အကယ်၍ များသည်ဖြစ်စေကာမူ အကျွန်ုပ်

သည်လည်း ပုဏ္ဏားတို့ အပေါ်၌ အလွန်ကြည်ညိုသူ ဖြစ်စေကာမူ အသျှင်ဂေါတမသည် နက်ဖြန် ကောင်းမှုအလို့ငှါ ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ အကျွန်ုပ်၏ ဆွမ်းကို လက်ခံတော်မူပါ" ဟု လျှောက်၏၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ကေဏိယရသေ့ကို "ကေဏိယ ရဟန်းသံဃာကား များလှ၏၊ တစ်ထောင့်နှစ်ရာငါးကျိပ် အရေအတွက်ရှိ၏၊ သင်သည်လည်း ပုဏ္ဏားတို့ အပေါ်၌ အလွန် ကြည်ညိုသူ တည်း" ဟု မိန့်တော်မူ၏။

သုံးကြိမ်မြောက်လည်း ကေဏိယရသေ့သည် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဂေါတမ တစ်ထောင့် နှစ်ရာ ငါးကျိပ် အရေအတွက်ရှိသော ရဟန်းသံဃာတို့သည် အကယ်၍ များသည် ဖြစ်စေကာမူ အကျွန်ုပ်သည်လည်း ပုဏ္ဏားတို့အပေါ်၌ အလွန် ကြည်ညိုသူ ဖြစ်စေကာမူ အသျှင်ဂေါတမသည် နက်ဖြန် ကောင်းမှု အလို့ငှါ ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ အကျွန်ုပ်၏ ဆွမ်းကို လက်ခံတော်မူပါ" ဟု (လျှောက်၏)၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ်နေသဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ကေဏိယရသေ့ သည် မြတ်စွာဘုရား လက်ခံတော်မူသည်ကို သိ၍ နေရာမှထကာ မိမိသင်္ခမ်းကျောင်းသို့ ချဉ်းကပ်၍ မိတ်ဆွေခင်ပွန်းနှင့် ဆွေမျိုးသားချင်းတို့ကို ပြောဆို၏ "မိတ်ဆွေခင်ပွန်းနှင့် ဆွေမျိုးသားချင်းတို့ အကျွန်ုပ်၏ (စကားကို) နားထောင်ကုန်လော့၊ ငါသည် နက်ဖြန် ကောင်းမှု အလို့ငှါ ရဟန်းသံဃာ နှင့်အတူ ရဟန်းဂေါတမကို ဆွမ်းဖြင့် ပင့်ဖိတ်ခဲ့၏၊ ယင်းသို့ ဖိတ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ငါ့အတွက် ကိုယ်ဖြင့် ပြုရမည့် ဝေယျာဝစ္စကို ပြုလုပ်ညှိကြပါကုန်လော့" ဟု ပြောဆို၏။

"အသျှင် ကောင်းပါပြီ" ဟု ကေဏိယရသေ့၏ မိတ်ဆွေခင်ပွန်းနှင့် ဆွေမျိုးသားချင်းတို့သည် ကေဏိယရသေ့အား ဝန်ခံကြကုန်ပြီး၍ အချို့သူတို့သည် ခံလောက်တို့ကို တူးကြကုန်၏၊ အချို့သူ တို့သည် ထင်းတို့ကို ခွဲကြကုန်၏၊ အချို့သူတို့ သည် အိုးခွက်တို့ကို ဆေးကြောကြကုန်၏၊ အချို့သူ တို့သည် ရေအိုးစရည်းကြီးကို တည်ထားကြကုန်၏၊ အချို့သူတို့သည် နေရာတို့ကို ခင်းကြကုန်၏၊ ကေဏိယ ရသေ့သည်ကား ကိုယ်တိုင်ပင် တန်ဆောင်းဝန်းကို စီရင်၏။

ထိုအခါ သေလပုဏ္ဏားသည် အာပဏနိဂုံး၌ နေ၏၊ ထိုသေလပုဏ္ဏားသည် ဝေဒကျမ်းလာ ဂါထာတို့ကို ရွတ်ဆိုတတ် ၏၊ ဝေဒကျမ်းတို့ကို ဆောင်၏၊ အဘိဓာန် 'နိဃဏ္ဍု' ကျမ်း အလင်္ကာ 'ကေဋ္ဘ' ကျမ်း သဒ္ဒါ 'အက္ခရပ္ပဘေဒ' ကျမ်း ငါးခုမြောက် ဣတိဟာသကျမ်း[၁]နှင့်တကွ ဗေဒင်သုံးပုံ တို့၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်၏၊ ပဒကျမ်း[၂]ကို တတ်၏၊ ဗျာကရုဏ်း ကျမ်း[၃]ကို တတ်၏၊ လောကာယတကျမ်း[၄] မဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်းတို့၌ အကြွင်းမဲ့ တတ်မြောက်၏၊ လုလင်ပျို သုံးရာတို့ ကို ဗေဒင်ကျမ်းတို့ကို သင်ကြားပို့ချပေး၏။

ထိုစဉ်အခါ၌ ကေဏိယရသေ့သည် သေလပုဏ္ဏားအပေါ်၌ အလွန်ကြည်ညို၏၊ ထိုအခါ၌ သေလပုဏ္ဏားသည် လုလင်ပျို သုံးရာခြံရံလျက် အညောင်းပြေ လမ်းလျှောက်ခြင်းဖြင့် စကြံသွားလာ လှည့်လည်စဉ် ကေဏိယရသေ့၏ သင်္ခမ်း ကျောင်းသို့ ချဉ်းကပ်လေ၏၊ သေလပုဏ္ဏားသည် ကေဏိယ ရသေ့၏ သင်္ခမ်းကျောင်း၌ အချို့သူတို့က ခံလောက်တို့ကို တူးကြသည်တို့ကို လည်းကောင်း။ပ။ အချို့သူတို့က နေရာခင်း ကြသည်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ကေဏိယရသေ့က ကိုယ်တိုင်ပင် တန်ဆောင်း ဝန်းကို စီရင်နေသည်ကို လည်းကောင်း မြင်လေလျှင် ကေဏိယရသေ့အား ဤစကားကို ဆို၏ "အသျှင်ကေဏိယရသေ့အား သတို့သမီးကို ဆောင်ယူခြင်း 'အာဝါဟ' မင်္ဂလာသော်လည်း ဖြစ်ပါသလော၊ သတို့သမီးကို ပေးခြင်း 'ဝိဝါဟ' မင်္ဂလာသော်လည်း ဖြစ်ပါသလော၊ ယဇ်ကြီး ပူဇော်ခြင်း ကိုသော်လည်း စီရင်အပ် ပါသလော၊ များသော စစ်သည် ရှိသော မဂဓတိုင်းရှင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကို သော်လည်း ဗိုလ်ပါအပေါင်းနှင့်တကွ နက်ဖြန် ထမင်းစားရန် အလို့ငှါ ဖိတ်ကြားထားပါသလော" ဟု ဆို၏။

အသျှင်သေလ အကျွန်ုပ်အား သတို့သမီးကို ဆောင်ယူခြင်း 'အာဝါဟ' မင်္ဂလာသော်လည်း မဖြစ်ပါ၊ သတို့သမီးကို ပေးခြင်း 'ဝိဝါဟ' မင်္ဂလာသော်လည်း မဖြစ်ပါ၊ များသော စစ်သည်ရှိသော မဂဓတိုင်းရှင်

ဗိမ္ဗိသာရမင်းကိုသော်လည်း ဗိုလ်ပါ အပေါင်းနှင့်တကွ နက်ဖြန် ထမင်းစားရန် အလို့ငှါ ဖိတ်ကြား မထားပါ၊ စင်စစ်မှာမူ အကျွန်ုပ်သည် ယဇ်ကြီး ပူဇော်ခြင်းကို စီရင်နေပါသည်၊ သာကီဝင် မင်းမျိုးမှ ရဟန်းပြုသည့် ရဟန်းဂေါတမသည် အင်္ဂုတ္တရာပတိုင်းတို့၌ ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူရာ တစ်ထောင့်နှစ်ရာ့ ငါးကျိပ်သော များစွာသော ရဟန်းအပေါင်းနှင့်အတူ အာပဏနိဂုံးသို့ ဆိုက်ရောက် လာတော်မူ၏၊ ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏။ပ။ သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို သိစေတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့် လည်း 'ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဘဂဝါ' မည်တော်မူ၏ဟု ကျော်စော သတင်းသည် ပျံ့နှံ့၍ တက်၏၊ အကျွန်ုပ်သည် နက်ဖြန် ကောင်းမှုအလို့ငှါ ရဟန်း သံဃာနှင့်အတူ ထိုမြတ်စွာဘုရားကို ဆွမ်းဖြင့် ပင့်ဖိတ်ထားပါ၏ဟု ပြောဆို၏၊ အသျှင်ကေဏိယ "ဘုရား" ဟု သင်ဆိုသလော၊ အသျှင်သေလ "ဘုရား" ဟု အကျွန်ုပ် ဆိုပါ၏၊ အသျှင်ကေဏိယ "ဘုရား" ဟု သင်ဆိုသလော၊ အသျှင်သေလ "ဘုရား" ဟု အကျွန်ုပ် ဆိုပါ၏ ဟု ပြောဆို၏။

ထိုအခါ သေလပုဏ္ဏားအား ဤအကြံသည် ဖြစ်၏ "ဘုရားဟူသော ဤအသံမျှသည်လည်း လောက၌ ကြားရခဲလှ၏၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ် လက္ခဏာတို့သည် ငါတို့၏ ဝေဒကျမ်း တို့၌ လာကုန်၏၊ ယင်းလက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ယောကျ်ားမြတ်အား နှစ်မျိုးသော အဖြစ်တို့သာလျှင် ရှိကုန်၏၊ အခြားသော အဖြစ်တို့ကား မရှိကုန်၊ (ထိုယောကျ်ားမြတ်သည်) အကယ်၍ လူ့ဘောင်၌ နေခဲ့မူ တရားစောင့်သော တရားနှင့်အညီ မင်းပြုသော သမုဒ္ဒရာ လေးစင်း အပိုင်းအခြားရှိသည့် လေးကျွန်း လုံးကို အစိုးရသော ရန်အပေါင်းကို အောင်မြင်သော တိုင်းနိုင်ငံကို တည်ငြိမ်စေ သော ရတနာ ခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စကြဝတေးမင်း ဖြစ်နိုင်၏၊ ထို (စကြဝတေးမင်း)အား စကြာရတနာ ဆင်ရတနာ မြင်းရတနာ ပတ္တမြားရတနာ မိဖုရားရတနာ သူဌေးရတနာ ခုနစ်ခုမြောက် သားကြီးရတနာ ဟူကုန်သော ဤရတနာ ခုနစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ထိုစကြဝတေးမင်းအား ရဲရင့်ကုန်သော သူရဲကောင်း အင်္ဂါရုပ် ရှိကုန်သော တစ်ဖက်စစ်သည်တို့ကို နှိမ်နင်းနိုင်ကုန်သော အထောင်မကသော သားတော် တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုစကြဝတေးမင်းသည် သမုဒ္ဒရာ အဆုံးရှိသော ဤမြေကို တုတ်မဆောင်မူ၍ လက်နက်မဆောင်မူ၍ တရားသဖြင့် အောင်မြင်လျက် အုပ်စိုးနိုင်၏၊ အကယ်၍ လူ့ဘောင်မှ ထွက်၍ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် ရဟန်းပြုခဲ့မူ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော လောက၌ (ကိလေသာ) အပိတ်အဖုံးကို ဖွင့်လှစ်ပြီးသော ဘုရား ဖြစ်နိုင်၏" ဟု အကြံဖြစ်၏၊ အသျှင်ကေဏိယ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုအသျှင်ဂေါတမ သည် ယခု အဘယ်အရပ်၌ နေပါသနည်း။

ဤသို့ ဆိုလတ်သော် ကေဏိယရသေ့သည် လက်ျာလက်ကို မြှောက်ချီ၍ သေလပုဏ္ဏားအား "အသျှင်သေလ ဤစိမ်းညိုသော တောအရေးရှိသောအရပ်၌ နေ၏" ဟု ပြောဆို၏၊ ထိုအခါ သေလပုဏ္ဏားသည် လုလင်ပျို သုံးရာတို့နှင့် အတူ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၏၊ ထိုအခါ သေလပုဏ္ဏားသည် ထိုလုလင်တို့ကို "အမောင်တို့ တိုးတိုးတိတ်တိတ် လာကြကုန်လော့၊ ထပ်ကြပ်မကွာ ဖြည်းဖြည်း လိုက်လာကြကုန်လော့၊ ခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ တစ်ပါးတည်း နေတော်မူကြကုန် သော ထိုမြတ်စွာဘုရား တို့ကို ချဉ်းကပ်ရန် ခဲယဉ်းကုန်၏၊ အမောင်တို့ ငါသည် ရဟန်းဂေါတမနှင့်အတူ တိုင်ပင် ပြောဆိုသောအခါ သင်တို့သည် ငါ၏ စကားကို ကြားဖြတ်ဝင်၍ မပြောကြကုန်လင့်၊ သင်တို့သည် ငါ၏ စကားပြီးဆုံးသည့် တိုင်အောင် ဆိုင်းငံ့ကြကုန်လော့" ဟု ပြောဆို၏။

ထို့နောက် သေလပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆိုပြီးလျှင် ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြောဆို ပြီးဆုံးစေပြီး၍ တစ်ခုသော အရပ်၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်၌ သုံးဆယ့်နှစ်ပါး သော ယောကျ်ားမြတ် လက္ခဏာတို့ကို ကြည့်ရှုရှာဖွေ၏၊ သေလပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်၌ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ် လက္ခဏာတို့ကို များသောအား ဖြင့် မြင်၏၊

နှစ်ပါးတို့ကိုကား မမြင်၊ အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ပုရိသနိမိတ်၌ လည်းကောင်း၊ ရှည်ပြန့်သော လျှာတော်၌ လည်းကောင်း (ဤမမြင်ရသော) ယောက်ျားမြတ် လက္ခဏာနှစ်ပါးတို့၌ ယုံမှား၏၊ တွေးတော ယုံမှား၏၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ မယုံကြည်နိုင်။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ဤအကြံဖြစ်၏ "ဤသေလပုဏ္ဏားသည် ငါ၏ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောက်ျားမြတ် လက္ခဏာတို့ကို များသောအားဖြင့် မြင်၏၊ နှစ်ပါးတို့ကိုကား မမြင်၊ အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ပုရိသနိမိတ်၌ လည်းကောင်း၊ ရှည်ပြန့်သော လျှာတော်၌ လည်းကောင်း (ဤမမြင်ရသော) ယောက်ျားမြတ် လက္ခဏာနှစ်ပါးတို့၌ ယုံမှား၏၊ တွေးတော ယုံမှား၏၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ မယုံကြည်နိုင်၊ ငါသည် တန်ခိုး ဖန်ဆင်းပြရမူ ကောင်းလေစွ" ဟု အကြံဖြစ်၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ပုရိသနိမိတ်ကို သေလပုဏ္ဏား မြင်နိုင်ရန် တန်ခိုး ဖန်ဆင်းတော်မူ၏၊ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် လျှာတော်ကို ထုတ်၍ နားတွင်း နှစ်ဖက်တို့ကိုလည်း အပြန်အလှန် သုံးသပ်တော်မူ၏၊ နှာခေါင်းပေါက်နှစ်ခုတို့ကိုလည်း အပြန်အလှန် သုံးသပ်တော်မူ၏၊ အလုံးစုံသော နဖူးပြင်ကိုလည်း လျှာဖြင့် ဖုံးအုပ်တော်မူ၏။

ထိုအခါ သေလပုဏ္ဏားအား ဤအကြံဖြစ်၏ "ရဟန်းဂေါတမသည် တင်းတင်းပြည့်ညီသော သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောက်ျားမြတ် လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ တင်းတင်း မပြည့်ညီသော လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသည် မဟုတ်ပေ၊ ငါသည် ရဟန်းဂေါတမကို 'ဘုရားဟူ၍ လည်းကောင်း ဘုရားမဟုတ်' ဟူ၍ လည်းကောင်း မသိ၊ စင်စစ်မှာမူ (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာ အဆက်ဆက် ပြောဆိုကြကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့၏ ပူဇော်အထူးကို ခံတော် မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဘုရားရှင်တို့သည် မိမိဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆို အပ်သည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကို ထင်ရှားပြုကုန်၏ ဟူသော စကားကို ငါ ကြားဖူးသည်သာတည်း၊ ငါသည် ရဟန်းဂေါတမကို မျက်မှောက်၌ လျောက်ပတ်သော ဂါထာတို့ဖြင့် ချီးမွမ်းရမူကား ကောင်းလေစွ" ဟု (အကြံဖြစ်၏)၊ ထို့နောက် သေလပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား မျက်မှောက်၌ လျောက်ပတ်သော ဂါထာတို့ဖြင့် ချီးမွမ်း၏-

၅၅၄။ ကြီးမြတ်သော ဝီရိယ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားသည် မဟာပုရိသ လက္ခဏာတို့နှင့် တင်းတင်းပြည့်ညီသော ကိုယ်ရှိတော်မူပါပေ၏၊ ကောင်းသော ကိုယ်တော်ရောင် ရှိတော်မူပါပေ၏၊ လုံးရပ် သဏ္ဌာန်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာ ဖြစ်တော်မူပါပေ၏၊ ကြည့်ရှုသူတို့ နှစ်သက်စဖွယ် တင့်တယ်သော အဆင်း ရှိတော်မူပါပေ၏၊ ရွှေအဆင်းနှင့် တူသော အဆင်း ရှိတော်မူပါပေ၏၊ ဖွေးဖွေးဖြူစင်သော စွယ်တော် ရှိတော်မူပါပေ၏။ (၁၀)

၅၅၅။ မှန်၏- လုံးရပ်သဏ္ဌာန်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာ ဖြစ်သော ယောက်ျားမြတ်၏ ကိုယ်၌ မဟာပုရိသ လက္ခဏာတို့သည် ထင်ရှားပြလျက် ဖြစ်ပေါ်နေကုန် သကဲ့သို့ အသျှင်ဘုရား၏ ကိုယ်တော်၌ လည်း မဟာပုရိသလက္ခဏာ အားလုံးတို့သည် ထင်ရှားပြလျက် ဖြစ်ပေါ်နေပါကုန်၏။ (၂)

၅၅၆။ မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားသည် ကြည်လင်သော မျက်လုံးတော် ရှိတော်မူသည် လပြည့်ဝန်း ကဲ့သို့ တင့်တယ်သော မျက်နှာရှိတော်မူသည် လုံးရပ် သဏ္ဌာန်ပြည့်စုံသဖြင့် ကျယ်ပြန့် တော်မူ၍ ဖြောင့်မတ်သော ကိုယ်ရှိတော်မူသည် ဗြဟ္မာမင်း၏ ကိုယ်ကဲ့သို့ တောက်ပသော အရောင် ရှိတော်မူသည် ဖြစ်၍ ရဟန်းအပေါင်း၏ အလယ်၌ နေမင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်တော်မူပါပေ၏။ (၃)

၅၅၇။ ရဟန်း (အသျှင်ရဟန်းသည်) ကြည့်ရှုသူတို့၏ မျက်စိ၌ ကောင်းသော အမြင် ရှိတော်မူ၏၊ ရွှေနှင့်တူသော ကိုယ်ရေအဆင်း ရှိတော်မူ၏၊ ဤသို့လျှင် မြတ်သော အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အသျှင်ဘုရားအား ရဟန်း၏ အဖြစ်ဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိပါအံ့နည်း။ (၄)

၅၅၈။ (အသျှင်ဘုရားသည်) သမုဒ္ဒရာလေးစင်း အပိုင်းအခြား ရှိသည့်မြေကို အစိုးရသော ရန်အပေါင်းကို အောင်မြင်သော ဇမ္ဗူဒိပ်နှင့်တကွ လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော ရထားစီး မင်းတကာတို့ ထက်မြတ်သော စကြဝတေးမင်း ဖြစ်ရန် ထိုက်တန်ပါပေ၏။ (၅)

၅၅၉။ မင်းမျိုးမင်းနွယ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ မြို့စားရွာစား မင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဘိသိက်ခံပြီးမင်းတို့သည် လည်းကောင်း အသျှင်၏ နောက်လိုက် အရံမင်း ဖြစ်ကြပါစေ၊ ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား (အသျှင်ဘုရားသည်) လူတို့ကို အစိုးရသော မင်းတကာတို့ ပူဇော်ထိုက်သော စကြဝတေးမင်း ပြုတော်မူပါဟု (လျှောက်၏)။ (၆)

၅၆၀။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

သေလ ငါသည် မင်းဖြစ်၏၊ အတုမရှိ တရားမင်း ဖြစ်၏၊ (ထိုငါသည်) တရားဖြင့် အာဏာစက်ကို လည်စေတော်မူ၏၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မလည်စေနိုင်သော ဓမ္မစက်ကို လည်စေတော်မူ၏။ (၇)

၅၆၁။ (သေလပုဏ္ဏားသည် ဤသို့ လျှောက်၏) -

ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားသည် ဘုရားဟူ၍ ဝန်ခံတော်မူပါ၏၊ အတုမရှိသော တရားမင်း ဖြစ်၏၊ တရားဖြင့် အာဏာစက်ကို လည်စေ၏ဟု မိန့်ဆိုတော်မူပါ၏။ (၈)

၅၆၂။ ဆရာ့ အလိုသို့ လိုက်၍ အသျှင်၏ စကားကို နာယူသော စစ်သူကြီးကား အဘယ်သူပါနည်း၊ အသျှင်သခင် လည်စေအပ်သော ဓမ္မစက်ကို အဘယ်သူသည် အတုလိုက်၍ လည်စေပါသနည်း။ (၉)

၅၆၃။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

သေလ ငါသည် ဓမ္မစက်ကို လည်စေအပ်ပြီ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အနုဇာတသား ဖြစ်သော သာရိပုတ္တရာသည် အတုမရှိ မြတ်သော ဓမ္မစက်ကို အတုလိုက်၍ လည် စေ၏။ (၁၀)

၅၆၄။ ပုဏ္ဏား ငါသည် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိထိုက်သော ဝိဇ္ဇာနှင့်ဝိမုတ္တိကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိသူ ပွါးများထိုက်သော မဂ္ဂသစ္စာတရားကို ပွါးများပြီးသူ ပယ်ထိုက်သော သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ပြီးသူ ဖြစ်သောကြောင့် သစ္စာလေးပါးကို သိပြီးသူ 'ဗုဒ္ဓ' ဖြစ်၏။ (၁၁)

၅၆၅။ ပုဏ္ဏား ငါ့အပေါ်၌ ယုံမှားမှု 'ကင်္ခါ' ကို ပယ်ဖျောက်လော့၊ အတိအကျ ဆုံးဖြတ်လော့၊ မြတ်စွာဘုရားတို့အား ဖူးမြော်ရခြင်းသည် အလွန်ပင် ရခဲလှ၏။ (၁၂)

၅၆၆။ ပုဏ္ဏား လောက၌ သမ္ဗုဒ္ဓဘုရားတို့၏ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်မှုသည် အလွန်ပင် ရခဲလှ၏၊ ငါသည် (ရာဂစသော) မြားငြောင့်တို့ကို ပယ်နုတ်ပြီးသူ ဖြစ်၍ မိမိထက် လွန်မြတ်သူ မရှိသော သမ္ဗုဒ္ဓဘုရား ပင်တည်း။ (၁၃)

၅၆၇။ ဗြဟ္မမင်းသဖွယ်ဖြစ်သော နှိုင်းရှည့်မှု အတုကို လွန်တော်မူပြီးသော မာရ် စစ်သည် အပေါင်းကို နှိမ်နင်းပြီးသော ငါသည် ရန်သူအားလုံးကို အလိုသို့ လိုက်ပါစေ၍ တစ်စုံတစ်ခုမျှ ဘေးမခဘဲ ဝမ်းမြောက်ရ၏။ (၁၄)

၅၆၈။ အမောင်လုလင်တို့ ငါးပါးသော မျက်စိအမြင် ရှိသည်ဖြစ်၍ (ရာဂစသော) မြားငြောင့်ကို ပယ်နုတ်ပြီးသော ကြီးမြတ်သော ဝီရိယရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် တော (အတွင်း)ဝယ် ခြင်္သေ့မင်း ဟောက်သကဲ့သို့ ဟောတော်မူအပ်သော စကားတော်ကို နာယူမှတ်သားကြကုန်လော့။ (၁၅)

၅၆၉။ ဗြဟ္မမင်းသဖွယ်ဖြစ်သော နှိုင်းရှည့်မှုအတုကို လွန်တော်မူပြီးသော မာရ်စစ်သည် အပေါင်းကို နှိမ်နင်းတော် မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရမူ အမျိုးဇာတ် ယုတ်နိမ့်သူပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း အဘယ်သူသည် မကြည်ညိုဘဲ ရှိအံ့နည်း။ (၁၆)

၅၇၀။ ငါသည် ဤအရပ်၌ မြတ်သော ပညာရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ အထံ၌ ရဟန်းပြုတော့အံ့၊ ရဟန်းပြုလို သူသည် ငါ့ကို အတုလိုက်၍ ရဟန်းပြုလော့၊ ရဟန်း မပြုလိုသူသည် အလိုရှိရာ သွားပါလေလော့ (ဟု ဤသို့ တပည့်တို့ကို ပြောဆို၏)။ (၁၇)

၅၇၁။ အသျှင်၏ စိတ်သည် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ (ရဟန်းပြုရန်) အကယ်၍ နှစ်သက်ခဲ့ပါမူ အကျွန်ုပ်တို့ သည်လည်း မြတ်သော ပညာရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ အထံ၌ ရဟန်းပြုကြပါကုန်အံ့ (ဤသို့ တပည့်တို့က ဆိုကုန်၏)။ (၁၈)

၅၇၂။ မြတ်စွာဘုရား သုံးရာသော ဤပုဏ္ဏားတို့သည် လက်အုပ်ချီကြကုန်လျက် (ရဟန်းပြုရန်) တောင်းပန်ကြ ပါကုန်၏၊ (အကျွန်ုပ်တို့သည်) အသျှင်ဘုရား၏ အထံတော်၌ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးလို ပါကုန်၏။ (၁၉)

၅၇၃။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

သေလ အကြင်အကျင့်ကို ကျင့်သည်ရှိသော် မမေ့မလျော့မူ၍ ကျင့်သော အမျိုးကောင်းသား၏ ရဟန်း အဖြစ်သည် အချည်းနှီး မဖြစ်နိုင်၊ ကောင်းစွာ ဟောအပ်သော မျက်မှောက် ထင်ထင် ကိုယ်တိုင် သိမြင်နိုင်သော အခါမလင့် အကျိုးပေး နိုင်သော ထိုအကျင့်မြတ်ကို ကျင့်ကြကုန်လော့။ (၂၀)

သေလပုဏ္ဏားသည် ပရိသတ်နှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရား၏ အထံ၌ ရှင်အဖြစ်ကို ရလေ၏၊ ရဟန်း အဖြစ်ကို ရလေ၏၊ ထို့နောက် ကေဏိယရသေ့သည် ထိုညဥ့်ကို လွန်သောအခါ မိမိသင်္ခမ်းကျောင်း၌ မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို စီရင်စေပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဘုရား အချိန်တန်ပါပြီ၊ ဆွမ်းစီမံပြီးပါပြီ" ဟု အချိန်တန်ကြောင်းကို လျှောက်ကြားစေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက် အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ယူလျက် ကေဏိယရသေ့၏ သင်္ခမ်းကျောင်းသို့ ကြွတော်မူပြီးလျှင် ခင်းထားအပ်သော နေရာ၌ ရဟန်းသံဃာနှင့် အတူ ထိုင်နေ တော်မူ၏။

ထိုအခါ ကေဏိယရသေ့သည် ဘုရားအမှူးရှိသော ရဟန်းသံဃာကို မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ဖြင့် ရောင့်ရဲသည့် တိုင်အောင် တားမြစ်သည့် တိုင်အောင် မိမိကိုယ်တိုင် လုပ်ကျွေး၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆွမ်းစားပြီး၍ သပိတ်မှ လက်တော်ကို ဖယ်ပြီးသောအခါ ကေဏိယရသေ့သည် နိမ့်သော ထိုင်စရာတစ်ခုကို ယူ၍ တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော ကေဏိယရသေ့အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤဂါထာတို့ဖြင့် အနုမောဒနာပြုတော်မူ၏-

၅၇၄။ (ကေဏိယ) ယဇ်ပူဇော်ခြင်းတို့သည် မီးပူဇော်ခြင်းလျှင် ရှေ့သွား ရှိကုန်၏၊ သာဝိတ္တိ မည်သော ဂါထာသည် ဆန်းကျမ်း၏ အစအဦး ဖြစ်၏၊ မင်းသည် လူတို့၏ အကြီးအမှူး ဖြစ်၏၊ သမုဒ္ဒရာသည်မြစ်တို့၏ အကြီးအမှူး ဖြစ်၏။ (၂၁)

၅၇၅။ လသည် နက္ခတ်တို့၏ အကြီးအမှူးဖြစ်၏၊ နေသည် ထွန်းလင်းတောက်ပသော ဆီမီး ပတ္တမြားစသည်တို့၏ အကြီးအမှူးဖြစ်၏၊ သံဃာတော်သည် စင်စစ် ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၍ ပူဇော် လှူဒါန်းသော သူတို့၏ သုံးပါးသော ချမ်းသာ ၏ အကြောင်းဖြစ်၏ဟု (အနုမောဒနာ ပြုတော်မူ၏)။ (၂၂)

မြတ်စွာဘုရားသည် ကေဏိယရသေ့ကို ဤဂါထာတို့ဖြင့် အနုမောဒနာ ပြုတော်မူပြီးလျှင် နေရာမှ ထ၍ ဖဲကြွတော် မူ၏၊ ထို့နောက် အသျှင်သေလသည် ပရိသတ်နှင့်တကွ တစ်ပါးတည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ပြင်းထန်သော လုံ့လရှိကာ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသည်ရှိသော် မကြာမြင့်မီပင်။ပ။ ပရိသတ်နှင့်တကွ အသျှင်သေလသည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် တစ်ပါး အပါအဝင် ဖြစ်၏။

ထို့နောက် အသျှင်သေလသည် ပရိသတ်နှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ လက်ဝဲတစ်ဖက် ပခုံးထက်၌ ကိုယ်ဝတ်ကို စမွယ်တင်၍ လက်အုပ်ချီကာ မြတ်စွာဘုရားအား ဂါထာဖြင့် ရွတ်ဆို လျှောက်ထား၏-

၅၇၆။ ငါးပါးသော မျက်စိအမြင်ရှိသော မြတ်စွာဘုရား (အကျွန်ုပ်တို့သည်) ဤနေ့မှ စ၍ ရေတွက်သော် ရှစ်ရက်မြောက်သော နေ့၌ အသျှင်ဘုရားကို ကိုးကွယ် ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ကြပါကုန်၏၊ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် ခုနစ်ညဉ့်မျှဖြင့် အသျှင်ဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ယဉ်ကျေးသူတို့ ဖြစ်ကြရပါကုန်၏။ (၂၃)

၅၇၇။ (မြတ်စွာဘုရား) အသျှင်ဘုရားသည် သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူပါ၏၊ အသျှင်ဘုရားသည် ဆရာဖြစ်တော် မူပါ၏၊ အသျှင်ဘုရားသည် မာရ်ငါးပါးကို နှိမ်နင်းတော်မူပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရားသည် အနုသယတို့ကို ဖြတ်တောက်လျက် သံသရာမှ ကူးမြောက်ပြီးဖြစ်၍ ဤသတ္တဝါအပေါင်းကို သံသရာမှ ကယ်တင်တော်မူပါပေ၏။ (၂၄)

၅၇၈။ အသျှင်ဘုရားသည် ဥပဓိလေးပါးတို့ကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်ပါကုန်ပြီ၊ အသျှင်ဘုရားသည် အာသဝတို့ကို ခွဲဖျက် အပ်ပါကုန်ပြီ၊ အသျှင်ဘုရားသည် ခြင်္သေ့ သဖွယ် ဖြစ်တော်မူပါပေ၏၊ တစ်စုံတစ်ရာ စွဲလမ်းမှု မရှိသူ ကြောက်ခြင်း ထိတ်လန့်ခြင်းတို့ကို ပယ်ပြီးသူ ဖြစ်တော်မူပါပေ၏။ (၂၅)

၅၇၉။ သုံးရာသော ဤရဟန်းတို့သည် လက်အုပ်ချီလျက် တည်နေကြပါကုန်၏၊ လုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ခြေတော်တို့ကို ဆန့်တန်းတော်မူပါလော့၊ ရဟန္တာတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ရှိခိုးကြပါစေ ကုန်သတည်း ဟု (လျှောက်၏)။

(၂၆) ခုနစ်ခုမြောက် သေလသုတ် ပြီး၏။

၁။ မဟာဘာရတစသော ရှေးဟောင်းသမိုင်းရာဇဝင်ပုံပြင်ကျမ်း။
၂။ ဝေဒကျမ်းလာပုဒ်ရင်းတို့ကို ထုတ်နုတ်စီစဉ်ပြသောကျမ်း။
၃။ ဓာတ် ပစ္စည်း ဝိဘတ်တို့ဖြင့် ဝေဖန်၍ ပုဒ်တို့၏ ပြီးစီးပုံကို ပြသောကျမ်း။
၄။ မျက်မြင်လောက အကြောင်းအရာကိုသာ ပြသော ရုပ်ဝါဒကျမ်း၊ စာရ်ဗာက ဆရာ၏ ရုပ်ဝါဒစသည်။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာဝဂ် ===

၈ - သလ္လသုတ်

၅၈၀။ ဤလောက၌ သတ္တဝါတို့၏ အသက်သည် အမှတ်နိမိတ် ကင်းသည်ဖြစ်၍ (သေရမည့်အခါ လားရာဂတိ အသက် အပိုင်းအခြားကို) မသိနိုင်၊ အကြောင်းများစွာနှင့် စပ်သဖြင့် ပင်ပန်းငြိုငြင်ရ၏၊ နည်းငယ်တိုတောင်းလှ၏၊ (သို့ဖြစ်နေလျက်လည်း) ထိုအသက်သည် ဆင်းရဲအမျိုးမျိုးနှင့် ရောယှက်နေသေး၏။ (၁)

၅၈၁။ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော သတ္တဝါတို့သည် အကြင် (ဆေးဝါး မန္တရားစသော) လုံ့လဖြင့် မသေကုန်ရာ၊ ထိုမသေရာသော လုံ့လမျိုးသည် မရှိနိုင်၊ အိုခြင်းသို့ ရောက်၍သော် လည်းကောင်း (အိုခြင်းသို့ မရောက်မူ၍သော် လည်းကောင်း) သေတတ်၏၊ သတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ သေတတ်သော သဘော ရှိကုန်သည်သာတည်း။ (၂)

၅၈၂။ သစ်သီးမှည့်တို့အား နံနက်တိုင်း ကြွေကျရခြင်းကြောင့် ဘေးဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ် လာကုန်သော သတ္တဝါတို့အား သေရခြင်းကြောင့် အမြဲ ဘေးဖြစ်နေ၏။ (၃)

၅၈၃။ အိုးထိန်းသည် ပြုလုပ်အပ်သော မြေအိုး မြေခွက်အားလုံးတို့သည် ကွဲခြင်းလျှင် အဆုံးရှိကြကုန်သကဲ့သို့ ဤအတူ သတ္တဝါတို့၏ အသက်သည် သေခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ (၄)

၅၈၄။ ငယ်သူတို့သည် လည်းကောင်း၊ ကြီးသူတို့သည် လည်းကောင်း၊ မိုက်သူတို့သည် လည်းကောင်း၊ ပညာရှိသူတို့ သည် လည်းကောင်း ထိုသူအားလုံးတို့သည် သေမင်းနိုင်ငံသို့ လိုက်ပါကြရကုန်၏၊ အလုံးစုံသော သူတို့သည် သေမင်း၏ အထံသို့ ဆိုက်ရောက်ကြရကုန်၏။ (၅)

၅၈၅။ သေမင်း နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ တမလွန်လောကသို့ သွားကုန်သော ထိုသတ္တဝါတို့တွင် အမိ အဖသည် သားသမီးကို (သေဘေးမှ) မစောင့်ရှောက်နိုင်၊ ဆွေမျိုးတို့သည်လည်း ဆွေမျိုးတို့ကို (သေဘေးမှ) မစောင့်ရှောက်နိုင်ကုန်။ (၆)

၅၈၆။ ကြည့်ရှုစမ်းပါလော့ သတ်မည့် နွားကို ဆောင်ယူသွား သကဲ့သို့ ဆွေမျိုးတို့ ကြည့်ရှုနေကြကုန်စဉ်ပင် အထူးထူး အထွေထွေ ငိုကြွေး မြည်တမ်းနေကြကုန်စဉ်မှာပင် သတ္တဝါတို့တွင် တစ်ယောက်စီ တစ်ယောက်စီ သေမင်းသည် ဆောင်ယူ သွားလေ၏။ (၇)

၅၈၇။ ဤသို့ သတ္တဝါအပေါင်းကို သေခြင်းတရားသည် လည်းကောင်း၊ အိုခြင်း တရားသည် လည်းကောင်း အလွန် ညှဉ်းဆဲ နှိပ်စက်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် ပညာရှိတို့သည် လောကအကြောင်းကို သိ၍ မစိုးရိမ်ကြကုန်။ (၈)

၅၈၈။ (ဤဘဝသို့) လာသည်လည်းဖြစ်သော (ဘဝတစ်ပါးသို့) သွားသည်လည်းဖြစ်သော အကြင်သူ၏ လမ်းခရီးကို မသိ၊ ထိုသူ၏ သွားရာ လာရာ ခရီးနှစ်မျိုးတို့ကို ကောင်းစွာ မမြင်ရ၊ အကျိုးမဲ့ ငိုကြွေး၏။ (၉)

၅၈၉။ ငိုကြွေးသည်ဖြစ်၍ အကျိုး တစ်စုံတစ်ရာကို ဆောင်နိုင်ခဲ့ပါမူ တွေဝေသည်ဖြစ်၍ မိမိကိုယ်ကို ညှဉ်းဆဲလျက် အကျိုး တစ်စုံတစ်ရာကို ဆောင်နိုင်ခဲ့ပါမူ ပညာရှိသည် ထိုငိုကြွေးမှုစသည်ကို ပြုရာ၏။ (၁၀)

၅၉၀။ (တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည်) ငိုကြွေးခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း စိုးရိမ်ပူ ဆွေးခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း စိတ်၏ ငြိမ်းအေးခြင်းသို့ မရောက်နိုင်၊ ထိုငိုကြွေးသူအား ဆင်းရဲသာလျှင် လွန်စွာဖြစ်ရ၏၊ ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်း ပင်ပန်း ရာ၏။ (၁၁)

၅၉၁။ မိမိကိုယ်ကို မိမိကိုယ်တိုင် နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲသူသည် ကြုံလှီသော ကိုယ်ရှိသူ အဆင်းမလှသူ ဖြစ်ရ၏၊ ထိုသို့ ငိုကြွေးသဖြင့် သေသော သူတို့သည် မမျှတနိုင်ကုန်၊ ထို့ကြောင့် ငိုကြွေးခြင်းသည် အကျိုးမရှိ။ (၁၂)

၅၉၂။ စိုးရိမ်မှု ‘သောက’ ကို မပယ်စွန့်နိုင်သော သတ္တဝါသည် လွန်စွာ (ကိုယ်စိတ်) ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ဗသသူ ကို အကြောင်းပြု၍ အဖန်တလဲလဲ စိုးရိမ် ညည်းတွားသူသည် စိုးရိမ်ခြင်းသို့ အလိုသို့ အစဉ်လိုက်ရ၏။ (၁၃)

၅၉၃။ ဤလောက၌ တမလွန်သို့ သွားသော ကံအားလျော်စွာ ဘဝသို့ ကပ်ရောက်ရကုန်သော တစ်ပါးသော သူတို့ကို လည်းကောင်း၊ သေမင်း၏ အလိုနိုင်ငံသို့ ရောက်ကုန်၍ (သေဘေးဖြင့်) တုန်လှုပ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို လည်းကောင်း ကြည့်ရှုလော့။ (၁၄)

၅၉၄။ မှန်၏ (သတ္တဝါတို့သည်) အကြင်သို့သော အသက်ရှည်လိမ့်မည် အနာ ကင်းလိမ့်မည်စသော အခြင်းအရာဖြင့် ထင်မှတ်အောက်မေ့ကုန်၏၊ ထိုထင်မှတ် အောက်မေ့သည်မှ တစ်ပါး သေခြင်း အနာရောဂါများခြင်းစသော အခြင်းအရာ ဖြင့် ဖြစ်၏၊ ဤသို့ သဘောရှိသော ဆန့်ကျင်ဘက် သဘောသည် ဖြစ်၏၊ ဤသို့လောက၏ အကြောင်းကို ရှုပါလော့။ (၁၅)

၅၉၅။ ဤလောက၌ သတ္တဝါသည် အနှစ်တစ်ရာသော်လည်း အသက်ရှည်ရ၏၊ အနှစ်တစ်ရာထက် အလွန်သော် လည်း အသက်ရှည်ရ၏၊သို့ပင် အသက်ရှည်ရသော်လည်း ဆွေမျိုးအပေါင်းတို့မှ ကင်း၍ ဖြစ်ရတတ်၏၊ (နောက်ဆုံး၌မူ) အသက်ကို စွန့်ရသည်သာတည်း။ (၁၆)

၅၉၆။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ (တရားတော်ကို) ကြားနာရ၍ သေသောသူကို တွေ့မြင်ရသည် ရှိသော် ဤသေ သော သူသည် တစ်ဖန် အသက်ရှင် ပါစေသတည်းဟု ငါ တောင့်တ၍ မရနိုင်တော့ပေဟု ပိုင်းခြားသိလျက် ငိုကြွေးခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ရာ၏။ (၁၇)

၅၉၇။ မီးလောင်နေသော အိမ်ကို ရေဖြင့် ငြိမ်းသတ်ရာ သကဲ့သို့ ဤအတူ တည်ကြည်သည် ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေ ပညာ ရှိသော အကြားအမြင် ပညာရှိ၍ လိမ္မာသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် (မိမိအပေါ်၌) ကျရောက် နေသော စိုးရိမ်မှု ‘သောက’ ကို လျင်စွာ ငြိမ်းစေရာ၏၊ လေသည်လဲ ဝါဂွမ်းကို တိုက်ခတ်ဖျက်ဆီးလိုက် သကဲ့သို့ စိုးရိမ်မှု ‘သောက’ ကို ဖျက်ဆီးရာ၏။ (၁၈)

၅၉၈။ မိမိ၏ ချမ်းသာကို ရှာသော သူသည် ငိုကြွေးမှု တောင့်တမှု နှလုံး မသာယာမှုဟူသော မိမိ၌ စူးဝင်နေသော မြားငြောင့်ကို မိမိကိုယ်တိုင်ပင် နုတ်ရာ၏။ (၁၉)

၅၉၉။ မြားငြောင့်ကို နုတ်ပြီးသူသည် (တဏှာဒိဋ္ဌိကို) မမှီမူ၍ စိတ်၏ ငြိမ်းအေးခြင်းသို့ ရောက်လျက် စိုးရိမ်မှု အားလုံးကို လွန်မြောက်ကာ စိုးရိမ်မှု မရှိ ငြိမ်းအေးသူ ဖြစ်၏။ (၂၀)

ရှစ်ခုမြောက် သလ္လသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာဝဂ် ===

၉ - ဝါသေဋ္ဌသုတ်

အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဣစ္ဆာနင်္ဂလနိဂုံး ဣစ္ဆာနင်္ဂလ တောအုပ်၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူ၏။ ထိုစဉ်အခါ၌ စင်္ကီပုဏ္ဏား တာရုက္ခပုဏ္ဏား ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား ဇာဏုသောဏိ ပုဏ္ဏား တောဒေယျပုဏ္ဏားဟူသော အလွန်ထင်ရှား ကျော်စော ကုန်သော ပုဏ္ဏားသူဌေး များစွာတို့သည် လည်းကောင်း၊ ထိုမှတစ်ပါး အလွန်ထင်ရှားကျော်စောသော ပုဏ္ဏားသူဌေးတို့သည် လည်းကောင်း ဣစ္ဆာနင်္ဂလ နိဂုံး၌တည်းခို နေထိုင်ကြ ကုန်၏၊ ထိုအခါ ဝါသေဋ္ဌနှင့် ဘာရဒွါဇလုလင်တို့သည် အညောင်းပြေ လမ်းလျှောက်ခြင်းဖြင့် တစ်ယောက်နောက် တစ်ယောက် လိုက်ကာ စင်္ကြံသွားလာ လှည့်လည်လျက် နေကြကုန်စဉ် "အဘယ်သို့သော အကြောင်းဖြင့် ဗြာဟ္မဏဖြစ်နိုင် သနည်း" ဟု ဤအကြားစကားသည် ဖြစ်ပေါ်၏။

ဘာရဒွါဇလုလင်က ဤသို့ ဆို၏ "အချင်းဝါသေဋ္ဌ အမိဖက် အဖဖက် နှစ်ဖက်စလုံးတို့မှ ကောင်း သော ဇာတ်ရှိ၏၊ ဘိုးဘေး ခုနစ်ဆက် တိုင်အောင် မျိုးရိုးသန့်သော အမိဝမ်း ရှိ၏၊ ဇာတ်နှင့် စပ်သော စကားဖြင့် အပယ် မခံရ၊ အကဲ့ရဲ့ မခံရ၊ အချင်းဝါသေဋ္ဌ ဤမျှဖြင့်ပင် ဗြာဟ္မဏ ဖြစ်နိုင်၏" ဟု ဆို၏။

ဝါသေဋ္ဌလုလင်က ဤသို့ ဆို၏ "အချင်းဘာရဒွါဇ သီလရှိ၏၊ ကျင့်ဝတ်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ အချင်း ဘာရဒွါဇ ဤမျှဖြင့်ပင် ဗြာဟ္မဏဖြစ်နိုင်၏" ဟု ဆို၏၊ ဘာရဒွါဇလုလင်သည် ဝါသေဋ္ဌလုလင်ကို နားလည်စေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သည် သာတည်း၊ ဝါသေဋ္ဌ လုလင် သည်လည်း ဘာရဒွါဇလုလင်ကို နားလည်စေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။

ထိုအခါ ဝါသေဋ္ဌလုလင်သည် ဘာရဒွါဇလုလင်ကို ဤသို့ ပြော၏ "အချင်းဘာရဒွါဇ သာကီဝင် မင်းမျိုးမှ ရဟန်းပြု သော သာကီဝင်မင်းသား ရဟန်းဂေါတမသည် ဣစ္ဆာနင်္ဂလနိဂုံး ဣစ္ဆာနင်္ဂလ တောအုပ်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏၊ ထိုအသျှင် ဂေါတမအား ကောင်းသော ကျော်စောသံသည် ပျံ့နှံ့၍ တက်၏- 'ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ။ပ။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း 'ဘဂဝါ' မည်တော်မူ၏' ဟု ပျံ့နှံ့၍ တက်၏၊ အချင်းဘာရဒွါဇ သွားကြစို့၊ ရဟန်းဂေါတမထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ရဟန်းဂေါတမအား ဤအကြောင်းကို မေးကုန်အံ့၊ ရဟန်းဂေါတမ ဖြေကြားသောအတိုင်း ထိုအကြောင်းကို ငါတို့ မှတ်သား ကုန်အံ့" ဟု ပြော၏၊ "အချင်းဝါသေဋ္ဌ ကောင်းပါပြီ" ဟု ဘာရဒွါဇ လုလင်သည် ဝါသေဋ္ဌလုလင်အား ဝန်ခံ၏။

ထိုအခါ ဘာရဒွါဇနှင့် ဝါသေဋ္ဌလုလင်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား နှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆိုကုန်၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြောဆို ပြီးဆုံးစေပြီး၍ တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏၊ တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် ဝါသေဋ္ဌလုလင်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဂါထာတို့ဖြင့် ရွတ်ဆိုလျှောက်ထား၏-

၆၀၀။ အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်တို့ နှစ်ယောက်သည် ဗေဒင်သုံးပုံကို တတ်မြောက်ကုန်၏ဟု ဆရာက ခွင့်ပြုပြီးသူ မိမိကလည်း ဝန်ခံပြီးသူ ဖြစ်ကြပါကုန်၏၊ အကျွန်ုပ်သည် ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား၏ (တပည့်ကြီးပါတည်း)၊ ဤလုလင်ကား တာရုက္ခပုဏ္ဏား၏ (တပည့်ကြီးပါတည်း)။ (၁)

၆၀၁။ အကျွန်ုပ်တို့သည် (ရှေးဆရာတို့) ဟောကြားအပ်သော ဗေဒင် သုံးပုံအပါအဝင် ပဒကျမ်း ဗျာကရုဏ်းကျမ်း စသည်တို့၌ အကြွင်းမဲ့ တတ်မြောက်သူတို့ ဖြစ်ကြပါကုန်၏၊ ပဒကျမ်း ဗျာကရုဏ်းကျမ်း ကို ဆောင်သူတို့ ဖြစ်ကြပါကုန်၏၊ ဗေဒင်အရာ၌ အကျွန်ုပ်တို့သည် ဆရာနှင့်တူပါကုန်၏။ (၂)

၆၀၂။ အသျှင်ဂေါတမ ထိုအကျွန်ုပ်တို့အား အမျိုးဇာတ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော အယူဝါဒ၌ ငြင်းခုံမှု ရှိပါ၏၊ အမျိုးဇာတ် အားဖြင့် ပြာဟ္မဏဖြစ်၏ဟု ဘာရဒွါဇ ပုဏ္ဏားက ဆိုပါ၏၊ အကျွန်ုပ်က (ပြုလုပ်မှု ကုသိုလ်) ကံအားဖြင့် ပြာဟ္မဏဖြစ်၏ ဟု ဆိုပါ၏၊ စက္ခုငါးပါးရှိ တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ဤသို့ သိတော်မူပါ။ (၃)

၆၀၃။ ထိုအကျွန်ုပ်တို့သည် အချင်းချင်း သိနားလည်စေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကြပါကုန်၊ အကျွန်ုပ်တို့ နှစ်ယောက်သည် တရားအားလုံးကို မှန်စွာ သိသူ (ဘုရား)ဟု ကျော်စောထင်ရှားသော အသျှင်ဘုရားကို မေးလျှောက်ရန် လာကြပါကုန်၏။ (၄)

၆၀၄။ လောက၌ ရှိခိုးလိုသူတို့သည် ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို လွန်သော လပြည့်ဝန်းကို စိတ်ဖြင့် ကပ်ရောက်၍ လက်အုပ်ချီလျက် ရှိခိုးကြကုန် သကဲ့သို့ ဤအတူ ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားကိုလည်း ရှိခိုးကြပါကုန်၏။ (၅)

၆၀၅။ လောက၌ မျက်စိသဖွယ်ဖြစ်သော အသျှင်ဂေါတမကို အကျွန်ုပ်တို့ မေးလျှောက်ပါကုန်၏၊ အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် 'ပြာဟ္မဏ' ဖြစ်ပါသလော၊သို့မဟုတ် (ပြုလုပ်မှုကုသိုလ်) ကံအားဖြင့် 'ပြာဟ္မဏ' ဖြစ်ပါသလော၊ 'ပြာဟ္မဏ' ဟု မသိကုန် သော အကျွန်ုပ်တို့အား 'ပြာဟ္မဏ' ဟု သိနိုင်လောက်သော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဟောတော်မူပါလော့။ (၆)

၆၀၆။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ဟောတော်မူ၏) -

ဝါသေဋ္ဌ ထိုသတ္တဝါတို့၏ အမျိုးဇာတ် အကျယ်ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ အစဉ်အတိုင်း သင်တို့အား ငါ ဟောကြားပေအံ့၊ မှန်၏- အမျိုးဇာတ်တို့သည် တစ်မျိုး စီတစ်မျိုးစီ များပြားလှကုန်၏။ (၇)

၆၀၇။ မြက်သစ်ပင်တို့ကိုလည်း သင်တို့ သိကြကုန်၏၊ ထိုမြက်သစ်ပင်တို့သည် မြက်သစ်ပင်မျိုးဟု ဝန်မခံကြကုန်၊ (ဝန်မခံကြကုန်သော်လည်း) ထိုမြက်သစ်ပင်တို့၏ အသွင်အပြင်သည် အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် ဖြစ်၏၊ (ထိုမြက်သစ်ပင်တို့၏) အမျိုး ဇာတ်တို့သည် တစ်မျိုးစီ တစ်မျိုးစီ များပြားလှကုန်၏။ (၈)

၆၀၈။ ထိုမှ(တစ်ပါးသော) ပေါက်ဖတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ နံ့ကောင်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ပရွက်ပိုးရွတို့တို့ကို လည်းကောင်း သင်တို့ သိကြကုန်၏၊ ထိုပေါက်ဖတ်စသည်တို့၏ အသွင်အပြင်သည် အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် ဖြစ်၏၊ မှန်၏ - အမျိုးဇာတ်တို့သည် တစ်မျိုးစီ တစ်မျိုးစီ များပြားလှကုန်၏။ (၉)

၆၀၉။ ငယ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော ကြီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော အခြေလေး ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့ကိုလည်း သင်တို့ သိကြကုန်၏၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏ အသွင်အပြင်သည် အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် ဖြစ်၏၊ မှန်၏- အမျိုးဇာတ်တို့သည် တစ်မျိုးစီ တစ်မျိုးစီ များပြားလှကုန်၏။ (၁၀)

၆၁၀။ ဝမ်းပိုက်ရေလျှင် အခြေရှိကုန်သော ရှည်သော ကျောက်ကုန်းရှိကုန်သော မြွေတို့ကိုလည်း သင်တို့သိကြကုန်၏၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏ အသွင်အပြင်သည် အမျိုးဇာတ် အားဖြင့် ဖြစ်၏၊ မှန်၏- အမျိုးဇာတ်တို့သည် တစ်မျိုးစီ တစ်မျိုးစီ များ ပြားလှကုန်၏။ (၁၁)

၆၁၁။ ထိုမှတစ်ပါး ရေ၌ ပေါက်ဖွား၍ ရေ၌ ကျက်စားတတ်ကုန်သော ငါးတို့ကိုလည်း သင်တို့ သိကြကုန်၏၊ ထိုရေ သတ္တဝါတို့၏ အသွင်အပြင်သည် အမျိုးဇာတ် အားဖြင့် ဖြစ်၏၊ မှန်၏- အမျိုးဇာတ်တို့သည် တစ်မျိုးစီ တစ်မျိုးစီ များပြားလှ ကုန်၏။ (၁၂)

၆၁၂။ ထိုမှတစ်ပါး အတောင်ဖြင့် သွားကုန်သော ကောင်းကင်၌ ပျံကုန်သော ငှက်တို့ကိုလည်း သင်တို့ သိကြကုန်၏၊ ထိုငှက်သတ္တဝါတို့၏ အသွင်အပြင်သည် အမျိုးဇာတ် အားဖြင့် ဖြစ်၏၊ မှန်၏- အမျိုးဇာတ်တို့သည် တစ်မျိုးစီ တစ်မျိုးစီ များပြားလှကုန်၏။ (၁၃)

၆၁၃။ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော အမျိုးဇာတ်တို့၌ ဇာတ်ဖြင့်ပြီးသော အသီးသီးသော အသွင်အပြင် ရှိသကဲ့သို့ ဤအတူ လူတို့၌ အမျိုးဇာတ်ဖြင့် ပြီးသော အသီးသီးသော အသွင်အပြင် မရှိ။ (၁၄)

၆၁၄။ လူတို့၌ ဆံပင်တို့ဖြင့်မူလည်း အမျိုးဇာတ်ဖြင့် ဖြစ်သော အသွင်အပြင် အထူးမရှိ၊ ဦးခေါင်း နားရွက် မျက်စိ နှာခေါင်း နှုတ်ခမ်း မျက်ခုံးတို့ဖြင့်မူလည်း အမျိုးဇာတ်ဖြင့် ဖြစ်သော အသွင်အပြင် အထူးမရှိ။ (၁၅)

၆၁၅။ လည်ပင်း ပခုံး ဝမ်းဗိုက် ကျောက်ကုန်း ခါး ရင် ကျဉ်းမြောင်းရာအင်္ဂါ မေထုန်အားဖြင့် မူလည်း အမျိုးဇာတ်ဖြင့် ဖြစ်သော အသွင်အပြင် အထူးမရှိ။ (၁၆)

၆၁၆။ လက်သည်း ခြေသည်း ခြေသလုံး ပေါင် အဆင်းအသံတို့ဖြင့်မူလည်း အမျိုးဇာတ်ဖြင့် ဖြစ်သော အသွင်အပြင် အထူးမရှိ၊ လူမှတစ်ပါးသော သစ်ပင်စသော ဇာတ်တို့၌ ဇာတ်ဖြင့်ဖြစ်သော အသွင်အပြင် ရှိသကဲ့သို့ ဤအတူ လူတို့၌ ဇာတ်ဖြင့်ဖြစ်သော အသွင်အပြင် အထူးမရှိ။ (၁၇)

၆၁၇။ လူတို့တွင် (ပုဏ္ဏားအစရှိသူတို့၏) ကိုယ်တို့၌ အသီးသီးဖြစ်သော ဤဆံပင် အစရှိသော ပုံသဏ္ဌာန် ထူးခြားမှု မရှိ၊ (သို့ပင်မရှိပါသော်လည်း) လူတို့ဝယ် ဗြာဟ္မဏ ခတ္တိယဟု ခေါ်ဝေါ်ကြောင်း ခန္ဓာကိုယ်တို့၌ အမည်ပညတ် အားဖြင့် သာ ခေါ်ဆိုရ၏။ (၁၈)

၆၁၈။ လူတို့တွင် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို လယ်ထွန်မှုကို မှီ၍ အသက်မွေး၏၊ ထိုသူသည် လယ်သမား 'ကဿက' မည်၏၊ 'ဗြာဟ္မဏ' မမည်၊ ဝါသေဋ္ဌ ဤသို့ သိလော့။ (၁၉)

၆၁၉။ လူတို့တွင် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို အထူးထူးသော လက်မှုပညာဖြင့် အသက်မွေး၏၊ ထိုသူသည် လက်မှုပညာ သည် 'သိပ္ပိက' မည်၏၊ 'ဗြာဟ္မဏ' မမည်၊ ဝါသေဋ္ဌ ဤသို့ သိလော့။ (၂၀)

၆၂၀။ လူတို့တွင် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို အရောင်းအဝယ်ကို မှီ၍ အသက်မွေး၏၊ ထိုသူသည် ကုန်သည် 'ဝါဏိဇ' မည်၏၊ 'ဗြာဟ္မဏ' မမည်၊ ဝါသေဋ္ဌ ဤသို့ သိလော့။ (၂၁)

၆၂၁။ လူတို့တွင် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို သူတစ်ပါးတို့၏ အစေအပါးအဖြစ်ဖြင့် အသက်မွေး၏၊ ထိုသူသည် အစေခံ 'ပေဿိက' မည်၏၊ 'ဗြာဟ္မဏ' မမည်၊ ဝါသေဋ္ဌ ဤသို့ သိလော့။ (၂၂)

၆၂၂။ လူတို့တွင် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို မပေးသော ဥစ္စာကို ခိုးယူမှုဖြင့် အသက်မွေး၏၊ ထိုသူသည် သူခိုး 'စောရ' မည်၏၊ 'ဗြာဟ္မဏ' မမည်၊ ဝါသေဋ္ဌ ဤသို့ သိလော့။ (၂၃)

၆၂၃။ လူတို့တွင် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို မြားလှံစသော လက်နက်ဖြင့် အသက်မွေး၏၊ ထိုသူသည် စစ်မှုထမ်း 'ယောဓာဇီဝ' မည်၏၊ 'ဗြာဟ္မဏ' မမည်၊ ဝါသေဋ္ဌ ဤသို့ သိလော့။ (၂၄)

၆၂၄။ လူတို့တွင် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို ပုရောဟိတ်အမှုဖြင့် အသက်မွေး၏၊ ထိုသူသည် ယဇ်ပူဇော်တတ်သူ 'ယာဇက' မည်၏၊ 'ဗြာဟ္မဏ' မမည်၊ ဝါသေဋ္ဌ ဤသို့ သိလော့။ (၂၅)

၆၂၅။ လူတို့တွင် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို မြို့ ရွာကို လည်းကောင်း၊ တိုင်းနိုင်ငံကို လည်းကောင်း သုံးဆောင်ခံစား၏၊ ဤသူသည် မင်း 'ရာဇ' မည်၏၊ 'ဗြာဟ္မဏ' မမည်၊ ဝါသေဋ္ဌ ဤသို့ သိလော့။ (၂၆)

၆၂၆။ (ဝါသေဋ္ဌ) ပုဏ္ဏားမျိုး၌ ဖြစ်သော ပုဏ္ဏေးမမှ ဖြစ်သောသူကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ မဆို၊ ထိုပုဏ္ဏားသည် ရာဂ စသော ကြောင့်ကြမှု ကိလေသာ ရှိခဲ့မူ ဘောဝါဒီ အမည်ရှိ၏၊ကြောင့်ကြမှု ကိလေသာလည်း မရှိ၊ စွဲလမ်းမှုလည်း မရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၂၇)

၆၂၇။ (ဝါသေဋ္ဌ) အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံသော အနှောင်အဖွဲ့ သံယောဇဉ် အားလုံးကို ဖြတ်၍ ထိတ်လန့်ပူပန်မှု မရှိ၊ ကပ်ငြိတတ်သည့် ကိလေသကို လွန်သော ကိလေသာနှင့် မယှဉ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါဆို၏။ (၂၈)

၆၂၈။ (ဝါသေဋ္ဌဒေါသတည်းဟူသော) နှောင်ကြိုးကို လည်းကောင်း၊ (တဏှာတည်းဟူသော) လွန်ကြိုးကို လည်းကောင်း ကိန်းအောင်းနေသော ကိလေသာနှင့်တကွသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါး

တည်းဟူသော ထူးကြီးကို လည်းကောင်း ဖြတ်၍ အဝိဇ္ဇာတံခါးကျင် မင်းတုပ်ကို ပယ်နုတ်ပြီးလျှင် သစ္စာလေးပါးကို သိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၂၉)

၆၂၉။ (ဝါသေဋ္ဌ) အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆဲရေးခြင်း ပုတ်ခတ်ညှဉ်းဆဲခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်းကို အမျက်မထွက်ဘဲ သည်းခံ၏၊ သည်းခံခြင်းအားတည်းဟူသော စစ်သည် ဗိုလ်ပါရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၃၀)

၆၃၀။ (ဝါသေဋ္ဌ) အမျက်လည်း မထွက်၊ ဓုတင်အကျင့်လည်း ရှိသော သီလနှင့်လည်း ပြည့်စုံ တဏှာ ပြန့်ပြောခြင်း လည်း မရှိ၊ ယဉ်ကျေး၍ အဆုံးစွန်သော ကိုယ်ရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၃၁)

၆၃၁။ (ဝါသေဋ္ဌ) ကြာဖက်၌ ရေမတင်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ (ပွတ်ဆောက်) စူးဖျား၌ မုန်ညင်းစေ့ မတည်နိုင် သကဲ့သို့ လည်းကောင်း ကာမတို့၌ မကပ်ငြိ မလိမ်းကျံသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါဆို၏။ (၃၂)

၆၃၂။ (ဝါသေဋ္ဌ) အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤဘဝ၌ပင် မိမိ၏ ဆင်းရဲကုန်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို သိ၏၊ ချအပ်သော ခန္ဓာဝန်ရှိ၍ ကိလေသာတို့နှင့် မယှဉ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၃၃)

၆၃၃။ (ဝါသေဋ္ဌ) နက်နဲသော ပညာရှိသော ထက်မြက်သော ပညာရှိသော လမ်းမှန်ကို ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်၌ လိမ္မာသော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၃၄)

၆၃၄။ (ဝါသေဋ္ဌ) လူတို့နှင့် လည်းကောင်း၊ ရဟန်းတို့နှင့် လည်းကောင်း နှစ်ပါးစုံသော သူတို့နှင့် မရောယှက်သော တဏှာကင်းကြောင်း အကျင့်ရှိသည်ဖြစ်၍ အလို နည်းသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၃၅)

၆၃၅။ (ဝါသေဋ္ဌ) အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိတ်လန့်တတ်သော ပုထုဇဉ် သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ လည်း ကောင်း၊ မကြောက်မလန့် တည်တံ့သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ လည်းကောင်း တုတ် လက်နက်ကို ပယ်ချထားပြီး ဖြစ်၍ မိမိလည်း မသတ် သူတစ်ပါးကိုလည်း မသတ်စေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါဆို၏။ (၃၆)

၆၃၆။ (ဝါသေဋ္ဌ) ဆန့်ကျင်ဘက် ပြုသူတို့၌ မဆန့်ကျင်သော ဓားတုတ်ရှိသူတို့၌ ဓား တုတ် ချပြီးသည်ဖြစ်၍ ရန်ငြိမ်း သော စွဲလမ်းအပ်သော တရားတို့၌ စွဲလမ်းခြင်း မရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၃၇)

၆၃၇။ (ဝါသေဋ္ဌ) မုန်ညင်းစေ့သည် (ပွတ်ဆောက်) စူးဖျားမှ လျှောကျသကဲ့သို့ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ' ထောင်လွှားမှု 'မာန' သူတစ်ပါး၏ ဂုဏ်ကို ဖျက်ဆီးမှု 'မက္ခ' တို့ ကင်းပ လျှောကျပြီးသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၃၈)

၆၃၈။ (ဝါသေဋ္ဌ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်) မည်သည့် တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုမျှ အမျက်ဒေါသဖြင့် မထိခိုက် မငြိစွန်းစေမူ၍ နူးညံ့ပြေပြစ်လျက် သဘောအဓိပ္ပါယ် ပေါ်လွင်စေသော မှန်သော စကားကို ပြောဆိုရာ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၃၉)

၆၃၉။ (ဝါသေဋ္ဌ) အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် လောက၌ ပိုင်ရှင်မပေးသော ဥစ္စာကို ရှည်သည်ဖြစ်စေ၊ တိုသည်ဖြစ်စေ၊ ငယ်သည်ဖြစ်စေ၊ ကြီးသည်ဖြစ်စေ ကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ မကောင်းသည်ဖြစ်စေ မခိုးယူ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၄၀)

၆၄၀။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဤလောက၌ လည်းကောင်း၊ တမလွန်လောက၌ လည်းကောင်း မက်မောမှု 'တဏှာ'တို့ မရှိကုန်၊ မက်မောမှု 'အာသာ' ကင်း၍ ကိလေသာနှင့် မယှဉ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၄၁)

၆၄၁။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကပ်ငြိတွယ်တာခြင်းတို့ မရှိကုန်၊ တရားမှန်ကို သိ၍ သို့လော သို့လော တွေးတောခြင်း မရှိ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်ရောက်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၄၂)

၆၄၂။ (ဝါသေဋ္ဌ) ဤလောက၌ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံ နှစ်ပါးစုံတို့ကို လည်းကောင်း၊ ကပ်ငြိတတ်သော တဏှာကို လည်းကောင်း လွန်မြောက်၏၊ ဏိုးရိမ်ခြင်း မရှိသော ကိလေသာမြူ ကင်းသော စင်ကြယ် သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၄၃)

၆၄၃။ (ဝါသေဋ္ဌ) အညစ်အကြေးကင်းသော လမင်းကဲ့သို့ ကိလေသာ မရှိ၍ စင်ကြယ်သော အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သော စိတ်ရှိသော နောက်ကျုခြင်းမှ ကင်းလျက် ဘဝတို့၌ ချစ်သက်တတ်သည့် တဏှာကုန်ပြီးသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၄၄)

၆၄၄။ (ဝါသေဋ္ဌ) အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရာဂတည်းဟူသော ဘေးကို လည်းကောင်း၊ ကိလေသာတည်းဟူသော အသွား ခက်သည့် ခရီးကို လည်းကောင်း၊ သံသရာတည်းဟူသော အကူးခက်သည့် သမုဒ္ဒရာကို လည်းကောင်း၊ မောဟတည်း ဟူသော အမိုက်မှောင်ကို လည်းကောင်း လွန်မြောက်ပြီး သြဃလေးပါးကို ကူးမြောက်ပြီးဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်၏၊ ကိလေသာတို့ကို ရှို့မြိုက်လေ့ရှိ၏၊ တဏှာကင်း၏၊ သို့လော သို့လော တွေးတောမှု မရှိ၊ အစွဲအလမ်း ကင်း၍ ငြိမ်းအေး၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၄၅)

၆၄၅။ (ဝါသေဋ္ဌ) ဤလောက၌ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမတို့ကို ပယ်၍ အိမ်ရာ မထောင်ဘဲ ရဟန်းပြု၏၊ ကုန်ပြီး သော ကာမကုန်ပြီးသော ဘဝရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၄၆)

၆၄၆။ (ဝါသေဋ္ဌ) ဤလောက၌ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် တဏှာကို ပယ်၍ အိမ်ရာ မထောင်ဘဲ ရဟန်းပြု၏၊ ကုန်ပြီးသော တဏှာကုန်ပြီးသော ဘဝရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဗြာဟ္မဏဟု ငါဆို၏။ (၄၇)

၆၄၇။ (ဝါသေဋ္ဌ) အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် လူ၌ ဖြစ်သော အစီးအပွါးကို ပယ်စွန့်၍ နတ်၌ ဖြစ်သော အစီးအပွါးကို လွန်မြောက်၏၊ အလုံးစုံသော အစီးအပွါးနှင့် မယှဉ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါဆို၏။ (၄၈)

၆၄၈။ (ဝါသေဋ္ဌကာမဂုဏ်၌) မွေ့လျော်ခြင်း (ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌) မမွေ့လျော်ခြင်းကို ပယ်စွန့်၍ ငြိမ်းအေးပြီးသော ဥပဓိ မရှိသော အလုံးစုံသော လောကကို လွှမ်းမိုး၍ တည်သော ရဲရင့်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၄၉)

၆၄၉။ (ဝါသေဋ္ဌ) အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သတ္တဝါတို့၏ သေခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကို လည်းကောင်း အလုံးစုံအားဖြင့် သိ၏၊ ကပ်ငြိ တွယ်တာခြင်း မရှိသော သူတော်ကောင်း အကျင့်ကို ကောင်းစွာကျင့်၍ သစ္စာလေးပါးကို သိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါဆို၏။ (၅၀)

၆၅၀။ (ဝါသေဋ္ဌ) အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ လားရာဂတိကို နတ် ဂန္ဓဗ္ဗနတ် လူတို့သည် မသိနိုင်ကုန်၊ အာသဝေါ ကုန်ခန်း၍ ရဟန္တာဖြစ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၅၁)

၆၅၁။ (ဝါသေဋ္ဌ) အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်အား (အတိတ်) ခန္ဓာ၌ လည်းကောင်း၊ (အနာဂတ်) ခန္ဓာ၌ လည်းကောင်း၊ (ပစ္စုပ္ပန်) ခန္ဓာ၌ လည်းကောင်း ကြောင့်ကြမှု မရှိကြောင့်ကြမှု မရှိသော စွဲလမ်းမှု ကင်းသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၅၂)

၆၅၂။ (ဝါသေဋ္ဌ) ရှေ့ဆောင် နွားလားဥသဘနှင့် တူသော မြတ်၍ လုံ့လရှိသော သီလက္ခန္ဓစသည်ကို ရှာမှီးလေ့ရှိသော မာရ်သုံးပါးကို အောင်ပြီးသော တဏှာကင်းသော ကိလေသာ အညစ်အကြေး ဆေးလျှော်ပြီးသော သစ္စာလေးပါးကို သိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၅၃)

၆၅၃။ (ဝါသေဋ္ဌ) အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို သိ၏၊ နတ်ပြည် ငရဲပြည်ကိုလည်း မြင်၏၊ ပဋိသန္ဓေကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်သို့လည်း ရောက်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'ဗြာဟ္မဏ' ဟု ငါ ဆို၏။ (၅၄)

၆၅၄။ လောက၌ အမည်အနွယ်ကို အထူးထူး အထွေထွေ ကြံဆအပ်၏၊ ဤသို့ ကြံဆခြင်းသည် အမည် ပညတ် မျှသာတည်း၊ အမည်ပညတ်သည် ခေါ်ဝေါ် သမုတ်သဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာ၏၊ ထို ထို မွေးဖွားရာ အချိန်ကာလကပင် ဆွေမျိုး သားချင်းတို့သည် အထူးထူး အထွေထွေ မှည့်ခေါ်ကြံဆအပ်၏။ (၅၅)

၆၅၅။ မသိကြကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ စိတ်နှလုံး၌ မိစ္ဆာအယူသည် ရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး ကိန်းဝပ်၏၊ မသိကြ ကုန်သည်ဖြစ်၍ သာလျှင် အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် 'ဗြာဟ္မဏဖြစ်၏' ဟု ဆိုကြကုန်၏။ (၅၆)

၆၅၆။ အမျိုးဇာတ်ကြောင့် 'ဗြာဟ္မဏ' မဖြစ်နိုင်၊ အမျိုးဇာတ်ကြောင့် 'ဗြာဟ္မဏ' မဟုတ်သူလည်း မဖြစ်နိုင်၊ ပြုလုပ်သော အမှုကြောင့်သာ 'ဗြာဟ္မဏ' ဖြစ်၏၊ ပြုလုပ်သော အမှုကြောင့်သာ 'ဗြာဟ္မဏ' မဟုတ်သူ ဖြစ်၏။ (၅၇)

၆၅၇။ အလုပ်ဖြင့် လယ်သမားဖြစ်၏၊ အလုပ်ဖြင့် လက်မှုပညာသည် ဖြစ်၏၊ အလုပ်ဖြင့် ကုန်သည် ဖြစ်၏၊ အလုပ် ဖြင့် အစေခံ ဖြစ်၏။ (၅၈)

၆၅၈။ အလုပ်ဖြင့် ခိုးသူ ဖြစ်၏၊ အလုပ်ဖြင့် စစ်မှုထမ်းသူလည်း ဖြစ်၏၊ အလုပ်ဖြင့် ယဇ်ပူဇော်တတ်သူဖြစ်၏၊ အလုပ်ဖြင့် မင်းဖြစ်၏။ (၅၉)

၆၅၉။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ရှုမြင်ကုန်သော ကံ ကံ၏ အကျိုး၌ လိမ္မာကုန်သော ပညာရှိတို့သည် ဤသို့ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ဤအကြောင်းကံကို မြင်ကုန်၏။ (၆၀)

၆၆၀။ လောကသည် ကံကြောင့် ဖြစ်၏၊ သတ္တဝါသည် ကံကြောင့် ဖြစ်၏၊ သွားနေသော ရထား၏ နားပန်းစောင့်သည် (ရထားဘီးကို) ထိန်းဖွဲ့ထား သကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့ကို ကံသည် ထိန်းဖွဲ့ထား၏။ (၆၁)

၆၆၁။ ဣန္ဒြေကို စောင့်စည်းမှုဖြင့် လည်းကောင်း၊ အကျင့်မြတ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ စောင့်စည်းမှု 'သီလ' ဖြင့် လည်း ကောင်း၊ ပညာဖြင့် လည်းကောင်း ဤမြတ်သော ကံကြောင့်သာ 'ဗြာဟ္မဏ' ဖြစ်၏၊ ထိုဗြာဟ္မဏ အဖြစ်သည် မြတ်၏။ (၆၂)

၆၆၂။ ဝိဇ္ဇာသုံးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ကိလေသာ ငြိမ်းအေးပြီးသော တစ်ဖန်ဘဝသစ်၌ ဖြစ်မှုကုန်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပညာရှိတို့၏ ဗြဟ္မာလည်း မည်၏၊ သိကြားလည်း မည်၏၊ ဝါသေဋ္ဌ ဤသို့ သိလော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၆၃)

ဤသို့ ဟောတော်မူသော် ဝါသေဋ္ဌနှင့် ဘာရဒွါဇလုလင်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဂေါတမ တရားတော် သည် အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ။ပ။ ယနေ့မှ အစပြု၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်သော ဥပါသကာတို့ ဟူ၍ မှတ်တော်မူပါ" ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ကိုးခုမြောက် ဝါသေဋ္ဌသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာဝဂ် ===

၁၀ - ကောကာလိကသုတ်

အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ကောကာလိက ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော အရပ်၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဘုရား သာရိပုတ္တရာ မောဂ္ဂလ္လာန်တို့သည် ယုတ်ညံ့သော အလိုရှိကုန်၏၊ ယုတ်ညံ့သော အလိုတို့၏ နိုင်ငံသို့ လိုက်ကြကုန်၏" ဟု လျှောက်၏။

ဤသို့ လျှောက်သော် မြတ်စွာဘုရားသည် ကောကာလိကရဟန်းအား "ကောကာလိက ဤသို့ မဆိုလင့်၊ ဗကာကာလိ က ဤသို့ မဆိုလင့်၊ သာရိပုတ္တရာ မောဂ္ဂလ္လာန်တို့၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေလော့၊ သာရိပုတ္တရာ မောဂ္ဂလ္လာန်တို့သည် သီလကို ချစ်မြတ်နိုးကြကုန်၏" ဟု မိန့်တော်မူ၏။

နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။ပ။ ကောကာလိကရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဘုရားသည် အကျွန်ုပ်၏ ယုံကြည် ထိုက်သူ စိတ်ချထိုက်သူ ဖြစ်ပါ၏။ သို့သော်လည်း သာရိပုတ္တရာ မောဂ္ဂလ္လာန် တို့သည် ယုတ်ညံ့သော အလိုရှိကုန်၏၊ ယုတ်ညံ့သော အလိုတို့၏ နိုင်ငံသို့ လိုက်ကြကုန်၏" ဟု လျှောက်၏၊ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ကောကာလိက ရဟန်းအား "ကောကာလိက ဤသို့ မဆိုလင့်၊ ကောကာလိက ဤသို့ မဆိုလင့်၊ သာရိပုတ္တရာ မောဂ္ဂလ္လာန် တို့၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေလော့၊ သာရိပုတ္တရာ မောဂ္ဂလ္လာန်တို့သည် သီလကို ချစ်မြတ်နိုးကြကုန်၏" ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထို့နောက် ကောကာလိကရဟန်းသည် နေရာမှထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြု၍ ဖဲသွား၏၊ ဖဲသွား၍ မကြာသေးသော ကောကာလိက ရဟန်းအား မုန်ညင်းစေ့ခန့် ရှိကုန်သော အဖုအပိန့်တို့ဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံး ပျံ့နှံ့၍ ဖြစ်၏၊ မုန်ညင်းစေ့ခန့်လောက်မှ ပဲနောက်စေ့ခန့်လောက် ပဲနောက်စေ့ခန့်လောက်မှ စားတော်ပဲခန့်လောက် ဖြစ်ကုန်၏၊ စားတော်ပဲခန့်လောက်မှ ဆီးစေ့ခန့်လောက် ဆီးစေ့ခန့်လောက်မှ ဆီးသီးခန့်လောက် ဆီးသီးခန့်လောက်မှ သျှိသျှားသီးလုံးခန့်လောက် သျှိသျှားသီးလုံး ခန့်လောက်မှ ဥသျှစ်သီးနုခန့်လောက် ဥသျှစ်သီးနုခန့်လောက်မှ ဥသျှစ်သီးမှည့် ခန့်လောက် ဥသျှစ်သီး မှည့်ခန့်လောက် ဖြစ်ပြီး၍ ပေါက်ကွဲကုန်၏၊ ပြည်သည် လည်းကောင်း၊ သွေးသည် လည်းကောင်း ယိုစီးကုန်၏၊ ထို့နောက် ကောကာလိကရဟန်းသည် ထိုအနာဖြင့်သာလျှင် သေလေ၏၊ သေသော ကောကာလိကရဟန်း သည် သာရိပုတ္တရာ မောဂ္ဂလ္လာန်တို့၌ ရန်ငြိုးဖွဲ့သောကြောင့် ပဒုမငရဲ၌ ဖြစ်၏။

ထိုအခါ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် ညဉ့်ဦးယံလွန်ပြီးသော သန်းခေါင်ယံအချိန်၌ အလွန် နှစ်သက်ဖွယ် သော အဆင်းရှိ သည်ဖြစ်၍ ဇေတဝန်တစ်ကျောင်းလုံးကို ထွန်းလင်းတောက်ပစေပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီး၍ တစ်ခုသောနေရာ၌ ရပ်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဘုရား ကောကာလိကရဟန်းသည် ကွယ်လွန်ပါပြီ၊ အသျှင်ဘုရား ကွယ်လွန်သော ကောကာလိက ရဟန်းသည် သာရိပုတ္တရာ မောဂ္ဂလ္လာန်တို့၌ ရန်ငြိုးဖွဲ့သောကြောင့် ပဒုမငရဲ၌ ဖြစ်၏" ဟု လျှောက်၏၊ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် ဤစကားကို လျှောက်ပြီး၍ မြတ်စွာဘုရားကို အရိုအသေပြုပြီး လျှင် ထိုအရပ်၌ပင် ကွယ်လေ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုညဉ့်လွန်သောအခါ ရဟန်းတို့အား "ရဟန်းတို့ ဤညဉ့်၌ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် ညဉ့်ဦးယံလွန်ပြီးသော သန်းခေါင်ယံအချိန်၌။ပ။ ရဟန်းတို့ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည်

ဤစကားကို လျှောက်ပြီး၍ ငါဘုရားကို အရိုအသေ ပြုပြီးလျှင် ထိုအရပ်၌ပင် ကွယ်လေ၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် ရဟန်းတစ်ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား ပဒုမငရဲ၌ အသက်ပမာဏသည် အဘယ်မျှ ရှည်ပါသနည်း” ဟု (လျှောက်၏)၊ ရဟန်း ပဒုမငရဲ၌ အသက် ပမာဏကား ရှည်သည်သာတည်း၊ ထိုပဒုမငရဲ၏ အသက်ပမာဏကို “ဤမျှလောက်သော နှစ်တို့” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “ဤမျှလောက်သော နှစ်အရာတို့” ဟူ၍ လည်း ကောင်း၊ “ဤမျှလောက် သော နှစ်အထောင်တို့” ဟူ၍ လည်းကောင်း “ဤမျှလောက်သော နှစ်အသိန်းတို့” ဟူ၍ လည်းကောင်း ရေတွက်ခြင်းငှါ မလွယ်ကူဟု (မိန့်တော်မူ၏)၊ အသျှင်ဘုရား ဥပမာပြုခြင်းငှါ တတ်ကောင်းပါ၏လောဟု လျှောက်၏၊ “ရဟန်း တတ်ကောင်း၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏-

ရဟန်း ကောသလတိုင်း၌ ဖြစ်သော တို့နှစ်ဆယ်ဝင် နှမ်းလှည်းသည် ဖြစ်၏၊ ထိုနှမ်းလှည်းမှ ယောကျ်ားသည် အနှစ်တစ်ရာ အနှစ်တစ်ရာထက် လွန်သဖြင့် တစ်စေ့ တစ်စေ့သော နှမ်းကို ထုတ်ပစ်ရာ၏၊ ရဟန်း ကောသလတိုင်း၌ ဖြစ်သော တို့နှစ်ဆယ်ဝင် ထိုနှမ်းလှည်းသည် လုံ့လဖြင့် လျင်မြန်စွာသာလျှင် ကုန်ခန်းခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏၊ တစ်ခုသော အဗ္ဗုဒငရဲသည် ကုန်ခြင်းသို့ မရောက်ရာ၊ ရဟန်း အဗ္ဗုဒငရဲနှစ်ဆယ်သည် နိရဗ္ဗုဒငရဲတစ်ခု ဖြစ်၏၊ ရဟန်း နိရဗ္ဗုဒငရဲ နှစ်ဆယ်သည် အဗဗငရဲတစ်ခု ဖြစ်၏၊ ရဟန်း အဗဗငရဲနှစ်ဆယ်သည် အဟဟငရဲတစ်ခု ဖြစ်၏၊ ရဟန်း အဟဟ ငရဲနှစ်ဆယ်သည် အဋ္ဋငရဲတစ်ခု ဖြစ်၏၊ ရဟန်း အဋ္ဋငရဲနှစ်ဆယ်သည် ကုမုဒငရဲတစ်ခု ဖြစ်၏၊ ရဟန်း ကုမုဒငရဲ နှစ်ဆယ်သည်သော ဂန္ဓိကငရဲတစ်ခု ဖြစ်၏၊ ရဟန်းသော ဂန္ဓိက ငရဲနှစ်ဆယ်သည် ဥပ္ပလငရဲတစ်ခု ဖြစ်၏၊ ရဟန်း ဥပ္ပလ ငရဲနှစ်ဆယ်သည် ပုဏ္ဍရိကငရဲတစ်ခု ဖြစ်၏၊ ရဟန်း ပုဏ္ဍရိက ငရဲနှစ်ဆယ်သည် ပဒုမငရဲတစ်ခု ဖြစ်၏၊ ရဟန်း ကောကာလိကရဟန်းသည် သာရိပုတ္တရာ မောဂ္ဂလ္လာန်တို့၌ ရန်ငြိုးဖွဲ့သောကြောင့် ပဒုမငရဲ၌ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူပြီး၍ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ထို့နောက် ဤဂါထာကို ဟောတော်မူ၏-

၆၆၃။ မွေးဖွားလာသော ယောကျ်ား၏ ခံတွင်း၌ ဓားမနှင့် တူသော စကားသည် ဖြစ်၏၊ မကောင်း သဖြင့် ဆိုအပ်သော စကားကို ပြောဆိုသော သူမိုက်သည် ယင်း စကားဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ဖြတ်၏။ (၁)

၆၆၄။ အကြင်သူမိုက်သည် ကဲ့ရဲ့ထိုက်သူကို ချီးမွမ်း၏၊ ချီးမွမ်းထိုက်သူကို မူကား ကဲ့ရဲ့၏၊ ထို သူမိုက်သည် ခံတွင်းဖြင့် အပြစ်ကို ဆည်းပူး၏၊ ထိုသူမိုက်သည် ထိုအပြစ်ကြောင့် ချမ်းသာကို မရ။ (၂)

၆၆၅။ လောင်းတန်း ကစားရာတို့၌ အားလုံးသော စည်းစိမ် မိမိကိုယ်နှင့်တကွ ဥစ္စာ ဆုံးရှုံးခြင်း ဟူသော အပြစ်သည် အနည်းငယ်သော အပြစ်မျှသာတည်း၊ အကြင်သူသည် ကောင်းသော နိဗ္ဗာန်သို့ ကြွသွားကုန်သော ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သာဝကတို့၌ စိတ်ပြစ်မှား၏၊ ထိုသူ၏ ဤပြစ်မှားသော အပြစ်သည်သာလျှင် (ဆိုခဲ့ပြီးသော အပြစ်ထက်) ကြီးလှစွာသော အပြစ်မည်၏။ (၃)

၆၆၆။ ယုတ်ညံ့သော စကားကို လည်းကောင်း၊ စိတ်ကို လည်းကောင်း ဆောက်တည်၍ အရိယာကို ကဲ့ရဲ့ကြသော သူမိုက်သည် တစ်သိန်းသုံးဆယ့်ခြောက်ခုသော နိရဗ္ဗုဒတို့နှင့် ငါးအဗ္ဗုဒတို့ပတ်လုံး ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ (၄)

၆၆၇။ မဟုတ်မမှန် ပြောဆိုသော သူသည်လည်း ငရဲသို့ ရောက်ရ၏၊ (မိမိ) ပြုလုပ်လျက် မပြုလုပ်ဟု ပြောဆိုသော သူသည်လည်း ငရဲသို့ ရောက်ရ၏၊ ထိုသူနှစ်ယောက်တို့သည်လည်း ယုတ်သော အမှု ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ နောင်တမလွန် ဘဝ၌ (ငရဲခံခြင်း) တူကုန်၏။ (၅)

၆၆၈။ အကြင် သူမိုက်သည် မပြစ်မှားထိုက်သော စင်ကြယ်၍ ကိလေသာ ကင်းသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ပြစ်မှား၏၊ လေညာသို့ ပစ်လွှင့်အပ်သော သိမ်မွေ့သော မြူမှုန်သည် ထိုပစ်လွှင့်သူသို့သာ ပြန်ကျလာဘိ သကဲ့သို့ မကောင်းမှုသည် ထိုသူမိုက်သို့သာ ရှေးရှု ပြန်ကျလာ၏။ (၆)

၆၆၉။ အကြင်သူသည် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် မပြတ်ဖြစ်သော လောဘ၌ အမြဲအားထုတ်သူ (ဘုရားစသည်တို့၌) မယုံကြည်သူ စဉ်းလဲ ကောက်ကျစ်တတ်သူ (ဘုရားစသည်တို့၏) အဆုံးအမကို မနာယူသူ ဝန်တိုတတ်သူ ချောပစ် ကုန်းတိုက်မှု၌ အားထုတ်သူ ဖြစ်၏၊ ထိုသူသည် သူတစ်ပါးတို့ကို နှုတ်ဖြင့် ဆဲရေး၏။ (၇)

၆၇၀။ နှုတ်မငြိမ်သူ အမှန်ကင်းသူ သူတော် မဟုတ်သူ ကြီးပွါးမှုကို ဖျက်ဆီးတတ်သူ ယုတ်မာသူ မကောင်းပြုလေ့ရှိသူ ကျက်သရေမဲ့သူ မြတ်စွာဘုရား၏ အဝဇာတသားဖြစ်သူ (ဟယ်) ယောကျ်ားယုတ် သင်သည် စကားများစွာ မပြောဆိုလင့်၊ သင်သည် ငရဲသို့ ကျမည့်သူဖြစ်၏။ (၈)

၆၇၁။ ကောကာလိက သင်သည် အစီးအပွါး မဲ့ရန်အတွက် ကိလေသာမြူကို (မိမိအပေါ်၌) ဖြန့်ကြဲဘိ၏၊ ကြမ်းတမ်းသော အမှုကို ပြုလျက် သူတော်ကောင်း တို့ကို ကဲ့ရဲ့ဘိ၏၊ များစွာသော မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တို့ကို ပြုကျင့်၍ ကာလရှည် စွာ ငရဲတည်းဟူသော ချောက်သို့ ရောက်ရမည်သာတည်း။ (၉)

၆၇၂။ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူ၏ ပြုလုပ်ပြီးကံသည် မပျောက်ပျက်နိုင်သည်သာတည်း၊ ဆည်းပူး အပ်သော ကံသည် ဆည်းပူးသူ တံသို့ ရောက်လာ၏၊ ဆည်းပူးသူ ကံရှင်သည် ဆည်းပူး အပ်သော ကံကို ရသည်သာတည်း၊ ကြမ်းတမ်းသော အမှုကို ပြုလေ့ရှိသော ပညာနဲ့သူသည် တမလွန် လောကဝယ် မိမိကိုယ်၌ပင် ဆင်းရဲတွေ့မြင်ရ၏။ (၁၀)

၆၇၃။ ထိုသူသည် သံစူး သံငြောင့် အပြည့်နှက်ထားရာ အရပ်သို့ လည်းကောင်း၊ အသွားထက်သော သံတံကျင်သို့ လည်းကောင်း မိမိပြုသော ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်သည့် ခြစ်ခြစ်ပူသော သံတွေခဲလျှင် အစာရှိသော ငရဲသို့ လည်းကောင်း ကပ်ရောက်ရ၏။ (၁၁)

၆၇၄။ ဖမ်းကြကုန် ပုတ်ခတ်ကြကုန်ဟု ဆိုသော ငရဲထိန်းတို့သည် သာယာသော စကားကို မပြောဆိုကြကုန်၊ မျက်နှာချိုသာ ကပ်ရောက်လာကြသည် မဟုတ်ကုန်၊ စောင့်ရှောက်လို၍ ကပ်ရောက်လာကြသည် မဟုတ်ကုန်၊ ငရဲသူ သတ္တဝါတို့ သည် မီးကျီးအခင်း၌ အိပ်ကြရကုန်၏၊ ထက်ဝန်းကျင် ပြောင်ပြောင်တောက်လောင်သော မီးထဲသို့ ဝင်ကြရကုန်၏။ (၁၂)

၆၇၅။ သံကွန်ရက်ဖြင့်လည်း ရစ်ဖွဲ့ကုန်သည်ဖြစ်၍ ထိုသံကွန်ရက်အတွင်း၌ သံတူတို့ဖြင့် နှိပ်စက် သတ်ဖြတ်ကုန်၏၊ ကန်းသည်ကို ပြုတတ်သည့် အမိုက်မှောင် ထူထပ်သော ဓူမရောရုဝငရဲသို့ ရောက်ကြကုန်၏၊ ထိုအမိုက်မှောင်သည် မြေကြီးကဲ့သို့ ပြန့်ကျယ်၏။ (၁၃)

၆၇၆။ ထိုမှတစ်ပါး ငရဲသူတို့သည် မီးလျှံတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ပြောင်ပြောင် တောက်သော လောဟကုမ္ဘီငရဲအိုးသို့ ဝင်ကြရကုန်၏၊ မီးနှင့် အညီအမျှ ဖြစ်ကုန်သော ထိုသံအိုးတို့၌ ကာလရှည်ကြာစွာ အဖန်ဖန် ပေါ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ကျက်ကြရကုန်သည် သာတည်း။ (၁၄)

၆၇၇။ ထို့ပြင်လည်း မကောင်းမှုပြုသူသည် ပြည် သွေးတို့နှင့် ရောသော သံအိုး၌ ကျက်ရ၏၊ ထိုသံအိုး၌ အဘယ်သို့ ကျက်ရသနည်း၊ အကြင် အကြင်အရပ်သို့ သွားရောက်ရ၏၊ ထိုထိုသွားရောက်ရာ အရပ်၌လည်း ပြည်သွေးတို့ဖြင့် တွေ့ထိသည် ဖြစ်၍ ညစ်ညူးပင်ပန်းဆင်းရဲရ၏။ (ဤသို့ ကျက်ရ၏)။ (၁၅)

၆၇၈။ မကောင်းမှုပြုသူသည် ပိုးလောက်တို့၏ နေရာဖြစ်သော ဘင်ပုပ်ရေငရဲ၌ ကျက်ရ၏၊ ထိုဘင်ပုပ်ရေငရဲ၌ အဘယ်သို့ ကျက်ရသနည်း၊ အိုးကင်း ထက် အောက် ဝန်းကျင်သည်

အရပ်ခပ်သိမ်းတို့၌ အညီအမျှ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုဘင်ပုပ်ရေ ငရဲ၌ ဖဲသွားရန် လမ်းမရှိ (ဤသို့ ကျက်ရ၏)။ (၁၆)

၆၇၉။ ထို့ပြင်လည်း ထက်မြက်သာ သန်လျက်ရွက်တော ငရဲသို့ ကိုယ်အပိုင်းအပိုင်း ပြတ်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ဝင်ကြရကုန်၏၊ ငရဲထိန်းတို့သည် လျှာကို သံမျှား ချိတ်ဖြင့် ဖောက်ကုန် ဖောက်ကုန်၍ ဆွဲထုတ်ကြပြီးလျှင် အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ နှိပ်စက် ကြကုန်၏။ (၁၇)

၆၈၀။ ထို့ပြင်လည်း သွားလာရန် ခဲယဉ်းလှသော သင်တုန်းဓားသွားကဲ့သို့ ထက်သော အသွားရှိသော ဝေတ္တရဏီမည်သော ကြိမ်ပိုက်ချောင်းငရဲသို့ ရောက်ကြရပြန်၏၊ မကောင်းမှုကို ပြုကြကုန်သော လူမိုက်တို့သည် မကောင်းမှုတို့ကို ပြုကြ ကုန်၍ ကြိမ်ပိုက် ချောင်းငရဲ၌ ကျရောက်ကြရကုန်၏။ (၁၈)

၆၈၁။ ထိုကြိမ်ပိုက်ချောင်းငရဲ၌ ငိုကြွေးမြည်တမ်းကြသော ငရဲသူတို့ကို ရွှေသော အဆင်းပြောက်ကျားသော အဆင်း ရှိသော အိမ်ခွေး မြေခွေးတို့သည် အလွန်မက် မောကုန်သည်ဖြစ်၍ စားကြကုန်၏၊ တောကျီးအ အပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ စွန်ရဲတို့သည် လည်းကောင်း၊ အိမ်ကျီးတို့သည် လည်းကောင်း ထိုးဆိတ်ကြကုန်၏။ (၁၉)

၆၈၂။ ဤငရဲ၌ မကောင်းမှု ပြုပြီးသော သတ္တဝါသည် အကြင်ကမ္မကရဏ အမျိုးမျိုးကို တွေ့ထိရ၏၊ ဤသို့ ကမ္မကရဏ အမျိုးမျိုး ဖြစ်ရခြင်းသည် အလွန်ဆင်းရဲ ပင်ပန်းလေစွတကား၊ ထို့ကြောင့် ဤလောက၌ သတ္တဝါသည် အသက်အကြွင်း ရှိနေသေးပါမူ ပြုသင့် ပြုထိုက်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်ရာ၏၊ မမေ့မလျော့ရာ။ (၂၀)

၆၈၃။ အကြင်တို့ နှစ်ဆယ်ဝင် နှမ်းလှည်းတို့ကို ပညာရှိတို့သည် ရေတွက်အပ်ကုန်၏၊ ထိုနှမ်းလှည်းတို့ကို ပဒုမငရဲ၌ အရေအတွက်အားဖြင့် ဆောင်ပြအပ်ကုန်၏၊ မှန်၏- ကုဋေငါးသောင်းတစ်ထောင့်နှစ်ရာ တို့သည် ပဒုမငရဲသက် ဖြစ်ကုန်၏။ (၂၁)

၆၈၄။ ဤလောက၌ ငရဲတို့ကို အကြင်မျှလောက် ဆင်းရဲလှကုန်၏ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏၊ ထိုမျှလောက် ဆင်းရဲလျက် လည်း ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ထိုငရဲ၌ နေရ၏၊ ထို့ကြောင့် စင်ကြယ်သော သီလကို ချစ်၍ ကောင်းမြတ်သော ဂုဏ်ရှိသူ အရိယာတို့၌ နှုတ်ကို လည်းကောင်း၊ စိတ်ကို လည်းကောင်း အမြဲမပြတ် စောင့်ရှောက်ရာ၏။ (၂၂)

ဆယ်ခုမြောက် ကောကာလိကသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာဝဂ် ===

၁၁ - နာလကသုတ်

၆၈၅။ အသိတမည်သော (ကဏှဒေဝီလ) ရှင်ရသေ့သည် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ကုန် စင်ကြယ်သည့် အဝတ်ကို ဝတ်ကုန်သော နတ်ပုဆိုးကို မြှောက်လွှင့်ကုန်လျက် အတိုင်းထက် အလွန် ကခုန်မြူးထူး ကုန်သော တာဝတိံသာနတ် အပေါင်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းကို လည်းကောင်း နေ့သန့်စင်ရာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ မြင်လေ ၏။ (၁)

၆၈၆။ တက်ကြွဝမ်းမြောက်သည့် စိတ်ရှိကုန်သော နတ်တို့ကို မြင်၍ လေးလေး စားစား ပြုလျက် ထိုနတ်အပေါင်းတို့ ထံ၌ ဤစကားကို ဆို၏- နတ်အပေါင်းသည် အဘယ့်ကြောင့် အလွန်လျှင် ကောင်းသော အမူအရာ ရှိသနည်း၊ အဘယ်ကို စွဲ၍ နတ်ပုဆိုးကို မြှောက်လွှင့်လျက် သင်တို့မြူးထူး ပျော်ပါးကြ ပါကုန်သနည်း။ (၂)

၆၈၇။ အသုရာတို့နှင့် စစ်ထိုးကြကုန်သည် ရှိသော် နတ်တို့ အောင်နိုင်၍ အသုရာတို့ရှုံးသော အခါ၌သော်မှလည်း ဤကဲ့သို့ သဘောရှိသော ကြက်သီးမွေးညင်း ထအောင် ဝမ်းမြောက်မှု မဖြစ်စဖူး၊ အဘယ်သို့သော မဖြစ်စဖူး ထူးကဲသော အာရုံကို မြင်၍ နတ်တို့ ဝမ်းမြောက်ကြပါကုန်သနည်း။ (၃)

၆၈၈။ နတ်တို့သည် လေလည်း ချွန်ကြကုန်၏၊ သီချင်းလည်း ဆိုကြကုန်၏၊ တီးမှုတ်လည်း တီးမှုတ်ကြကုန်၏၊ လက်ပမ်းပေါက်လည်း ခတ်ကြကုန်၏၊ ကလည်း ကကြကုန်၏၊ မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ်၌ နေသော နတ်တို့ သင်တို့ကို ငါ မေးပါ၏၊ အိုနတ်တို့ သင်တို့သည် ငါ၏ ယုံမှားခြင်းကို လျင်မြန်စွာ ဖျောက်ကြကုန်လော့။ (၄)

၆၈၉။ ရတနာမြတ်ဖြစ်သော အတုမရှိသော ဘုရားလောင်းသည် လူ့ပြည် သာကီဝင်မင်းသားတို့၏ ဂါမခေတ် နယ်မြေ လုမ္ဗိနီဉယျာဉ်ဝယ် (သတ္တဝါတို့၏) စီးပွါးချမ်းသာ အလို့ငှါ မီးရှူး သန့်စင် ဖွားမြင် တော်မူပါ၏၊ ထို့ကြောင့် အကျွန်ုပ်တို့သည် နှစ်သက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ အလွန်လျှင် ကောင်းသော အမူအရာ ရှိကြပါကုန်၏။ (၅)

၆၉၀။ သတ္တဝါအားလုံးတို့ထက် မြတ်၍ အမြတ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော သတ္တဝါအားလုံးတို့ထက် ထူးချွန်၍ လူတို့၌ ဥသဘသဖွယ်ဖြစ်သော ထိုဘုရားလောင်းသည် ဣသိပတနတောအုပ်ဝယ် ခွန်အား ရှိသည့် သားတို့သနင်း ခြင်္သေ့မင်း ကဲ့သို့ ရဲတင်းသော စကားကို မြွက်ဆိုလျက် ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟောတော်မူလိမ့်မည်။ (၆)

၆၉၁။ ထိုအသိတရှင်ရသေ့သည် ထိုနတ်တို့ ပြောဆိုသံကို ကြား၍ အဆောတလျင် နတ်ပြည်မှ ဆင်းသက်ပြီးနောက် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ နန်းတော်သို့ ဝင်ကာ ထိုင်နေပြီးလျှင် မင်းသားသည် အဘယ်အရပ်၌ ရှိနေသနည်း၊ ငါ ကြည့်ရှု လိုပါ၏ဟု သာကီဝင်မင်းသားတို့ကို ပြောဆို၏။ (၇)

၆၉၂။ ထို့နောက် အလွန်လိမ္မာသော ရွှေပန်းထိမ်သည်သည် ဖိုဝ၌ အကြိမ်ကြိမ် လှော်၍ အဖန်ဖန် ခတ်အပ်သော တောက်ပသော ရွှေကဲ့သို့ အသရေဖြင့် တောက်ပသော မြတ်သော အဆင်း ရှိသော မင်းသားငယ်ကို သာကီဝင်မင်းသားတို့ က အသိတမည်သော ကဏှဒေဝီလရသေ့အား ပြကြကုန်၏။ (၈)

၆၉၃။ အသိတရသေ့သည် အလျှံတပြောင်ပြောင် တောက်ပသော မီးကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်၌ သွားသော အထူးစင်ကြယ်သော ကြယ်တို့၏ အကြီးအမှူး လကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ သရဒအခါ၌ မိုးတိမ်မှလွတ်၍ ထွန်းလင်း တောက်ပသော နေကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထွန်းတောက်ပသော

သတို့သားကို မြင်ရသော်ဝမ်း မြောက်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ ပြန့်ပြောများမြတ်သော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ကို ရလေ၏။ (၉)

၆၉၄။ နတ်တို့သည် များသော အခက်အလက်ရှိသော တစ်ထောင်သောအချက် ဝန်းရှိသော ထီးကို ကောင်းကင်၌ ဆောင်းမိုးပေးကြကုန်၏၊ ရွှေအရိုးတပ်သော စာမရီသားမြီး ယပ်တို့သည် တငြိမ့်ငြိမ့် လွှဲခပ်နေကြကုန်၏၊ သားမြီးကိုင်သူ ထီးကိုင်သူကို မူကား မမြင်ကြရကုန်။ (၁၀)

၆၉၅။ ကဏှသိရီဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ဆံကျစ်ထုံး ဒေဝီလရသေ့သည် တစ်နိက္ခ အချိန်စီးသော ရွှေတုံးကဲ့သို့ ကမ္ဗလာနီ၌ ထားအပ်သော သတို့သားကို လည်းကောင်း၊ ဦးထိပ်၌ ဆောင်းမိုးထား အပ်သော ထီးဖြူကို လည်းကောင်း တွေ့မြင်ရသော် တက်ကြွသော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ခံယူလှမ်းလင့်၏။ (၁၁)

၆၉၆။ လှမ်းယူပြီးလျှင် လက္ခဏာကျမ်း ဗေဒင်ကျမ်းတို့၏ ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်ပြီးသော ထိုဒေဝီလရသေ့သည် သာကီဝင်မင်းတို့၏ အကြီးအမြတ်ဖြစ်သော သတို့သားကို ဉာဏ်ဖြင့် စုံစမ်း ဆင်ခြင်သည် ရှိသော် ကြည်လင်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်ရကား "ဤသတို့သားသည် အခြေ နှစ်ချောင်းရှိ နတ် လူတို့တွင် အထွတ်အမြတ်ဖြစ်၍ အတုမရှိ မြတ်သော သူတည်း" ဟု မြွက်ဆို ပြောကြားလေ၏။ (၁၂)

၆၉၇။ ထို့နောက်မှ မိမိလားရမည့် ဂတိကို အောက်မေ့ဆင်ခြင်သည် ရှိသော် စိတ်မချမ်းမြေ့သော သဘောရှိရကား မျက်ရည်ကျလေ၏၊ သာကီဝင်မင်းတို့သည် ရှင်ရသေ့ ငိုသည်ကို မြင်ကြကုန်၍ "သတို့သားငယ်၌ အန္တရာယ်ဖြစ်လတ္တံ့ လော" ဟု ပြောဆို မေးမြန်းကြကုန်၏။ (၁၃)

၆၉၈။ ရသေ့သည် စိတ်မချမ်းမြေ့သော သာကီဝင်မင်းတို့ကို မြင်၍ ငါသည် သတို့သားငယ်၌ အစီးအပွါးမဲ့ ဖြစ်မည် ကို မတွေ့မမြင်ရပေ၊ ထိုမင်းသားအား အန္တရာယ် ဖြစ်လိမ့်မည်လည်း မဟုတ်၊ ဤမင်းသားသည် သေးသိမ် ယုတ်ညံ့သူ မဟုတ်၊ သင်တို့သည် ဝမ်းမြောက်သောစိတ် ရှိကြပါကုန်လော့။ (၁၄)

၆၉၉။ ဤမင်းသားသည် မြတ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ ရောက်လတ္တံ့၊ ထိုမင်းသားသည် မြင့်မြတ် စင်ကြယ်သော နိဗ္ဗာန်ကို သိမြင်ပြီးလျှင် များစွာသော သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွါးကို စောင့်ရှောက်လျက် ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟော တော်မူ လတ္တံ့၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်သည် ကျယ်ပြန့်သည် ဖြစ်လတ္တံ့။ (၁၅)

၇၀၀။ ဤလူ့ပြည်၌ ငါ၏ အသက်ကြွင်းသည် ကြာမြင့်တော့မည် မဟုတ်၊ ဤမင်းသား ဘုရားမဖြစ်မီ အတွင်း၌ပင် ငါသည် သေရလတ္တံ့၊ ထိုငါသည် သူတစ်ပါးတို့နှင့် မတူသည့် ဝီရိယရှိသော ဘုရားရှင်၏ တရားကို နာကြားရတော့မည် မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ငါသည် စိတ်ထိခိုက်သူ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်သူ စိတ်ဆင်းရဲသူ ဖြစ်ရပါ၏။ (၁၆)

၇၀၁။ ထိုရသေ့သည်သာကီဝင်မင်းတို့အား ပြန့်ပြောများမြတ်သော နှစ်သက်မှု 'ပီတိ' ကို ဖြစ်စေ ပြီးလျှင် နန်းတွင်းမှ ထွက်ခဲ့၏၊ အကျင့်မြတ်ရှိသူ ထိုရသေ့သည် မိမိတူကို သနားသည်ဖြစ်၍ သူတစ်ပါး တို့နှင့် မတူသည့် ဝီရိယရှိသော ဘုရားရှင်၏ တရား၌ ကျင့်သုံးဆောက်တည်စေ၏။ (၁၇)

၇၀၂။ နောင်အခါ၌ သင်သည် ဘုရားဟူသော အသံကို ကြားခဲ့မူ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်သို့ ရောက် လတ်တော်မူပြီးသော ဘုရားရှင်သည် နိဗ္ဗာန်လမ်းခရီးကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့မူ ထိုအခါ ထိုဘုရားထံသို့ ကိုယ်တိုင် သွား၍ အယူဝါဒကို မေးလျက် မြတ်စွာဘုရားထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လေလော့။ (၁၈)

၇၀၃။ အစီးအပွါးကို လိုသော စိတ်ရှိသော တာဒိဂုဏ်ရှိသော နောင်အခါ၌ အလွန်မြတ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သော ထိုအသိတ ရသေ့ဆုံးမသော နာလကသည် ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော ကောင်းမှု

အစုရှိသည် ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို မျှော်လင့်လျက် ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်စည်းကာ ရသေ့အသွင်ဖြင့် နေလင့်၏။ (၁၉)

၇၀၄။ အသိတရသေ့၏ ဆုံးမသော အချိန်အခါ ရောက်လတ်သော် ထိုနာလကသည် မြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော ဓမ္မစကြာတရား ဟောခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ကြွေးကြော်သော အသံကို ကြား၍ ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်တောသို့ သွားလျက် မြတ်သော ဣသိဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို မြင်သောကြောင့် ကြည်ညို၍ မုနိတို့၏ အမြတ်ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားအား မောနေယျ အကျင့်မြတ်ကို မေးလျှောက်လေ၏။ (၂၀)

ဝတ္ထုဂါထာ ပြီး၏။

၇၀၅။ ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား အသိတရသေ့ ပြောဆိုခဲ့သော စကားသည် မချွတ်မယွင်း အမှန်ပင် ဖြစ်တော့သည်ဟု အကျွန်ုပ် သိအပ်ပါ၏၊ ထို့ကြောင့် တရားအားလုံးတို့၏ ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား အား အကျွန်ုပ် မေးလျှောက်ပါ၏- (၂၁)

၇၀၆။ မြတ်စွာဘုရား အိမ်ရာမထောင်သော ရဟန်းအဖြစ်နှင့် ပြည့်စုံသော ဆွမ်းခံ လှည့်လည်ခြင်းဖြင့် ရှာမှီးသော အကျွန်ုပ်သည် မေးလျှောက်သည်ဖြစ်၍ အသျှင်ဘုရားသည် မောနေယျ အကျင့်မြတ်ကို ဟောတော်မူပါလော့။ (၂၂)

၇၀၇။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ဟောတော်မူ၏) -

မောနေယျကျင့်ဝတ်ကို သင့်အား ငါဘုရား သိစေအံ့၊ ပြုနိုင်ခဲ ဖြစ်စေနိုင်ခဲသော ထိုမောနေယျ အကျင့်ကို ယခု ဟောကြားအံ့၊ သင်သည် မိမိကိုယ်ကို (ဝီရိယဖြင့်)အား ပြုထောက်ပံ့ထားလော့၊ (ဝီရိယဖြင့်) ခိုင်မြဲသူ ဖြစ်လော့။ (၂၃)

၇၀၈။ ရွာ၌ ဆဲရေးသူနှင့် ရှိခိုးသူကို ထပ်တူထပ်မျှပြုရာ၏၊ (ဆဲရေးခံရသော်) စိတ်ပြစ်မှားမှု ‘ဒေါသ’ ကို စောင့်ရှောက်ရာ၏၊ (ရှိခိုးခံရသော်) မတက်ကြွဘဲ ကျင့်ရာ၏။ (၂၄)

၇၀၉။ တော၌ မီးလျှံနှင့် တူကုန်သော ဣဋ္ဌအနိဋ္ဌအားဖြင့် အမြတ်အယုတ်ဖြစ်သည့် အာရုံတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာတတ် ကုန်၏၊ ထိုတော၌ မိန်းမတို့သည် ရဟန်းကို ဖြားယောင်းတတ်ကုန်သေး၏၊ ထိုမိန်းမ တို့သည် သင့်ကို မဖြားယောင်းစေ ကုန်လင့်။ (၂၅)

၇၁၀။ ကောင်း မကောင်းကုန်သော ကာမဂုဏ်တို့ကို ပယ်စွန့်၍ မေထုန်အကျင့်မှ ရှောင်ကြဉ်သူ သတ္တဝါတို့၌ မဆန့်ကျင်သူ တပ်မက်မှုမရှိသူ ဖြစ်ရာ၏။ (၂၆)

၇၁၁။ တဏှာရှိသော သတ္တဝါ တဏှာမရှိသော သတ္တဝါတို့ကိုလည်း ငါသည် ချမ်းသာကို အလိုရှိ သကဲ့သို့ ဤသတ္တဝါတို့သည်လည်း ချမ်းသာကို အလိုရှိကုန်၏၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည် ချမ်းသာကို အလိုရှိကုန် သကဲ့သို့ ငါသည်လည်း ချမ်းသာကို အလိုရှိ၏ဟု မိမိကိုယ်ကို ဥပမာပြု၍ မိမိလည်း မသတ်ရာ၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း မသတ်စေရာ။ (၂၇)

၇၁၂။ အကြင် (ပစ္စည်းလေးပါး)၌ ပုထုဇဉ်သည် ကပ်ငြိ၏၊ ထိုပစ္စည်းလေးပါး၌ အလို ‘ဣစ္ဆာ’ ကို လည်းကောင်း၊ လောဘကို လည်းကောင်း ပယ်စွန့်၍ ပညာမျက်စိ ရှိလျက် ကျင့်ရာ၏၊ ပြည့်နိုင်ခဲသော ဤတဏှာ (ချောက်နရက်)ကို ကူးခပ်ရာ၏။ (၂၈)

၇၁၃။ ယုတ်လျော့ပါးလျှပ်သော ဝမ်းရှိသူ နှိုင်းရှည့် ပိုင်းခြားအပ်သော အာဟာရရှိသူ ဖြစ်ရာ၏၊ အလိုနည်းသူ မလျှပ်ပေါ်သူ ဖြစ်ရာ၏၊ အခါခပ်သိမ်း လောလုပ္ပတဏှာဖြင့် အလိုမရှိသူ ဖြစ်ရာ၏၊ အလိုမရှိခြင်းကြောင့် (တဏှာ ဟူသော) မွတ်သိပ်မှု မရှိသည် ဖြစ်၍ ငြိမ်းအေးရာ၏။ (၂၉)

၇၁၄။ မောနေယျ အကျင့်ကို ကျင့်သော ထိုရဟန်းသည် ဆွမ်းခံသွားပြီးလျှင် တောသို့သာလျှင် ပြန်သွားရာ၏၊ သစ်ပင်ရင်း၌ ရပ်တည်၍သော် လည်းကောင်း၊ ထိုင်သည်ဖြစ်၍သော် လည်းကောင်း နေရာ၏။ (၃၀)

၇၁၅။ ထိုရဟန်းသည် ဈာန်ဝင်စားလေ့ရှိသူ တည်တံ့သူ တော၌ မွေ့လျော်သူ ဖြစ်ရာ၏၊ မိမိကိုယ်ကို အလွန်နှစ်သက် စေသည် ဖြစ်၍ သစ်ပင်ရင်း၌ ဈာန်ဝင်စားရာ၏။ (၃၁)

၇၁၆။ ထိုညဥ့် လွန်မြောက်သည်ရှိသော် ရွာသို့ ဆွမ်းခံသွားရာ၏၊ ပင့်ဖိတ်၍ လှူသော ဆွမ်းကိုလည်း မနှစ်သက်ရာ၊ ရွာမှ ဆောင်ယူ၍ လှူသော ဆွမ်းကိုလည်း မနှစ်သက်ရာ။ (၃၂)

၇၁၇။ မောနေယျ အကျင့်ကို ကျင့်သော ရဟန်းသည် ရွာသို့ ရောက်သည်ရှိသော် ဒါယကာတို့၌ ရောရောနှောနှော မနေရာ၊ ပြတ်သော စကားရှိသည် ဖြစ်၍ နိမိတ် ဝိညတ်နှင့် ယှဉ်၍ အစားရှာမှီးကြောင်း စကားကို မပြောဆိုရာ။ (၃၃)

၇၁၈။ ထိုရဟန်းသည် တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုပစ္စည်းကို ရလျှင် လည်းကောင်း၏၊ မရလျှင် လည်းကောင်း၏ ဟု ရမရ နှစ်ပါးဖြင့်ပင်လျှင် တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍ သစ်ပင်ကို လျစ်လျူရှု သကဲ့သို့ လျစ်လျူရှုကာ ပြန်လှည့်ရာ၏။ (၃၄)

၇၁၉။ ထိုရဟန်းသည် မအပါဘဲလျက် အသူဟု သမုတ်ခံလျက် သပိတ်ပိုက်ကာ ဆွမ်းခံ လှည့်လည်သည် ရှိသော် အနည်းငယ်မျှ ပေးလှူခြင်းကိုလည်း မရှုတ်ချရာ၊ ပေးလှူ သူကိုလည်းမထီမဲ့မြင် မပြုရာ။ (၃၅)

၇၂၀။ မဂ်ရကြောင်း အကျင့်ကို သုခပဋိပဒါစသည် အမြတ်အယုတ် ရှိ၏ဟူ၍ ဘုရားတည်းဟူသော သမဏသည် ပြတော်မူ၏၊သို့ပင် အမြတ်အယုတ် ရှိသော်လည်း တစ်ခုတည်းသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ နှစ်ကြိမ်သော်ကား မရောက် ကုန်၊ ကိလေသာတို့ တစ်ပြိုင်နက် မကုန်ရကား နိဗ္ဗာန်ဟူသော ကမ်းသို့ တစ်ကြိမ်သာ ရောက်သည်လည်း မဟုတ်ပေ။ (၃၆)

၇၂၁။ အကြင်ရဟန်းအား ပျံ့နှံ့သော တဏှာ (ဝိစရိတ) မရှိ၊ တဏှာအလျဉ် ပြတ်စဲပြီးသော ပြုသင့်သော ကိစ္စ မပြုသင့်သော ကိစ္စကို ပယ်ပြီးသော ထိုရဟန်းအား ရာဂစသည်ကြောင့် ဖြစ်သော ပူပန်မှု မရှိ။ (၃၇)

၇၂၂။ (နာလက) သင့်အား မောနေယျ အကျင့်ကို ငါ ဟောအံ့၊ (ထိုမောနေယျ ရဟန်းသည်) သင်တုန်းသွား ဥပမာ ရှိသူ ဖြစ်ရာ၏၊ အာစောက်ကို လျှာဖြင့် ထိကပ်ပြီးလျှင် ဝမ်း၌ စောင့်စည်းသူ ဖြစ်ရာ၏။ (၃၈)

၇၂၃။ မတွန့်ဆုတ်သော စိတ်ရှိသူလည်း ဖြစ်ရာ၏၊ များစွာလည်း မကြံစည်ရာ၊ (ကိလေသာ) အညှီအဟောက် ကင်းသူ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် တစ်စုံတစ်ခုသော ဘဝ၌ မမှီသူ အကျင့်မြတ်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိသူ ဖြစ်ရာ၏။ (၃၉)

၇၂၄။ အဖော်မမှီး တစ်ယောက်တည်း နေနိုင်ရန် ကျင့်ရာ၏၊ ရဟန်းတို့သည် ကပ်၍ ရှုသင့် ရှုထိုက်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံ၌ အားထုတ်နိုင်ရန်လည်း ကျင့်ရာ၏၊ တစ်ယောက်တည်းနေခြင်းကို မောန ဟူ၍ ငါဘုရား ဟောကြား၏၊ သင်သည် တစ်ယောက်ထီးတည်း မွေ့လျော်နိုင်ခဲ့မူ အရပ် ဆယ်မျက်နှာ တို့၌ ကျော်စောထင်ရှားလတ္တံ့။ (၄၀)

၇၂၅။ ငါဘုရားကို မြတ်နိုးသော သူသည် ဈာန်ဝင်စားကုန်၏၊ ကာမကို စွန့်လွှတ်ကုန်ပြီးသော ပညာရှိတို့၏ ကြွေးကြော်သံကို ကြားရသောကြောင့် ရှက်မှု 'ဟိရီ' ကို လည်းကောင်း၊ ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ' ကို လည်းကောင်း အတိုင်းထက် အလွန် ပြုရာ၏။ (၄၁)

၇၂၆။ ထိုစကားကို မြစ်ဥပမာတို့ဖြင့် သိကုန်လော့၊ မြစ်ငယ်တို့သည် မြောင်းငယ် ချောက်ကြားတို့၌ အသံမြည်လျက် စီးသွားကုန်၏၊ မြစ်ကြီးတို့သည်ကား တိတ်တိတ် ဆိတ်ဆိတ် စီးသွားကုန်၏။ (၄၂)

၇၂၇။ ရေမပြည့်သော အိုးသည် အသံမြည်၏ (ဘောင်ဘင်ခတ်၏)၊ ရေပြည့်သော အိုးသည် ငြိမ်သက်သည် သာတည်း၊ သူမိုက်သည် ရေမပြည့်သော အိုးနှင့် တူ၏၊ ပညာရှိသည် ရေပြည့်သော အိုးကြီးနှင့် တူ၏။ (၄၃)

၇၂၈။ မြတ်စွာဘုရားတည်းဟူသော သမဏသည် အကျိုးအကြောင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အစီးအပွါးနှင့် စပ်ယှဉ်သော စကားကို များစွာ မြွက်ဆိုတော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တရားကို သိတော်မူသည် ဖြစ်၍သာ ဟောတော်မူ၏၊ သိတော်မူသည် ဖြစ်၍ များစွာ မြွက်ဆိုတော်မူ၏။ (၄၄)

၇၂၉။ တရားကို သိသောသူသည် စောင့်စည်းသော စိတ်ရှိ၏၊ တရားကို သိသောသူသည် စကားကို များစွာ မပြောဆို၊ ထိုရဟန်းသည် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ရထိုက်၏၊ ရလည်းရ၏ဟု (မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏)။ (၄၅)

တစ်ဆယ့်တစ်ခုမြောက် နာလကသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာဝဂ် ===

၁၂ - ဒွယတာနုပဿနာသုတ်

အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း မိဂါရမာတာ ဝိသာခါ၏ ပြာသာဒ်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ၌ မြတ်စွာဘုရား သည် ညဉ့်၏ ဂုဏ်အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံ ၍ လပြည့်နေ့ဖြစ်သော တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက် ဥပုသ်နေ့ညဉ့်၌ ရဟန်းအပေါင်း ခြံရံလျက် လွင်တီးခေါင်ဝယ် ထိုင်နေ တော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်သော ရဟန်းအပေါင်းကို စောင်းငဲ့ ကြည့်ရှုတော်မူကာ ရဟန်းတို့ကို ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏-

ရဟန်းတို့ အကြင်တရားတို့သည် ကုသိုလ်မည်ကုန်၏။ ဖြူစင်ကုန်၏။ လောကမှ ထွက်မြောက် စေတတ်ကုန်၏။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်စေတတ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော ဖြူစင်ကုန်သော လောကမှ ထွက်မြောက် စေတတ်ကုန်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်စေတတ် ကုန်သော ထိုတရားတို့ကို သင်တို့ ကြားနာရန် အကြောင်းသည် အဘယ်နည်းဟု မေးကြကုန်မူ ထိုမေးသူ တို့ကို နှစ်မျိုးသော အစိတ်အပိုင်း ရှိကုန်သော တရားတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိဖို့ရန်သာတည်းဟု ဖြေဆိုအပ်ကုန်၏။ အဘယ်သို့လျှင် နှစ်မျိုးသော အစိတ်အပိုင်းရှိသော တရားကို ဆိုကြကုန်သနည်း။

(၁) ဤတရားသည် ဆင်းရဲခြင်း 'ဒုက္ခ' တည်း၊ ဤတရားသည် ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်း 'သမုဒယ' တည်း၊ ဤသည် ကား တစ်မျိုးသော ရှုမှတ်မှုတည်း။ ဤတရားသည် ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ 'နိရောဓ' တည်း၊ ဤတရားသည် ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့် 'မဂ္ဂ' တည်း၊ ဤသည်ကား ဒုတိယဖြစ်သော ရှုမှတ်မှုတည်း။ ဤသို့ နှစ်မျိုးသော အစိတ်အပိုင်းရှိသော တရားကို ကောင်းစွာ ရှုသည် ဖြစ်၍ မမေ့မလျော့ အပြင်းအထန် အားထုတ်သည် ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိလျက် နေထိုင်သော ရဟန်းအား ယခုဘဝ၌ပင်လျှင် အရဟတ္တဖိုလ်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ

အကြွင်းရှိသေးမူ အနာဂါမိဖိုလ်ကိုသော် လည်းကောင်း ထိုနှစ်မျိုးသော ဖိုလ်တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော ဖိုလ်ကို မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်အပ်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူပြီးလျှင် ထိုမှနောက်၌ ဤဂါထာတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-

၇၃၀။ "အကြင်သူတို့သည် ဆင်းရဲကို မသိကြကုန်၊ ထို့ပြင် ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို မသိကြကုန်၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ဆင်းရဲ ချုပ်ငြိမ်းရာ (နိဗ္ဗာန်) ကို လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက် ကြောင်း၊ လမ်းစဉ်ကို လည်းကောင်း မသိကြကုန်။ (၁)

၇၃၁။ ထိုသူတို့သည် ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာမှ ယုတ်ကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုခြင်းငှါ မထိုက်ကုန်၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်းသို့ ဧကန် ရောက်ကြရကုန်၏။ (၂)

၇၃၂။ အကြင်သူတို့သည်ကား ဆင်းရဲကို သိကြကုန်၏၊ ထို့ပြင် ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိကြကုန်၏၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာ (နိဗ္ဗာန်) ကို လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း လမ်းစဉ်ကို လည်းကောင်း သိကြကုန်၏။ (၃)

၇၃၃။ ထိုသူတို့သည် ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုခြင်းငှါ ထိုက်ကုန်၏၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်းသို့ မကပ်ရောက်ကြရကုန်" ဟု (ဟောတော်မူ၏)။ (၄)

(၂) ရဟန်းတို့ အခြားတစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့်လည်း နှစ်မျိုးသော အစိတ်အပိုင်းရှိသော တရားကို ကောင်းစွာ ရှုခြင်းသည် ဖြစ်ရာအံ့လောဟု ဤသို့ မေးသူတို့ ရှိကြကုန်မူ (ထိုမေးသူတို့ကို) "ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏" ဟု ဖြေဆိုအပ်ကုန်၏။ အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်ရာသနည်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆင်းရဲဟူသမျှ အားလုံးသည် လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံဟူသော (ဥပဓိ) အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ ဤသည်ကား တစ်မျိုးသော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံတို့၏ သာလျှင် (အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်) အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း မရှိ၊ ဤသည်ကား ဒုတိယဖြစ်သော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ ဤသို့။ပ။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူ၏-

၇၃၄။ "လောက၌ များသော သဘောရှိကုန်သော ဆင်းရဲဒုက္ခ ဟူသမျှတို့သည် ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ မသိသည်ဖြစ်၍ လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံကို ပြုသော ပညာနဲ့သူ (ပုထုဇဉ်) သည် အဖန်တလဲလဲ ဆင်းရဲသို့ ကပ်ရောက်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ပိုင်းခြား၍ သိတတ်သူသည် ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို ရှုမှတ် ဆင်ခြင်လျက် လောကီ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံကို မပြုလုပ်ရာ" ဟု (ဟောတော်မူ၏)။ (၅)

(၃) ရဟန်းတို့ အခြားတစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့်လည်း နှစ်မျိုးသော အစိတ်အပိုင်းရှိသော တရားကို ကောင်းစွာ ရှုခြင်းသည် ဖြစ်ရာအံ့လောဟု ဤသို့ မေးသူတို့ ရှိကြကုန်မူ (ထိုမေးသူတို့ကို) "ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏" ဟု ဖြေဆိုအပ်ကုန်၏။ အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်ရာသနည်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆင်းရဲဟူသမျှ အားလုံးသည် အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ ဤသည်ကား တစ်မျိုးသော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ အဝိဇ္ဇာသာလျှင် (အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်) အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲ ဖြစ်ခြင်း မရှိ၊ ဤသည်ကား ဒုတိယဖြစ်သော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ ဤသို့။ပ။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူ၏-

၇၃၅။ "အကြင် သတ္တဝါတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေရမှု သေရမှုဟူသော ခန္ဓာအစဉ်သို့ အဖန်တလဲလဲ ရောက်ကြရ ကုန်၏၊ ဤလူ့ဘဝ အခြားသော ဘဝသို့ (ရောက်ကြရကုန်၏)၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏ ထိုသို့ လားရောက်ရခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ (၆)

၇၃၆။ ထိုစကား မှန်၏၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည် အကြင် အဝိဇ္ဇာကြောင့် ဤသံသရာ၌ ကြာမြင့်စွာ နှစ်မြုပ်ရ၏၊ ဤအဝိဇ္ဇာသည် ကြီးစွာသော မောဟပင်တည်း။ အရဟတ္တမဂ် ဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံသော သတ္တဝါတို့သည် တစ်ဖန် ဘဝသစ်သို့ မရောက်ကြရကုန်" ဟု (ဟောတော်မူ၏)။ (၇)

(၄) ရဟန်းတို့ အခြားတစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့်လည်း ဖြစ်ရာအံ့လော။ပ။ အဘယ်သို့ ဖြစ်ရာသနည်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာ သော ဆင်းရဲဟူသမျှ အားလုံးသည် သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏၊ ဤသည်ကား တစ်မျိုးသော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ သင်္ခါရတို့၏ သာလျှင် (အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်) အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း မရှိ၊ ဤသည်ကား ဒုတိယဖြစ်သော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ ဤသို့။ပ။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူ၏-

၇၃၇။ "ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆင်းရဲဟူသမျှ အားလုံးသည် သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာ၏၊ သင်္ခါရတို့ ၏သာ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း မရှိ၊ (၈)

၇၃၈-၇၃၉။ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်၏ဟု ဤသို့ သော အပြစ်ကို သိ၍ သင်္ခါရအားလုံးတို့၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ (ကာမစသော) သညာတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း ဤသို့ ဆင်းရဲကုန်ခြင်း ဖြစ်၏၊ ဤနှစ်မျိုးကို ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း သိ၍ ကောင်းစွာ မြင်ကုန်သော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သော ပညာရှိတို့သည် (သင်္ခတ စသည်တို့၏ သဘောကို) ကောင်းစွာ သိကုန်၍ မာရ်၏ အရာဖြစ်သော တေဘူမကဝဋ်ကို နှိမ်နင်းလျက် တစ်ဖန် ဘဝသစ်သို့ မရောက်ကြရကုန်" ဟု (ဟောတော်မူ၏)။ (၉-၁၀)

(၅) ရဟန်းတို့ အခြားတစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့်လည်း ဖြစ်ရာအံ့လော။ပ။ အဘယ်သို့ ဖြစ်ရာသနည်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာ သော ဆင်းရဲဟူသမျှ အားလုံးသည် ဝိညာဏ်တည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏၊ ဤသည်ကား တစ်မျိုးသော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ ဝိညာဏ်၏သာလျှင် (အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်) အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း မရှိ၊ ဤသည်ကား ဒုတိယ ဖြစ်သော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ ဤသို့။ပ။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူ၏-

၇၄၀။ "ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆင်းရဲဟူသမျှ အားလုံးသည် ဝိညာဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏၊ ဝိညာဏ်၏သာ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း မရှိ။ (၁၁)

၇၄၁။ ရဟန်းသည် ဝိညာဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်၏ဟု ဤသို့သော အပြစ်ကို သိ၍ ဝိညာဏ်ငြိမ်း ခြင်းကြောင့် တဏှာကင်းသဖြင့် ကိလေသ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရ၏" ဟု (ဟောတော်မူ၏)။ (၁၂)

(၆) ရဟန်းတို့ အခြားတစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့်လည်း ဖြစ်ရာအံ့လော။ပ။ အဘယ်သို့ ဖြစ်ရာသနည်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာ သော ဆင်းရဲဟူသမျှအားလုံးသည် ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏၊ ဤသည်ကား တစ်မျိုးသော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ ဖဿ၏ သာလျှင် (အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်) အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း မရှိ၊ ဤသည်ကား ဒုတိယဖြစ်သော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ ဤသို့ ကောင်းစွာ။ ပ။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူ၏-

၇၄၂။ "ဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သည့် ဖဿသည် ချိုးစက်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ဘဝ တဏှာတည်းဟူသော အလျဉ်သို့ အစဉ်လျှောက်ကာ လမ်းမှားသို့ သွားကုန်သော ထိုသတ္တဝါတို့အား သံယောဇဉ်ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သည် ဝေးကွာလှ၏၊ (၁၃)

၇၄၃။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား ဖဿကို ပရိညာသုံးပါးဖြင့် သိပြီးလျှင် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိလျက် နိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော်ကုန်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဖဿချုပ်ခြင်းကြောင့် တဏှာကင်းသဖြင့် ကိလေသ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရ၏" ဟု (ဟောတော် မူ၏)။ (၁၄)

(၇) ရဟန်းတို့ အခြားတစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့်လည်း ဖြစ်ရာအံ့လော။ပ။ အဘယ်သို့ ဖြစ်ရာသနည်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာ သော ဆင်းရဲဟူသမျှ အားလုံးသည် ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်

ဖြစ်၏၊ ဤသည်ကား တစ်မျိုးသော ရှုမှတ်မှု တည်း၊ ဝေဒနာ၏သာလျှင် (အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်) အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း မရှိ၊ ဤသည်ကား ဒုတိယဖြစ် သော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ ဤသို့ ကောင်းစွာ။ပ။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူ၏-

၇၄၄။ "အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ လည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ လည်းကောင်း ဥပေက္ခာ ဝေဒနာလည်း ဖြစ်သော ဒုက္ခ ဝေဒနာလည်း ဖြစ်သော ခံစားမှုဟူသမျှသည် ရှိ၏။ (၁၅)

၇၄၅။ အကြင်ရဟန်းသည် ဤဝေဒနာကို ဆင်းရဲကြောင်းဟု သိ၍ ပျက်တတ်သော သဘော ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောကို ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့ထိ၍ တွေ့ထိ၍ အပျက်ကို ရှုကာ ထိုဝေဒနာတို့၌ ဤသို့ ဆင်းရဲသော အဖြစ်ကို သိ၏၊ ထိုရဟန်းသည် ဝေဒနာတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် တဏှာကင်းသည် ဖြစ်၍ ကိလေသ ပရိနိဗ္ဗာန် စံရ၏" ဟု (ဟောတော် မူ၏)။ (၁၆)

(၈) ရဟန်းတို့ အခြားတစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့်လည်း ဖြစ်ရာအံ့လော။ပ။ အဘယ်သို့ ဖြစ်ရာ သနည်း၊ ဖြစ်ပေါ် လာသော ဆင်းရဲဟူသမျှအားလုံးသည် တဏှာဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏၊ ဤသည်ကား တစ်မျိုးသော ရှုမှတ်မှု တည်း၊ တဏှာ၏သာလျှင် (အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်) အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း မရှိ၊ ဤသည်ကား ဒုတိယ ဖြစ်သော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ ဤသို့ ကောင်းစွာ ။ပ။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူ၏-

၇၄၆။ "တဏှာလျှင် အဖော်ရှိသော ယောကျ်ားသည် ရှည်ကြာစွာသော ကာလ ပတ်လုံး ကျင်လည် ရသည် ဖြစ်၍ ဤလူ့ဘဝ တစ်ပါးသော ဘဝဟူသော သံသရာကို မလွန်မြောက်နိုင်။ (၁၇)

၇၄၇။ သတိရှိသော ရဟန်းသည် ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတဏှာကို အပြစ်အားဖြင့် သိ၍ တဏှာ ကင်းသောကြောင့် နောင်တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေကို မယူတော့ဘဲ (သံသရာမှ) ထွက်မြောက်နိုင်ရာ၏" ဟု (ဟောတော်မူ၏)။ (၁၈)

(၉) ရဟန်းတို့ အခြားတစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့်လည်း ဖြစ်ရာအံ့လော။ပ။ အဘယ်သို့ ဖြစ်ရာ သနည်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာ သော ဆင်းရဲဟူသမျှ အားလုံးသည် ဥပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏၊ ဤသည်ကား တစ်မျိုးသော ရှုမှတ်မှု တည်း၊ ဥပါဒါန်၏ သာလျှင် (အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်) အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း မရှိ၊ ဤသည်ကား ဒုတိယဖြစ် သော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ ဤသို့ ကောင်းစွာ။ ပ။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူ၏-

၇၄၈။ "ဥပါဒါန် ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဘဝ ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော သတ္တဝါသည် ဆင်းရဲသို့ ရောက်ရ၏၊ ပဋိသန္ဓေ နေရသူအား သေခြင်းသည် ဖြစ်ရ၏၊ ဤပဋိသန္ဓေ နေရခြင်း သေရခြင်း သဘောသည် ဆင်းရဲဖြစ်ရခြင်း ပင်တည်း။ (၁၉)

၇၄၉။ ထို့ကြောင့် ပညာရှိတို့သည် အောက်မဂ်သုံးပါးဖြင့် ကောင်းစွာ သိကြပြီးလျှင် ဥပါဒါန် ကုန်ခြင်းကြောင့် ဇာတိ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ်ဖြင့် သိကြကုန်၍ တစ်ဖန် ဘဝသစ်သို့ မရောက်ကြရတော့ကုန်" ဟု (ဟောတော် မူ၏)။ (၂၀)

(၁၀) ရဟန်းတို့ အခြားတစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့်လည်း ဖြစ်ရာအံ့လော။ပ။ အဘယ်သို့ ဖြစ်ရာ သနည်း၊ ဖြစ်ပေါ် လာသော ဆင်းရဲဟူသမျှ အားလုံးသည် အားထုတ်အပ်သော ကံဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏၊ ဤသည်ကား တစ်မျိုးသော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ အားထုတ်အပ်သော ကံတို့၏ သာလျှင် (အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်) အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲ ဖြစ်ခြင်း မရှိ၊ ဤသည်ကား ဒုတိယ ဖြစ်သော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ ဤသို့ ကောင်းစွာ။ပ။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူ၏-

၇၅၀။ "ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆင်းရဲဟူသမျှ အားလုံးသည် အားထုတ်အပ်သော ကံဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏၊ အားထုတ်အပ်သော ကံတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း မရှိတော့ပေ။ (၂၁)

၇၅၁-၇၅၂။ ဆင်းရဲသည် အားထုတ်အပ်သော ကံကြောင့် ဖြစ်၏ဟု ဤသို့သော အပြစ်ကို သိသောကြောင့် အားထုတ်အပ်သော ကံအားလုံးကို စွန့်ပြီး၍ အားထုတ်မှုကံ ကင်းသော နိဗ္ဗာန်သို့ လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသော ဘဝတဏှာ ပြတ်ပြီးသော ငြိမ်းအေးသော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ဇာတိ ဟူသော သံသရာကုန်ပြီ၊ တစ်ဖန် ဘဝသစ် မရှိတော့ပြီ" ဟု (ဟောတော်မူ၏)။ (၂၂-၂၃)

(၁၁) ရဟန်းတို့ အခြားတစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့်လည်း ဖြစ်ရာအံ့လော။ပ။ အဘယ်သို့ ဖြစ်ရာသနည်း၊ ဖြစ်ပေါ် လာသော ဆင်းရဲဟူသမျှ အားလုံးသည် အာဟာရဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏၊ ဤသည်ကား တစ်မျိုးသော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ အာဟာရတို့၏ သာလျှင် (အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်) အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း မရှိ၊ ဤသည်ကား ဒုတိယဖြစ်သော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ ဤသို့ ကောင်းစွာ။ပ။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူ၏-

၇၅၃။ "ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆင်းရဲဟူသမျှ အားလုံးသည် အာဟာရဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏၊ အာဟာရတို့ ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း မရှိတော့ပေ။ (၂၄)

၇၅၄။ အာဟာရဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်၏ဟု ဤသို့သော အပြစ်ကို သိသောကြောင့် အာဟာရ အားလုံးကို ပိုင်းခြား သိ၍ အာဟာရ အားလုံးကို မမှီတော့ပေ။ (၂၅)

၇၅၅။ ကိလေသာ အနာရောဂါ ကင်းသော နိဗ္ဗာန်ကို ကောင်းစွာသိ၍ အာသဝေါ ကုန်ခြင်းကြောင့် ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍ မှီဝဲသော သစ္စာတရား၌ တည်သော ရဟန္တာသည် သတ္တဝါဟူသော ရေတွက်ခြင်းသို့ မရောက်နိုင်တော့ပေ" ဟု (ဟောတော်မူ၏)။ (၂၆)

(၁၂) ရဟန်းတို့ အခြားတစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့်လည်း ဖြစ်ရာအံ့လော။ပ။ အဘယ်သို့ ဖြစ်ရာသနည်း၊ ဖြစ်ပေါ် လာသော ဆင်းရဲဟူသမျှ အားလုံးသည် ကံ၏ အဆောက်အဦးဟူသော တုန်လှုပ်ခြင်း အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏၊ ဤသည်ကား တစ်မျိုးသော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ ကံ၏ အဆောက်အဦးဟူသော တုန်လှုပ်ခြင်းတို့၏ သာလျှင် (အရဟတ္တမဂ် ဖြင့်) အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း မရှိ၊ ဤသည်ကား ဒုတိယဖြစ်သော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ ဤသို့ ကောင်းစွာ။ပ။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူ၏-

၇၅၆။ "ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆင်းရဲဟူသမျှ အားလုံးသည် တုန်လှုပ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏၊ တုန်လှုပ် ခြင်းတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း မရှိ။ (၂၇)

၇၅၇။ သတိရှိသော ရဟန်းသည် တုန်လှုပ်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်၏ဟု ဤသို့ သော အပြစ်ကို သိသောကြောင့် တဏှာ စွန့်လွှတ်လျက် ကမ္မသင်္ခါရတို့ကို ချုပ်စေပြီးလျှင် တဏှာ မရှိသည် ဥပါဒါန် မရှိသည်ဖြစ်၍ ဤသံသရာမှ ထွက်မြောက်ရာ၏" ဟု (ဟောတော်မူ၏)။ (၂၈)

(၁၃) ရဟန်းတို့ အခြားတစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့်လည်း ဖြစ်ရာအံ့လော။ပ။ အဘယ်သို့ ဖြစ်ရာသနည်း၊ (တဏှာ မာနဒိဋ္ဌိတို့)မှီသူအား ကြောက်ရွံ့ တုန်လှုပ်မှု ဖြစ်၏၊ ဤသည်ကား တစ်မျိုးသော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ (တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့) မမှီသော သူသည် မတုန်လှုပ်၊ ဤသည်ကား ဒုတိယဖြစ်သော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ ဤသို့ ကောင်းစွာ။ပ။ ထို့နောက် မြတ်စွာ ဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူ၏-

၇၅၈။ "တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ မမှီသူသည် မတုန်လှုပ် ၊မှီသောသူကား ဤလူ့ဘဝ တစ်ပါးသော ဘဝကို ပြင်းစွာ စွဲလမ်းသည် ဖြစ်၍ သံသရာကို မလွန်မြောက်နိုင်။ (၂၉)

၇၅၉။ သတိရှိသော ရဟန်းသည် တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဟူသော မှီရာတို့ကြောင့် ကြီးစွာသော ဘေးဖြစ်၏ ဟု ဤသို့ သော အပြစ်ကို သိသောကြောင့် တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ကို မမှီမူ၍ မစွဲလမ်းဘဲ သံသရာမှ ထွက်မြောက်ရာ၏" ဟု (ဟောတော်မူ၏)။ (၃၀)

(၁၄) ရဟန်းတို့ အခြားတစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့်လည်း ဖြစ်ရာအံ့လော။ပ။ အဘယ်သို့ ဖြစ်ရာ သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ရူပဘဝတို့ထက် အရူပဘဝတို့သည် သာလွန် ငြိမ်သက်ကုန်၏၊ ဤသည်ကား

တစ်မျိုးသော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ အရူပဘဝတို့ ထက် ကိလေသာ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သည် သာလွန်ငြိမ်သက်၏၊ ဤသည်ကား ဒုတိယဖြစ်သော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ ဤသို့ ကောင်းစွာ။ပ။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူ၏-

၇၆၀။ "ရူပဘဝသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော သတ္တဝါ အရူပဘဝ၌ တည်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ဘဝချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို မသိကြကုန်သောကြောင့် တစ်ဖန် ဘဝသစ်သို့ ရောက်လာကြကုန်၏။ (၃၁)

၇၆၁။ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား ရူပဘဝတို့ကို ပိုင်းခြား သိကုန်၍ အရူပဘဝတို့၌လည်း မတည်ကုန်၊ နိဗ္ဗာန်၌ သာလျှင် နှလုံးသွင်းကုန်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သေခြင်းသဘောကို စွန့်လွှတ်နိုင်ကုန်၏" ဟု (ဟောတော်မူ၏)။ (၃၂)

(၁၅) ရဟန်းတို့ အခြားတစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့်လည်း ဖြစ်ရာအံ့လော။ပ။ အဘယ်သို့ ဖြစ်ရာသနည်း၊ ရဟန်းတို့ နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောကသည် နိစ္စ သုဘ သုခ အတ္တသဘော မှန်၏ဟု ယူဆထားသော နာမ်ရုပ်ကို အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဤအယူအဆသည် မှားယွင်း ၏ဟု ဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်း ကောင်းသော မဂ်ပညာဖြင့် မြင်ကြ၏၊ ဤသည်ကား တစ်မျိုးသော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ ရဟန်းတို့ နတ် မာရ်နတ်ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောကသည် ရုပ်ဝေဒနာသည် မရှိခြင်းကြောင့် မှား၏ဟု ယူဆထားသော နိဗ္ဗာန်ကို အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဤနိဗ္ဗာန်သည် ပရမတ္ထအား ဖြင့် မှန်၏ဟု ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ကောင်းသော မဂ်ပညာဖြင့် မြင်ကြ၏၊ ဤသည်ကား ဒုတိယဖြစ်သော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ ဤသို့ ကောင်းစွာ။ပ။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူ၏-

၇၆၂။ "အတ္တမဟုတ်သော နာမ်ရုပ်၌ စွဲမှီလျက် အတ္တဟု ထင်မှတ်ယူဆသော နတ်နှင့်တကွသော လောကကို ကြည့်ရှု ပါလော့၊ ဤနာမ်ရုပ်သည် နိစ္စစသည်တို့ အဖြစ်ဖြင့် မှန်၏ဟု နတ်နှင့်တကွသော လောကက ထင်မှတ်ယူဆနေ၏။ (၃၃)

၇၆၃။ နာမ်ရုပ်သည် အတ္တဟု ထင်မှတ် ယူဆထားသည်မှ တစ်ပါးသော အနတ္တ အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်၏၊ မှန်၏- ထိုနာမ်ရုပ်ကို ငါ၏အတ္တဟု ထင်မှတ်ယူဆခြင်းသည် ထိုလောက၏ မှားယွင်းချက်တည်း၊ အကြောင်းကား ထိုနာမ်ရုပ်သည် အခိုက်အတံ့ ဖြစ်ပေါ်၍ ပျက်စီးခြင်း သဘော ရှိသောကြောင့်ပင်တည်း။ (၃၄)

၇၆၄။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပျက်စီးခြင်းသဘော မရှိသော နိဗ္ဗာန်ကို အမှန်အတိုင်း သိကြကုန်၏၊ ထိုအရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို သိခြင်းကြောင့် တဏှာကင်းသည်ဖြစ်၍ ကိလေသ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရကုန်၏" ဟု (ဟောတော်မူ၏)။ (၃၅)

(၁၆) ရဟန်းတို့ အခြားတစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့်လည်း နှစ်မျိုးသော အစိတ်အပိုင်းရှိသော တရားကို ကောင်းစွာ ရှုခြင်းသည် ဖြစ်ရာအံ့လောဟု ဤသို့ မေးသူတို့ ရှိကြကုန်မူ (ထိုမေးသူတို့ကို) "ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏" ဟု ဖြေဆိုအပ်ကုန်၏၊ ရဟန်းတို့ နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောက နှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောကသည် ချမ်းသာဟု ယူဆထားသော ဣဋ္ဌအာရုံခြောက်မျိုးကို အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဤအာရုံသည် ဆင်းရဲဟု ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ကောင်းသော မဂ်ပညာဖြင့် မြင်ကြ၏၊ ဤသည်ကား တစ်မျိုးသော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ ရဟန်းတို့ ထိုနတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောကသည် ကာမဂုဏ် မရှိသောကြောင့် ဒုက္ခဟု ယူဆထားသော နိဗ္ဗာန်ကို အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဤနိဗ္ဗာန်သည် ချမ်းသာလှ၏ဟု ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ကောင်းသော မဂ်ပညာဖြင့် မြင်ကြ၏၊ ဤသည်ကား ဒုတိယ ဖြစ်သော ရှုမှတ်မှုတည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့ နှစ်မျိုးသော အစိတ်အပိုင်းရှိသော တရားကို ကောင်းစွာ ရှုသည်ဖြစ်၍ မမေ့မလျော့ အပြင်းအထန် အားထုတ်သည် ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော

စိတ်ရှိလျက်နေသော ရဟန်းအား ယခုဘဝ၌ပင်လျှင် အရဟတ္တဖိုလ်ကိုသော် လည်း ကောင်း၊ ဥပါဒိသေသရှိသေးမူ အနာဂါမိဖိုလ်ကိုသော် လည်းကောင်း ထိုနှစ်မျိုးသော ဖိုလ်တို့တွင် တစ်မျိုး မျိုးသော ဖိုလ်ကို မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်အပ်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာ ကို ဟောတော်မူ၏-

၇၆၅။ "အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် မြတ်နိုးအပ်ကုန်သော အားလုံးကုန်သော ရူပါရုံ သဒ္ဒါရုံဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဓမ္မာရုံဟူသော အာရုံခြောက်မျိုးတို့သည် ရှိကုန်၏ ဟူ၍ ဆိုရ၏။ (၃၆)

၇၆၆။ နတ်နှင့်တကွ လောကသည် ဤအာရုံတို့ကို ချမ်းသာဟု ခေါ်ဆိုသမုတ် အပ်ကုန်၏၊ ဤအာရုံတို့ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကိုမူကား ဆင်းရဲဟု ခေါ်ဆိုသမုတ်အပ်၏။ (၃၇)

၇၆၇။ ခန္ဓာဟူသော သက္ကာယ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို သုခဟူ၍ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ မြင်ကြကုန်၏၊ နိဗ္ဗာန်ကို သုခဟု မြင်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဤအမြင်သည် လောကအားလုံးနှင့် ဆန့်ကျင်သော အမြင်ဖြစ်၏။ (၃၈)

၇၆၈။ တစ်ပါးသော သူတို့သည် သုခဟု ပြောဆိုကြသော ဝတ္ထုကာမကို အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဒုက္ခဟု ဆိုကြကုန်၏၊ တစ်ပါးသော သူတို့က ဒုက္ခဟု ပြောဆို ကြသော နိဗ္ဗာန်ကို အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့က သုခဟု သိကြကုန်၏။ (၃၉)

၇၆၉။ သိရန် ခဲယဉ်းလှသော နိဗ္ဗာန်ကို ရှုပါလော့၊ ဤနိဗ္ဗာန်၌ သူမိုက်တို့သည် ပြင်းစွာ တွေဝေ ကုန်၏၊ (အဝိဇ္ဇာ) ဖုံးပိတ်အပ် ကုန်သည်ဖြစ်၍ (နိဗ္ဗာန်ကို) မမြင်သော သူမိုက်တို့အား ဉာဏ်မျက်စိ ကန်းအောင် ပြုတတ်သော အမိုက်မှောင် သည် ဖြစ်၏။ (၄၀)

၇၇၀။ အလင်းရောင်သည် အပိတ်အဆီးမရှိ ဟင်းလင်းပွင့် သကဲ့သို့ ပညာဖြင့် ရှုကြည့်သော သူတော်ကောင်းတို့အား နိဗ္ဗာန်သည် ဟင်းလင်းပွင့်၏၊ သစ္စာတရားကို မလိမ္မာကုန်သော သူမိုက်တို့သည် အနီး၌ တည်ရှိနေသော နိဗ္ဗာန်ကို မသိနိုင်ကြကုန်။ (၄၁)

၇၇၁။ ဘဝရာဂ အနှိပ်စက် ခံကြရကုန်သည် ဖြစ်၍ ဘဝတည်းဟူသော တဏှာ ရေအလျဉ်၌ မျောကုန်သော မာရ်မင်း၏ နယ်ပယ် တေဘူမကဝဋ်၌ လှည့်လည်နေကုန်သော ပုထုဇဉ်တို့သည် ဤနိဗ္ဗာန်တရားကို အလွယ်တကူ မသိနိုင်ကြကုန်။ (၄၂)

၇၇၂။ အာသဝေါမရှိသော ရဟန္တာတို့သည် အကြင်နိဗ္ဗာန်ကို ကောင်းစွာသိ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုကုန်၏၊ အရိယာတို့မှ တစ်ပါးသော အဘယ်သူသည် ထိုနိဗ္ဗာန်ကို သိခြင်းငှါ ထိုက်တန်ပါမည်နည်း" ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၄၃)

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏၊ ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို နှစ်လိုကုန်သည်ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ လက်ခံကြလေကုန်၏၊ ဤ တစ်ဆယ့်ခြောက် ချက်သော အကြောင်း တရားတော် ကို ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော် ခြောက်ကျိပ် အတိုင်းအရှည် ရှိသော ရဟန်းတို့၏ စိတ်သည် (တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ) မစွဲလမ်း မူ၍ အာသဝေါတရားတို့မှ လွတ်မြောက်ကြ လေကုန်၏။

တစ်ဆယ့်နှစ်ခုမြောက် ဒွယတာနုပဿနာသုတ် ပြီး၏။

သုံးခုမြောက် မဟာဝဂ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အဋ္ဌကဝဂ် ===

၁ - ကာမသုတ်

၇၇၃။ ဝတ္ထုကာမကို အလိုရှိသော သတ္တဝါအား ထိုဝတ္ထုကာမကို အလိုရှိတိုင်း အပြည့်အစုံရခဲ့မူ ယင်းသို့ အလိုရှိတိုင်း ရသောကြောင့် ဧကန် နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိ၏။ (၁)

၇၇၄။ ကာမကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ လိုလားတောင့်တမှု ဖြစ်ပေါ်နေသော ထိုသတ္တဝါအား ထိုကာမတို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန် မူ မြားပစ်ခံရသူ ကဲ့သို့ ဖောက်ပြန်တော့၏။ (၂)

၇၇၅။ မြွေ၏ ဦးခေါင်းကို (မိမိ၏) ခြေဖြင့် ရှောင်ဖယ်သွား သကဲ့သို့ အကြင်သူသည် ကာမတို့ကို ရှောင်ဖယ်၏၊ သတိရှိသော ထိုသူသည် လောက၌ ဤကပ်ငြိမှု 'တဏှာ' ကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်နိုင်၏။ (၃)

၇၇၆-၇၇၇။ အကြင်သူသည် လယ်ယာ မြေ အိမ်ရာ ရွှေ ငွေ နွား မြင်း ကျွန် အမှုလုပ် မိန်းမဆွေမျိုးတို့နှင့် အခြား ကာမဂုဏ်မျိုးတို့ကို တပ်မက်မော၏၊ အားမရှိသော ကိလေသာတို့သည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို နှိပ်စက်ကုန်၏၊ ထိုထိုဘေးရန်တို့ နှိပ်စက် ခံရသောကြောင့် ရေသည် လှေကွဲသို့ မပြတ်ဝင်ဘိ သကဲ့သို့ ဆင်းရဲသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို မပြတ် လိုက်နေတော့၏။ (၄-၅)

၇၇၈။ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါသည် သတိထားလျက် ကာမတို့ကို အခါခပ်သိမ်း ရှောင်ကြဉ်ရာ၏၊ လှေကို ရေပက်ထုတ်လျက် တစ်ဖက်ကမ်းသို့ လှော်ခတ်သွား သကဲ့သို့ ထိုကာမတို့ကို ပယ်ထုတ်၍ သြဃလေးဖြာ သံသရာကို ကူးမြောက်ရာ၏။ (၆)

ရှေးဦးစွာသော ကာမသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အဋ္ဌကဝဂ် ===

၂ - ဂုဟဋ္ဌကသုတ်

၇၇၉။ (ခန္ဓာတည်းဟူသော) လိုဏ်ဂူ၌ ငြိကပ်တတ်သော များစွာသော ကိလေသာ အပေါင်းဖြင့် ဖုံးလွှမ်းခံရသော တွေဝေစေတတ်သည့် ကာမဂုဏ်ငါးပါး၌ နစ်မြုပ်လျက် တည်သူသည် လောက၌ ကာမတို့ကို ပယ်ရန် မလွယ်ကုန် သောကြောင့် အမှန်အားဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်မှု 'ဝိဝေက' မှ ဝေးကွာလှ၏။ (၁)

၇၈၀။ တဏှာလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်သော ဘဝ၌ သာယာမှုတဏှာ၏ အချည်အနှောင်ခံရကုန်သော ထိုသတ္တဝါ တို့သည် နောက်အနာဂတ် ကာမတို့ကို လည်းကောင်း၊ ရှေးအတိတ် ကာမတို့ကို လည်းကောင်း ငဲ့ကွက် ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဤပစ္စုပ္ပန်ကာမ ရှေးဆိုပြီး အတိတ် အနာဂတ် ကာမတို့ကို လိုလား တောင့်တကုန်သည် ဖြစ်ရကား မိမိကိုယ်တိုင်လည်း လွတ်မြောက်ရန် ခဲယဉ်းကုန်၏၊ အခြားသူတို့ကိုလည်း မလွတ်မြောက်စေနိုင်ကုန်။ (၂)

၇၈၁။ ကာမတို့၌ မက်မော လိုက်စား မိုက်မှားကုန်သော တရားကို မနာယူကြကုန်သော မညီညွတ်မှု ဒုစရိုက်၌ သက်ဝင်ကုန်သော ထိုသတ္တဝါတို့သည် မရဏဒုက္ခ နှီးကပ်လာခဲ့ကုန်သော် ငါတို့သည် ဤဘဝမှ စုတေကုန်မူကား အဘယ်သို့ ဖြစ်ကုန်မည်နည်းဟု ငိုကြွေးကြကုန်၏။ (၃)

၇၈၂။ ထို့ကြောင့် သာလျှင် သတ္တဝါသည် ဤသာသနာတော်၌ပင် သိက္ခာသုံးပါးကို ကျင့်ရာ၏၊ လောက၌ မည်သည့် တရားကိုမဆို မညီညွတ်မှု ဒုစရိုက်တရားဟူ၍ သိခဲ့မူ ထိုမညီညွတ်မှု၏ အကြောင်းကြောင့် မညီမညွတ် မကျင့်ရာ၊ အကြောင်းသော်ကား ဤအသက်သည် တိုတောင်းလှ၏ဟု ပညာရှိတို့ ဆိုကြသောကြောင့်တည်း။ (၄)

၇၈၃။ လောကဝယ် ဘဝသုံးပါးတို့၌ တဏှာ နှိပ်စက်ခံရသည်ဖြစ်၍ အမျိုးမျိုး တုန်လှုပ်နေသော ဤသတ္တဝါ အပေါင်းကို ငါ မြင်ရ၏၊ ဘဝကြီးငယ်တို့၌ တပ်မက်မှု 'တဏှာ' မကင်းကြကုန်သော ယုတ်ညံ့သူတို့သည် သေခါနီးအခါ သေမင်း၏ ခံတွင်း၌ ငိုကြွေး မြည်တမ်းကြရကုန်၏။ (၅)

၇၈၄။ ရေစီး ပြတ်စဲ၍ ရေနည်းသော ချောင်းမြောင်း၌ လူးလှုပ်ရှားနေသော ငါးတို့ကို တွေ့မြင်ကြရသကဲ့သို့ မြတ်နိုးဖွယ် ဝတ္ထုအာရုံ၌ လူးလှုပ်ရှားနေသူတို့ကို ရှုကြကုန်လော့၊ ဤသို့သော အပြစ်ကိုလည်း တွေ့မြင်ကြရသဖြင့် မြတ်နိုးခြင်း မရှိဘဲ ဘဝတို့၌ ကပ်ငြိတွယ်တာခြင်း မပြုမူ၍ ကျင့်ရာ၏။ (၆)

၇၈၅။ ပညာရှိသည် ဖဿနှင့် ဖဿဖြစ်ကြောင်း နှစ်ပါးသော တရားအစုတို့၌ ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ဖျောက်၍ တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ကို ပိုင်းခြားသိပြီးလျှင် တပ်မက်မောမှု မရှိဘဲ မိမိကိုယ်ကို မိမိ ကဲ့ရဲ့အပ်သော အမှုကို မပြုလုပ်သောကြောင့် မြင်ရ ကြားရသော တရားတို့၌ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မလိမ်းကျံ မကပ်ငြိတော့ပေ။ (၇)

၇၈၆။ (ထိုပညာရှိသည်) ကာမ ရူပ အရူပသညာကို ပိုင်းခြား သိပြီး၍ ဩဃ လေးဖြာ သံသရာကို ကူးမြောက်ရာ၏၊ သိမ်းဆည်းမှု တဏှာဒိဋ္ဌိတို့၌ မလိမ်းကျံသော ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိလေသာ မြားငြောင့်ကို နုတ်ပြီးလျှင် မမေ့မလျော့ ကျင့်ပြီးသည် ဖြစ်၍ ဤပစ္စုပ္ပန်လောကနှင့် တမလွန် လောကကို မတောင့်တတော့ပေ။ (၈)

နှစ်ခုမြောက် ဂုဟဋ္ဌကသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အဋ္ဌကဝဂ် ===

၃ - ဒုဋ္ဌဋ္ဌကသုတ်

၇၈၇။ အချို့သောသူတို့သည် (မြတ်စွာဘုရားနှင့် တပည့်သာဝကကို) ပြစ်မှားလိုစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ စွပ်စွဲကြ ကုန်၏၊ အချို့သူတို့ကား မှန်ကန်သည်ဟု မှတ်ထင်ကြကုန်သည် ဖြစ်၍ စွပ်စွဲကြကုန်၏၊ (သို့ဖြစ်သော်လည်း) မြတ်စွာ ဘုရားအား တစ်စုံတစ်ခုမျှ ရာဂ ဒေါသ မောဟ ငြောင့်တံသင်း မရှိသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဖြစ်ပေါ်လာ သမျှသော စွပ်စွဲမှုသို့ မရောက်နိုင်သည် သာတည်း။ (၁)

၇၈၈။ ဒိဋ္ဌိအယူသည် ဆွဲဆောင်အပ်သည် ဖြစ်၍ ဒိဋ္ဌိအယူ၌ သက်ဝင်ကာ ကိုယ်တိုင် ဒိဋ္ဌိအယူတို့ကို အပြည့်အစုံ ယူဆ ပြုလုပ်လျက် သိမြင်သမျှ ပြောဆိုသူသည် မိမိမိစ္ဆာ အယူကို အဘယ်မှာလျှင် ကျော်လွန်နိုင်ရာအံ့နည်း။ (၂)

၇၈၉။ အကြင်သူသည် မိမိ၏ သီလနှင့်အကျင့်တို့ကို မမေးပါဘဲလျက် သူတစ်ပါးတို့အား ပြောဆို၏၊ အကြင်သူသည်ကား မိမိ (အကြောင်းအရာ)ကို ကိုယ်တိုင်ပင် ပြောဆို၏၊ ထိုပြောဆိုခြင်း ဟူသမျှကို သူယုတ်မာတို့ သဘောဟူ၍ ပညာရှိ တို့ ဆိုကြကုန်၏။ (၃)

၇၉၀။ လောက၌ အကြင်ရဟန်းသည် ကိလေသာ ငြိမ်းအေးသူ ကိလေသာ ငြိမ်းအေးသော စိတ်ရှိသူ ဖြစ်လျက် ငါသည် သီလတို့၌ တည်သူဟု မကြွေးဝါး မပြောဆို၊ အကြင်ရဟန်းအား သံသရာပွါးစီးကြောင်း ကိလေသာတို့ အနည်း ငယ်မျှ မရှိကုန်၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို သူတော်ကောင်း သဘော ဟူ၍ ပညာရှိတို့ ဆိုကြကုန်၏။ (၄)

၇၉၁။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား အမျိုးမျိုး ကြံစည်လျက် ပြုစီရင်အပ်ကုန်သော (မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလျှင်) ရှေးသွားရှိသဖြင့် မဖြူစင် ကုန်သော (မိစ္ဆာ) တရားတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုသူသည် မိမိ၌ တွေ့မြင်ရသော အကျိုးအာနိသင်နှင့် အယူပျက်စီးမှု 'ကုပ္ပ' အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်သော 'ပဋိစ္စ' သမုတ်အပ်သော 'သန္တိ' ဟု ခေါ်ဆိုရသော မိစ္ဆာအယူကို မှီ၏။ (၅)

၇၉၂။ ဒိဋ္ဌိအယူရှိသူတို့သည် ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိတရားတို့၌ စွဲမြဲယူဆအပ်သော ဒိဋ္ဌိအယူကို ဆုံးဖြတ်ပြီး သောကြောင့် မှားသော နှလုံးသွင်းယူဆမှုတို့ကို မလွန်မြောက်နိုင်ကုန်၊ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါသည် ထိုဒိဋ္ဌိအယူကို နှလုံးသွင်း ယူဆခြင်းတို့၌ ဒိဋ္ဌိတရားကို စွန့်လည်းစွန့်၏ ယူလည်း ယူ၏။ (၆)

၇၉၃။ တစ်စုံတစ်ခုသော လောက၌ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူအားလုံးကို ခါတွက်ပစ်လွှင့်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ဘဝကြီးငယ် တို့၌ အမျိုးမျိုး ကြံစည်အပ်သော မိစ္ဆာ အယူသည် မရှိ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိကို မမှီသော ထိုမိစ္ဆာ အယူအားလုံးကို ခါတွက် ပစ်လွှင့်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် လှည့်ပတ်မှု 'မာယာ' ကိုလည်းကောင်း၊ ထောင်လွှားမှု 'မာန' ကိုလည်းကောင်း ပယ်စွန့်ပြီး၍ အဘယ်လားရာ 'ဂတိ' ဖြင့် သွားရာအံ့နည်း။ (၇)

၇၉၄။ အကြောင်းသော်ကား တဏှာဒိဋ္ဌိကို မှီသူသည် ရာဂကြီးသူ ဒေါသကြီးသူဟူသော သဘောတရားတို့၌ ပြောဆို စွပ်စွဲခံရ၏၊ တဏှာဒိဋ္ဌိကို မမှီသော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အဘယ်မည်သော ရာဂ ဒေါသတရားဖြင့် အဘယ်သို့ ဆိုနိုင်ရာအံ့ နည်း၊မှန်၏- ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိမရှိ၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤအတ္တဘော၌ပင် ဒိဋ္ဌိအယူ အားလုံးကို ခါတွက် ပစ်လွှင့်ပြီးပြီ။ (၈)

သုံးခုမြောက် ဒုဋ္ဌဋ္ဌကသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အဋ္ဌကဝဂ် ===

၄ - သုဒ္ဓဋ္ဌကသုတ်

၇၉၅။ မြတ်သော အနာရောဂါမရှိသော စင်ကြယ်သော အဆင်းကို ငါ မြင်ရ၏၊ အဆင်းကို မြင်ရုံမျှဖြင့် သတ္တဝါအား ကောင်းစွာ စင်ကြယ်၏ဟု သိမြင်သူသည် (ထိုအမြင်ကို) မွန်မြတ်၏ဟု သိ၍ စင်ကြယ်မှုကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် (ထိုအမြင်ကို) မဂ်ဉာဏ်ဟူ၍ ယုံကြည်နေ၏။ (၁)

၇၉၆။ မြင်ရုံမျှဖြင့် သတ္တဝါအား စင်ကြယ်နိုင်ခဲ့မူ အဆင်းကို သိရုံမျှဖြင့် ဆင်းရဲကို စွန့်လွှတ်နိုင်ခဲ့မူ ကိလေသာ ဥပဓိနှင့်တကွသာ ဖြစ်သော ထိုသူသည် အရိယမဂ်မှ တစ်ပါးသော လမ်းစဉ်ဖြင့် စင်ကြယ်နိုင်၏ဟု ဆိုရာသို့ ရောက်၏၊ ထိုသို့ ပြောဆိုသူကို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟု ပြောဆိုရ၏။ (၂)

၇၉၇။ ဤလောက၌ ရဟန္တာပြာဟ္မဏသည် (အရိယမဂ်မှ) တစ်ပါးသော မိစ္ဆာဉာဏ်ဖြင့် မြင်ရသော ရူပါရုံ ကြားရ သော သဒ္ဒါရုံ ရောက်ရသော ဂန္ဓ ရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ လည်းကောင်း မလွန်ကျူးမှု 'သီလ' နွား ခွေး စသည်တို့၏ အကျင့် 'ဝတ' ၌ လည်းကောင်း စင်ကြယ်၏ ဟူ၍ မဆို၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်၌ လည်း မကပ်ငြိ မလိမ်းကျံ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိကိုလည်း စွန့်ပြီး ဖြစ်၏၊ (ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကိုလည်း) မပြု လုပ်တော့ပေ။ (၃)

၇၉၈။ မျောက်သည် သစ်ခက်တစ်ခက်ကို လွှတ်၍ သစ်ခက်တစ်ခက်ကို ဆွဲကိုင်ဘိ သကဲ့သို့ ဤအတူ တဏှာ နောက်သို့ အစဉ်တစိုက် လိုက်ကြသူတို့သည် ငြိကပ် တွယ်တာမှု 'တဏှာ' ကို မလွန်မြောက်နိုင်ကုန်ရကား လက်ဦး ဆရာကို စွန့်လွှတ်ပြီးလျှင် နောက်ဆရာကို မှီကြကုန်လျက် (ထိုထိုဆရာ့ အယူဝါဒကို) သင်ယူလည်း သင်ယူကြကုန်၏။ စွန့်လွှတ်လည်း စွန့်လွှတ်ကြကုန်၏။ (၄)

၇၉၉။ (ကာမ)သညာစသည်၌ ကပ်ငြိတွယ်တာသော သတ္တဝါသည် (နွားခွေးစသည်တို့၏) အကျင့် တို့ကို ကိုယ်တိုင် ယူ၍ အယုတ်အမြတ် ဖြစ်သော ဆရာတစ်ဦးမှ ဆရာတစ်ဦးထံသို့ ဆည်းကပ်၏၊ မြတ်သော ပညာရှိဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို သိမြင်သူသည် မဂ်ဉာဏ် လေးပါးတို့ဖြင့် သစ္စာလေးပါးတရားကို သိပြီးသောကြောင့် အယုတ်အမြတ်ဖြစ်သော ဆရာတစ်ဦး မှ ဆရာတစ်ဦးသို့ မဆည်းကပ်တော့ပေ။ (၅)

၈၀၀။ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် မြင်သမျှသော ရူပါရုံ ကြားသမျှသော သဒ္ဒါရုံ ရောက်သမျှသော ဂန္ဓ ရသဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံဟု ဆိုအပ်သော တရားအားလုံးတို့၌ ကိလေသာစသော မာရ်စစ်သည်ကို လွှမ်းမိုး ဖျက်ဆီးနိုင်၏၊ ဤသို့ စင်ကြယ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ပြီးသည်ဖြစ်၍ တဏှာအမိုးကို ဖွင့်လျက် နေထိုင် လှည့်လည်သော ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို ဤလောက၌ အဘယ်မည်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် အထူးထူး အထွေထွေ ကြံစည်တော့အံ့နည်း။ (၆)

၈၀၁။ ထိုရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် (တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့်) မကြံစည်ကြကုန်၊ တဏှာဒိဋ္ဌိက ရှေးသွား မပြုကုန်၊ (သဿတ စသော မိစ္ဆာအယူကို စင်စစ် စင်ကြယ်၏ ဟူ၍ မဆိုကြကုန်၊ (ရူပါရုံစသည်တို့ကို) စွဲလမ်း ချည်နှောင်တတ်သော အထုံး အဖွဲ့ကို (မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်) ဖြေချွတ်ပြီး၍ တစ်စုံတစ်ခုသော လောက၌ တောင့်တမှုကို မပြုတော့ကုန်။ (၇)

၈၀၂။ ကိလေသာ အပိုင်းအခြားတို့ကို လွန်မြောက်ပြီးသော ရဟန္တာပြာဟ္မဏအား (အမှန်အတိုင်း) သိပြီးမြင်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် (တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ) စွဲလမ်းမှု မရှိ၊ ကာမ ရာဂဖြင့်လည်း တပ်မက်မှု မရှိ၊ ရူပ ရာဂ အရူပ ရာဂဖြင့်လည်း တပ်မက်မှု မရှိ၊ ဤလောက၌ ဤအရာဝတ္ထုသည် မွန်မြတ်၏ဟု လည်းစွဲလမ်းမှုမရှိ။ (၈)

လေးခုမြောက် သုဒ္ဓဋ္ဌကသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အဋ္ဌကဝဂ် ===

၅ - ပရမဋ္ဌကသုတ်

၈၀၃။ လောကသည် (ဤအယူသည်သာ) မြတ်၏ဟု (မိမိ) မိစ္ဆာ အယူတို့၌ စွဲယူ နေသော သတ္တဝါ အပေါင်းသည် မိမိ အမွန်အမြတ် ပြုလုပ်ထားသည့် ဆရာမှ တစ်ပါးသော ဆရာအားလုံးတို့ကို ယုတ်ညံ့သူတို့ဟု ပြောဆို၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုပြောဆိုသူသည် ငြင်းခုံခြင်းတို့ကို မလွန်မြောက်နိုင်။ (၁)

၈၀၄။ အကြင်သူသည် မြင်ရသော ရူပါရုံ ကြားရသော သဒ္ဒါရုံ ရောက်ရသော ဂန္ဓ ရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ လည်းကောင်း၊ မလွန်ကျူးမှု 'သီလ' နွား ခွေးစသည်တို့၏ အကျင့် 'ဝတ' ၌ လည်းကောင်း မိမိ၌ အကျိုး အာနိသင်ကို မြင်၏၊ ထိုသူသည် ထိုအယူ၌ ထိုအကျိုး အာနိသင်ကိုသာလျှင် စွဲယူပြီး၍ အခြား ဆရာအားလုံကို ယုတ်ညံ့သောအားဖြင့် မြင်၏။ (၂)

၈၀၅။ မိမိဆရာစသည်ကို အမှီပြုလျက် အခြားသော ဆရာစသည်ကို ယုတ်ညံ့သူဟု ရှုမြင်ခြင်း ကိုလည်း ချည်နှောင် တတ်သော 'ဂန္ထ' တရားဟူ၍ ပညာရှိတို့ ဆိုကြကုန်၏၊ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် မြင်ရသော ရူပါရုံ ကြားရသော သဒ္ဒါရုံ ရောက်ရသော ဂန္ဓ ရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ လည်းကောင်း၊ မလွန် ကျူးမှု 'သီလ' နွား ခွေးစသည်တို့၏ အကျင့် 'ဝတ' ၌ လည်းကောင်း မမှီခိုရာ။ (၃)

၈၀၆။ လောက၌ ဉာဏ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ မလွန်ကျူးမှု 'သီလ' နွား ခွေးစသည်တို့၏ အကျင့်'ဝတ' ဖြင့် လည်းကောင်း မိစ္ဆာအယူကိုလည်း မဖြစ်စေရာ၊ မိမိကိုယ်ကို သူတစ်ပါးနှင့် တူသူဟူ၍လည်း မနှိုင်း ယှဉ်ရာ၊ ယုတ်ညံ့သူ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ထူးမြတ်လွန်ကဲသူ ဟူ၍ လည်းကောင်း မအောက်မေ့ရာ။ (၄)

၈၀၇။ ထိုသူသည် အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်စွန့်၍ မစွဲလမ်းတော့ဘဲ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဉာဏ်၌သော်လည်း တဏှာ ဒိဋ္ဌိဟူသော မှီရာကို မပြု၊ အယူဝါဒ ကွဲပြားသူတို့၌ ကွဲပြားသော အစုအဖွဲ့နောက်သို့ မလိုက်မူ၍ မိစ္ဆာအယူ တစ်စုံ တစ်ရာကိုမျှလည်း မယုံကြည်တော့ပေ။ (၅)

၈၀၈။ ဤလောက၌ အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ဤဘဝ မိမိအတ္တဘော၌ လည်းကောင်း၊ တမလွန် ဘဝအခြားသော အတ္တဘော၌ လည်းကောင်း နှစ်ပါးသော အဖို့အစု၌ အဖန်တစ်လဲလဲ ဖြစ်ရန် တောင့်တမှု တဏှာ မရှိ၊ ခြောက်ဆယ့် နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိတရားတို့၌ စွဲမြဲယူဆအပ်သော ဒိဋ္ဌိအယူကို ဖြတ်တောက်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား (အမှား) နှလုံးသွင်းမှု တစ်စုံတစ်ရာမျှ မရှိတော့ ကုန်။ (၆)

၈၀၉။ ဤလောက၌ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား မြင်ရသော ရူပါရုံ ကြားရသော သဒ္ဒါရုံ ရောက်ရသော ဂန္ဓရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ၌ လည်းကောင်း ကြံဆအပ်သော သညာကြောင့် ဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူ အနုမြူမျှ မရှိ၊ မိစ္ဆာအယူကို မယူသော ထိုရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဤလောက၌ အဘယ်မျှသော တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် ဖျက်ဆီးနိုင်ရာအံ့နည်း။ (၇)

၈၁၀။ ထိုရဟန္တာတို့သည် တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် မကြံစည်ကြကုန်၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ ရှေးသွား မပြုကြကုန်၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါး သော ဒိဋ္ဌိတရားတို့ကို လက်မခံကြကုန်၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မလွန်ကျူးမှု 'သီလ' နွား ခွေး စသည်တို့၏ အကျင့် 'ဝတ' သည် မဆွဲဆောင်နိုင်၊ တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် နိဗ္ဗာန် ဟူသော ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်ပြီးသည်ဖြစ်၍ သံသရာ တည်းဟူသော ဤမှာ ဘက်ကမ်းသို့ ပြန်မလာတော့ပြီ။ (၈)

ငါးခုမြောက် ပရမဋ္ဌကသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အဋ္ဌကဝဂ် ===

၆ - ဇရာသုတ်

၈၁၁။ (လူတို့၏) ဤအသက်သည် နည်းငယ် တိုတောင်းလှလေစွ၊ အနှစ်တစ်ရာ အတွင်း၌သော်လည်း သေတတ်၏၊ အနှစ်တစ်ရာကို လွန်၍ အသက်ရှင်စေကာမူ အိုမင်းရင့်ရော်၍သော်လည်း သေတတ်၏။ (၁)

၈၁၂။ လူတို့သည် မြတ်နိုးဖွယ် ဝတ္ထုကြောင့် စိုးရိမ်ပူဆွေးကြကုန်၏၊မှန်၏-အမြဲထာဝရ သိမ်းဆည်းထားနိုင်သော ပစ္စည်း ဝတ္ထုတို့မည်သည် မရှိကြကုန်၊ ဤသို့ အမြဲထာဝရသိမ်းဆည်း မထားနိုင်ခြင်းသည် (လောက၌) ထင်ရှားဖြစ်ပေ၏ နေသော ကွေကွင်း ပျက်စီးခြင်းပင်တည်းဟု မြင်၍ အိမ်ရာတည်ထောင် လူတို့ ဘောင်၌ မနေရာ။ (၂)

၈၁၃။ ယောကျ်ားသည် အကြင်မြတ်နိုးဖွယ် ဝတ္ထုပစ္စည်းကို ဤဥစ္စာကား ငါ့ဥစ္စာတည်းဟု မှတ်ထင်၏၊ ထိုဥစ္စာရှင် ယောကျ်ား သေသောအခါ ထိုမြတ်နိုးဖွယ် ဝတ္ထုပစ္စည်းကို ပယ်စွန့်သွားရ၏၊ (ရတနာသုံးပါးကို) မြတ်နိုးသော ပညာရှိသည် ဤအကြောင်းကိုလည်း သိ၍ ငါ့ဟာ ဟု စွဲလမ်းအပ်သော ဝတ္ထု၌ မညွတ်ကိုင်းရာ။ (၃)

၈၁၄။ ယောကျ်ားသည် အိပ်မက်ထဲ၌ တွေ့ဆုံကြုံကြိုက်သော သူကို နိုးသောအခါ မတွေ့မြင်ရတော့သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော တမလွန်ဘဝသို့ ပြောင်းသွား ကွယ်လွန်လေပြီးသော သူကို မတွေ့မြင်ရတော့ပေ။ (၄)

၈၁၅။ အကြင်သူတို့၏ ဦးဖြူ ဦးမည်းစသော ဤအမည်ကို ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုရာ၏၊ ထိုသူတို့ကို မြင်လည်း မြင်ရ ကြားလည်း ကြားရကုန်၏၊ ထိုသတ္တဝါကွယ်လွန်သည် ရှိသော်မှည့်ခေါ်ထားသော ဦးဖြူ ဦးမည်းစသော အမည်မျှသာ ကြွင်းကျန် ရစ်တော့၏။ (၅)

၈၁၆။ မြတ်နိုးဖွယ်ဝတ္ထု၌ မက်မော တွယ်တာသူတို့သည် စိုးရိမ်ပူဆွေး ငိုကြွေးမှု ဝန်တိုမှုကို မစွန့်လွှတ်နိုင်ကြကုန်၊ ထို့ကြောင့် ဘေးမရှိရာ (နိဗ္ဗာန်) ကို မြင်ကုန်ပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သိမ်းဆည်းမှုကို စွန့်လွှတ်၍ ကျင့်ကြကုန်ပြီ။ (၆)

၈၁၇။ ဆိတ်ငြိမ်သော နေရာသို့ ချဉ်းကပ်လျက် (မြတ်နိုးဖွယ်အာရုံမှ) တွန့် ဆုတ်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ကျင့်သော ရဟန်း၏ ထိုအကျင့်ကို ညီညွတ် ကောင်းမြတ်သော အကျင့်ဟူ၍ ဆိုကြကုန်၏၊ ယင်းသို့ ကျင့်သော ရဟန်းသည် မိမိကိုယ်ကို သုံးဆယ့်တစ်ဘုံ၌ မမြင်စေတော့ပေ။ (၇)

၈၁၈။ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မမှီသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် အတွင်းအပ တရားအား လုံးတို့၌ ချစ်ခြင်းကိုလည်း မပြု၊ မုန်းခြင်းကိုလည်း မပြု၊ ကြာဖက်၌ ရေသည် မကပ်ငြိသကဲ့သို့ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌ ငိုကြွေးမှု ဝန်တိုမှုသည် မကပ်ငြိနိုင်။ (၈)

၈၁၉။ ကြာဖက်၌ ရေပေါက်သည် မကပ်ငြိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပဒုမ္မာကြာ၌ ရေသည်မကပ်ငြ သကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဤအတူ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် မြင်ရသော ရူပါရုံ ကြားရသော သဒ္ဒါရုံ ရောက်ရသော ဂန္ဓ ရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ မကပ်ငြိတော့ ပေ။ (၉)

၈၂၀။ ကိလေသာကို ခါတွက်ပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် မြင်ရသော ရူပါရုံ ကြားရသော သဒ္ဒါရုံ ရောက်ရသော ဂန္ဓ ရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့၌ ထိုတဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဖြင့် မစွဲလမ်း မမှတ်ထင်၊ တစ်ပါးသော အကျင့်ဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်းကို အလိုမရှိ၊ ထိုရဟန္တာသည် (ဗာလပုထုဇဉ်ကဲ့သို့) တပ်နှစ်သက်တတ်သူလည်း မဟုတ်၊ (ကလျာဏ ပုထုဇဉ် သေက္ခတို့ကဲ့သို့) တပ်နှစ်သက်ခြင်း ကင်းဆဲလည်း မဟုတ်၊ (တပ်နှစ်သက်ခြင်း ကင်းပြီးသူ ဖြစ်၏)။ (၁၀)

ခြောက်ခုမြောက် ဇရာသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အဋ္ဌကဝဂ် ===

၇ - တိဿမေတ္တေယျသုတ်

၈၂၀။ (မေတ္တေယျအနွယ်ဖြစ်သော အသျှင်တိဿသည် ဤသို့ လျှောက်၏) -

မြတ်စွာဘုရား မေထုန်အမှုကို ပြုကျင့်အားထုတ်သူ၏ ဆင်းရဲပင်ပန်းရပုံကို ဟောကြားတော်မူပါ။ အသျှင်ဘုရား အဆုံးအမတော်ကို ကြားနာရ၍ ကိလေသာ ကင်းဆိတ်မှု 'ဝိဝေက' တရားတို့ကို (တပည့်တော်တို့) ကျင့်ကြရပါကုန်အံ့။ (၁)

၈၂၂။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

မေတ္တေယျ မေထုန်အမှုကို ပြုကျင့်အားထုတ်သူအား ပရိယတ်, ပဋိပတ် သာသနာ တော်လည်း ပျောက်ပျက် ကွယ်ပ၏၊ မှားယွင်းသော အကျင့်ကိုလည်း ကျင့်မိတတ်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ (ဖြစ်သော) ဤအကျင့်သည် အရိယာတို့၏ အကျင့်မဟုတ်။ (၂)

၈၂၃။ အကြင်သူသည် ရှေးအခါက တစ်ယောက်တည်း နေထိုင်ပြီးလျှင် မေထုန်အကျင့်ကို မှီဝဲ ပြန်၏၊ လောက၌ ထိုသူကို တုန်လှုပ်သော ယာဉ် (စီးသူ) ကဲ့သို့ ပုထုဇဉ် ယုတ်ဟူ၍ ဆိုကြကုန်၏။ (၃)

၈၂၄။ အကြင် လူထွက်သူအား ရှေးရဟန်း ဖြစ်သောအခါက အခြံအရံ အကျော်အစော ရှိခဲ့ဖူး၏၊ ထိုအခြံအရံ အကျော်အစောသည် ထိုလူထွက်သူအား ဆုတ်ယုတ်သည်သာတည်း၊ ဤအဖြစ်ကိုလည်း မြင်၍ မေထုန်အကျင့်ကို ပယ်စွန့်နိုင်ရန် (သိက္ခာသုံးပါးကို) ကျင့်ရ၏။ (၄)

၈၂၅။ (ကာမဂုဏ်စသည်ကို) ကြံစည်မှု သဘောတရားတို့ အနှိပ်စက်ခံရသော ထိုလူထွက်သည် ခိုကိုးရာမဲ့သူကဲ့သို့ ကြံမှိုင် ပူပန်ရ၏၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော သူသည် အခြားသူတို့၏ ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချသံကို ကြားရသည်ရှိသော် မျက်နှာ မသာမယာ ဖြစ်ရ၏။ (၅)

၈၂၆။ တစ်ပါးသော ဝါဒရှိသူတို့ တိုက်တွန်းအပ်သည်ဖြစ်၍ ဒုစရိုက်တို့ကိုလည်း ပြုလုပ်ခဲ့၏၊ မုသား ပြောဆိုမှုသို့ လည်း သက်ဝင်ခဲ့၏၊ ဤသဘောနှစ်မျိုးသည် ထိုသူ၏ အနှောင်အဖွဲ့ကြီးပေတည်း။ (၆)

၈၂၇။ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရသော ရဟန်းအကျင့်ကို ဆောက်တည် ကျင့်သုံးသည်ဖြစ်၍ ပညာရှိဟု ထင်ရှား ကျော်စောခဲ့သူ ဖြစ်ပါလျက် တစ်ဖန် မေထုန်အမှုကို ပြုကျင့် အားထုတ်သော သူသည် တွေဝေနုံ့နှေးသူ ကဲ့သို့ ပင်ပန်း ညစ်နွမ်းရ၏။ (၇)

၈၂၈။ ဤသာသနာတော်၌ ပညာရှိရဟန်းသည် ရှေး (ရဟန်းဖြစ်သောအခါ)မှ နောက် (လူထွက် သောအခါ)၌ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော အပြစ်ကို သိမြင်၍ တစ်ယောက်တည်း ကျင့်ရသော ရဟန်း အကျင့်ကို မြဲမြံစွာ ပြုကျင့်ရာ၏၊ မေထုန် အကျင့်ကို မမှီဝဲရာ။ (၈)

၈၂၉။ ကိလေသာ ကင်းဆိတ်မှု 'ဝိဝေက' တရားကိုသာလျှင် ကျင့်ရာ၏၊ ဤအကျင့်သည် (ဘုရားအစရှိသော) အရိယာတို့၏ မြတ်သော အကျင့်ပင်တည်း၊ ထိုအကျင့်ဖြင့် ငါမြတ်၏ ဟူ၍ မထင်မှတ်ရာ၊ ထိုသူသည် သာလျှင် နိဗ္ဗာန်နှင့် နီး၏၊ (၉)

၈၃၀။ ဒုစရိုက် ကင်းသည်ဖြစ်၍ ကာမတို့၌ မငဲ့ကွက်ဘဲ ကျင့်သော သြဃလေးဖြာ သံသရာကို ကူးမြောက်ပြီးသော ရဟန္တာအား ကာမတို့၌ တပ်မက်မောသူတို့သည် ကြည်ညို မြတ်နိုးကြကုန်၏။ (၁၀)

ခုနစ်ခုမြောက် တိဿမေတ္တေယျသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အဋ္ဌကဝဂ် ===

၈ - ပသူရသုတ်

၈၃၁။ (မိမိ)မှီခို အားထားရာ အယူကိုသာ အကောင်း ပြောဆိုတတ်ကြသည့် များစွာသော သူတို့သည် အသီးအခြား မှန်ကန်သည်ဟု ယူဆသော သဿတ ဒိဋ္ဌိစသည်တို့၌ သက်ဝင်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ဤငါ့အယူ၌ သာလျှင် စင်ကြယ်မှု ရှိ၏ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏၊ အခြားသော အယူဝါဒတို့၌ကား စင်ကြယ်မှုရှိ၏ဟု မပြောဆိုကြကုန်။ (၁)

၈၃၂။ ဝါဒပြိုင်လိုကုန်သော ထိုသူတို့သည် ပရိသတ်ဘောင်သို့ သက်ဝင်ကြ၍ အချင်းချင်း တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် လူ့ဗာလဟု ရှုကြည့်ကြကုန်၏၊ အခြား အယူဝါဒကို မှီကုန်သော ချီးမွမ်း ခံလိုသော ထိုသူတို့သည် (မိမိကိုယ် ကိုမိမိ) ပညာရှိဟု ယူဆကုန်သည်ဖြစ်၍ စကားနိုင် ပြောဆိုကြ ကုန်၏။ (၂)

၈၃၃။ ဝါဒပြိုင်ဆိုင်ဆိုရန် အားထုတ်သူသည် ပရိသတ်အလယ်၌ ချီးမွမ်းခံလိုသည် ဖြစ်၍ (သူတစ်ပါးတို့ ဝါဒကို) ဖြိုဖျက်လေ့ရှိ၏၊သို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း (သင့်စကားသည် အနက်အဓိပ္ပါယ်မရှိဟု) အပယ်အဖျက် ခံရသည်ရှိသော် ထိုသူ သည် မျက်နှာ မသာမယာ ဖြစ်တတ်၏၊ အပြစ်ရှာလျက် ကဲ့ရဲ့သည်ရှိသော် အမျက်ထွက်တတ်၏။ (၃)

၈၃၄။ ထိုသူ၏ အပယ်ဖျက်ခံရသော ဝါဒကို ရှုံးသော ဝါဒဟူ၍ ပြဿနာကို ဆင်ခြင် ဆုံးဖြတ်သူ ပညာရှိတို့က ပြောဆိုကြသောအခါ ဝါဒပြိုင်ပွဲ၌ ရှုံးသူသည် ငိုကြွေးမြည်တမ်းရ၏၊ စိုးရိမ်ပူဆွေးရ၏၊ ငါ့ထက် သာလွန်သွားပြီဟု အဖန်ဖန် ညည်းတွားရလေ၏။ (၄)

၈၃၅။ ဤဝါဒပြိုင်ဆိုင် ငြင်းခုံမှုတို့သည် ပရိဗိုဇ်ရဟန်းတို့၌ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဤဝါဒပြိုင်ပွဲတို့၌ (နိုင်ခဲ့သော်) စိတ်ရွှင်လန်း ပွင့်လန်း၍ (ရှုံးခဲ့သော်) စိတ်ညှိုးနွမ်း ပင်ပန်းမှု ဖြစ်၏၊ ဤအကျိုးအပြစ်ကို မြင်၍ ဝါဒပြိုင်ဆိုင် စကားနိုင် ပြောဆိုမှုကို ရှောင်ကြဉ်ရာ၏၊ (ဤဝါဒပြိုင်ဆိုင်ရာ၌) ချီးကျူးခံရမှုကို ရသည်မှတစ်ပါး အခြားသော အကျိုးအာနိသင် မရှိသည်သာ တည်း။ (၅)

၈၃၆။ ယင်းသို့ အကျိုးအာနိသင် မရှိသော်လည်း ပရိသတ်အလယ်၌ ဝါဒကို ပြောပြလျက် ထိုအယူ၌ အချီးမွမ်းခံရ၏၊ ထိုသို့ အချီးမွမ်း ခံရခြင်းကြောင့် ထိုသူသည် ရွှင်လန်းလည်း ရွှင်လန်း၏၊ တက်ကြွလည်း တက်ကြွ၏၊ ထိုအချီးမွမ်း ခံရမှု အကျိုးကိုရ၍ စိတ်တိုင်းကျ ဖြစ်ရလေ၏။ (၆)

၈၃၇။ ယင်းတက်ကြွမှုသည် ထိုသူအား ဆင်းရဲ ပင်ပန်းကြောင်း ဖြစ်၏၊ ထိုသူသည် လွန်လွန်ကဲကဲ တက်ကြွသော မာနစကားကို ပြောဆိုတတ်၏၊ ဤအပြစ်ကိုလည်း မြင်၍ မငြင်းခုံရာ၊ အကြောင်း သော်ကား ထိုငြင်းခုံခြင်းဖြင့် စင်ကြယ်၏ ဟု ပညာရှိတို့ မဆိုကြသောကြောင့် တည်း၊ (၇)

၈၃၈။ မင်း၏ ရိက္ခာဖြင့် အသက်မွေးသူ သူရဲကောင်းသည် ပြိုင်ဘက်သူရဲကောင်းကို အလိုရှိသည် ဖြစ်၍ ကြုံးဝါးလျက် သွားသကဲ့သို့၊ သူရဲကောင်း 'ပသူရ' ထိုသင်သည် ဝါဒပြိုင်ဘက်ရှိရာ အရပ်သို့သာ သွားလေလော့၊ (ငါ့မှာကား) သင်နှင့် ပြိုင်ဆိုင် စစ်ထိုးရန် ကိလေသာဟူသမျှသည် ဗောဓိပင်ရင်းဝယ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရရာ ရှေးအခါ ကပင် မရှိခဲ့ပေ။ (၈)

၈၃၉။ အကြင်သူတို့သည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို ယူကြကုန်လျက် ငြင်းခုံကြကုန်၏၊ ဤငါ၏ အယူသည် သာလျှင် မှန်၏ ဟူ၍လည်း ပြောဆိုကြကုန်၏၊ (ပသူရ) ထိုမိစ္ဆာ အယူရှိသူတို့ကို သင်ပြောဆိုချေ၊ ဤနေရာ၌ ဝါဒပြိုင်ပွဲ ဖြစ်ခဲ့သော် သင်နှင့် ပြိုင်ဆိုင်စစ်ထိုးမှု ပြုမည့်သူတို့ မရှိကုန်သည် သာတည်း။ (၉)

၈၄၀။ ပသူရ အကြင်ရဟန္တာတို့သည်ကား (ကိလေသာ) စစ်သည်အပေါင်း ဖျက် ဆီးကြပြီးလျှင် အယူဝါဒတစ်ခုနှင့် အယူဝါဒ တစ်ခုကို မဆန့်ကျင်စေကုန်မူ၍ သွားလာနေထိုင်ကြကုန်၏၊ ဤလောက၌ အကြင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား (မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်မှ) တစ်ပါး စွဲလမ်းယူဆမှု မရှိ၊ ထိုရဟန္တာတို့၌ သင်သည် အဘယ်မည်သော ဝါဒစစ်ထိုးမှုကို ရနိုင်ပါမည် နည်း။ (၁၀)

၈၄၁။ သို့ဖြစ်ပါလျက် သင်သည် (နိုင်ကောင်းနိုင်လိမ့်မည်လောဟု) ကြံစည် တွေးတောကာ လာခဲ့၏၊ သင်သည် စိတ်ဖြင့် ဒိဋ္ဌိအယူတို့ကို ကြံစည်ယူဆလျက် ကိလေသာကို ခါတွက်ပြီးသော ဘုရားရှင်နှင့် ဝါဒယှဉ်ပြိုင်ရန် ရောက်လာ ဘိ၏၊ ယင်းသို့ ယှဉ်ပြိုင်ရန် ရောက်လာသော်လည်း သင်သည် ယှဉ်ပြိုင်ရန် စွမ်းနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်။ (၁၁)

ရှစ်ခုမြောက် ပသူရသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အဋ္ဌကဝဂ် ===

၉ - မာဂဏ္ဍိယသုတ်

၈၄၂။ တဏှာ အရတိ ရဂါဟူသော (မာရ်မင်းသမီးသုံးယောက်ကို) မြင်ရ၍သော်လည်း မေထုန် အမှု၌ လိုလား တပ်မက်မှု 'ဆန္ဒ' မဖြစ်ခဲ့ပေ၊ ကျင်ငယ်, ကျင်ကြီးတို့ဖြင့် ပြည့်သော ဤ (သူငယ်မ) ရုပ်အဆင်းကို (မြင်ရ၍) အဘယ်မှာ လိုလား တပ်မက်မှု ဖြစ်မည်နည်း၊ ထိုသင့်သမီးမာဂဏ္ဍီကို ခြေဖြင့် ထိရုံမျှပင် ငါ အလိုမရှိ။ (၁)

၈၄၃။ မင်းပေါင်းများစွာတို့ လိုလား တောင့်တအပ်သော ဤမျှ လှပတင့်တယ်သည့် သတို့သမီး ရတနာကို အကယ်၍ အလိုမရှိခဲ့ပါမူ အသျှင်၏ အယူဝါဒ သီလ အကျင့် အသက်မွေးမှုနှင့် ဘဝဖြစ်စဉ် ကို အဘယ်သို့ သဘောရှိသည်ကို ပြောပြပါလော့။ (၂)

၈၄၄။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

မာဂဏ္ဍိယ ထိုငါဘုရားအား (ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါး) ဒိဋ္ဌိတရားတို့၌ ဆုံးဖြတ်၍ (ဤငါ၏ အယူသာ မှန်၏၊ အခြားသူတို့ အယူကား အချည်းနှီးသာတည်းဟု) ဤစကားကို ဆိုမည်ဟု စွဲမြဲယူဆမှု မရှိပေ၊ (ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော) ဒိဋ္ဌိအယူတို့၌ အပြစ်ကို မြင်သည်ဖြစ်၍ (တစ်စုံတစ်ခုသော ဒိဋ္ဌိအယူကိုမျှ) မယူဘဲ (သစ္စာ လေးပါးတို့ကို) ရွေးချယ် စိစစ်လျက် အဇ္ဈတ္တ၌ ဖြစ်သော ကိလေသာတို့ ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ပြီ။ (၃)

၈၄၅။ (မာဂဏ္ဍိယပုဏ္ဏားက ဤသို့ လျှောက်၏) -

ရဟန်းမြတ် ဆုံးဖြတ် ယူဆမှု ဒိဋ္ဌိ ကြံစည် ယူဆမှု မိစ္ဆာအယူတို့ကို မယူဘဲ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ (ကိလေသာ) ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အသျှင် ပြောပြခဲ့ပါ၏၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို အဘယ်သို့ လျှင် ပညာရှိတို့ ပြောဆိုကြပါသနည်း။ (၄)

၈၄၆။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

မာဂဏ္ဍိယ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကြားရသော ဗေဒင်ယတြာအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ လောကီသမာပတ် ဉာဏ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ မလွန်ကျူးမှု 'သီလ' နွား ခွေး စသည်တို့၏ အကျင့် 'ဝတ' ဖြင့် လည်းကောင်း၊ စင်ကြယ်၏ဟူ၍ ငါမဆို၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အယူမှ ကင်းသဖြင့် လည်းကောင်း မဂ်ဖိုလ် ရကြောင်းတရားကို နာကြားရခြင်းမှ ကင်းသဖြင့် လည်း ကောင်း၊ ကမ္မဿကတာဉာဏ် သစ္စာနုလောမိက ဉာဏ်မှ ကင်းသဖြင့် လည်းကောင်း၊ပါတိမောက္ခ သံဝရသီလမှ ကင်းသဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဓုတင် အကျင့်မှ ကင်းသဖြင့် လည်းကောင်း ထိုတစ်မျိုးမျိုးမှုဖြင့်လည်း စင်ကြယ်၏ဟု ငါမဆို၊ သူတော် ကောင်း သည် ဤ (မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစသော ကဏှပက္ခတရားငါးမျိုး)တို့ကို စွန့်လွှတ်၍ လည်းကောင်း၊ ဤ (သမ္မာဒိဋ္ဌိ စသော သုက္ကပက္ခ တရားငါးမျိုး)တို့ကို (ပြောဆိုတိုင်းကျင့်ကြံခြင်းဖြင့်) ယူ၍ လည်းကောင်း၊ (တဏှာဒိဋ္ဌိ တို့ကို) မမှီမူ၍ လည်း ကောင်း ဘဝကို မတောင့်တတော့ပေ။ (၅)

၈၄၇။ (မာဂဏ္ဍိယသည် ဤသို့ လျှောက်၏) -

ရဟန်းမြတ် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကြားရသော ဗေဒင်ယတြာအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ လောကီသမာပတ် ဉာစ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ မလွန်ကျူးမှု 'သီလ' နွား ခွေး စသည်တို့၏ အကျင့် 'ဝတ' ဖြင့်လည်းကောင်း စင်ကြယ်၏ ဟူ၍လည်း အကယ်၍ မဆိုသည် ဖြစ်အံ့၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိအယူမှ ကင်းသဖြင့်လည်ကောင်း၊ မဂ်ဖိုလ်ရ ကြောင်းတရားကို နာကြားရခြင်းမှ ကင်းသဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကမ္မဿကတာဉာဏ် သစ္စာနုလောမိကဉာဏ်မှ ကင်းသဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလမှ ကင်းသဖြင့် လည်းကောင်း ဓုတင်အကျင့်မှ ကင်းသဖြင့် လည်းကောင်း ထိုတစ်မျိုးမျိုးမှုဖြင့် လည်း စင်ကြယ်၏ ဟူ၍လည်း အကယ်၍ မဆိုသည်ဖြစ်အံ့၊ ဤသို့ မဆိုခဲ့ပါလျှင် ဤတရားကို မဝေခွဲနိုင် အောင် အလွန် တွေဝေဖွယ်တရားဟု အကျွန်ုပ် မှတ်ထင်ပါ၏၊ အချို့သော (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ကား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူဖြင့် စင်ကြယ်၏ ဟူ၍ ယုံကြည်နေကြပါကုန်၏။ (၆)

၈၄၈။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

မာဂဏ္ဍိယ သင်သည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို မှီလျက်သာလျှင် အဖန်ဖန် တလဲလဲ မေးသည်ဖြစ်၍ စွဲစွဲမြဲမြဲ ယူထားသော အယူတို့ကြောင့် မဝေခွဲနိုင်အောင် အလွန်တွေဝေခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ဤငါဟောအပ်သော တရား ဒေသနာမှ နှလုံးသွင်းမှု အမှတ်သညာကို အနည်းငယ်မျှသော်လည်း မမြင်၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မဝေခွဲနိုင်အောင် အလွန် တွေဝေသောအားဖြင့် ဤတရားကို ရှုကြည့်ဘိ၏။ (၇)

၈၄၉။ မာဂဏ္ဍိယ တူမျှသူဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ထူးချွန် လွန်ကဲသူဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ယုတ်ညံ့သူ ဟူ၍ လည်းကောင်း မှတ်ထင်သူသည် ထိုသို့ မှတ်ထင်ခြင်းကြောင့် ငြင်းခုံရာ၏၊ မာနသုံးမျိုးတို့ကြောင့် မတုန်လှုပ်သော သူအား တူမျှသူဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ထူးချွန်လွန်ကဲသူဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ယုတ်ညံ့သူ ဟူ၍ လည်းကောင်း မှတ်ထင်မှု မဖြစ်နိုင်။ (၈)

၈၅၀။ ထိုရဟန္တာသည် (ငါ့အယူသာ)မှန်၏ ဟူ၍ အဘယ်မှာလျှင် ပြောဆိုရာအံ့နည်း၊ (အခြားသူတို့ အယူသည်) မှားယွင်း၏ ဟူ၍ အဘယ်မည်သော သူနှင့် ငြင်းခုံရာအံ့နည်း၊ အကြင်ရဟန္တာ၌ တူ၏ ဟူသော 'သဒိသမာန' သည် လည်း ကောင်း၊ မတူဟူသော 'သေဠမာန ဟီနမာန' သည် လည်း ကောင်း မရှိတော့ပေ၊ ထိုရဟန္တာသည် အဘယ်မည်သော သူနှင့် ဝါဒ ယှဉ်ပြိုင်ပါတော့မည်နည်း။ (၉)

၈၅၁။ မြင်ခိုက်စသည်၌ ဝိညာဏ်၏ တည်ရာကို ပယ်စွန့်၍ မြင်ပြီး ရူပါရုံစသော တည်ရာ အိမ်တို့ကို မအောက်မေ့သူ ရွာ၌ လူတို့နှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု မပြုသူ ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်သူ နောင်အတ္တဘောကို မဖြစ်စေသူ ရဟန္တာသည် လူအများနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် စကားကို မပြောဆို တော့ပေ။ (၁၀)

၈၅၂။ လောကၙ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် အကြင်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစသော အယူတို့မှ ကင်းဆိတ်သည် ဖြစ်၍ ကျင့်၏၊ ထိုအယူတို့ ကိုလည်း ယူ၍ မပြောဆို၊ ရေ၌ ပေါက်သော အဆူးရှိသော ပဒုမ္မာကြာသည် ရေဖြင့် လည်းကောင်း၊ ညွန်ဖြင့် လည်း ကောင်း မလိမ်းကျံ မကပ်ငြိဘိ သကဲ့သို့ ဤအတူ အဖျတ္တသန္တာန်၌ (ကိလေသာ) ငြိမ်းအေး ရာနိဗ္ဗာန်ကို ပြောဆိုသော ရဟန္တာသည် ကာမ၌ လည်းကောင်း၊ လောကၙ လည်းကောင်း မတပ်မက် မလိမ်းကျံ မကပ်ငြိတော့ပေ။ (၁၁)

၈၅၃။ ရဟန္တာသည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူသို့ ရောက်သူ မဟုတ်၊ အတွေ့အကြုံဉာဏ် ပညာကြောင့် ထောင်လွှားမှု 'မာန' သို့ ရောက်သူမဟုတ်၊ တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် ပြုမူသူမဟုတ်၊ ကံဖြင့် ဆောင်အပ်သူလည်း မဟုတ်၊ အကြားအမြင်ဖြင့် ဆောင်အပ်သူ လည်း မဟုတ်၊ တဏှာဒိဋ္ဌိဟူသေ ာတည်ရာ အိမ်တို့သို့ ဆွဲဆောင်အပ်သူလည်း မဟုတ်။ (၁၂)

၈၅၄။ ကာမသညာစသည်၌ တပ်ခြင်းကင်းသော သူအား ထုံးဖွဲ့မှု 'ဂန္ထ' တို့ မရှိကုန်၊ ပညာဖြင့် (ကိလေသာတို့မှ) လွတ်မြောက်ပြီးသော သူအား တွေဝေမှု 'မောဟ' တို့ မရှိကုန်၊ အကြင်သူတို့သည် ကာမစသော သညာကို လည်းကောင်း၊ မိစ္ဆာအယူ 'ဒိဋ္ဌိ' ကိုလည်းကောင်း စွဲယူကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် လောကၙ အချင်းချင်း ထိပါး ပုတ်ခတ်ကြကုန်လျက် သွားလာနေကုန်၏။ (၁၃)

ကိုးခုမြောက် မာဂဏ္ဍိယသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အဋ္ဌကဝဂ် ===

၁၀ - ပုရာဘေဒသုတ်

၈၅၅။ အဘယ်သို့ သောဉာဏ်အမြင်ရှိသူနှင့် အဘယ်သို့ သော သီလရှိသူကို (ကိလေသာတို့မှ) ငြိမ်းပြီးသောသူဟူ၍ ဆိုအပ်ပါသနည်း၊ ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား မေးအပ်သော အသျှင်ဘုရား သည် ထိုသို့ သဘောရှိသော မြတ်သော သူကို အကျွန်ုပ်အား ဟောကြားတော်မူပါလော့။ (၁)

၈၅၆။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိုယ်ခန္ဓာမပျက်စီးမီ တပ်မက်မှု 'တဏှာ' ကင်းပြီးသူ ဖြစ်၏၊ (တဏှာဒိဋ္ဌိ ဟူသော) ရှေးအတိတ် အဖို့ အစုကို မမှီသူ ဖြစ်၏၊ အလယ် (ပစ္စုပ္ပန်) ကာလ၌ တပ်မက်သူစသည်ဖြင့် ရေတွက်အပ်သူ မဟုတ်၊ ထိုရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်အား အနာဂတ်ကာလ၌ (တဏှာဒိဋ္ဌိဟူသော) ရှေ့သွား မရှိ၊ (ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ငြိမ်းပြီးသောသူဟူ၍ ငါ ဆို၏)။ (၂)

၈၅၇။ (အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်) အမျက်ဒေါသမရှိသူ ထိတ်လန့်ခြင်း မရှိသူ သီလစသည်ဖြင့် မကြွားဝါးသူ ကုက္ကုစ္စမရှိသူ အမြော်အမြင်ပညာဖြင့် ပြောဆိုတတ်သူ ပျံ့လွင့်ခြင်းမရှိသူ နှုတ်စောင့်စည်းသူ သိတတ်သော ဉာဏ်ရှိသူ ဖြစ်၏၊ (ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းပြီးသောသူဟူ၍ ငါ ဆို၏)။ (၃)

၈၅၈။ (အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်) အနာဂတ်ကာလ၌ ကပ်ငြိမှု 'တဏှာ' ကင်း၏၊ အတိတ်ကို ပြန်၍ မစိုးရိမ်၊ ပစ္စုပ္ပန် စက္ခုသမ္ဖဿစသည်တို့၌ အတ္တစသည်မှ ကင်းဆိတ်သည်ကို ရှုမြင်၏၊ ခြောက်ဆယ့် နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိတို့၏ အဆောင်ယူ မခံရ၊ (ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းပြီးသောသူဟူ၍ ငါ ဆို၏)။ (၄)

၈၅၉။ (အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်) ရာဂစသည်တို့မှ ကင်း၏၊အံ့ဩဖွယ်ကို မပြု တတ်၊ တပ်မက်မှု 'တဏှာ' မရှိ၊ ဝန်တိုမှု ကင်း၏၊ ကိုယ်အမူအရာစသည် ကြမ်းတမ်းမှု ကင်း၏၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်၊ ချောပစ်ကုန်းတိုက်မှု၌လည်း မယှဉ်၊ (ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းပြီးသောသူဟူ၍ ငါဆို၏)။ (၅)

၈၆၀။ (အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်) သာယာဖွယ် ကာမဂုဏ်တို့၌သာယာမှု မရှိ၊ အလွန်ထောင်လွှားမှု 'မာန' ၌လည်း မယှဉ်၊ ကာယကံစသည်တို့ဖြင့် နူးညံ့သိမ်မွေ့၏၊ ပဋိဘာန် (ပညာဉာဏ်) လည်းရှိ၏၊ သာသနာတော်မှတစ်ပါး အခြားအယူကို မယုံကြည်၊ တပ်ခြင်း ကင်းပြီးဖြစ်၏၊ (ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းပြီးသောသူဟူ၍ ငါ ဆို၏)။ (၆)

၈၆၁။ (အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်) လာဘ်ကို လိုသဖြင့် ပရိယတ်ကို မသင်ယူ၊ လာဘ် မရခြင်းကြောင့်လည်း အမျက် မထွက်၊ ဆန့်ကျင်မှု မရှိသည်ဖြစ်၍ 'တဏှာ' ဖြင့် ရသာရုံကိုလည်း မမက်မော၊ (ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းပြီးသော သူဟူ၍ ငါ ဆို၏)။ (၇)

၈၆၂။ လောက၌ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် လျစ်လျူရှုမှု 'ဥပေက္ခာ' နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ အခါ ခပ်သိမ်း အမှတ်ရမှု 'သတိ' ရှိ၏၊ သူနှင့်တူသူဟု (သဒိသမာန်ဖြင့်) မမှတ်ထင်၊ သူ့ထက် ထူးမြတ်သူဟု (ပဏီတမာန်ဖြင့်) မမှတ်ထင်၊ သူ့အောက်ယုတ်သူဟု (ဟီနမာန်ဖြင့်) မမှတ်ထင်၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ရာဂစသော ပွါးစီးခြင်းတို့သည် မရှိကုန်၊ (ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းပြီးသော သူဟူ၍ ငါ ဆို၏)။ (၈)

၈၆၃။ အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား (တဏှာဒိဋ္ဌိဟူသော)မှီရာတို့သည် မရှိကုန်၊ အကြင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် တရားကို သိ၍ (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) မမှီ၊ အကြင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား သဿတဒိဋ္ဌိဖြစ်ခြင်းငှါ လည်းကောင်း၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဖြစ်ခြင်းငှါ လည်းကောင်း တပ်မက်မှု 'တဏှာ' သည် မရှိ၊ (ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းပြီးသောသူဟူ၍ ငါ ဆို၏)။ (၉)

၈၆၄။ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား အထုံးအဖွဲ့ 'ဂန္ထ' လေးပါးတရားတို့ မရှိကုန်၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ကပ်ငြိတတ်သော တဏှာကို လွန်မြောက်၏၊ ဝတ္ထုကာမ ကိလေသာ ကာမတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိသော (ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းပြီးသောသူဟူ၍ ငါ ဆို၏)။ (၁၀)

၈၆၅။ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား သားသမီးတို့သည် လည်းကောင်း၊ (ကျွဲ နွားစသော) သတ္တဝါတို့သည် လည်းကောင်း၊ သလေးစပါးခင်းစသော လယ်သည် လည်းကောင်း၊ အိမ်နေရာစသော မြေယာသည် လည်းကောင်း၊ မရှိကုန်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ အတ္တရှိ၏ဟု ယူသော 'သဿတဒိဋ္ဌိ' တို့ကို လည်းကောင်း၊ အတ္တ ပြတ်၏ဟု ယူသော အယူ 'ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ' တို့ကို လည်း ကောင်း မရအပ်၊ (ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းပြီးသောသူ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏)။ (၁၁)

၈၆၆။ အကြင် (ရာဂစသော) အပြစ်ဖြင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ပုထုဇဉ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် လည်းကောင်း (တပ်မက်သူ ပြစ်မှားတတ်သူဟူ၍) ဆိုကုန်ရာ၏၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ထို (ရာဂစသော) အပြစ်ကို (တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့်) ရှေ့သွား မပြုအပ်၊ ထိုသို့ ရှေ့သွား မပြုသည့်အတွက် စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့သော စကားတို့ကြောင့် မတုန်လှုပ်၊ (ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းပြီးသောသူဟူ၍ ဆိုအပ်၏)။ (၁၂)

၈၆၇။ အကြင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် တပ်မက်မှု 'တဏှာ' ကင်း၏၊ ဝန်တိုမှု 'မစ္ဆရိယ' ကင်း၏၊ ထူးမြတ်သူတို့ အတွင်း၌ (ငါ ထူးမြတ်သူဟု) မဆို၊ တူညီသူတို့ အတွင်း၌ (ငါ တူညီသူဟု) မဆို၊ ယုတ်ညံ့သူတို့ အတွင်း၌ (ငါ ယုတ်ညံ့သူဟု) မဆို၊ ကြံစည်မှု ကင်းသည်ဖြစ်၍ တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် နှစ်ပါးသော ကြံစည်ခြင်းသို့ မရောက်၊ (ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းပြီးသောသူ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏)။ (၁၃)

၈၆၈။ လောက၌ အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား မိမိ၏ ဥစ္စာဟု (သိမ်းဆည်းမှု) မရှိ၊ အကြင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖောက်ပြန်ပျက်စီးသွားသော ဝတ္ထုကြောင့်လည်း မစိုးရိမ်၊ တရားအားလုံးတို့၌လည်း (ဆန္ဒာဂတိစသည်သို့) မလိုက်၊ (ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းပြီးသောသူဟူ၍ ဆိုအပ်၏)။ (၁၄)

ဆယ်ခုမြောက် ပုရာဘေဒသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အဋ္ဌကဝဂ် ===

၁၁ - ကလဟဝိဝါဒသုတ်

၈၆၉။ ခိုက်ရန်ဖြစ်မှုနှင့် ငြင်းခုံမှုတို့သည် အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကုန် သနည်း၊ ဝန်တိုမှုနှင့် တကွ ဖြစ်ကုန်သော ငိုကြွေးမှု စိုးရိမ်မှုတို့သည် လည်းကောင်း၊ ချောပစ်ကုန်းတိုက်မှုနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော ထောင်လွှားမှု အလွန်ထောင်လွှားမှု တို့သည် လည်းကောင်း ထိုတရားတို့သည် အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သနည်း၊ တောင်းပန်ပါ၏ ထိုအကြောင်းကို ဟောတော်မူပါလော့။ (၁)

၈၇၀။ ခိုက်ရန်ဖြစ်မှု ငြင်းခုံမှုတို့သည် ချစ်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏၊ ဝန်တိုမှုနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော ငိုကြွေးမှု စိုးရိမ်မှုတို့သည် လည်းကောင်း၊ ချောပစ်ကုန်းတိုက်မှုနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော ထောင်လွှားမှု အလွန် ထောင်လွှားမှုတို့သည် လည်းကောင်း ချစ်အပ်သော သတ္တဝါ သင်္ခါရကြောင့် ဖြစ်ပေါ် လာကုန်၏၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်မှု ငြင်းခုံမှုတို့ သည် ဝန်တိုမှုနှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်၏၊ ငြင်းခုံမှုတို့ ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော် ချောပစ်ကုန်းတိုက်မှုတို့ ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ (၂)

၈၇၁။ လောက၌ ချစ်အပ်သော ဝတ္ထုတို့သည် အဘယ်လျှင် အကြောင်းရှိပါကုန်သနည်း၊ အကြင်သူတို့သည်လည်း လိုချင်မှု 'လောဘ' ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ လောက၌ သွားလာနေထိုင်ကုန်၏၊ (ထိုသူတို့၏) လိုချင်မှု 'လောဘ' သည်လည်း အဘယ်လျှင် အကြောင်းရှိပါသနည်း။ အကြင် တောင့်တမှု ပြည့်စုံမှုတို့သည် လူပုဂ္ဂိုလ်အား အားထားမှီခိုရန် ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုတောင့်တမှု ပြည့်စုံမှုတို့သည် အဘယ်လျှင် အကြောင်း ရှိပါကုန်သနည်း။ (၃)

၈၇၂။ လောက၌ ချစ်အပ်သော ဝတ္ထုတို့သည် ကာမစ္ဆန္ဒလျှင် အကြောင်းရှိကုန်၏၊ အကြင်သူတို့သည် လိုချင်မှု 'လောဘ' ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ လောက၌ သွားလာ နေထိုင်ကြကုန်၏၊ ထိုသူတို့၏ ထိုလောဘသည်လည်း ကာမစ္ဆန္ဒလျှင် အကြောင်းရှိ၏၊ အကြင် တောင့်တမှု ပြည့်စုံမှုတို့သည် လူပုဂ္ဂိုလ်အား အားထားမှီခိုရန် ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုတောင့်တမှု ပြည့်စုံမှု တို့သည်လည်း၎င်း (ကာမစ္ဆန္ဒ) သာလျှင် အကြောင်း ရှိကုန်၏။ (၄)

၈၇၃။ လောက၌ ကာမစ္ဆန္ဒသည် အဘယ်လျှင် အကြောင်း ရှိသနည်း၊ (တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့်) ဆုံးဖြတ်ခြင်းတို့သည်လည်း အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ အမျက်ထွက်မှု မုသားစကား ပြောဆိုမှု သို့လော သို့လောဟု တွေးတော ယုံမှားမှု ဟူသော အကြင်တရားတို့ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောအပ်ပါကုန်၏၊ ထိုတရားတို့သည် အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန် သနည်း။ (၅)

၈၇၄။ လောက၌ အကြင်သဘောတရားကို သာယာဖွယ် သဘောတရား မသာယာဖွယ် သဘောတရား ဟူ၍ ဆိုကုန်၏၊ ထိုသာယာဖွယ် မသာယာဖွယ် သဘောတရားကို အမှီပြု၍ ကာမစ္ဆန္ဒ

ဖြစ်၏၊ လောက၌ သတ္တဝါသည် ရုပ်တရားတို့၌ ပျက်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း မြင်၍ (တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့်) ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ပြု၏။ (၆)

၈၇၅။ အမျက်ထွက်မှု မုသားစကားပြောဆိုမှု သို့လော သို့လော တွေးတော ယုံမှားမှုဟူသော ဤသဘောတရားတို့ သည်လည်း သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ် တရားနှစ်ပါးရှိသော်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သိတော်မူ၍ တရားတို့ကို ဟောတော်မူရကား သို့လော သို့လော တွေးတော ယုံမှားမှုရှိသူသည် ဉာဏ်အမြင်ကို ရစိမ့်သောငှါ သိက္ခာ သုံးပါးတို့ကို ကျင့်ရာ၏။ (၇)

၈၇၆။ သာယာမှုနှင့် မသာယာမှုသည် အဘယ်လျှင် အကြောင်း ရှိပါကုန်သနည်း၊ အဘယ်တရား မရှိလတ်သော် ဤသာယာမှု မသာယာမှုတို့သည် မဖြစ်ပါကုန်သနည်း၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့် ပျက်ခြင်း ဖြစ်ခြင်းဟူသော အကြင် သဘောတရားသည် ဖြစ်၏၊ ထိုအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော ထိုသဘောတရားကို အကျွန်ုပ်အား ဟောကြားတော် မူပါလော့။ (၈)

၈၇၇။ သာယာမှုနှင့် မသာယာမှုသည် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' လျှင် အကြောင်းရှိ၏၊ တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' မရှိလတ်သော် ဤတရားတို့ မဖြစ်ကုန်၊ ပျက်ခြင်း ဖြစ်ခြင်းဟူသော အကြင် သဘောတရားသည် ရှိ၏၊ ထိုသဘောတရားတို့ကို တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' လျှင် အကြောင်းရှိ၏ဟူ၍ သင့်အား ငါ ဟော၏။ (၉)

၈၇၈။ လောက၌ တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' သည် အဘယ်လျှင် အကြောင်းရှိသနည်း၊ သိမ်းဆည်းမှုတို့သည်လည်း အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ အဘယ်တရား မရှိလတ်သော် ငါ့ဟာဟု စွဲလမ်းမှု မရှိပါသနည်း၊ အဘယ်တရားကို လွန်မြောက် သည်ရှိသော် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' တို့သည် မတွေ့ထိနိုင်ပါကုန်သနည်း။ (၁၀)

၈၇၉။ နာမ်ကိုလည်းကောင်း ရုပ်ကို လည်းကောင်း စွဲ၍ တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' သည် ဖြစ်၏၊ သိမ်းဆည်းမှုတို့သည် တဏှာဟု ဆိုအပ်သော အလို 'ဣစ္ဆာ' လျှင် အကြောင်းရှိကုန်၏၊ တဏှာဟု ဆိုအပ်သော အလို 'ဣစ္ဆာ' မရှိလတ်သော် ငါ့ဟာဟု စွဲလမ်းမှု မရှိ၊ ရုပ်တရားကို လွန်မြောက်သည် ရှိသော် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' တို့သည် မတွေ့ထိကုန်။ (၁၁)

၈၈၀။ အဘယ်သို့ ကျင့်သောသူသည် ရုပ်ကို လွန်မြောက်နိုင်ပါသနည်း၊ အဘယ်သို့သော အကြောင်းဖြင့် ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို လွန်မြောက်နိုင်ပါသနည်း၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် လွန်မြောက်နိုင်၏၊ ထိုအခြင်းအရာကို အကျွန်ုပ်အား ဟောကြားတော်မူပါလော့၊ ထိုအကြောင်းကို သိကုန်အံ့ဟု အကျွန်ုပ်၏ စိတ်ဖြစ်ပါ၏။ (၁၂)

၈၈၁။ ပကတိသညာ ရှိသူလည်းမဟုတ်သော ဖောက်ပြန်သော သညာရှိသည့် ရူးသွပ်သူလည်း မဟုတ်သော သညာ မရှိသည့် အသညသတ်ဗြဟ္မာနှင့် နိရောဓ သမာပတ် ဝင်စားသူလည်း မဟုတ်သော ရူပသညာကို လွန်မြောက်ပြီးသည့် အရူပ ဈာန်သမာပတ်ကို ရသူလည်း မဟုတ်သော ဤသို့ သဘောရှိသည့် အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို ရရန် ကျင့်သူ ရူပစတုတ္ထဈာနလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်ကို လွန်မြောက်နိုင်၏၊ သံသရာ ချဲ့တတ်သော တဏှာမာန ဒိဋ္ဌိတရားတို့သည် သညာလျှင် အကြောင်း ရှိကုန်သည်သာတည်း၊ (၁၃)

၈၈၂။ အကြင်ပုစ္ဆာကို အကျွန်ုပ်တို့ မေးခဲ့ပါကုန်၏၊ အသျှင်သည် ထိုပုစ္ဆာကို အကျွန်ုပ်တို့အား ဖြေကြားတော်မူခဲ့ပြီ၊ အသျှင်ဘုရားအား အခြားသော ပုစ္ဆာကို မေးပါကုန်အံ့၊ တောင်းပန်ပါ၏၊ ထိုပုစ္ဆာကို ဖြေကြားတော် မူပါလော့၊ ဤလောက ၌ ပညာရှိကုန်သော အချို့သော သူတို့သည် ဤမျှ (အရူပသမာပတ်ဟူသော) အတိုင်းအရှည်ဖြင့် သတ္တဝါ၏ မြတ်သော စင်ကြယ်မှုကို ဆိုပါကုန်သလော၊ ထိုသို့မဟုတ် ဤအရူပသမာပတ်ထက် လွန်သော အခြားသော စင်ကြယ်မှုကိုမူလည်း ဆိုပါကုန်သေးသလော။ (၁၄)

၈၈၃။ ဤလောက၌ ပညာရှိကုန်သော အချို့သော သူတို့သည် ဤမျှ (အရူပသမာပတ်ဟူသော) အတိုင်းအရှည်ဖြင့် သတ္တဝါ၏ မြတ်သော စင်ကြယ်မှုကို ဆိုကုန်၏၊ ထိုသူတို့တွင် အနုပါဒိသေသ[၁]၌ လိမ္မာကျွမ်းကျင်သည်ဟု ပြောဆိုကြသော အချို့သူတို့သည် ဥစ္ဆေဒအယူကို ပြောဆိုကြကုန်၏။ (၁၅)

၈၈၄။ ပညာရှိသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမိစ္ဆာ အယူရှိသူတို့ကို (သဿတဒိဋ္ဌိဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို) မှီကုန်၏ ဟု သိ၍ လည်းကောင်း၊ (ထိုသူတို့၏) မှီရာ သဿတဒိဋ္ဌိတို့ကို သိ၍ လည်းကောင်း၊ (တရားတို့ကို အနိစ္စစသည်ဖြင့်) သိ၍ လည်းကောင်း လွတ်မြောက်တော် မူပြီးသည်ဖြစ်၍ ငြင်းခုံခြင်းသို့ ရောက်တော်မမူ၊ ထိုပညာရှိသော မြတ်စွာဘုရားသည် အဖန် တလဲလဲ ဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်တော်မမူ။ (၁၆)

တစ်ဆယ့်တစ်ခုမြောက် ကလဟဝိဝါဒသုတ် ပြီး၏။

၁။ သတ္တဝါသည် ကိုယ်ခန္ဓာပျက်စီး သေဆုံးသည့်နောက် လုံးဝပြတ်စဲခြင်း တစ်ဖန် မဖြစ်ခြင်း အကြွင်း မရှိခြင်းကို အနုပါဒိ သေသ ဟု ဥစ္ဆေဒအယူရှိသူတို့ ဆိုကြသည်။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အဋ္ဌကဝဂ် ===

၁၂ - စူဠဗျူဟသုတ်

၈၈၅-၈၈၆။ [အမေး] လိမ္မာကျွမ်းကျင်၏ဟု ပြောဆိုသူတို့သည် မိမိ မိမိတို့၏ မိစ္ဆာအယူ၌ တည်နေကုန်လျက် (မိမိ မိမိတို့၏ အယူကို) မြဲမြံစွာ စွဲယူကုန်၍ အသီးအသီး ပြောဆိုကြပါကုန်၏၊ အကြင်သူသည် ဤအယူအကျင့်ကို သိ၏၊ ထိုသူသည် တရားကို သိသူ မည်၏၊ အကြင်သူသည် ဤတရားကို တားမြစ်၏၊ ထိုသူသည် မလိမ္မာသူ ဖြစ်ပါ၏၊ ဤသို့ လည်း မြဲမြံစွာ ငြင်းခုံကြပါကုန်၏၊ ငါမှတစ်ပါး အခြား သူတို့သည် မိုက်၏၊ မလိမ္မာဟုလည်း ဆိုပါကုန်၏၊ ဤသူတို့၏ ဝါဒတို့တွင် အဘယ်အယူဝါဒသည် မှန်ကန်ပါသနည်း၊ ဤသူအားလုံးတို့သည်ပင် လိမ္မာ ကျွမ်းကျင်သူဟု ပြောဆိုကြ ကုန်၏။ (၁-၂)

၈၈၇။ [အဖြေ] သူတစ်ပါး၏ အယူကို မသိသူသည် အကယ်၍ မိုက်သူ ယုတ်ညံ့သူ ပညာမဲ့သူ ဖြစ်ပါမူ ဤသူ အားလုံးတို့သည်ပင် မိုက်ကြကုန်၏၊ အလွန့်အလွန် ပညာမဲ့သူ ဖြစ်ကြကုန်၏၊ ဤသူအားလုံးတို့သည်ပင် မိစ္ဆာအယူ၌ တည်နေကြကုန်၏။ (၃)

၈၈၈။ (ထိုသူတို့သည်) မိမိ၏ မိစ္ဆာအယူဖြင့် မဖြူစင်သူ ဖြစ်ကြကုန်လျက် အကယ်၍ စင်ကြယ်သော ပညာရှိကြသူ လိမ္မာကြသူ ဉာဏ်ပညာရှိကြသူ ဖြစ်ကြကုန်မူ ထိုသူတို့တွင် တစ်ယောက်မျှ ပညာမဲ့သူ မဖြစ်နိုင်တော့ပေ၊ အကြောင်း သော်ကား ထိုသူတို့၏ အယူသည်လည်း အခြားသူတို့ အယူကဲ့သို့ပင် စွဲမြဲ ယူဆထားသောကြောင့် တည်း။ (၄)

၈၈၉။ သူနှစ်ယောက်တို့သည် အချင်းချင်း လူ့ဗာလဟု အကြင်စကားကို ပြော ဆိုကုန်၏၊ ထိုစကားကို မှန်၏ဟူ၍ ငါ မဟော၊ (ထိုသူတို့သည်) မိမိ မိမိ၏ အယူကို အမှန်ပြုလုပ်ကြကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် အခြားသူကို မိုက်၏ဟူ၍ ရှုကြည့်ကြ ကုန်၏။ (၅)

၈၉၀။ [အမေး] အကြင်အယူကို မှန်ကန်၏ ချွတ်ယွင်းမှု မရှိဟု အချို့သူတို့က ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ထိုအယူကိုပင် အခြားသူတို့က အချည်းနှီးဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မဟုတ်မမှန်ဟု လည်းကောင်း ပြောဆိုကြပြန်၏၊ ဤသို့လည်း မြဲမြဲစွာ စွဲယူကြကုန်လျက် ငြင်းခုံကြကုန်၏၊ အဘယ်ကြောင့် သမဏတို့သည် တစ်မျိုးတည်းသော စကားကို မပြောဆိုကြကုန် သနည်း။ (၆)

၈၉၁။ [အဖြေ] အကြင်သစ္စာ၌ သိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မငြင်းခုံရာ၊ ထိုသစ္စာသည် တစ်မျိုးတည်း သာတည်း၊ နှစ်ခု မြောက်သော သစ္စာမည်သည် မရှိ၊ ထိုသူတို့မူကား အမျိုးမျိုးသော သစ္စာတို့ကို ကိုယ်တိုင် ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သမဏတို့သည် တစ်မျိုးတည်းသော စကားကို မပြောဆိုကြ ကုန်။ (၇)

၈၉၂။ [အမေး] အမျိုးမျိုး ပြောဆိုတတ်ကုန်သော လိမ္မာကျွမ်းကျင်သည်ဟု ပြောဆိုကြသူတို့သည် အဘယ်ကြောင့် သစ္စာတို့ကို အမျိုးမျိုး ပြောဆိုကြကုန်သနည်း၊ ကြားအပ်သော သစ္စာတို့သည် များကုန် သလော၊ အမျိုးမျိုးရှိကုန် သလော၊ သို့မဟုတ် ထိုသူတို့သည် ကြံစည်မှုမျှသို့ အစဉ်လိုက်ကုန် သလော။ (၈)

၈၉၃။ [အဖြေ] လောက၌မှတ်သားမှု 'သညာ' မျှဖြင့် မြဲ၏ ဟူသော အယူတို့ကို ဖယ်ထား၍ သစ္စာတို့သည် မများကုန်၊ အမျိုးမျိုး မရှိကုန်သည်သာတည်း၊ မိမိ ကြံစည်မှုကို မိစ္ဆာအယူတို့၌ ဖြစ်စေ၍ (ငါ့အယူသာ)မှန်၏၊ (သင့်အယူကား) မှား၏ဟု (အမှန်အမှား) တရားနှစ်ပါးကို ပြောဆိုကြကုန်၏။ (၉)

၈၉၄။ မြင်ရသော ရူပါရုံ ကြားရသော သဒ္ဒါရုံ ရောက်ရသော ဂန္ဓ ရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ မလွန်ကျူးမှု 'သီလ' နွား ခွေး စသည်တို့၏ အကျင့် 'ဝတ' ဟူသော ဤသဘောတရားတို့ကို မှီ၍ မြတ်နိုးဖွယ် မဟုတ်သည့် စင်ကြယ်မှုကို မြင်သူသည် ဒိဋ္ဌိ အဆုံးအဖြတ်၌ တည်လျက် ရယ်သွမ်းသွေးကာ အခြားသူသည် မိုက်မဲ၏၊ မလိမ္မာဟူ၍လည်း ပြောဆိုတတ်၏။ (၁၀)

၈၉၅။ အကြင်အကြောင်းဖြင့် အခြားသူကို မိုက်သူဟူ၍ ရှုမြင်၏၊ ထိုအကြောင်းဖြင့်ပင် မိမိကိုယ်ကို လိမ္မာသူဟူ၍ လည်း ပြောဆို၏၊ မိမိကိုယ်ကို မိမိ လိမ္မာသူဟု အယူရှိသော ထိုသူသည် အခြားသူကို မမြတ်နိုးနိုင်၊ ထိုအယူကိုပင် ပြောဆို၏။ (၁၁)

၈၉၆။ ထိုသူသည် အတိသာရဒိဋ္ဌိ[၁]ဟု ဆိုအပ်သော ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော မိစ္ဆာအယူနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ထောင်လွှားမှု 'မာန' ဖြင့် မာန်ယစ်ရကား ဂုဏ်အားလုံးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူဟု မှတ်ထင်၏၊ မိမိကိုယ်ကို မိမိ (ငါပညာရှိဟု) စိတ်ဖြင့် အဘိသိက်သွန်း၏၊ အကြောင်းသော်ကား ထိုသူသည် ထိုအတိသာရ ဒိဋ္ဌိအယူသည် ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် စွဲမြဲ ယူဆသောကြောင့် တည်း။ (၁၂)

၈၉၇။ သူတစ်ပါး ပြောဆိုသော စကားကြောင့် အကယ်၍ ပညာမဲ့သူ ဖြစ်ခဲ့ပါမူ ထိုပြောဆိုသော သူသည်လည်း အပြောခံရသူနှင့် အတူပင် ပညာမဲ့သူ ဖြစ်တော့၏၊ ယင်းသို့ မဟုတ် မိမိကိုယ်ကို မိမိအသိဉာဏ်ရှိသူ ပညာရှိသူ အကယ်၍ ဖြစ်နိုင်ခဲ့မူ သမဏတို့တွင် တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မိုက်မဲသူ မရှိနိုင်တော့ပေ။ (၁၃)

၈၉၈။ အကြင်သူတို့သည် ဤ မိမိအယူမှတစ်ပါး အခြားသော အယူဝါဒတရားကို စွဲမြဲယူဆ ပြောဆိုကြကုန်၏၊ စင်ကြယ်မှု လမ်းစဉ်ကို ချွတ်ယွင်းစေကြကုန်၏၊ မပြည့်စုံစေကြကုန်၊ သို့ပင် ဖြစ်သော်လည်း မိမိအယူ၌ စွဲလမ်းမှု 'ရာဂ' ဖြင့် အလွန်စွဲလမ်းကုန်သော ထိုသူတို့သည် များစွာသော မိစ္ဆာအယူကို စွဲမြဲယူဆ ပြောဆိုကြကုန်၏။ (၁၄)

၈၉၉။ ထိုတိတ္ထိတို့သည် ဤ (ငါ၏) အယူ၌သာလျှင် စင်ကြယ်မှုရှိ၏ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏၊ အခြားသော အယူဝါဒတို့၌ ကား စင်ကြယ်မှုရှိ၏ဟု မပြောဆိုကြကုန်၊ မိမိတို့၏ လမ်းစဉ်ဖြစ်သော ထိုအယူ၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ဤသို့လည်း တိတ္ထိတို့သည် များစွာသော အယူဝါဒတို့၌ သက်ဝင်၍ တည်ကြကုန်၏။ (၁၅)

၉၀၀။ မိမိတို့၏ လမ်းစဉ်ဖြစ်သော အယူဝါဒ၌လည်း (ဤအယူသည်သာလျှင် သင့်၏ဟု) စွဲစွဲမြဲမြဲ ပြောဆိုသူတို့သည် ဤအယူ၌ အဘယ်မည်သော သူတစ်ပါးကို မိုက်မဲသူဟူ၍ ရှုမြင်နိုင်အံ့နည်း၊ အခြားသူကို မိုက်မဲသူ စင်ကြယ်သော သဘောမရှိဟု ပြောဆိုသော ထိုသူသည် မိမိကိုယ်တိုင်ပင် ငြင်းခုံမှုကို ဆောက်ရွက်သည် မည်ရာ၏။ (၁၆)

၉၀၁။ လောက၌ ထိုသူသည် ဒိဋ္ဌိအယူဝါဒ၌ တည်၍ မိမိကိုယ်တိုင် နှိုင်းချိန်လျက် (မိမိ၏အယူကို) အထက်၌ ထား၍ ငြင်းခုံခြင်းသို့ ရောက်၏၊ လောက၌ (သူတော်ကောင်း) ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား အလုံးစုံသော ဒိဋ္ဌိအယူ ဝါဒတို့ကို စွန့်ပယ်ပြီး ဖြစ်၍ ငြင်းခုံခြင်းကို မပြု။ (၁၇)

တစ်ဆယ့်နှစ်ခုမြောက် စူဠဗျူဟသုတ် ပြီး၏။

၁။ အကြောင်းကို လွန်၍ ဖြစ်သောကြောင့် (ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသောဒိဋ္ဌိတို့ကို) အတိသာရဒိဋ္ဌိဟု ဆိုသည်၊ (လွန်၍ ဖြစ်၏) ဟူသည် အကြောင်းမဲ့ ကြံစည် ယူဆမှုပင်တည်း။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အဋ္ဌကဝဂ် ===

၁၃ - မဟာဗျူဟသုတ်

၉၀၂။ [အမေး] မိစ္ဆာအယူ၌ စွဲမြဲတည်နေ ကုန်သော အချို့သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဤငါ့အယူသာလျှင် မှန်၏ ဟူ၍ ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ထိုသူအားလုံးတို့သည် ထိုအယူ၌ အကဲ့ရဲ့ကကိုသာ ခံကြရပါသလော၊သို့မဟုတ် ချီးမွမ်းခြင်းကို လည်း ရပါကုန်သေးသလော။ (၁)

၉၀၃။ [အဖြေ] ဤချီးမွမ်းခံရခြင်းသည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ (ရာဂစသည်တို့) ငြိမ်းအေးရန် မစွမ်းနိုင်၊ ငြင်းခုံ ခြင်း၏ အကျိုးတို့ကို နိုင်ခြင်း ရှုံးခြင်းစသော ကောင်း မကောင်းအားဖြင့် နှစ်ပါးတို့ ဟူ၍ငါ ဆို၏၊ ဤသို့ ငြင်းခုံခြင်း၏ အပြစ်ကိုလည်း မြင်၍ ငြင်းခုံမှု မရှိရာ နိဗ္ဗာန်ကို ဘေးမရှိဟု ရှုလျက် ငြင်းခုံမှုကို မပြုရာ။ (၂)

၉၀၄။ မိစ္ဆာအယူ အားလုံးတို့ကို ပုထုဇဉ်တို့ ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏၊ ပညာရှိသည် ဤမိစ္ဆာအယူ အားလုံးတို့သို့ မကပ် ရောက်၊ မြင်ရသောအရာ ကြားရသော အရာ၌ နှစ်သက်လိုလားမှုကို မပြုသော ကပ်ရောက်တတ်သည့် တဏှာဒိဋ္ဌိမရှိသော ထိုပညာရှိသည် အဘယ်မည်သော ကပ်ရောက်ဖွယ် ရုပ်ဝေဒနာစသည်သို့ ကပ်ရောက်တော့ မည်နည်း။ (၃)

၉၀၅။ စောင့်ထိန်းမှု 'သီလ' သာ မြတ်၏ဟု အယူရှိသူတို့သည် သီလ စောင့်စည်းရုံမျှဖြင့် စင်ကြယ်၏ ဟူ၍ ဆိုကုန်၏၊ နွား ခွေးစသည်တို့၏ အကျင့် 'ဝတ' ကို ကောင်းစွာ ယူ၍ တည်ကုန်၏၊ ဤမိမိ အယူ၌ သာလျှင် ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ၏ဟု ပြောဆိုသူတို့သည် ဘဝ၌ မက်မော နစ်မြုပ်ကုန်လျက် ထိုဆရာ၏ စင်ကြယ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်အံ့ဟု ပြောဆိုကြ ကုန်၏။ (၄)

၉၀၆။ ထိုသူသည် စောင့်ထိန်းမှု 'သီလ' ဆောက်တည်မှု 'ဝတ' မှ ရွေ့လျောခဲ့မူ သီလနှင့်ဝတ ချွတ်ယွင်း ပျက်စီး သောကြောင့် တုန်လှုပ်၏၊ နေအိမ်မှ (ထွက်ခဲ့၍) အရပ်တစ်ပါးသို့ သွားသူသည်

လှည်းအုပ်မှ ကျန်ရစ်ခဲ့သော် ထိုနေအိမ် နှင့် လှည်းအုပ်တစ်ခုခုကို တောင့်တဘိ သကဲ့သို့ ထို့အတူ စင်ကြယ်မှုကို တမ်းတမူလည်း တမ်းတ၏၊ တောင့်တမူလည်း တောင့်တ၏။ (၅)

၉၀၇။ စောင့်ထိန်းမှု 'သီလ' ဆောက်တည်မှု 'ဝတ' အားလုံးကို လည်းကောင်း၊ အပြစ်ရှိ အပြစ်မရှိသော ထိုအကုသိုလ် ကုသိုလ်ကံကို လည်းကောင်း ပယ်စွန့်၍ စင်ကြယ်မှု မစင်ကြယ်မှုကို မတောင့်တသော ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်သည် မိစ္ဆာအယူကို မယူမူ၍ (စင်ကြယ်မှု မစင်ကြယ်မှုမှ) ကြဉ်ရှောင်လျက် သွားလာနေထိုင်နိုင်ရာ၏။ (၆)

၉၀၈။ သံသရာမှ စင်ကြယ်၏ဟု (ဥဒ္ဓံသရအကိရိယသဿတ) အယူရှိသူတို့သည် စက်ဆုပ်အပ်သော 'တပေါဇိဂုစ္ဆာ' အကျင့်ကို လည်းကောင်း ထို့ပြင် မြင်ရသော 'ရူပါရုံ' ကြားရသော 'သဒ္ဒါရုံ' ရောက်ရသော ဂန္ဓ ရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို လည်း ကောင်း အမှီပြု၍ ဘဝကြီးငယ်တို့၌ တပ်မက်မှု 'တဏှာ' မကင်းကြကုန်ရကား စင်ကြယ်မှုကို ပြောဆိုကုန်၏။ (၇)

၉၀၉။ တောင့်တသူအား တမ်းတမှု 'တဏှာ' တို့ ဖြစ်ကုန်သည်သာတည်း၊ (တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့်) ကြံစည်အပ်သော ဝတ္ထုတို့၌ တုန်လှုပ်မှုသည်မူလည်း ဖြစ်၏၊ ဤလောက၌ အကြင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား စုတိပဋိသန္ဓေ မရှိ၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် သည် အဘယ်ရာဂစသည်ဖြင့်မူလည်း တုန်လှုပ်ရာအံ့နည်း၊ အဘယ်အရာ မျိုး၌မူလည်း တမ်းတရာအံ့နည်း။ (၈)

၉၁၀။ [အမေး] အချို့သော သူတို့သည် အကြင် အယူဝါဒတရားကို မြတ်၏ဟူ၍ ဆိုကုန်၏၊ အခြားသူတို့ကမူ ထိုအယူဝါဒ တရားကိုပင်လျှင် ယုတ်၏ဟု ဆိုကြကုန်၏၊ ဤသူအားလုံးတို့သည်ပင်လျှင် လိမ္မာကျွမ်းကျင်၏ဟူ၍ အယူ ရှိကြကုန်၏၊ ဤသူတို့၏ အယူဝါဒတို့တွင် အဘယ်သူ၏ အယူဝါဒသည် မှန်ပါသနည်း။ (၉)

၉၁၁။ [အဖြေ] အချို့သူတို့သည် မိမိအယူဝါဒတရားကိုသာ ပြည့်စုံ၏ဟူ၍ ပြောဆိုကုန်၏၊ အခြားသော သူ၏ အယူဝါတရားကိုမူကား ယုတ်၏ဟူ၍ ပြောဆိုကုန်၏၊ ဤသို့လည်း စွဲမြဲယူဆ၍ ငြင်းခုံခြင်းကို ပြုကြကုန်၏၊ မိမိ မိမိတို့၏ ပညတ်ချက် အယူဝါဒကိုသာ မှန်၏ဟူ၍ ပြောဆိုကြကုန်၏။ (၁၀)

၉၁၂။ သူတစ်ပါး ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချမှုကြောင့် ယုတ်ညံ့သူဖြစ်ခဲ့မူ အယူဝါဒတရားတို့၌ တစ်စုံတစ်ရာ ထူးခြားချက် မဖြစ်ရာ၊ အကြောင်းသော်ကား များစွာသော သူတို့သည် အခြားသောသူ၏ အယူဝါဒတရားကို ယုတ်ညံ့၏ ဟု ပြောဆိုကြကာ မိမိ အယူဝါဒ၌မူကား မြဲမြံစွာ ပြောဆိုတတ်သောကြောင့်တည်း။ (၁၁)

၉၁၃။ (ထိုတိတ္ထိတို့သည်) မိမိတို့၏ အယူဝါဒ လမ်းစဉ်တို့ကို ချီးမွမ်းကုန် သကဲ့သို့ ဤအတူ ထိုသူတို့၏ မိမိတို့ ဆရာနှင့် ဆရာ့တရားကို ပူဇော်မှုသည်လည်း မချွတ်မယွင်း မှန်ကန်၏ဟုသာ ချီးမွမ်းကြကုန်၏၊ ဤသို့ ဖြစ်လတ်သော် အယူဝါဒ အားလုံးတို့သည် မချွတ်မယွင်း အမှန်ချည်းသာ ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊သို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း ထိုဆရာတို့၏ အယူဝါဒ စင်ကြယ်မှုသည် အသီးအခြား (တစ်မျိုးစီသာ) ဖြစ်၏။ (၁၂)

၉၁၄။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား သူတစ်ပါးတို့ သိစေအပ်သော အရာမျိုးမရှိ၊ (ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော) အယူဝါဒတရားတို့၌ ဆုံးဖြတ်၍ စွဲလမ်းမှုလည်း မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် သတိပဋ္ဌာန်စသည်မှ တစ်ပါးသော မိစ္ဆာဝါဒတရားကို အမြတ်ထား၍မရှုသောကြောင့် ငြင်းခုံမှုတို့ကို လွန်မြောက်တော့၏။ (၁၃)

၉၁၅။ (ပရစိတ္တဝိဇာနနဉာဏ် စသည်ဖြင့်) ငါ သိ၏၊ ငါ မြင်၏၊ ထိုငါ သိမြင်သော တရားသည် မချွတ်မယွင်း မှန်သည်သာလျှင်တည်း (ဟု) အချို့သော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် မိစ္ဆာအယူဖြင့် စင်ကြယ်မှုကို ယုံကြည်ကြကုန်၏၊ (ထိုသူတို့တွင် တစ်ယောက်ယောက်သည် ပရစိတ္တဝိဇာနနဉာဏ် စသည်ဖြင့်) အကယ်၍ သိမြင်စေကာမူ (သစ္စာလေးပါးတို့ သိမှု ကိစ္စမပြီးသောကြောင့်) ထိုသူ၏

ထိုမြင်ခြင်းဖြင့် အဘယ်သို့ ပြုအံ့နည်း၊ (ထိုတိတ္ထိတို့သည်) သတိပဋ္ဌာန်စသည်တို့ကို ကျော်လွန်၍ အခြားသော မိစ္ဆာတရားဖြင့် စင်ကြယ်၏ဟူ၍ ပြောဆိုကြကုန်၏။ (၁၄)

၉၁၆။ (ပရစိတ္တဝိဇာနနဉာဏ်စသည်ဖြင့်) ရှုမြင်သော နာမ်ရုပ်ကို (နိစ္စသုခအတ္တအားဖြင့်) ရှုမြင်၏၊ ရှုမြင်ပြီး၍ မူလည်း ထိုနာမ်ရုပ်တို့ကိုသာလျှင် (နိစ္စသုခအတ္တအားဖြင့်) သိလတ္တံ့၊ များစွာ ရှုမြင်သည် မူလည်း ဖြစ်စေ၊ အနည်းငယ် ရှုမြင်သည်မူ လည်းဖြစ်စေ ထိုရှုမြင်ခြင်းမျိုးဖြင့် စင်ကြယ်၏ဟု ခန္ဓာစသည်၌ လိမ္မာကုန်သောသူတို့က မပြောဆိုကြကုန်။ (၁၅)

၉၁၇။ မြဲမြံစွာ စွဲယူ၍ ဆိုလေ့ရှိသော (သဿတစသည့်) အယူရှိသူသည် ဆုံးမလွယ်သူ မဖြစ်နိုင်၊ ကြံစည်အပ်သည့် အယူကို ရှေ့သွားပြုသော်လည်း ဆုံးမ လွယ်သူ မဖြစ်နိုင်၊ ထိုသူသည် အကြင် အယူဝါဒကို မှီ၏၊ ထိုမိမိ မှီရာ အယူဝါဒ၌ တင့်တယ် ကောင်းမြတ်၏ဟု ပြောဆို၏၊ စင်ကြယ်၏ဟု ပြောဆိုသော ထိုသူသည် ထိုမိမိအယူဝါဒ၌ မချွတ်မယွင်း မှန်ကန်၏ဟု ရှုမြင်၏။ (၁၆)

၉၁၈။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ပညာဖြင့် သိ၍ (တဏှာဒိဋ္ဌိဟူသော) ကြံစည်ခြင်းသို့ မကပ်ရောက်၊ မိစ္ဆာအယူတို့ကို အနှစ်သာရအားဖြင့် မယုံကြည်၊ အဘိညာဉ်ဉာဏ် သမာပတ္တိဉာဏ်ဖြင့် (တဏှာဒိဋ္ဌိ) အနှောင်အဖွဲ့ကိုလည်း မဖြစ်စေ၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ပုထုဇဉ်တို့ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော မိစ္ဆာ အယူဝါဒတို့ကို သိပြီး၍သာလျှင် လျစ်လျူရှု၏၊ တစ်ပါးသော ပုထုဇဉ်တို့သည်ကား ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူဝါဒ တို့ကို တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် စွဲယူကုန်၏။ (၁၇)

၉၁၉။ ဤလောက၌ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် အထုံးအဖွဲ့ 'ဂန္ထ' တရားလေးပါးတို့ကို ဖြေချပြီး၍ ဖြစ်ပေါ် လာသော ငြင်းခုံမှု တို့၌ ဆန္ဒစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အဂတိ အုပ်စုသို့ မလိုက်၊ မငြိမ်းအေးမှု တရားတို့၌ လျစ်လျူရှုသော ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် သည် ရာဂစသည် ငြိမ်းအေးပြီးဖြစ်ရကား (တဏှာဒိဋ္ဌိအစွမ်းအားဖြင့်) မစွဲယူ၊ အခြားသော ပုထုဇဉ်တို့သည်ကား (တဏှာ ဒိဋ္ဌိအစွမ်းအားဖြင့်) စွဲယူကုန်၏။ (၁၈)

၉၂၀။ ပညာရှိသော ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှေးအတိတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို (အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော) ကိလေသာ တို့ကို ပယ်စွန့်၍ အသစ်ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို (အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော လိုလားမှု စသည်ကို) မပြုမူ၍ ဆန္ဒာဂတိ စသည်သို့ မလိုက်၊ မြဲမြံစွာ စွဲယူ၍လည်း ဆိုလေ့မရှိ၊ (ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော) မိစ္ဆာအယူတို့မှ လွတ်မြောက်၏၊ ဗလာက ၌ (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) မလိမ်းကျံ မကပ်ငြိ၊ (ဒုစရိုက်ကို ပြုမိလေခြင်း သုစရိုက်ကို မပြုမိလေခြင်းဟု) မိမိကိုယ်ကို မကဲ့ရဲ့ တတ်။ (၁၉)

၉၂၁။ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် မြင်သမျှသော ရူပါရုံကို လည်းကောင်း၊ ကြားသမျှသော သဒ္ဒါရုံကို လည်းကောင်း၊ ရောက်သမျှသော ဂန္ဓ ရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို လည်းကောင်း ထိုတရားအားလုံးတို့၌ ကိလေသာစသော မာရ်စစ်သည်ကို လွှမ်းမိုး ဖျက်ဆီးနိုင်၏၊ ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးဖြစ်၏၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ပြီး ဖြစ်၏၊ တဏှာဒိဋ္ဌိဟူသော ကြံစည်မှုတို့ ကို မပြု၊ ပုထုဇဉ်သေက္ခတို့ကဲ့သို့ ရှောင်ကြဉ်ဆဲ မဟုတ်တော့ပေ၊ တောင့်တမှု တဏှာလည်း မရှိတော့ပေ။ (၂၀)

တစ်ဆယ့်သုံးခုမြောက် မဟာဗျူဟာသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အဋ္ဌကဝဂ် ===

၁၄ - တုဝဋကသုတ်

၉၂၂။ [အမေး] နေမင်း၏ အဆွေဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားအား မေးလျှောက်ပါ၏၊ မြတ်သော သီလက္ခန္ဓစသော တရားကို ရှာမှီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား လောက၌ ရဟန်းသည် ကာယဝိဝေကစသော ဆိတ်ငြိမ်မှု 'ဝိဝေက' ကို လည်းကောင်း (ရာဂစသည်တို့) ငြိမ်းအေးရာ နိဗ္ဗာန်ကို လည်းကောင်း အဘယ်သို့ ရှုမြင်သည်ရှိသော် (ရုပ်စသော) တစ်စုံတစ်ခုကို စွဲလမ်းမယူမူ၍ မိမိသန္တာန်၌ ရာဂ စသည်ကို ငြိမ်းအေးစေနိုင်ပါသနည်း။ (၁)

၉၂၃။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

(ရဟန်းသည်) သံသရာကို ချဲ့ထွင်တတ်သော တဏှာဒိဋ္ဌိဟူသော ပပဉ္စတရား၏ အရင်းမူလ 'အဝိဇ္ဇာ' စသည်ကို လည်းကောင်း (ရုပ်စသော ခန္ဓာငါးပါး၌) ငါဟူသော ထောင်လွှားမှု 'အသ္မိမာန' ကို လည်းကောင်း ဤအလုံးစုံကို ပညာဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်စေရာ၏၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်သော တဏှာ အားလုံးတို့ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ အခါခပ်သိမ်း သတိနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ ကျင့်ရာ၏။ (၂)

၉၂၄။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ဂုဏ်အားလုံးကို လည်းကောင်း ထိုမှတစ်ပါးသော ဆရာဥပဇ္ဈာယ် တို့ကို စွဲ၍ဖြစ်သော ဂုဏ်အားလုံးတို့ကို လည်းကောင်း သိရာ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုသိသမျှသော မိမိဂုဏ် ဆရာသမား ဂုဏ်ဖြင့် ခက်ထန်မှု 'မာန' ကို မပြုရာ၊ ထိုခက်ထန်မှု 'မာန' ကို ငြိမ်းအေးကြောင်း ဟူ၍ သူတော်ကောင်းတို့ မဆိုကြကုန်။ (၃)

၉၂၅။ ထိုမာနဖြင့် ငါသည် မြင့်မြတ်သူဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ယုတ်နိမ့်သူဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ထို့ပြင် တူညီသူဟူ၍ လည်းကောင်း မမှတ်ထင်ရာ၊ များစွာသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပြည့်စုံသူဟူ၍ မိမိကိုယ်ကို အထူးကြံစည်လျက် မတည်ရာ။ (၄)

၉၂၆။ ရဟန်းသည် မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သော (ရာဂစသော) ကိလေသာကိုသာလျှင် ငြိမ်းစေရာ၏၊ (သတိပဋ္ဌာန် စသည်တို့မှ) တစ်ပါးသော မိစ္ဆာအကျင့်ဖြင့် ငြိမ်းအေးမှုကို မရှာမှီးရာ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သော (ရာဂစသော) ကိလေသာကို ငြိမ်းစေပြီးသူအား မိမိကိုယ်ဟူသော (အတ္တဒိဋ္ဌိ) အယူ မရှိ၊ အတ္တမှ ကင်းသော (ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ) အယူသည်ကား အဘယ်မှာ ရှိတော့အံ့နည်း။ (၅)

၉၂၇။ သမုဒ္ဒရာ၏ (အောက်အထက်တို့) အလယ်၌ လှိုင်းတံပိုးတို့ မဖြစ်မူ၍ (မတုန်မလှုပ်) တည်သကဲ့သို့ ဤအတူ တဏှာကင်းသူသည် (လောကဓံတရား ရှစ်ပါးကြောင့် မတုန်မလှုပ်)တည်၏၊ ရဟန်းသည် တစ်စုံတစ်ခုသော အာရုံကြောင့် (ရာဂစသည်) ထူပြော များပြားခြင်းကို မပြုရာ။ (၆)

၉၂၈။ [အမေး] အပိတ်အပင်မရှိ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း မြင်စွမ်းနိုင်သော မြတ်စွာဘုရား (မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှား မထင်ရှားသော) ဘေးရန်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြု၍ သိပြီးသော တရားကို ဟောကြားခဲ့ပါပြီ၊ အသျှင်ဘုရား မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်နှင့် လျော်သော ကျင့်စဉ်ကို လည်းကောင်း ၊ပါတိမောက္ခသံဝရ သီလကို လည်းကောင်း၊ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို လည်းကောင်း ဟောကြားတော်မူပါလော့။ (၇)

၉၂၉။ [အဖြေ] မျက်စိတို့ဖြင့် လျှပ်ပေါ်သည် မဖြစ်ရာ၊ တိရစ္ဆာနကထာဟူသော ရွာသူတို့၏ စကားမှ နားကို ပိတ်ပင် တားဆီးရာ၏၊ ရသာရုံ၌လည်း မမက်မောရာ၊ လောက၌ တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှလည်း (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) မမြတ်နိုးရာ။ (၈)

၉၃၀။ ရဟန်းသည် အနာရောဂါဟူသော အတွေ့ဖြင့် တွေ့ကြုံသော အခါတစ်စုံ တစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့် ငိုကြွေးခြင်းကို မပြုရာ၊ (ကာမစသော) ဘဝကိုလည်း မတောင့်တရာ၊ ကြောက်မက်ဖွယ် ဘေးရန်တို့ကြောင့်လည်း မတုန်လှုပ်ရာ။ (၉)

၉၃၁။ ထမင်း (မုန့် ငါးစသည်)တို့ကို လည်းကောင်း၊ (ရှစ်ပါးသော) အဖျော်တို့ကို လည်းကောင်း၊ (မုန့်သစ်သီးစသော) ခဲဖွယ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ အဝတ်တို့ကို လည်းကောင်း ရသည် ရှိသော် သိုမှီးမှုကို မပြုရာ၊ ထိုထမင်းစသည်တို့ကို မရသော်လည်း မစိုးရိမ် မထိတ်လန့်ရာ။ (၁၀)

၉၃၂။ ဈာန်၌ မွေ့လျော်သော ရဟန်းသည် လှည့်လည်သွားလာခြင်းဖြင့် ခြေလျှပ်ပေါ်သူ မဖြစ်ရာ၊ (လက် ခြေဆော့ ခြင်းစသော လှုပ်ရှားမှု) ကုက္ကုစ္စမှ ရှောင်ကြဉ်ရာ၏၊ (ကုသိုလ်တရားတို့၌) မမေ့မလျော့ရာ၊ အသံတိတ်ဆိတ် ကုန်သော နေရာ အိပ်ရာတို့၌ နေရာ၏။ (၁၁)

၉၃၃။ (ကိလေသာကို) ပူပန်စေတတ်သော လုံ့လရှိသူသည် အိပ်ခြင်းကို[၁] များစွာ မပြုရာ၊ နိုးကြားမှု 'ဇာဂရိယ' ကို မှီဝဲရာ၏၊ ပျင်းရိမှုကို လည်းကောင်း၊ လှည့်ပတ်မှု 'မာယာ' ကို လည်းကောင်း၊ ရယ်ရွှင်မှုကို လည်းကောင်း၊ မြူးထူး ကစားမှုကို လည်းကောင်း၊ မေထုန်အကျင့်ကို လည်းကောင်း၊ အသုံးအဆောင်နှင့်တကွ ခန္ဓာကိုယ်ကို တန်ဆာဆင်မှုကို လည်းကောင်း ပယ်စွန့်ရာ၏။ (၁၂)

၉၃၄။ (ရတနာသုံးပါးကို) မြတ်နိုးသူသည် သူတစ်ပါးကို နှိပ်စက်ကြောင်း (အာထဗ္ဗဏ) အတတ်ကို လည်းကောင်း၊ အိပ်မက်ကျမ်းကို လည်းကောင်း၊ လက္ခဏာကျမ်းကို လည်းကောင်း၊ ထို့ပြင် နက္ခတ်ကျမ်းကို လည်းကောင်း၊ သားငှက် စသည်တို့၏ မြည်သံ တွန်သံကို သိသော အတတ်ကို လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ဝန်တည်ရေး ဆေးပေးခြင်းကို လည်းကောင်း မစီရင်ရာ၊ ဆေးကုခြင်းကိုလည်း မမှီဝဲ မလိုက်စားရာ။ (၁၃)

၉၃၅။ ရဟန်းသည် ကဲ့ရဲ့ခြင်းကြောင့် မတုန်လှုပ်ရာ၊ အချီးမွမ်းခံရသော်လည်း မတက်ကြွရာ၊ ဝန်တိုခြင်းနှင့်တကွ လိုချင်မှု 'လောဘ' ကို လည်းကောင်း၊ အမျက်ထွက်မှု 'ကောဓ' ကို လည်းကောင်း၊ ချောပစ်ကုန်းတိုက်မှုကို လည်းကောင်း ပယ်ဖျောက်ရာ၏။ (၁၄)

၉၃၆။ ရဟန်းသည် ဝယ်ခြင်း ရောင်းခြင်း၌[၂] မတည်ရာ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့်မျှ စွပ်စွဲကြောင်း ကိလေသာကို မဖြစ်စေရာ၊ ရွာ၌လည်း (လူတို့နှင့်) မရောယှက် မကပ်ငြိရာ၊ လာဘ်လိုချင်မှုဟူသော အကြောင်းကြောင့် လူ အပေါင်းကို မြှောက်ပင့် နှိမ့်ချ၍ မပြောဆိုရာ။ (၁၅)

၉၃၇။ ရဟန်းသည် ဝါကြွားတတ်သူ မဖြစ်ရာ၊ (သင်္ကန်းစသော ပစ္စည်းရရေးနှင့်) စပ်သော စကားကို မပြောဆိုရာ၊ (ကိုယ်နှုတ်စိတ်) ကြမ်းတမ်းရိုင်းစိုင်းမှုကို မပြုကျင့်ရာ၊ ငြင်းခုံသော စကားကို မပြောဆိုရာ။ (၁၆)

၉၃၈။ ဆင်ခြင်ဉာဏ် သမ္ပဇဉ်ရှိသူသည် မုသားစကား မပြောဆိုရာ၊ စဉ်းလဲခြင်းတို့ကိုလည်း မပြုရာ၊ ခေါင်းပါးသော အသက်မွေးခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပညာဖြင့် လည်းကောင်း၊ စောင့်ထိန်းမှု 'သီလ' ဓုတင်ဆောက်တည်မှု 'ဝတ' ဖြင့် လည်းကောင်း အခြားသူတို့ကို မထီမဲ့မြင် မအောက်မေ့ရာ။ (၁၇)

၉၃၉။ သူတစ်ပါးတို့ ဖျက်ဆီး ကဲ့ရဲ့ခံရသော ရဟန်းသည် ပရိဗိုဇ်ရဟန်းတို့၏ လည်းကောင်း၊ များစွာသော သူတို့၏ လည်းကောင်း၊ များစွာသော စကားကို ကြားရသည်ရှိသော် လည်းကောင်း ထိုသူတို့ကို ကြမ်းကတ်သော စကားဖြင့် တုံ့ပြန်မပြော ဆိုရာမှန်၏- သူတော်ကောင်းတို့သည် ရန်တုံ့မူခြင်းကို မပြုကြကုန်။ (၁၈)

၉၄၀။ စုံစမ်းဆင်ခြင်သော ရဟန်းသည် ထိုဟောပြခဲ့ပြီးသော တရားကိုလည်း သိ၍ အခါခပ်သိမ်း သတိနှင့် ပြည့်စုံ သည် ဖြစ်လျက် ကျင့်ရာ၏။ (ရာဂစသည်တို့) ငြိမ်းအေးရာ သဘောတရားကို 'သန္တိသုခနိဗ္ဗာန' ဓာတ်ဟု သိ၍ ဂေါတမ နွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ရာ။ (၁၉)

၉၄၁။ အာရုံခြောက်ပါးတို့ကို လွှမ်းမိုးနိုင်သည်ဖြစ်၍ ကိလေသာတို့က မနှိပ်စက်နိုင်သော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် (တစ်ဆင့်ကြားမဟုတ်)၊ မိမိ (ကိုယ်တော်တိုင်) မျက်မှောက်ပြုသော တရားကို မြင်တော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့် ပင်လျှင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ အခါခပ်သိမ်း ရှိသေ ကိုင်းညွှတ်သည် ဖြစ်၍ ကျင့်ရာ၏။ (၂၀)

တစ်ဆယ့်လေးခုမြောက် တုဝဋ္ဋကသုတ် ပြီး၏။

၁။ ညဉ့်နေ့ကို ခြောက်ပုံပုံ၍ တစ်ပုံ (လေးနာရီ) မျှသာ အိပ်ရာ၏။ (မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိတော်)
၂။ သီတင်းသုံးဖော်အချင်းချင်း လှည့်ပတ်၍ဖြစ်စေ အမြတ်ယူ၍ဖြစ်စေ ဖလှယ်မှုကို ဆိုသည်။ (အဋ္ဌကထာ)

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အဋ္ဌကဝဂ် ===

၁၅ - အတ္တဒဏ္ဍသုတ်

၉၄၂။ (ပစ္စုပ္ပန် သံသရာနှစ်ဖြာသော) ဘေးသည် မိမိ၏ ဒုစရိုက် အပြစ်ဒဏ်ကြောင့် သာ ဖြစ်ပေါ် လာရာ၏၊ (သို့ပင် ဖြစ်သော်လည်း) အချင်းချင်း ခိုက်ရန် ငြင်းခုံနေသော လူအပေါင်းကို ရှုကြကုန်လော့၊ ငါဘုရားကိုယ်တိုင် ထိတ်လန့်မှု သံဝေဂ ရခဲ့ဖူးသည့် အတိုင်း ထိတ်လန့်ဖွယ် သံဝေဂတရားကို ဟောကြားပေအံ့။ (၁)

၉၄၃။ ရေနည်းငါးတို့ကဲ့သို့ (ကိလေသာတို့ကြောင့်) တုန်လှုပ်နေသော သတ္တဝါ အပေါင်းကို မြင်ရ၍ လည်းကောင်း၊ အချင်းချင်း ခိုက်ရန် ငြင်းခုံနေကြသော လူတို့ကို မြင်ရ၍ လည်းကောင်း ကြောက်မက် ဖွယ် ဘေးဘျမ်းသည် ငါ့ထံသို့ ဝင်ရောက်လာ၏။ (၂)

၉၄၄။ ထက်ဝန်းကျင် (အားလုံး) သော လောကသည် အနှစ်သာရ မရှိ၊ အရပ်မျက်နှာ အားလုံးရှိ သင်္ခါရတရားတို့ သည် (မမြဲခြင်းစသည်ဖြင့်) တုန်လှုပ်ကုန်၏၊ မိမိ၏ မှီခိုအားထားရာကို အလိုရှိသူသည် (ဇရာစသည်တို့ဖြင့်) မလွှမ်းမိုးနိုင်သည့် တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်ကို မမြင်။ (၃)

၉၄၅။ ပျိုသော အရွယ်စသည်တို့၏ ပြီးဆုံးပြီးနောက် ဖြစ်ကုန်သော (ဇရာ စသည်တို့) နှိပ်စက် ညှဉ်းဆဲ အပ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို မြင်ရ၍ ငါ့အား မမွေ့လျော်မှု ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ထို့ပြင် ဤသတ္တဝါတို့၌ စိတ်နှလုံးကို မှီနေသည်ဖြစ်၍ မြင်နိုင် ခဲသော (ရာဂစသော) မြားငြောင့်ကို ငါ မြင်ပြီ။ (၄)

၉၄၆။ အကြင် (ရာဂစသော) မြားငြောင့် စူးဝင်နေသူသည် အရပ်မျက်နှာအားလုံးတို့သို့ ပြေးသွား ရ၏၊ ထို (ရာဂ စသော) မြားငြောင့်ကိုပင်လျှင် နုတ်ပယ်လိုက်သည်ရှိသော် မပြေးသွားရတော့ပေ၊ (သြဃလေးပါး၌) မနစ်မြုပ်ရတော့ပေ။ (၅)

၉၄၇။ လူ့ပြည် လောက၌ အကြင် တပ်မက်မောဖွယ် (ကာမဂုဏ်) တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုတပ်မက်မောဖွယ် ကာမဂုဏ် တို့ကြောင့် (ဆင်အတတ်စသော) အတတ် ပညာတို့ကို အဆင့်ဆင့် သင်ယူကြကုန်၏၊ ထိုကာမဂုဏ်တို့နှင့် အတတ် ပညာတို့၌ လိုက်စားလေ့လာသူ မဖြစ်ရာ၊ ကာမတို့ကို (အနိစ္စစသောအားဖြင့်) အချင်းခပ်သိမ်း ထိုးထွင်းသိ၍ မိမိ၏ (ရာဂစသည်ကို) ငြိမ်းစိမ့်သောငှါ ကျင့်ရာ၏။ (၆)

၉၄၈။ ရဟန်းသည် ဝစီသစ္စာစသည်နှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်ရာ၏၊ (ကိုယ်နှုတ်စိတ်) မကြမ်းတမ်းသူ လှည့်ပတ်မှု 'မာယာ' မရှိသူ ကုန်းတိုက်မှု ကင်းသူ အမျက်ထွက်မှု မရှိသူ ဖြစ်ရာ၏၊ ယုတ်မာသော လောဘကို လည်းကောင်း၊ ဝန်တိုမှု 'မစ္ဆရိယ' ကို လည်းကောင်း လွန်မြောက်ရာ၏။ (၇)

၉၄၉။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော စိတ်ရှိသူသည် ငိုက်မျဉ်းခြင်းကို လည်းကောင်း ပျင်းရိခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ထိုင်းမှိုင်း ခြင်းကို လည်းကောင်း ဖျောက်ဖျက်ရာ၏၊ (ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌) မေ့လျော့သဖြင့် မနေရာ၊ အလွန်ထောင်လွှားမှု 'မာန'၌ မတည်ရာ။ (၈)

၉၅၀။ မုသားစကား မပြောဆိုရာ၊ ရုပ်တရား၌ ချစ်ခင်မှုကို မပြုရာ၊ ထောင်လွှားမှု 'မာန' ကိုလည်း ပိုင်းခြား၍ သိရာ၏၊ အဆောတလျင် ပြုလုပ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သည်ဖြစ်၍ ကျင့်ရာ၏။ (၉)

၉၅၁။ အတိတ်ခန္ဓာငါးပါးကို မနှစ်သက် မမက်မောရာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာငါးပါး၌ နှစ်သက် မက်မောမှု ကိုလည်း မပြုရာ၊ ခန္ဓာစသည် ပျက်စီးသည်ရှိသော် မပူဆွေးရာ၊ ဆွဲငင်တတ်သော တဏှာကို စွဲမှီသူ မဖြစ်ရာ။ (၁၀)

၉၅၂။ မက်မောမှု 'တဏှာ' ကို ကြီးစွာသော ရေအလျဉ်ဟူ၍ ငါ ဆို၏၊ လျင်စွာ ဖြစ်တတ်သော တဏှာကို တောင့်တမှု 'ဇပ္ပန' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မလွှတ်မူ၍ ဆွဲကိုင်မှု 'အာရမ္မဏ' ဟူ၍ လည်း ကောင်း၊ တုန်လှုပ်မှု 'ပကပ္ပန' ဟူ၍ လည်းကောင်း ငါ ဆို၏၊ ကာမဟူသော ညွန်ကို လွန်မြောက်နိုင် ခဲသော အရာဟု ငါ ဆို၏။ (၁၁)

၉၅၃။ မကောင်းမှုမှ အပပြုပြီးသော ထိုရဟန်းသည် (အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်) သစ္စာမှ မလွဲမရှောင်မူ၍ (အာယတန) အားလုံးကို စွန့်လွှတ်ပြီးလျှင် (နိဗ္ဗာန်ဟူသော) ကြည်းကုန်းထက်၌ တည်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို စင်စစ် ငြိမ်းအေးပြီးသူ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၁၂)

၉၅၄။ ဤလောက၌ (ဆန္ဒရာဂစသည်ကို ပယ်ပြီးဖြစ်၍) ကောင်းစွာ နေထိုင် သွားလာသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) မမှီဘဲလျက် သင်္ခတတရား အပေါင်းကို (အနိစ္စစသောအားဖြင့်) သိပြီးဖြစ်၍ တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုမျှ မချစ်ခင်တော့ပေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ ပညာရှိမည်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် သည်သာ မဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်ပြီးသူ မည်၏။ (၁၃)

၉၅၅။ ဤလောက၌ အကြင်သူသည် ကာမတို့ကို လွန်မြောက်ခဲ့ပြီ၊ လောက၌ လွန်နိုင်ခဲသော ကပ်ငြိမှု 'တဏှာ' ကိုလည်း လွန်မြောက်ခဲ့ပြီ၊ (တဏှာ)အလျဉ်ကို ဖြတ်ပြီးသော ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့ မရှိသော ထိုသူသည် မပူဆွေး တော့ပေ၊ မကြံမှိုင်တော့ပေ။ (၁၄)

၉၅၆။ အတိတ်သင်္ခါရတို့ကို (အာရုံပြု၍ဖြစ်သော) ကိလေသာမျိုးကို ခြောက်ခန်းစေလော့၊ အနာဂတ် သင်္ခါရတို့ကို (အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော ရာဂစသော) ကြောင့်ကြမှု သင့်အား မဖြစ်စေလင့်၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ ငါးပါးတို့ကို တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် သင် မစွဲယူခဲ့မူ (ကိလေသာ ငြိမ်းအေးသည်ဖြစ်၍) နေရ လတ္တံ့။ (၁၅)

၉၅၇။ အကြင် ရဟန္တာအား နာမ်ရုပ်တရားအပေါင်း၌ (ငါ ငါ၏ဥစ္စာဟု) အချင်းခပ်သိမ်း မြတ်နိုး စွဲလမ်းမှု မရှိ၊ ထိုနာမ် ရုပ် ပျက်စီးသော်လည်း မစိုးရိမ်၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် လောက၌ ဆုတ်ယုတ် ဆုံးရှုံးသူ မဟုတ်။ (၁၆)

၉၅၈။ အကြင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ငါ၏ ဥစ္စာဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးတို့၏ ဥစ္စာဟူ၍ လည်းကောင်း (ရုပ် ဝေဒနာစသည်ကို) စွဲယူကြောင့်ကြမှု မရှိ၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်နိုးစွဲလမ်းဖွယ် ဝတ္ထုကို မရသော်လည်း ငါ့အား မရမရှိဟူ၍ မစိုးရိမ်တော့ချေ။ (၁၇)

၉၅၉။ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသူ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါ့အား မေးသည်ရှိသော် (အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်) ငြူစူခြင်း မရှိ၊ မက်မော တွယ်တာမှု မရှိ၊ တုန်လှုပ်ကြောင်း တဏှာ မရှိ၊ အာယတန အားလုံးတို့၌ အညီအမျှ လျစ်လျူရှုနိုင်၏၊ (ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌) ထိုအကျိုးအာနိသင် (လေးပါး) ကို ငါ ဆို၏။ (၁၈)

၉၆၀။ တုန်လှုပ်မှု တဏှာကင်းသော (သင်္ခါရတရားတို့၏ အနိစ္စစသော အခြင်းအရာကို) သိသောသူအား တစ်စုံတစ်ခု ပြုပြင်တတ်သော သင်္ခါရ မရှိ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အထူးထူးသော အားထုတ်မှု (ကုသိုလ်အကုသိုလ်သင်္ခါရ)မှ ကင်းသည်ဖြစ်၍ အလုံးစုံသော အရာဌာနတို့၌ ဘေးမရှိသည်ကို မြင်နိုင်၏။ (၁၉)

၉၆၁။ အကြင် ရဟန်းသည် တူညီသူတို့၌ (မာနအစွမ်းဖြင့်) တူညီသူဟု မပြောဆို၊ ယုတ်နိမ့်သူတို့၌ ယုတ်နိမ့်သူဟု မပြောဆို၊ မြင့်မြတ်သူတို့၌ မြင့်မြတ်သူဟု မပြောဆို၊ ကိလေသာ ငြိမ်းအေးပြီးဖြစ်သော ထိုရဟန်းသည် ဝန်တိုမှု 'မစ္ဆေရ' ကင်းသည်ဖြစ်၍ (ခန္ဓာငါးပါးစသည်ကို) စွဲလည်း မစွဲယူ စွန့်လည်း မစွန့်လွှတ်။ (၂၀)

တစ်ဆယ့်ငါးခုမြောက် အတ္တဒဏ္ဍသုတ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၄ - အဋ္ဌကဝဂ် ===

၁၆ - သာရိပုတ္တသုတ်

၉၆၂။ (အသျှင်သာရိပုတ္တရာသည် ဤသို့ လျှောက်ဆို၏) -

နှစ်သက်မွေ့လျော်ဖွယ်ရာ နတ်ပြည် လောကမှ ကြွလာတော်မူခဲ့သော ဂိုဏ်းဆရာ ဖြစ်တော်မူသော ဤသို့ အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသော အသံတော်ဖြင့် ချိုမြိန်သာယာစွာ ဟောကြားမြွက်ဆိုတော်မူတတ်သော ဆရာဘုရားကို (သင်္ကဿနဂိုရ်ပြည် သို့ သက်ဆင်းတော်မူရာ) ဤအခါမှ ရှေး၌ အကျွန်ုပ်သည် ကိုယ်တိုင်လည်း မမြင်ဖူးပါ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူ၏ ပြောဆိုသံကိုလည်း မကြားဖူးပါ။ (၁)

၉၆၃။ မြတ်သော စက္ခုရှိတော်မူသော ပြိုင်ဘက်မပြူ တစ်ဆူတည်းသာ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် နတ်နှင့် တကွသော လူအပေါင်းသည် (အချင်းချင်း) ထင်ရှား တွေ့မြင်နိုင် လောက်အောင် အမိုက်မှောင် အားလုံးကို ပယ်ဖျောက် တော်မူပြီး၍ မွေ့လျော်မှုကို ရတော်မူပြီ။ (၂)

၉၆၄။ မင်းပုဏ္ဏားစသော များစွာသောသူတို့ အကျိုးငှါ လည်းကောင်း၊ အလုပ်အကျွေး တပည့်ရဟန်းတို့ အကျိုးငှါ လည်းကောင်း တဏှာဒိဋ္ဌိကို မမှီသော သည်းခံခြင်းဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော အံ့ဩဖွယ် 'ကုဟန' အမှုကို မပြုတတ်သော ဂိုဏ်းဆရာအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားကို ပြဿနာမေးရန် အလို့ငှါ ဤအရပ်သို့ အကျွန်ုပ် ရောက်လာ ခဲ့ပါ၏။ (၃)

၉၆၅။ (ဇာတိစသည်မှ) ငြီးငွေ့စက်ဆုပ်သည်ဖြစ်၍ မလျောက်ပတ်သော ရုပ်ပါရုံစသည်မှ ဆိတ်သုဉ်းသည့် နေရာဖြစ်သော သစ်ပင်ရင်း သုသာန်တောင် လိုဏ်ဂူတို့၌ မှီဝဲဆည်းကပ်သော ရဟန်းအား (ကြောက်မက်ဖွယ် ဘေးရန်တို့သည် အဘယ်မျှ ရှိပါကုန်သနည်း)။ (၄)

၉၆၆။ အယုတ်အမြတ်ဖြစ်သည့် အိပ်ရာနေရာတို့တွင် အသံကင်းဆိတ်သော အကြင် အိပ်ရာနေရာ၌ ရဟန်းသည် အကြင် ကြောက်မက်ဖွယ် ဘေးရန်တို့ကြောင့် မတုန်လှုပ်ရာ၊ ထိုအိပ်ရာနေရာ၌ မှီဝဲသော ရဟန်းအား ထိုကြောက်မက်ဖွယ် ဘေးရန်တို့သည် အဘယ်မျှ ရှိပါကုန်သနည်း။ (၅)

၉၆၇။ အစွန်အဖျားကျသော အိပ်ရာနေရာ ကျောင်း၌ (နေသော) ရဟန်းသည် အကြင် ဘေးရန်တို့ကို နှိမ်နင်း နိုင်ရာ၏၊ လောက၌ မရောက်ဖူးသေးသည့် နိဗ္ဗာန် အရပ်သို့ သွားသော ရဟန်းအား ထိုဘေးရန်တို့သည် အဘယ်မျှ ရှိပါ ကုန်သနည်း။ (၆)

၉၆၈။ ဤသာသနာတော်၌ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသော ထိုရဟန်းအား အဘယ်သို့သော စကားတို့သည် ဖြစ်ပါကုန်သနည်း၊ အဘယ်သို့သော ကျက်စားရာ 'ဂေါစရ' တို့သည် ဖြစ်ပါကုန်သနည်း၊ အဘယ်သို့သော စောင့်ထိန်းမှု 'သီလ' ဆောက်တည်မှု 'ဝတ' တို့သည် ဖြစ်ပါကုန်သနည်း။ (၇)

၉၆၉။ တည်ကြည်သော စိတ်ရှိသော ရင့်ကျက်သော ပညာရှိသော သတိနှင့် ပြည့်စုံသော ထိုရဟန်းသည် အဘယ် မည်သော အကျင့်သိက္ခာကို ဆောက်တည်၍ ရွှေပန်းထိမ်သည်သည် ရွှေ၏ အညစ်အကြေးကို ထုတ်သကဲ့သို့ ဤအတူ မိမိ၏ (ကိလေသာ) အညစ်အကြေးကို ထုတ်ရာပါသနည်းဟု (အသျှင်သာရိပုတ္တရာက လျှောက်၏)။ (၈)

၉၇၀။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

သာရိပုတ္တရာ (သံသရာဘေးကို) စက်ဆုပ်တတ်သော ဆိတ်ငြိမ်သည့် အိပ်ရာ နေရာ ကျောင်းကို မှီဝဲသော စင်စစ် (မဂ်ဉာဏ်ကို) အလိုရှိသူ၏ ချမ်းသာစွာ နေကြောင်းဖြစ်သော လောကုတ္တရာတရားအားလျော်သော အကျင့်တရားကို ငါ သိသည့်အတိုင်း သင့်အား ဟောကြားပေအံ့။ (၉)

၉၇၁။ အပိုင်းအခြားရှိသည့် သီလစသည်တို့၌ ကျင့်လေ့ရှိသော သတိရှိသော ပညာရှိသော ရဟန်းသည် မှက်နှင့် ခြင် ယင်တို့ လည်းကောင်း မြွေ ကင်း သန်းတို့ လည်းကောင်း လူတို့ ညှဉ်းဆဲထိပါးမှုတို့ လည်းကောင်း ခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့ လည်းကောင်း ဤဘေးရန်လေးမျိုးတို့ကို မကြောက်ရာ။ (၁၀)

၉၇၂။ ကုသိုလ်ကို အစဉ်မပြတ် ရှာမှီးလေ့ရှိသူသည် (သီတင်းသုံးဖော်ခုနစ်ယောက်မှ) တစ်ပါးအခြားသော သာသနာ ပြင်ပဖြစ်သော ထိုသူတို့၏ များစွာသော ကြောက်မက်ဖွယ်တို့ကို မြင်သော်လည်း မထိတ်လန့်ရာ၊ ထို့ပြင် အခြားဘေးရန် တို့ကိုလည်း နှိမ်နင်းတိုက် ဖျက်ရာ၏။ (၁၁)

၉၇၃။ အနာရောဂါ ညှဉ်းဆဲထိပါးမှုဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဆာလောင်မွတ်သိပ်မှုဖြင့် လည်းကောင်း တွေ့ထိခံရသူသည် သည်းခံရာ၏၊ ထို့ပြင် အချမ်းအပူကိုလည်း သည်းခံရာ၏၊ ထိုအနာရောဂါစသည်တို့ဖြင့် များစွာ တွေ့ထိခံရသူသည် ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံတို့၏ ဖြစ်ခွင့်ကို မပေးမူ၍ လုံ့လ ကြီးကုတ် အားထုတ်မှုကို မြဲမြံစွာ ပြုရာ၏။ (၁၂)

၉၇၄။ ခိုးယူမှုကို မပြုရာ၊ မုသားစကားကို မဆိုရာ၊ ပုထုဇဉ်သေက္ခနှင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မေတ္တာဖြင့် တွေ့ထိ ပျံ့နှံ့စေရာ၏၊ (မိမိ) စိတ်နောက်ကျုမှုကို သိသောအခါ၌ မာရ်နတ်၏ အသင်းအပင်းဟု (နှလုံးပိုက်၍) ပယ်ဖျောက်ရာ၏။ (၁၃)

၉၇၅။ အမျက်ထွက်မှု 'ကောဓ' အလွန်ထောင်လွှားမှု 'မာန'၏ အလိုနိုင်ငံသို့ မလိုက်ရာ၊ ကောဓမာနတို့၏ အမြစ် အရင်းကိုလည်း တူးဖြိုပယ်နုတ်၍ တည် ရာ၏၊ ထို့ပြင် ချစ်နှစ်သက်ဖွယ် ဣဋ္ဌာရုံနှင့် မချစ်မနှစ်သက်ဖွယ် အနိဋ္ဌာရုံကို လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်နိုင်သူသည် ဧကန်မုချ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်ရာ၏။ (၁၄)

၉၇၆။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ကောင်းမြတ်သော ပီတိနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ပညာကို ရှေ့သွား ပြု၍ ထိုဘေးရန်တို့ကို ပယ်ခွါရာ၏၊ အစွန် အဖျားကျသော အိပ်ရာနေရာ၌

မမွေ့လျော်မှုကို သည်းခံရာ၏၊ (ဆိုလတ္တံ့ သော) မြည်တမ်း ငိုကြွေးကြောင်း တရားလေးပါးတို့ကို သည်းခံရာ၏။ (၁၅)

၉၇၇။ တဏှာအိမ်၌ ကျက်စားလေ့မရှိသော သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည် အဘယ်ကို စားရအံ့နည်း၊ အဘယ်အမျိုး၌မူလည်း စားရအံ့နည်း၊ ဤညဉ့်၌ ဆင်းရဲစွာ အိပ်ခဲ့ရပြီတကား၊ ယနေ့ညဉ့်၌မူ အဘယ်အရပ်မှာ အိပ်ရပါအံ့နည်း၊ ဤသို့ မြည်တမ်း ငိုကြွေးကြောင်းဖြစ်သော ထိုအကြံအစည်တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရာ၏။ (၁၆)

၉၇၈။ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် လျောက်ပတ်သော ကာလ၌ ဆွမ်းကို လည်းကောင်း၊ အဝတ် သင်္ကန်းကို လည်းကောင်း ရခဲ့သော် ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်း အကျိုးငှါ အတိုင်းအရှည်ကို သိရာ၏၊ ရွာ၌ စောင့်စည်းအပ်သည့် အကျင့် ရှိသော ထိုရဟန်းသည် ထိုပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ ရောင့်ရဲမှုဖြင့် စောင့်စည်းလျက် (သူတစ်ပါးတို့က) ခြုပ်ခြယ်ထိပါးသော် လည်း ကြမ်းတမ်းသော စကားကို မပြောဆိုရာ။ (၁၇)

၉၇၉။ မျက်လွှာချထားသူ ဖြစ်ရာ၏၊ မရပ်မတည် လှည့်လည်ခြင်းဖြင့် ခြေမငြိမ်သူ မဖြစ်ရာ၊ ဈာန်ရမှုကို အားထုတ်သူ များစွာ နိုးကြားမှုရှိသူ ဖြစ်ရာ၏၊ စတုတ္ထဈာန်နှင့် ယှဉ်သော ဥပေက္ခာကို အကြောင်းပြု၍ တည်ကြည်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်လျက် ကာမဝိတက်စသော ကြံစည်မှု ကာမသညာ စသော တည်ရာကို လည်းကောင်း၊ လက်ဆော့ ခြေဆော့ 'ကုက္ကုစ္စ' နောင်တ တစ်ဖန်ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ' ကို လည်းကောင်း ဖြတ်တောက်ရာ၏။ (၁၈)

၉၈၀။ ဝိနည်းကံ အရ အပ်မအပ် စကားတို့ဖြင့် အပြစ်တင် (စောဒနာ) ခဲ့သော် သတိကို ဖြစ်စေလျက် နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ရာ၏၊ သီတင်းသုံးဖော်တို့ အပေါ်၌ ပြစ်မှားမှု ငြောင့်တံသင်းကို ဖျက်ဆီးရာ၏၊ ကုသိုလ်နှင့် စပ်ယှဉ်သော စကားကို မြွက်ဆိုရာ၏၊ ကာလအပိုင်းအခြား သီလ အပိုင်းအခြားကို လွန်၍လည်း မမြွက်ဆိုရာ၊ လူအများ စွပ်စွဲခြင်း ခံရမည့် (သီလပျက်စီးမှုစသော) သဘောကို အားမထုတ်ရာ။ (၁၉)

၉၈၁။ ထို့ပြင် လောက၌ (ရူပရာဂစသော) မြူငါးမျိုးတို့ ရှိကုန်၏၊ သတိရှိသူတို့သည် ယင်းမြူငါးမျိုးတို့ကို ပယ်ဖျောက် နိုင်ရန် ကျင့်ရာ၏၊ ဤသို့ ကျင့်သူသည် ရူပါရုံ သဒ္ဒါရုံ ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့၌ တပ်စွန်းမှု 'ရာဂ' ကို သည်းခံနိုင် ရာ၏။ (၂၀)

၉၈၂။ သင့်လျော်သောအခါ၌ သင်္ခတတရားကို အမှန်အတိုင်း စူးစမ်းဆင်ခြင်သူ နိဝရဏစသည်မှ လွတ်မြောက် ပြီးသော စိတ်ရှိသူ သတိရှိသူ ထိုရဟန်းသည် ထို(ရူပါရုံစသော) တရားတို့၌ အလို 'ဆန္ဒ' ကို ပယ်ဖျောက်ရာ၏၊ တည်ကြည်သော စိတ်ရှိသော ထိုရဟန်းသည် အဝိဇ္ဇာစသော အမိုက်တိုက်ကို ပယ်ဖျောက်ရာ၏။ (၂၁)

တစ်ဆယ့်ခြောက်ခုမြောက် သာရိပုတ္တသုတ် ပြီး၏။

လေးခုမြောက် အဋ္ဌကဝဂ် ပြီး၏။

၁။ သတ္တသဟမ္မိကေ ဋ္ဌပေတွာဟူသော မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိတော်လာ သတ္တသဟမ္မိကအရဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ သာမဏေရ သာမဏေရီ သိက္ခမာန် ဥပါသကာ ဥပါသိကာတို့ကို ယူလေ။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပါရာယနဝဂ် ===

၁ - ဝတ္ထုဂါထာ

၉၈၃။ ဝေဒကျမ်းတို့၌ တစ်ဖက်ကမ်းခပ် တတ်မြောက်ပြီးသော (ဗာဝရီ) ပုဏ္ဏားသည် ကြောင့်ကြ မရှိမှုကို လိုလား တောင့်တလျက် ကောသလတိုင်းသူတို့၏ မွေ့လျော်ဖွယ်ရာဖြစ်သော သာဝတ္ထိပြည်မှ ဒက္ခိဏာပထတိုင်းသို့ သွားလေ၏။ (၁)

၉၈၄။ ထို (ဗာဝရီ) ပုဏ္ဏားသည် အဿကတိုင်း အဠကတိုင်း၏ အလယ်ဗဟိုအရပ် ဂေါဓာဝရီမြစ် အလယ်ကျွန်း၌ ဆွမ်းခံခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ သစ်သီး သစ်မြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း မျှတနေ၏။ (၂)

၉၈၅။ ထိုကျွန်းကိုပင် အမှီပြု၍ ပြန့်ပြောကြီးကျယ်သော ရွာသည် ဖြစ်လေ၏၊ ထိုရွာကြီးမှ ထွက်သော အခွန်အတုတ် ဖြင့် အလှူပွဲကြီးကို လှူဒါန်းပြုလုပ်၏။ (၃)

၉၈၆။ ဗာဝရီပုဏ္ဏားသည် အလှူကြီး လှူပြီး၍ ကျောင်းသင်္ခမ်းသို့ ပြန်ဝင်သွားပြီးနောက် အခြား သော ပုဏ္ဏား တစ်ယောက် ရောက်လာ၏။ (၄)

၉၈၇။ ထိုရောက်လာသော ပုဏ္ဏားသည်ကား ခြေထောက်ချင်း တိုက်ခတ်၍ သွားတတ်သူ ဖြစ်၏၊ ငတ်မွတ်သူ ဖြစ်၏၊ သွားချေးထူသူ ဖြစ်၏၊ ဦးခေါင်း၌ မြူမှုန် အလိမ်းလိမ်း ကပ်ငြိသူ ဖြစ်၏၊ (၄င်းပုဏ္ဏားသည်) ဗာဝရီပုဏ္ဏားသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသပြာငါးရာတို့ကို တောင်း၏။ (၅)

၉၈၈။ ထိုပုဏ္ဏားကို ဗာဝရီပုဏ္ဏား မြင်သည်ရှိသော် နေရာဖြင့် ဖိတ်မန်၏၊ ချမ်းသာမှု ကျန်းမာမှုကို မေးပြီးလျှင် ဤစကားကို ပြောဆို၏။ (၆)

၉၈၉။ ပုဏ္ဏား အကျွန်ုပ်၏ ပေးလှူဖွယ်ရာအားလုံးကို အကျွန်ုပ် စွန့်လှူလိုက်ပြီ၊ ပုဏ္ဏား အကျွန်ုပ်အား ခွင့်ပြုပါလော့၊ အကျွန်ုပ်အား အသပြာငါးရာ မရှိတော့ပါဟု ပြောဆို၏။ (၇)

၉၉၀။ အကျွန်ုပ် တောင်းခံနေပါလျက် အရှင်သည် အကယ်၍ မပေးငြားအံ့၊ ခုနစ်ရက်မြောက်သော နေ့၌ အရှင့် ဦးခေါင်းသည် ခုနစ်စိတ်ကွဲပါစေဟု ကျိန်ဆဲ၏။ (၈)

၉၉၁။အံ့ဖွယ် သရဲပြုလုပ်တတ်သော ထိုပုဏ္ဏားသည် ဟန်ဆောင်ပြုပြင်၍ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာကို ကျိန်ဆို ရေရွတ်၏၊ ဗာဝရီပုဏ္ဏားသည် ထိုပုဏ္ဏား၏ စကားကို ကြားရသဖြင့် စိတ်ဆင်းရဲမှု ဖြစ်လေ၏။ (၉)

၉၉၂။ ထိုဗာဝရီပုဏ္ဏားသည် သောကမြား စူးဝင်နေသဖြင့် အစာအာဟာရကို မသုံးဆောင်နိုင်ရကား အသားအရေ ခြောက်ခန်း၏၊ ထို့ပြင်လည်း ဤသို့ စိတ်ဆင်းရဲနေသော ဗာဝရီပုဏ္ဏား၏ စိတ်သည် ဈာန်သမာပတ်၌ မမွေ့လျော်နိုင် တော့ပေ။ (၁၀)

၉၉၃။ အကျိုးကို လိုလားသော နတ်သည် ထိတ်လန့်မှုဖြင့် စိတ်ဆင်းရဲနေသော ဗာဝရီပုဏ္ဏားကို မြင်သည်ရှိသော် ချဉ်းကပ်လျက် ဤစကားကို ပြောဆို၏။ (၁၁)

၉၉၄။ ထိုပုဏ္ဏားသည် ဦးခေါင်းကို သိသူ မဟုတ်၊ ဥစ္စာကို အလိုရှိသဖြင့် အံ့ဖွယ် သရဲပြုတတ်သူ သာ ဖြစ်၏၊ ဦးခေါင်း၌ လည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်းပြုတ်ကျမှု၌ လည်းကောင်း သိနိုင်သော ဉာဏ်ရှိသူ မဟုတ်။ (၁၂)

၉၉၅။ အရှင်နတ်မင်း ဦးခေါင်းကို လည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်းပြုတ်ကျမှုကို လည်းကောင်း အကယ်၍ သိခဲ့မူ မေးအပ် သော သင်နတ်သည် ထိုအကြောင်းကို အကျွန်ုပ်အား ပြောကြားလော့၊ သင်၏ ထိုစကားကို နားထောင်ပါကုန်အံ့။ (၁၃)

၉၉၆။ ဤအရာကို ငါလည်း မသိပါ၊ ဤအရာ၌ ငါ့အား အသိဉာဏ် မရှိပါ၊ ဤအရာ၌ ဦးခေါင်းကို လည်းကောင်း ဦးခေါင်းပြုတ်ကျမှုကို လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရားတို့သာ သိမြင်နိုင်ပါ၏။ (၁၄)

၉၉၇။ အရှင်နတ်မင်း ယင်းသို့ ဖြစ်မူ ဤမြေပြင်၌ ထိုဦးခေါင်းကို လည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်းပြုတ်ကျမှုကို လည်းကောင်း အဘယ်သူ သိပါသနည်း၊ ထိုသိနိုင်သူကို အကျွန်ုပ်အား ပြောကြားပါလော့။ (၁၅)

၉၉၈။ ဩက္ကာကရာဇ်မင်း၏ အဆက်အနွယ် သာကီဝင်မင်းသား သိဒ္ဓတ္ထသည် ကပိလဝတ်နေပြည်တော်မှ ထွက်ခွါပြီးလျှင် လောက၏ အကြီးအကဲဖြစ်တော်မူ၍ ပညာအရောင်ကို ပြုတော်မူ၏။ (၁၆)

၉၉၉။ ဗာဝရီပုဏ္ဏား ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသော တရားတို့၏ အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်တော်မူ၏၊ အလုံးစုံ သော အဘိညာဉ် အစွမ်းအားသို့ ရောက်တော်မူ၏၊ အလုံးစုံသော တရားတို့၌ မြင်သော ဉာဏ်မျက်စိ ရှိတော်မူ၏၊ ကံအားလုံးတို့၏ ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်တော်မူ၏။ ဥပဓိကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ အာရုံပြုသော အားဖြင့် လွတ်မြောက်သောစိတ် ရှိတော်မူ၏။ (၁၇)

၁၀၀၀။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုန်းခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏၊ လောက၌ တရားကို ဟောတော်မူ၏၊ ပညာစက္ခုနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏၊ သင်သွား၍ ထိုမြတ်စွာဘုရားကို မေးလျှောက်ချေလော့၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် သင့်အား ထိုအရာကို ဖြေကြားလတ္တံ့။ (၁၈)

၁၀၀၁။ ဗာဝရီပုဏ္ဏားသည် ဘုရားဟူသော စကားကို ကြားရလျှင် ဝမ်းမြောက် တက်ကြွသော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၏၊ ထိုဗာဝရီပုဏ္ဏား၏ ပူဆွေးမှု 'သောက' သည် နည်းပါးသွားလေ၏၊ များစွာသော နှစ်သက်မှု 'ပီတိ' ကိုလည်း ရလေ၏။ (၁၉)

၁၀၀၂။ နှစ်သက်တက်ကြွသော စိတ်ရှိသော ထိုဗာဝရီပုဏ္ဏားသည် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ အဘယ်ရွာ အဘယ်နိဂုံး အဘယ်ဇနပုဒ်၌ မြတ်စွာဘုရား နေတော်မူပါသနည်းဟု ထိုနတ်ကို မေး၏၊ ယင်းဘုရားရှိရာ အရပ်သို့ သွား၍ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သူတို့ထက် မြတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို အကျွန်ုပ်တို့ ဖူးမြင်ကြပါကုန်အံ့။ (၂၀)

၁၀၀၃။ မာရ်ကို အောင်တော်မူပြီးသော ကျယ်ပြန့်သော ပညာရှိတော်မူသော မြေကြီး အထုကဲ့သို့ မြတ်သော ပညာ ရှိတော်မူသော ပြိုင်ဘက် ကင်းတော်မူသော အာသဝေါတရား ကင်းတော်မူသော ထိုသာကီဝင်မင်းသား မြတ်စွာဘုရား သည် ကောသလမင်း၏ မြို့တော် သာဝတ္ထိပြည်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ လူတို့ ထက်မြတ်သော ထိုမြတ်စွာဘုရား သည် ဦးခေါင်းပြုတ်ကျမှုကို သိတော်မူ၏။ (၂၁)

၁၀၀၄။ ထို့နောက် (ဗာဝရီပုဏ္ဏားသည်) ဝေဒကျမ်းတို့၌ ကမ်းတစ်ဖက်ရောက် တတ်မြောက်သော တပည့်ပုဏ္ဏားတို့ကို ခေါ်ပြီးလျှင် "လုလင်ပုဏ္ဏားတို့ လာကြကုန်လော့၊ သင်တို့အား ပြောကြားအံ့၊ ငါ၏ စကားကို နားထောင်ကုန်လော့။ (၂၂)

၁၀၀၅။ လောက၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ထင်ရှားပွင့်ခြင်းသည် အလွန်ရခဲလှ၏၊ ဘုရားဟူ၍ ကျော်စောသော ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသည် လောက၌ ယခုပွင့်တော်မူပြီ၊ သာဝတ္ထိပြည်သို့ လျင်စွာသွား၍ အခြေနှစ်ချောင်းရှိ သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ကြချေကုန်လော့" (ဟု မိန့်ဆို၏)။ (၂၃)

၁၀၀၆။ ဆရာပုဏ္ဏားအကျွန်ုပ်တို့ မြင်သည်ရှိသော် ဘုရားဟု အဘယ်သို့ သိနိုင်ကုန်အံ့နည်း၊ ဘုရားဟု မသိသေး ကုန်သော အကျွန်ုပ်တို့အား အကျွန်ုပ်တို့ သိနိုင်လောက်သည့် အကြောင်းကို ပြောကြားပါလော့။ (၂၄)

၁၀၀၇။ ငါပြောပြပေအံ့၊ မဟာပုရိသလက္ခဏာတို့သည် ဝေဒကျမ်းတို့၌ လာကုန်၏၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော မဟာပုရိသ လက္ခဏာတို့ကိုလည်း အစဉ်အတိုင်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ငါ ပို့ချခဲ့ပြီ။ (၂၅)

၁၀၀၈။ အကြင်သူ၏ကိုယ်တို့၌ ထိုမဟာပုရိသလက္ခဏာတို့ ရှိကုန်၏၊ ထိုသူအား နှစ်မျိုးသော အဖြစ်တို့သာ ရှိကုန်၏၊ သုံးခုမြောက် အဖြစ်ကား မရှိနိုင်။ (၂၆)

၁၀၀၉။ ထိုသူသည် အကယ်၍ လူ့ဘောင်၌ နေငြားအံ့၊ ဒဏ်မထား လက်နက် မကိုင်မူ၍ တရားသဖြင့် ဆုံးမလျက် ဤမြေအပြင်ကို အောင်မြင်နိုင်ရာ၏။ (၂၇)

၁၀၁၀။ အကယ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ငြားအံ့၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အလုံးစုံသော တရားတို့ကို ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ကိလေသာ အပိတ်အဖုံးကို ဖွင့်လှစ်ပြီးသော အတုမရှိသော ဘုရား ဖြစ်နိုင်၏။ (၂၈)

၁၀၁၁။ ငါ၏ အသက်အရွယ် အမျိုးအနွယ်ကို လည်းကောင်း၊ လက္ခဏာနှင့် ဝေဒကျမ်းကို လည်းကောင်း၊ သင်ကြား ထားအပ်သော ငါ့တပည့်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ထို့ပြင် ဦးခေါင်းနှင့် ဦးခေါင်း ပြုတ်ကျမှုကို လည်းကောင်း (ဤအမေး ခုနစ်ခု တို့ကို) စိတ်ဖြင့်သာလျှင် မေးကြကုန်လော့။ (၂၉)

၁၀၁၂။ အကယ်၍ အပိတ်အပင် မရှိ မြင်စွမ်းတော်မူနိုင်သော မြတ်စွာဘုရား ဖြစ်ခဲ့မူ စိတ်ဖြင့် မေးအပ်သော ပြဿနာတို့ကို နှုတ်ဖြင့် ဖြေကြားတော်မူလိမ့်မည်။ (၃၀)

၁၀၁၃-၁၀၁၅။ အဇိတ တိဿမေတ္တေယျ ပုဏ္ဏက မေတ္တဂူ ဓောတက ဥပသီဝ နန္ဒ ဟေမက တောဒေယျ ကပ္ပ ဇတုကဏ္ဏိပညာရှိ ဘဒြာဝုဓ ဥဒယ ပေါသာလပုဏ္ဏား မောဃရာဇပညာရှိ ပိင်္ဂိယ ရသေ့ကြီး ဟူသော တပည့်ပုဏ္ဏား တစ်ဆယ့်ခြောက်ယောက်တို့သည် ဗာဝရီပုဏ္ဏား၏ စကားကို ကြားရ၍ (၃၁-၃၃)

၁၀၁၆-၁၀၁၇။ ဂိုဏ်းအသီးသီး ရှိကုန်သော၊ လောကအားလုံး၌ ထင်ရှား ကျော်စောကုန်သော၊ ဈာန်ရကြသဖြင့် ဈာန်ဝင်စားမှု၌ မွေ့လျော်ကုန်သော၊ ပညာရှိကုန်သော၊ ရှေးဝါသနာ (သမ္ဘာဆန္ဒ)ဖြင့် ထုံအပ်ကုန်သော၊ ဆံကျစ်ထုံး၍ သစ်နက်ရေကို ဆောင်ကုန်သော ထိုတပည့် ပုဏ္ဏားအားလုံးတို့သည် ဗာဝရီရသေ့ကို ရှိခိုးကြပြီးလျှင် အရိုအသေပြုလျက် မြောက်အရပ်သို့ ရှေးရှုကာ ဖဲသွားကြကုန်၏။ (၃၄-၃၅)

၁၀၁၈။ ထိုသို့ သွားသောအခါ၌ အဠကမင်း၏ တည်နေရာ အာဟိဿတိမြို့တော်သို့ ဝင်ရောက်ကုန်၏၊ ဥဇ္ဇေနီပြည် ဂေါနဒ္ဓမြို့ ဝေဒိဿမြို့ ဝနသမည်သော မြို့သို့လည်းကောင်း။ (၃၆)

၁၀၁၉။ ကောသမ္ဗီပြည် သာကေတမြို့သို့ လည်းကောင်း၊ မြို့တကာတို့ ထက်မြတ်သော သာဝတ္ထိပြည်သို့ လည်းကောင်း၊ သေတဗျမြို့သို့ လည်းကောင်း၊ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ လည်းကောင်း၊ ကုသိနာရုံပြည်သို့ လည်းကောင်း။ (၃၇)

၁၀၂၀-၁၀၂၁။ ပါဝါမြို့သို့ လည်းကောင်း၊ ဘောဂနဂရမြို့သို့ လည်းကောင်း၊ ဝေသာလီပြည်သို့ လည်းကောင်း၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ လည်းကောင်း၊ ဝင်ရောက်ခဲ့ကြပြီးလျှင် ရေငတ်သော သူသည် အေးမြသော ရေကို ရသကဲ့သို့ လည်း ကောင်း၊ ကုန်သွယ်သူသည် များစွာသော လာဘ်ကို ရသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ နွေရာသီ အပူနှိပ်စက်ခံရသူသည် အရိပ်ကို ရသကဲ့သို့ လည်းကောင်း နှစ်သက်မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိသော ပါသာဏကနတ်ကွန်းရှိရာ တောင်သို့ အဆောတလျင် တက်ကြ ကုန်၏။ (၃၈-၃၉)

၁၀၂၂။ မြတ်စွာဘုရားသည်ကား ထိုအချိန်၌ ရဟန်းသံဃာ ခြံရံလျက် တောအတွင်း၌ ခြင်္သေ့မင်း ဟောက်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့အား တရားဟောတော်မူ၏။ (၄၀)

၁၀၂၃။ အဇိတသည် နေမင်းကို မြင်ရဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ တစ်ဆယ့်ငါးရက်နေ့၌ ထွက်လာသော လပြည့်ဝန်း ကို မြင်ရဘိ သကဲ့သို့ လည်းကောင်း အရာမကသော ရောင်ခြည် ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရလေ၏။ (၄၁)

၁၀၂၄။ ထို့နောင် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်၌ ပြည့်စုံသော လက္ခဏာတော်ကို မြင်ရ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်တည်လျက် ရွှင်လန်း နှစ်သက်သည်ဖြစ်၍ စိတ်ဖြင့် အမေးပြဿနာတို့ကို မေးလျှောက်လေ၏။ (၄၂)

၁၀၂၅။ ရည်ညွှန်း၍ (ဗာဝရီပုဏ္ဏား၏) အရွယ်ကို ဟောတော်မူပါလော့၊ လက္ခဏာ အင်္ဂါနှင့်တကွ အနွယ်ကို ဟောတော်မူပါလော့၊ ဝေဒကျမ်းတို့၌ တစ်ဖက်ကမ်းရောက်သည်ကို ဟောတော်မူပါလော့၊ ဗာဝရီပုဏ္ဏားသည် အဘယ်မျှ လောက်သော တပည့်အပေါင်းကို ပို့ချသနည်းဟု စိတ်ဖြင့်သာ အမေး ပြဿနာတို့ကို (မေးလျှောက်၏)။ (၄၃)

၁၀၂၆။ (အဇိတ) ပုဏ္ဏား၏အသက် တစ်ရာ့နှစ်ဆယ် ရှိ၏၊ ထိုပုဏ္ဏားသည် အနွယ်အားဖြင့် ဗာဝရီဖြစ်၏၊ ထိုဗာဝရီ ပုဏ္ဏား၏ ကိုယ်၌ လက္ခဏာအင်္ဂါတို့ကား သုံးပါးတို့တည်း၊ ဝေဒကျမ်း၌ တစ်ဖက်ကမ်းရောက် တတ်မြောက်၏။ (၄၄)

၁၀၂၇။ အဘိဓာန် ‘နိဃဏ္ဍု’ ကျမ်း အလင်္ကာ ‘ကေဋ္ဌုဘ’ ကျမ်းနှင့်တကွသော လက္ခဏာကျမ်း ဣတိဟာသကျမ်း တို့ကို တပည့်ငါးရာတို့အား သင်ကြားပို့ချ၏၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ဝေဒကျမ်း၌ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်၏ (ဟု ဟောတော် မူ၏)။ (၄၅)

၁၀၂၈။ ယုံမှားမှုကို ဖြတ်တောက်တော်မူနိုင်သော လူတို့ထက် မြတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ဗာဝရီပုဏ္ဏား၏ လက္ခဏာတို့ကို အကျယ် စိစစ်တော်မူလျက် ထင်စွာ ပြတော်မူပါ၊ အကျွန်ုပ်တို့အား ယုံမှား မဖြစ်ပါစေလင့်။ (၄၆)

၁၀၂၉။ လုလင် ဗာဝရီပုဏ္ဏားသည် လျှာဖြင့် မျက်နှာကို ဖုံးအုပ်နိုင်၏၊ ထိုဗာဝရီ၏ မျက်မှောင် အကြား၌ ဥဏ္ဏာလုံ မွေးရှင်ပေါက်၏၊ ထိုဗာဝရီပုဏ္ဏားအား အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ပုရိသအင်္ဂါရှိ၏ဟု သိလော့။ (၄၇)

၁၀၃၀။ တစ်စုံတစ်ရာ အမေးပုစ္ဆာကို တစ်စုံတစ်ရာ မကြားရဘဲ မြတ်စွာဘုရား ဖြေတော်မူသော ပြဿနာတို့ကို ကြားနာရ၍ ရသေ့အားလုံးသည် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ လက်အုပ်ချီကာ အထူးထူး ကြံဆ၏။ (၄၈)

၁၀၃၁။ စိတ်ဖြင့်မေးအပ်သော ပြဿနာတို့ကို အဘယ်သူ မေးပါသနည်း၊ နတ်သည်ပင်လျှင် မေးသလော၊ ဗြဟ္မာ သည်ပင် မေးသလော၊ သုဇာသခင် သိကြားမင်းသည်ပင် မေးသလော၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအဖြေကို အဘယ်သူအား ဖြေကြား တော်မူပါသနည်း။ (၄၉)

၁၀၃၂။ ဗာဝရီပုဏ္ဏားသည် ဦးခေါင်းကို လည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်းပြုတ်ကျမှုကို လည်းကောင်း မေးလိုက်ပါ၏၊ မြတ်စွာ ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော အသျှင်ဘုရားသည် ထိုအမေးကို ဖြေကြား တော်မူပါလော့၊ အကျွန်ုပ်တို့၏ ယုံမှားကို ဖျောက် တော်မူပါလော့။ (၅)

၁၀၃၃။ အဇိတ အမှန်မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ သည် ဦးခေါင်းမည်၏၊ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ တို့နှင့် လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်ကို အလိုရှိမှု ‘ဆန္ဒ’ အားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ နှင့်လည်းကောင်း ယှဉ်သော (အရဟတ္တမဂ်) ဝိဇ္ဇာသည် ဦးခေါင်းကို ဖြတ်ချသော တရားမည်၏ဟူ၍ သင်မှတ်လေလော့။ (၅၁)

၁၀၃၄။ ထိုသို့ ဖြေကြားတော်မူသော အခါမှ အဇိတလုလင်သည် အားကြီးသော နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်မှုဖြင့် တက်ကြွသော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ပခုံးတစ်ဖက်၌ သစ်နက်ရေကို တင်ကာ မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်လေ၏။ (၅၂)

၁၀၃၅။ ပညာစက္ခုရှိတော်မူသော အသျှင်ဘုရား တပည့်တို့နှင့် အတူတကွ ဗာဝရီပုဏ္ဏားသည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ တက်ကြွသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အသျှင်ဘုရား၏ ခြေတော်တို့ကို ရှိခိုးလိုက်ပါ၏။ (၅၃)

၁၀၃၆။ တပည့်တို့နှင့် အတူတကွ ဗာဝရီပုဏ္ဏားသည် ချမ်းသာစေသတည်း၊ အဇိတလုလင် သင်သည်လည်း ချမ်းသာ စေသတည်း၊ အသက်ရှည်စေသတည်း။ (၅၄)

၁၀၃၇။ ဗာဝရီပုဏ္ဏား၏ လည်းကောင်း၊ သင်အဇိတ၏ လည်းကောင်း၊ တပည့်အားလုံးတို့၏ လည်းကောင်း ယုံမှား အားလုံးကို သင်တို့အား ငါဘုရား မေးခွင့် ပြုပြီ၊ သင်တို့၏ စိတ်၌ မေးလိုသော ပုစ္ဆာ ဟူသမျှကို မေးကြကုန်လော့။ (၅၅)

၁၀၃၈။ မြတ်စွာဘုရားက မေးခွင့်ပြုတော်မူသဖြင့် အဇိတလုလင်သည် ထိုင်ပြီးလျှင် လက်အုပ်ချီကာ ပဌမ အမေး ပြဿနာကို ထိုပါသဏက နတ်ကွန်း၌ မြတ်စွာဘုရားအား မေးလျှောက်လေ၏။ (၅၆)

ဝတ္ထုဂါထာ ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပါရာယနဝဂ် ===

၁ - အဇိတမာဏဝပုစ္ဆာ

၁၀၃၉။ (အဇိတသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

လောကကို အဘယ်တရားက ဖုံးလွှမ်းထားပါသနည်း၊ လောကသည် အဘယ်တရားကြောင့် မထင်ရှား ပါသနည်း၊ အဘယ်တရားကို လိမ်းကျံကပ်ငြိတတ်သောတရားဟု ဟောတော်မူပါ သနည်း၊ အဘယ်တရားသည် ထိုလောက၏ ဘေးကြီး ဖြစ်ပါသနည်း။ (၁)

၁၀၄၀။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

အဇိတ လောကကို မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ' က ဖုံးလွှမ်းထား၏၊ မိမိအားသာ ဖြစ်စေလို၍ သူတစ်ပါးအား မဖြစ်စေလိုမှု 'မစ္ဆရိယ' နှင့် မေ့လျော့မှု 'ပမာဒ' တရားကြောင့် လောကသည် မထင်ရှား၊ မြည်တမ်းကြောင်း (တဏှာ) ကို (လောကကို) လိမ်းကျံ ကပ်ငြိတတ်သော တရားဟု ငါ ဆို၏၊ သံသရာဝဋ်(ဒုက္ခ)သည် ထိုလောက၏ ဘေးကြီး ဖြစ်၏။ (၂၀)

၁၀၄၁။ (အဇိတသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

အာယတနအားလုံးတို့၌ တဏှာအလျဉ်တို့သည် စီးကုန်၏၊ တဏှာအလျဉ်တို့ကို အဘယ်တရားသည် တားမြစ်ပိတ်ပင် နိုင်ပါသနည်း၊ တဏှာအလျဉ်တို့ကို စောင့်စည်း ပိတ်ဆို့နိုင်သော တရားကို ဟောတော်မူပါလော့၊ အဘယ်တရားက တဏှာအလျဉ်တို့ကို စောင့်စည်း ပိတ်ဆို့နိုင်ပါသနည်း။ (၃)

၁၀၄၂။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

အဇိတ လောက၌ စီးသွားကုန်သော တဏှာအလျဉ်တို့ကို အောက်မေ့မှု 'သတိ' သည် တားမြစ် ပိတ်ပင်နိုင်၏၊ တဏှာအလျဉ်တို့ကို စောင့်စည်း ပိတ်ဆို့နိုင်သော တရားကို ငါဆိုအံ့၊ ပညာက ထိုတဏှာ အလျဉ်တို့ကို စောင့်စည်း ပိတ်ဆို့ နိုင်၏။ (၄)

၁၀၄၃။ (အဇိတသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

အသျှင်ဘုရား ပညာသည် လည်းကောင်း၊ သတိသည် လည်းကောင်း၊ နာမ်ရုပ်သည် လည်းကောင်း ရှိပါ၏၊ ဤပညာ သတိ နာမ်ရုပ်တရားသည် အဘယ်၌ ချုပ်ပါသနည်း၊ မေးအပ်သော အသျှင်ဘုရား သည် ဤအကြောင်းကို အကျွန်ုပ်အား ဟောတော်မူပါလော့။ (၅)

၁၀၄၄။ အဇိတ သင်မေးအပ်သော အမေးပြဿနာကို ငါ ဖြေအံ့၊ အကြင် နိဗ္ဗာန်၌ နာမ်သည် လည်းကောင်း၊ ရုပ်သည် လည်းကောင်း အကြွင်းမဲ့ ချုပ်၏၊ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ဟူသော အဘိသင်္ခါရဝိညာဏ်၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ ဤနာမ်ရုပ်သည် ချုပ်၏။ (၆)

၁၀၄၅။ မြတ်စွာဘုရား ဤလောက၌ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား တရားကိုသိပြီးသော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ကုန်၏၊ များစွာသော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား ကျင့်ဆဲ 'သေက္ခ' ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အကျင့်ကို မေးအပ်သော ရင့်ကျက်သော ပညာရှိတော်မူသော အသျှင်ဘုရား သည် အကျွန်ုပ်အား ဟောတော်မူပါလော့ (ဟု လျှောက်၏)။ (၇)

၁၀၄၆။ ရဟန်းသည် ကာမတို့၌ မတပ်မက် မတွယ်တာရာ၊ စိတ်ညစ်ညူး နောက်ကျုသူ မဖြစ်ရာ၊ တရားအားလုံးတို့၌ လိမ္မာသည် သတိရှိသည်ဖြစ်၍ နေထိုင်ရာ၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။ (၈)

ရှေးဦးစွာသော အဇိတမာဏဝပုစ္ဆာ ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပါရာယနဝဂ် ===

၂ - တိဿမေတ္တေယျမာဏဝပုစ္ဆာ

၁၀၄၇။ (တိဿမေတ္တေယျသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

ဤလောက၌ အဘယ်သူသည် ရောင့်ရဲလွယ်သူ ဖြစ်ပါသနည်း၊ အဘယ်သူအား တုန်လှုပ်မှုတို့ မရှိပါကုန်သနည်း၊ အဘယ်သူသည် အစွန်းနှစ်ဖက်ကို လည်းကောင်း၊ အလယ်ကို လည်းကောင်း ပညာဖြင့်သိ၍ မလိမ်းကျံ မကပ်ငြိပါသနည်း၊ အဘယ်သူကို မဟာပုရိသဟူ၍ ဟောတော်မူပါသနည်း၊ ဤလောက၌ အဘယ်သူသည် ချုပ်စပ်တတ်သော တဏှာကို လွန်မြောက်ပါသနည်း။ (၁)

၁၀၄၈။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

မေတ္တေယျ အကြင်ရဟန်းသည် ကာမတို့၌ အပြစ်ကို မြင်၍ မဂ်အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးသူ တပ်မက်မှု 'တဏှာ' ကင်းသူ အခါခပ်သိမ်း အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသူ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍ ငြိမ်းအေးသူဖြစ်၏၊ ထိုရဟန်းအား တုန်လှုပ် တတ်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ မရှိကုန်။ (၂)

၁၀၄၉။ ထိုရဟန်းသည် ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာဟူသော အစွန်းနှစ်ဖက်ကို လည်းကောင်း၊ နိရောဓသစ္စာ ဟူသော အလယ်ကို လည်းကောင်း မဂ်ပညာဖြင့် သိ၍ (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) မလိမ်းကျံ မကပ်ငြိတော့ပေ၊ ထိုရဟန်းကို မဟာပုရိသ ဟူ၍ ငါ ဆို၏၊ ထိုရဟန်းသည် ဤလောက၌ ချုပ်စပ်တတ်သော တဏှာကို လွန်မြောက်လေပြီ။ (၃)

နှစ်ခုမြောက် တိဿမေတ္တေယျမာဏဝပုစ္ဆာ ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပါရာယနဝဂ် ===

၃ - ပုဏ္ဏကမာဏဝပုစ္ဆာ

၁၀၅၀။ (ပုဏ္ဏကသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

တုန်လှုပ်မှု 'တဏှာ' ကင်းတော်မူပြီးသော အကုသိုလ် အမြစ်အရင်းကို မြင်တော်မူသော အသျှင်ဘုရားကို ပြဿနာ မေးရန် အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ အကျွန်ုပ် ရောက်လာခဲ့ပါ၏၊ ဤလောက၌ ရသေ့တို့သည် လည်းကောင်း၊ လူတို့သည် လည်း ကောင်း၊ မင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏားတို့သည် လည်းကောင်း အဘယ်ကို မှီကုန်၍ နတ်တို့အား ယဇ်ပူဇော်မှုကို အများအပြား ပြုကြပါကုန်သနည်း မြတ်စွာဘုရား ထိုအကြောင်းကို မေးလျှောက်ပါ၏၊ ထိုအကြောင်းကို အကျွန်ုပ်အား ဟောတော်မူပါလော့။ (၁)

၁၀၅၁။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

ပုဏ္ဏက ဤလောက၌ ရသေ့တို့သည် လည်းကောင်း၊ လူတို့သည် လည်းကောင်း၊ မင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏား တို့သည် လည်းကောင်း ဤသူအားလုံးတို့သည် လူ နတ် ဖြဟ္မာ အဖြစ်ကို တောင့်တကြ ကုန်လျက် နတ်တို့အား ပူဇော်မှုကို အများအပြား ပြုကြကုန်၏၊ ထိုသူအားလုံးတို့သည် ဇရာစသော ဝဋ်ဆင်းရဲကို မှီကုန်လျက် ပူဇော်မှုကို ပြုကုန်၏။ (၂)

၁၀၅၂။ (ပုဏ္ဏကသည် ဤသို့ လျှောက်၏) -

မြတ်စွာဘုရား ရသေ့တို့သည် လည်းကောင်း၊ လူတို့သည် လည်းကောင်း၊ မင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏားတို့သည် လည်းကောင်း ဤသူအားလုံးတို့သည် နတ်တို့အား ပူဇော်မှုကို အများအပြား ပြုကြပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား အသို့ပါနည်း၊ ပူဇော်မှု၌ မမေ့မလျော့ကုန်သော ထိုသူတို့ သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုကို လည်းကောင်း အိုမှုကို လည်းကောင်း လွန်မြောက်နိုင် ပါကုန် သလော၊ ထိုအကြောင်းကို မေးလျှောက်ပါ၏၊ ထိုအကြောင်းကို အကျွန်ုပ်အား ဟောတော်မူပါလော့။ (၃)

၁၀၅၃။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

ပုဏ္ဏက အကြင်သူတို့သည် လူ နတ် ဖြဟ္မာအဖြစ်ကို တောင့်တကုန်၏၊ လျှုဖွယ်ဝတ္ထု အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် အလှူ၏ အကျိုး အာနိသင်ကို ချီးမွမ်းကုန်၏၊ မြွက်ဆို တမ်းတကုန်၏၊ ပူဇော်ပသကြကုန်၏၊ လူ နတ် ဖြဟ္မာအဖြစ်ကို ရမှုကို စွဲ၍ ကာမတို့ ကို တမ်းတကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် ပူဇော်မှုကို အားထုတ်ကြ ကုန်သော်လည်း ဘဝကို တပ်စွန်းမှု 'တဏှာ' ဖြင့် တပ်မက် ကုန်သောကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု စသော ဝဋ် ဆင်းရဲကို မလွန်မြောက်နိုင်ကုန်ဟု ငါ ဆို၏။ (၄)

၁၀၅၄။ (ပုဏ္ဏကသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

မြတ်စွာဘုရား ထိုသူတို့သည် ပူဇော်မှုကို အားထုတ်ကြ ပါကုန်သော်လည်း ပူဇော်မှုတို့ဖြင့် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှုစသော ဝဋ်ဆင်းရဲကို အကယ်၍ မလွန်မြောက်နိုင်ကုန်ပါမူ အဘယ်သူသည် နတ်လောက လူ့လောက၌ ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု စသော ဝဋ်ဆင်းရဲကို လွန်မြောက်နိုင်ပါသနည်း၊ မြတ်စွာဘုရား ထိုအကြောင်းကို မေးလျှောက်ပါ၏၊ ထိုအကြောင်းကို အကျွန်ုပ်အား ဟောတော်မူပါလော့။ (၅)

၁၀၅၅။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

ပုဏ္ဏက လောက၌ အကြင်သူအား မိမိအတွင်းအပ သဘောတရားတို့ကို ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍ တစ်စုံတစ်ခုသော လောက၌ တုန်လှုပ်တတ်သော တဏှာမရှိ၊ ထိုသူသည် ကိလေသာ ငြိမ်းအေးသူ ဒုစရိုက် အခိုးကင်းသူ ဆင်းရဲကြောင်း ကိလေသာ ကင်းပြီးသူ တဏှာ ကင်းပြီးသူ ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှုစသော ဝဋ်ဆင်းရဲကို ကူးမြောက်နိုင်၏ဟု ငါ ဆို၏။ (၆)

သုံးခုမြောက် ပုဏ္ဏကမာဏဝပုစ္ဆာ ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပါရာယနဝဂ် ===

၄ - မေတ္တဂူမာဏဝပုစ္ဆာ

၁၀၅၆။ (မေတ္တဂူသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားကို မဂ်ဉာဏ်လေးပါးတို့ဖြင့် အဆုံးသို့ ရောက်ပြီးသူ ပွါးများပြီးသော စိတ်ရှိသူဟူ၍ အကျွန်ုပ် အောက်မေ့ မှတ်ထင်ပါ၏၊ လောက၌ ဆင်းရဲဟူသမျှတို့သည် အများအပြား ရှိပါကုန်၏၊ ဤဆင်းရဲတို့သည် အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာပါကုန်သနည်း၊ ထိုအကြောင်းကို မေးလျှောက်ပါ၏၊ အသျှင်ဘုရားသည် ထိုအကြောင်းကို အကျွန်ုပ်အား ဟောတော်မူပါလော့။ (၁)

၁၀၅၇။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

မေတ္တဂူ ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ကြောင်းအစကို ငါ့အား သင် မေး၏၊ ထိုဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း အစကို ငါ သိသည့်အတိုင်း သင့်အား ဟောကြားအံ့၊ လောက၌ အများ အပြားအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော ဆင်းရဲအားလုံးတို့သည် ကံကိလေသာစသော ဥပဓိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ (၂)

၁၀၅၈။ အကြင်သူသည် ပညာမဲ့သည်ဖြစ်၍ ကံကိလေသာစသော ဥပဓိကို ပြုလုပ်၏၊ ပညာမဲ့သော ထိုသူသည် အဖန်တလဲလဲ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းစသော ဆင်းရဲသို့ ရောက်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ဇာတိ (စသော) ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို အဖန်ဖန် ရှုဆင်ခြင်လျက် (အနိစ္စစသည်ကို) ပိုင်းခြားသိသည်ဖြစ်၍ ကံကိလေသာစသော ဥပဓိကို မပြုလုပ်ရာ။ (၃)

၁၀၅၉။ အကြင်ပုစ္ဆာကို အကျွန်ုပ်တို့ မေးခဲ့ပါကုန်၏၊ အသျှင်သည် ထိုပုစ္ဆာကို အကျွန်ုပ်အား ဖြေကြားတော်မူခဲ့ပြီ၊ အသျှင်ဘုရားအား အခြားသော ပုစ္ဆာကို မေးပါကုန်အံ့၊ တိုက်တွန်းပါ၏၊ ထိုပုစ္ဆာကို ဖြေကြားတော်မူပါလော့၊ ပညာရှိတို့သည် သံသရာ အလျဉ်ကို လည်းကောင်း၊ ပဋိသန္ဓေနေမှုကို လည်းကောင်း၊ အိုမှုကို လည်းကောင်း၊ ပူဆွေးမှု ငိုကြွေးမှုကို လည်းကောင်း အဘယ်သို့ လွန်မြောက်ပါကုန် သနည်း၊ တောင်းပန်ပါ၏၊ ထိုတရားကို အသျှင်ဘုရား သိတော်မူပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ထိုအမေးကို အကျွန်ုပ်အား ဖြေကြားတော်မူပါ။ (၄)

၁၀၆၀။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

မေတ္တဂူ ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ပြုနိုင်သော နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားကို သင့်အား ငါဟောကြား ပေအံ့။ ယင်းသို့ သောတရားကို သိ၍ အောက်မေ့မှု သတိရှိလျက် ကျင့်ကြံအားထုတ်သူသည် လောက၌ ကပ်ငြိတွယ်တာ မှု 'တဏှာ' ကို လွန်မြောက်နိုင်ရာ၏။ (၅)

၁၀၆၁။ မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်တရားကို သိ၍ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိလျက် ကျင့်ကြံအားထုတ်သူသည် လောက၌ ကပ်ငြိတွယ်တာမှု 'တဏှာ' ကို လွန်မြောက်နိုင်ရာ၏၊ မြတ်သော ထိုတရားကို အကျွန်ုပ် အလွန်နှစ်သက် လှပါ၏။ (၆)

၁၀၆၂။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

မေတ္တဂူ ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် အနာဂတ်စသော တရားအားလုံးကို (အနိစ္စစသောအပြားအားဖြင့်) သင်သိ၏၊ ထိုတရား အားလုံးတို့၌ နှစ်သက်မှုကို လည်းကောင်း၊ တဏှာဒိဋ္ဌိဟူသော တည်ရာအိမ်ကို လည်းကောင်း၊ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏ်ကို လည်းကောင်း နှတ်ပယ်လေလော့၊ ဤသို့ နှတ်ပယ်နိုင်သည် ရှိသော် ဘဝ၌ မတည်ရာ။ (၇)

၁၀၆၃။ ဤသို့ ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း နေလေ့ရှိသော ပညာရှိရဟန်းသည် အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိလျက် မမေ့မလျော့ ကျင့်ကာ တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် မြတ်နိုးမှုတို့ကို ပယ်စွန့်သည်ရှိသော် ဤဘဝ၌ပင်လျှင် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ဟူသော ဆင်းရဲကို ပယ်စွန့်နိုင်ရာ၏။ (၈)

၁၀၆၄။ ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား၏ ကောင်းစွာဟော ကြားတော်မူအပ်သော ကံကိလေသာ စသော ဥပဓိကို ပယ်တတ်သည့် ထိုစကားကို အကျွန်ုပ် နှစ်သက်ပါ၏၊ ထိုတရားကို အသျှင်ဘုရား သိတော်မူပြီး ဖြစ်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် မချွတ်ဧကန်ပင် ဆင်းရဲကို ပယ်တော်မူနိုင်ပါ၏။ (၉)

၁၀၆၅။ မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ် ကြံစည်မိသည်ကား အသျှင်ဘုရားသည် အကြင်သူတို့ကို မပြတ်ခါခါ ဆုံးမတော် မူရာ၏၊ ထိုသူတို့သည်လည်း ဆင်းရဲကို ပယ်နိုင်ကုန်ရာ၏၊ မကောင်းမှုကို ပြုတော် မမူသော မြတ်စွာဘုရား ထို့ကြောင့် အသျှင်ဘုရားသို့ ချဉ်းကပ်၍ အကျွန်ုပ် ရှိခိုးပါ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို မပြတ်ခါခါ ဆုံးမတော် မူတန်ရာပါ၏။ (၁၀)

၁၀၆၆။ မေတ္တဂူ အကြင်သူကို သင်သည် မကောင်းမှုမှ အပပြုပြီးသူ မဂ်ဉာဏ်လေးပါးတို့ဖြင့် အဆုံးသို့ ရောက်ပြီးသူ ကြောင့်ကြမှုမရှိသူ ကာမဘဝ၌ ကပ်ငြိခြင်း မရှိသူဟူ၍ သိရာ၏၊ ထိုသူသည် မချွတ်လျှင် ဤသံသရာအလျဉ် 'ဩဃ' ကို လွန်မြောက်ပြီးသူ တစ်ဖက်ကမ်း (နိဗ္ဗာန်သို့) ကူးမြောက်ပြီးသူ ကိလေသာ ဆူးငြောင့်မရှိသူ ယုံမှားကင်းသူ ဖြစ်နိုင်တော့၏။ (၁၁)

၁၀၆၇။ ဤလောက၌ အကြင်သူသည် ပညာ ရှိ၏၊ လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် အဆုံးသို့ ရောက်၏၊ ထိုသူသည် ဘဝငယ် ဘဝကြီး၌ ဤရာဂစသော ကပ်ငြိတွယ်တာမှုကို ပယ်စွန့်သောကြောင့် တဏှာ ကင်းပြီးသူ ဆင်းရဲကြောင်း ကိလေသာ ကင်းပြီးသူ တွယ်တာမှု ကင်းပြီးသူဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှုစသော ဝဋ်ဆင်းရဲကို ကူးမြောက်နိုင်၏ဟု ငါ ဆို၏။ (၁၂)

လေးခုမြောက် မေတ္တဂူမာဏဝပုစ္ဆာ ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပါရာယနဝဂ် ===

၅ - ဓောတကမာဏဝပုစ္ဆာ

၁၀၆၈။ (ဓောတကသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

အမြတ်တရားကို ရှာမှီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားကို မေးလျှောက်ပါ၏၊ ထို အကြောင်းကို အကျွန်ုပ်အား ဟောတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား၏ စကားတော်ကို အလွန်ကြားနာလိုပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား မြွက်ဆိုသံကို ကြားနာ ရ၍ မိမိ၏ ရာဂစသည် ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ကျင့်နိုင်ရာပါ၏။ (၁)

၁၀၆၉။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

ဓောတက ထိုသို့ ဖြစ်လျှင် ပြင်းစွာအားထုတ်မှုကို ပြုလော့၊ ဤငါဘုရား အထံမှ တရားသံကို ကြားနာရ၍ ဤငါဘုရား သာသနာတော်၌သာလျှင် ရင့်ကျက်သော ပညာရှိသည် အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိ၏ ရာဂ စ သည် ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ကျင့်ရာ၏။ (၂)

၁၀၇၀။ ထက်ဝန်းကျင် မြင်စွမ်းနိုင်သော ပညာစက္ခု ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား နတ်လောက လူ့လောက၌ ရာဂ စသော ကြောင့်ကြမှု မရှိသော မကောင်းမှုကို အပပြုပြီး၍ လှည့်လည် ကြွ သွားတော်မူသော အသျှင်ဘုရားကို အကျွန်ုပ် ဖူးမြင်ရပါ၏၊ ထိုအသျှင်ဘုရားကို အကျွန်ုပ် ရှိခိုးပါ၏၊ သာကီနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်ကို ယုံမှားမှုတို့မှ လွတ်မြောက် စေတော်မူပါလော့။ (၃)

၁၀၇၁။ ဓောတက လောက၌ ယုံမှားမှုရှိသူ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမျှ လွတ်မြောက်စေခြင်းငှါ ငါဘုရား တတ်နိုင်မည် မဟုတ်၊ သင်သည် မြတ်သော နိဗ္ဗာန်တရားကို သိလတ်သော် ဤနည်းဖြင့် ဤသံသရာအလျဉ် 'ဩဃ' ကို လွန်မြောက် နိုင်ရာ၏။ (၄)

၁၀၇၂။ ပြဟ္မာမင်းသဖွယ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အကြင် သင်္ခါရတို့မှ ကင်းဆိတ်သော နိဗ္ဗာန်တရားကို အကျွန်ုပ် သိရာပါ၏၊ အကျွန်ုပ်အား သနားသည်ဖြစ်၍ ထိုတရားဖြင့် ဆုံးမတော်မူပါလော့၊ အကျွန်ုပ်သည် ကောင်းကင် ကဲ့သို့ အထူးထူး အထွေထွေ ရှိသည် အဖြစ်သို့ မရောက်မူ၍ ဤသာသနာတော်၌သာလျှင် ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းအေးသည် ဖြစ်၍ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ကို မမှီဘဲ ကျင့်ကြံ အားထုတ်လိုပါ၏။ (၅)

၁၀၇၃။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

ဓောတက ယခုဘဝ၌ပင် တစ်ဆင့်ကြား မဟုတ် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုနိုင်သော ကိလေသာ ငြိမ်းအေးမှု နိဗ္ဗာန် တရားကို သင့်အား ငါ ဟောကြားပေအံ့၊ ယင်းတရားကို သိ၍ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိလျက် ကျင့်ကြံ အားထုတ်သူသည် လောက၌ ကပ်ငြိ တွယ်တာမှု 'တဏှာ' ကို လွန်မြောက်နိုင်ရာ၏။ (၆)

၁၀၇၄။ အမြတ်တရားကို ရှာမှီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အကြင် ကိလေသာမှ ငြိမ်းအေးမှု နိဗ္ဗာန်တရားမြတ်ကို သိ၍ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိလျက် ကျင့်ကြံအား ထုတ်သူသည် လောက၌ ကပ်ငြိ တွယ်တာမှု 'တဏှာ' ကို လွန်မြောက် နိုင်ရာ၏၊ ထို ကိလေသာမှ ငြိမ်းအေးမှု နိဗ္ဗာန်တရားမြတ်ကို အကျွန်ုပ် နှစ်သက်လှပါ၏။ (၇)

၁၀၇၅။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

ဓောတက ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် အနာဂတ်စသော တရားအားလုံးကို အနိစ္စစသော အပြားအားဖြင့် သင်သိ၏၊ လောက၌ ထိုတရားအားလုံးကို ကပ်ငြိတတ်သော တရားဟု သိ၍ ဘဝကြီးငယ်၌ ဖြစ်ခြင်းငှါ တပ်မက်တွယ်တာမှု 'တဏှာ' ကို မပြု လေလင့်။ (၈)

ငါးခုမြောက် ဓောတကမာဏဝပုစ္ဆာ ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပါရာယနဝဂ် ===

၆ - ဥပသီဝမာဏဝပုစ္ဆာ

၁၀၇၆။ (ဥပသီဝသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

သာကီနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်သည် တစ်ယောက်တည်း အမှီမရှိဘဲ ကြီးကျယ်သော 'ဩဃ' သံသရာအလျဉ်ကို ကူးမြောက်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ပါ။ ထက်ဝန်းကျင် မြင်စွမ်းနိုင်သော ပညာစက္ခု ရှိသော မြတ်စွာဘုရား အကြင်တရားကို မှီ၍ ဤသံသရာ အလျဉ် 'ဩဃ' ကို ကူးမြောက်နိုင်ရာ၏၊ ထိုမှီရာ တရားကို ဟောတော်မူပါလော့။ (၁)

၁၀၇၇။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

ဥပသီဝ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိလျက် အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ်ကို အနိစ္စစသောအားဖြင့် ရှုသည်ဖြစ်၍ (တစ်စုံ တစ်ခုမျှ) မရှိဟူသော (အာကိဉ္စညာယတန သမာပတ်ကို)မှီ၍ သံသရာအလျဉ် 'ဩဃ' ကို ကူးမြောက်လေလော့၊ ကာမတို့ ကို ပယ်လျက် ယုံမှားခြင်းတို့မှ ကင်းပျောက်သည်ဖြစ်၍ တပ်မက်မှု 'တဏှာ' ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ကို နေ့ရော ညဉ့်ပါ ထင်စွာ ရှုလေလော့။ (၂)

၁၀၇၈။ (ဥပသီဝသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

မြတ်စွာဘုရား အကြင်သူသည် အလုံးစုံသော ကာမတို့၌ တပ်မက်မှု ကင်း၏၊ အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ်ကို အမှီပြုလျက် တစ်ပါးသော သမာပတ်ကို စွန့်၍ မြတ်သော အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ် ဟူသော သညာဝိမောက္ခ၌ နှလုံးသွင်း၏၊ ထိုသူသည် အာကိဉ္စညာယတန ပြဟ္မာ့ဘုံ၌ ရောက်သည်ဖြစ်၍ တည်ရာသလော။ (၃)

၁၀၇၉။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

ဥပသီဝ အကြင်သူသည် အလုံးစုံသော ကာမတို့၌ တပ်မက်မှု ကင်း၏၊ အာကိဉ္စညာယတန သမာပတ်ကို အမှီပြုလျက် တစ်ပါးသော သမာပတ်ကို စွန့်၍ မြတ်သော အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ် ဟူသော သညာဝိမောက္ခ၌ နှလုံးသွင်း၏၊ ထိုသူသည် အာကိဉ္စညာယတနပြဟ္မာ့ဘုံ၌ ရောက်သည် ဖြစ်၍ တည်ရာ၏။ (၄)

၁၀၈၀။ (ဥပသီဝသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

ထက်ဝန်းကျင် မြင်စွမ်းနိုင်သော ပညာစက္ခုရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထိုသူသည် ထို အာကိဉ္စညာယတနပြဟ္မာ့ဘုံ ၌ ရောက်သည်ဖြစ်၍ တည်ခဲ့မူ ထိုဘုံ၌ပင်လျှင် နှစ်ပေါင်းများစွာ

ငြိမ်းအေးသည်ဖြစ်၍ (ဆင်းရဲတို့မှ) လွတ်မြောက်သည် ဖြစ်ရာ သလော၊ သို့မဟုတ်မူ ထိုသို့ သဘော ရှိသော သူ၏ ဝိညာဉ်သည် ရွေ့လျောရာသေးသလော။ (၅)

၁၀၈၁။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

ဥပသီဝ လေဟုန်ဖြင့် လွင့်သော မီးလျှံသည် ချုပ်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်သကဲ့သို့ တစ်စုံတစ်ခု ခေါ်ဝေါ် အပ်သော အဖြစ်သို့ မရောက်သကဲ့သို့ ဤအတူ ရဟန်းသည် နာမကာယမှ လွတ်သည်ဖြစ်၍ ချုပ်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ တစ်စုံ တစ်ခု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော အဖြစ်သို့ မရောက်။ (၆)

၁၀၈၂။ (ဥပသီဝသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

ထိုသူသည် ချုပ်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်သွားသလော၊သို့မဟုတ် မရှိတော့ပြီလော၊သို့မဟုတ်မူ စင်စစ် မြဲသော သဘောဖြင့် မဖောက်ပြန်တော့ပြီလော၊ မြတ်စွာဘုရား တောင်းပန်ပါ၏၊ ထိုတရားကို အသျှင်ဘုရား သိပြီးဖြစ်သောကြောင့် ထိုအကြောင်းကို အကျွန်ုပ်အား ဟောကြားတော်မူပါလော့။ (၇)

၁၀၈၃။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏)- ဥပသီဝ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသို့ ရောက်သူအား ရုပ်စသော အတိုင်းအရှည် ပမာဏ မရှိ၊ အကြင် ရာဂစသော အကြောင်းဖြင့် ထိုသူကို (တပ်မက်သူ စသည်ဖြင့်) ဆိုကုန်ရာ၏၊ ထိုသူအား ထိုအကြောင်းမျိုး မရှိတော့ပြီ၊ (ခန္ဓာစသောတရား) အားလုံးတို့ကို ပယ်နုတ်ပြီးကုန်သည် ရှိသော် အလုံးစုံသော ခေါ်ဆိုရာ အကြောင်းမျိုးကိုလည်း ပယ်နုတ်ပြီး ဖြစ်ကုန်၏။ (၈)

ခြောက်ခုမြောက် ဥပသီဝမာဏဝပုစ္ဆာ ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပါရာယနဝဂ် ===

၇ - နန္ဒမာဏဝပုစ္ဆာ

၁၀၈၄။ (နန္ဒသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

လောက၌ (မုနိ) အမည်ခံ အာဇီဝကစသည်တို့ ရှိကုန်၏ဟု လူတို့ ပြောဆိုကုန်၏၊ ထိုစကားကို အဘယ့်ကြောင့် ဆိုကုန်သနည်း၊ သမာပတ်ဉာဏ်စသည်နှင့် ပြည့်စုံသော သူကို မုနိဟု ဆိုကုန်ပါ သလော၊သို့မဟုတ် ခေါင်းပါးသော အသက်မွေးမှုနှင့် ပြည့်စုံသော သူကို မုနိဟု ဆိုကုန်ပါသလော။ (၁)

၁၀၈၅။ နန္ဒ ဤသာသနာတော်ဝယ် ခန္ဓာစသည်၌ လိမ္မာသူတို့သည် အမြင် စင်ကြယ်မှုဖြင့် မုနိဟူ၍ မဆိုကုန်၊ အကြား စင်ကြယ်မှုဖြင့် မုနိဟူ၍ မဆိုကုန်၊ ဥမာပတ်စသော ဉာဏ်ဖြင့် မုနိဟူ၍ မဆိုကုန်၊ အကြင်သူတို့သည် ကိလေသာ စသော မာရ်စစ်သည် ကင်းအောင် ပြုပြီး၍ ဆင်းရဲ မရှိကြကုန်၊ ကပ်ငြိတွယ်တာမှု 'အာသာ' မရှိကြကုန်ဘဲ ကျင့်ကြံကုန်၏၊ ထိုသူတို့ကို မုနိဟူ၍ ဆို၏။ (၂)

၁၀၈၆။ (နန္ဒသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား ဤသမဏဗြာဟ္မဏ အားလုံးတို့သည် မြင်မှု ကြားမှုဖြင့်လည်း စင်ကြယ်၏ ဟု ဆိုကုန်၏၊ စောင့်ထိန်းမှု 'သီလ' ဆောက်တည်မှု 'ဝတ' ဖြင့်လည်း စင်ကြယ်၏ဟူ၍ ဆိုကုန်၏၊ များသော အပြားရှိသော ကောတုဟလမင်္ဂလာဖြင့်လည်း စင်ကြယ်၏ဟု ဆိုကုန်၏၊

မြတ်စွာဘုရား အသို့ပါနည်း၊ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏ အားလုံးတို့ သည် ထိုမိမိ အယူ၌ စောင့်စည်း နေထိုင်ကြကုန်သည်ရှိသော် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှုကို လွန်မြောက်နိုင်ပါကုန်သလော၊ မြတ်စွာဘုရား ထိုအကြောင်းကို မေးလျှောက်ပါ၏၊ အကျွန်ုပ်အား ထိုအကြောင်းကို ဟောတော်မူပါလော့။ (၃)

၁၀၈၇။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

နန္ဒ ဤသမဏဗြာဟ္မဏ အားလုံးတို့သည် မြင်မှု ကြားမှုဖြင့်လည်း စင်ကြယ်၏ဟု ဆိုကြကုန်၏၊ စောင့်ထိန်းမှု 'သီလ' ဆောက်တည်မှု 'ဝတ' ဖြင့်လည်း စင်ကြယ်၏ဟူ၍ ဆိုကြကုန်၏၊ များသော အပြားရှိသော ကောတုဟလမင်္ဂလာဖြင့်လည်း စင်ကြယ်၏ဟု ဆိုကြကုန်၏၊ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် မိမိအယူ၌ ယူ၍ စောင့်စည်းနေထိုင်ကြစေကာမူ ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှုကို မကူးမြောက်နိုင်ကြကုန်ဟု ငါ ဆို၏။ (၄)

၁၀၈၈။ (နန္ဒသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

မြတ်စွာဘုရား ဤသမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့သည် မြင်မှု ကြားမှုဖြင့်လည်း စင်ကြယ်၏ဟု ဆိုကြကုန်၏၊ စောင့်ထိန်း မှု 'သီလ' ဆောက်တည်မှု 'ဝတ' ဖြင့်လည်း စင်ကြယ်၏ ဟူ၍ ဆိုကြကုန်၏၊ များသော အပြားရှိသော ကောတုဟလ မင်္ဂလာ ဖြင့်လည်း စင်ကြယ်၏ဟု ဆိုကြကုန်၏၊ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့ကို သံသရာ အယဉ် 'ဩဃ' မှ မကူး မြောက်နိုင်ကြသူတို့ဟု အကယ်၍ ဟောတော်မူခဲ့မူ မြတ်စွာဘုရား နတ်လောက လူ့လောက၌ အဘယ်သူသည် ပဋိသန္ဓေ နေမှု အိုမှုကို ကူးမြောက်နိုင်ပါသနည်း၊ မြတ်စွာဘုရား ထိုအကြောင်းကို မေးလျှောက်ပါ၏၊ အကျွန်ုပ်အား ထိုအကြောင်းကို ဟောတော်မူပါလော့။ (၅)

၁၀၈၉။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

နန္ဒ သမဏဗြာဟ္မဏအားလုံးတို့ကို ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှုသည် ပိတ်ဖုံး အပ်ကုန်၏ဟူ၍ ငါမဆို၊ ဤလောက၌ အကြင် သူတို့သည် မြင်ရသော ရူပါရုံ ကြားရသော သဒ္ဒါရုံ ရောက်ရသော ဂန္ဓ ရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံဖြင့် စင်ကြယ်၏ ဟူသော အယူ စောင့်ထိန်းမှု 'သီလ' ဆောက်တည်မှု 'ဝတ' ဖြင့် စင်ကြယ်၏ဟူသော အယူအားလုံးကို ပယ်စွန့်၍ များသော အပြား ရှိသော ကောတုဟလမင်္ဂလာ အားလုံးကိုလည်း ပယ်စွန့်နိုင်၍ တပ်မက်မှု 'တဏှာ' ကို ပိုင်းခြားသိလျက် အာသဝေါ ကင်းကုန်၏၊ ထိုသူတို့ကို သံသရာအယဉ် 'ဩဃ' မှ လွန်မြောက်ကုန်ပြီဟု ငါဆို၏။ (၆)

၁၀၉၀။ ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား၏ ကောင်းစွာ ဟောကြားတော် မူအပ်သော ကံကိလေသာ စသော ဥပဓိကို ပယ်တတ်သည့် ထိုစကားကို အကျွန်ုပ် နှစ်သက်ပါ၏၊ ဤလောက၌ အကြင်သူတို့သည် မြင်ရသော ရူပါရုံ ကြား ရသော သဒ္ဒါရုံ ရောက်ရသော ဂန္ဓ ရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံဖြင့် စင်ကြယ်၏ဟူသော အယူ စောင့်ထိန်းမှု 'သီလ' ဆောက်တည်မှု 'ဝတ' ဖြင့် စင်ကြယ်၏ဟူသော အယူအားလုံးကို ပယ်စွန့်၍ များသော အပြားရှိသော ကောတုဟလ မင်္ဂလာ အားလုံးကိုလည်း ပယ်စွန့်နိုင်၍ တပ်မက်မှု 'တဏှာ' ကို ပိုင်းခြားသိလျက် အာသဝေါ ကင်းကုန်၏၊ ထိုသူတို့ကို သံသရာ အယဉ် 'ဩဃ' မှ လွန်မြောက်ကုန်ပြီဟု အကျွန်ုပ်လည်း ဆို၏။ (၇)

ခုနစ်ခုမြောက် နန္ဒမာဏဝပုစ္ဆာ ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပါရာယနဝဂ် ===

၈ - ဟေမကမာဏဝပုစ္ဆာ

၁၀၉၁။ (ဟေမကသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

ဂေါတမဘုရား၏ သာသနာတော် မပေါ်သေးမီ ရှေးအခါက အကြင် ဆရာတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ဤသို့ ဖြစ်လိမ့် မည်ဟု အကျွန်ုပ်အား (မိမိတို့အယူအဆကို) ပြောကြားကြပါကုန်၏၊ (ထိုသူတို့၏) ထိုအလုံးစုံသော စကားသည် တစ်ဆင့် ကြားကာမျှသာတည်း၊ ထိုအလုံးစုံသည် ကာမဝိတက် စသည်ကိုသာ ပွါးစေနိုင်၏၊ အကျွန်ုပ်သည် ထိုအယူတို့၌ မနှစ်သက် နိုင်ပါ။ (၁)

၁၀၉၂။ မြတ်စွာဘုရား အကြင်တရားကို သိ၍ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိလျက် ကျင့်သူသည် လောက၌ ကပ်ငြိမှု 'တဏှာ' ကို လွန်မြောက်ရာ၏၊ တပ်မက်မှု 'တဏှာ' ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ထိုတရားကို အသျှင်ဘုရားသည် အကျွန်ုပ် အား ဟောကြား တော်မူပါလော့။ (၂)

၁၀၉၃။ ဟေမက ဤလောက၌ ချစ်ဖွယ်သဘော ရှိကုန်သော မြင်ရ ကြားရ ရောက်ရသိရသော အာရုံခြောက်ပါး တရားတို့၌ အလွန်တပ်စွန်းမှု 'ဆန္ဒရာဂ' ကို ပယ်ဖျောက်နိုင်သော ငြိမ်းအေးရာ နိဗ္ဗာန်သည် ရွေ့လျောခြင်း မရှိ။ (၃)

၁၀၉၄။ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိကြသော အကြင်သူတို့သည် ထိုနိဗ္ဗာန်ကို သိသောကြောင့် တရားကို မြင်ပြီးသူ (ကိလေသာမီး) ငြိမ်းအေးပြီးသူတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် အခါခပ်သိမ်း (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းကုန်သည် ဖြစ်၍ လောက၌ ကပ်ငြိမှု 'တဏှာ' ကို လွန်မြောက်ကုန်၏။ (၄)

ရှစ်ခုမြောက် ဟေမကမာဏဝပုစ္ဆာ ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပါရာယနဝဂ် ===

၉ - တောဒေယျမာဏဝပုစ္ဆာ

၁၀၉၅။ (တောဒေယျသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၌ ကာမတို့ မကိန်းအောင်းကုန်၊ အကြင်သူအား တပ်မက်မှု 'တဏှာ' မရှိ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သို့လော သို့လော တွေးတောမှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ကို လွန်မြောက်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား အဘယ်သို့သော လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမောက္ခ' ကို အလိုရှိအပ်ပါသေးသနည်း။ (၁)

၁၀၉၆။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

တောဒေယျ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၌ ကာမတို့ မကိန်းအောင်းကုန်၊ အကြင်သူအား တပ်မက်မှု 'တဏှာ' မရှိ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သို့လော သို့လော တွေးတောမှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ကို လွန်မြောက်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား အခြားတစ်ပါးသော လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမောက္ခ' ကို အလို မရှိအပ်တော့ပြီ။ (၂)

၁၀၉၇။ သာကီနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား ထိုသူသည် တွယ်တာမှု 'အာသာ' ကင်းပြီလော၊သို့မဟုတ် တွယ်တာမှု 'အာသာ' ရှိသေးသလော၊ ထိုသူသည် ပညာရှိသူ ဖြစ်သလော၊သို့မဟုတ် သမာပတ္တိစသော ဉာဏ်ဖြင့် တဏှာကပ္ပ ဒိဋ္ဌိကပ္ပ ကို ဖြစ်စေသူပါလော၊ ထက်ဝန်းကျင် မြင်စွမ်းနိုင်သော ပညာစက္ခု ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ် သိနိုင်လောက် အောင် ထိုမုနိကို အကျွန်ုပ်အား ဟောကြားတော်မူပါလော့။ (၃)

၁၀၉၈။ တောဒေယျ ထိုသူသည် တွယ်တာမှု အာသာကင်းပြီ၊ တွယ်တာမှု အာသာ မရှိတော့ပြီ၊ ထိုသူသည် ပညာ ရှိသူ ဖြစ်၏၊ သမာပတ္တိစသော ဉာဏ်ဖြင့် တဏှာကပ္ပ ဒိဋ္ဌိကပ္ပကို ဖြစ်စေသူ မဟုတ်တော့ပြီ၊ ဤသို့လျှင် ကြောင့်ကြ မရှိသူ ကာမ၌ လည်းကောင်း၊ ဘဝ၌ လည်းကောင်း ကပ်ငြိမှု 'တဏှာ' မရှိသူကို 'မုနိ' ဟူ၍ သိလော့။ (၄)

ကိုးခုမြောက် တောဒေယျမာဏဝပုစ္ဆာ ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပါရာယနဝဂ် ===

၁၀ - ကပ္ပမာဏဝပုစ္ဆာ

၁၀၉၉။ (ကပ္ပသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

မြတ်စွာဘုရား ဖြစ်ပေါ်နေသော များသော ဘေးရှိသော ဩဃလေးဖြာ သံသရာ အလယ်၌ တည်ကုန်သော အိုခြင်း သေခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော သူတို့၏ (မှီခိုရာ) ကျွန်းကို ဟောတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရားသည် ဆင်းရဲတစ်ဖန် မဖြစ်နိုင်ရာသော ဤကျွန်းကို အကျွန်ုပ်အား မိန့်ကြားတော်မူ ပါလော့။ (၁)

၁၁၀၀။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

ကပ္ပ ဖြစ်ပေါ်နေသော များသော ဘေးရှိသော ဩဃလေးဖြာ သံသရာ အလယ်၌ တည်ကုန်သော အိုခြင်း သေခြင်း သည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော သူတို့၏ (မှီခိုရာ) ကျွန်းကို သင့်အား ငါဘုရား ဟောအံ့။ (၂)

၁၁၀၁။ (မှီခိုရာ) ကျွန်းသည် ကြောင့်ကြမှုမရှိ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲလမ်းယူရာ မဟုတ်၊ ဤကျွန်းမှ တစ်ပါး အခြား ကျွန်းမရှိ၊ အိုခြင်း သေခြင်း၏ ကုန်ရာဖြစ်သော ထိုကျွန်းကို နိဗ္ဗာန်ဟူ၍ ငါဆို၏။ (၃)

၁၁၀၂။ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသော အကြင်သူတို့သည် ထိုနိဗ္ဗာန်ကျွန်းကို သိခြင်းကြောင့် တရားကို မြင်ပြီးသူ ကိလေသာ မီးငြိမ်းသူ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် မာရ်၏ နောက်လိုက် မဟုတ်တော့ကုန်၊ မာရ်၏ အလုပ်အကျွေး မဟုတ် တော့ကုန်။ (၄)

ဆယ်ခုမြောက် ကပ္ပမာဏဝပုစ္ဆာ ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပါရာယနဝဂ် ===

၁၁ - ဇတုကဏ္ဏိမာဏဝပုစ္ဆာ

၁၁၀၃။ (ဇတုကဏ္ဏိသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

လုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် ကာမကို လိုလားခြင်း ကင်းတော်မူသော အသျှင်ဘုရားကို (အရဟံစသော ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၏ ဟု) ကြားသိ ရ၍ သြဃလေးဖြာ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ပြီးသော လိုလားမှု ကာမ ကင်းတော်မူသော အသျှင်ဘုရားကို မေးလျှောက်ခြင်းငှါ လာရောက်ခဲ့ပါ၏၊ ဘုရားဖြစ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်ကို ရတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ငြိမ်းအေးမှု နိဗ္ဗာန်ကို ဟောတော်မူပါလော့၊ ဟုတ်မှန်တိုင်းသော ထိုနိဗ္ဗာန်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်အား ဟောကြားတော်မူပါလော့။ (၁)

၁၁၀၄။ တန်ခိုးရှိသော နေမင်းသည် တန်ခိုးဖြင့် မြေကို လွှမ်းမိုး၍ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ မြတ်စွာဘုရားသည် ကာမတို့ကို လွှမ်းမိုး၍ ဖြစ်တော်မူ၏၊ မြေကြီးကဲ့သို့ ကျယ်ပြန့်သော ပညာ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရား သည် ဤသာသနာတော်၌ ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှုကို ပယ်ဖျက်နိုင်သော အကြင်တရားကို အကျွန်ုပ် သိရာ၏၊ ထိုတရားကို ပညာနည်းသော အကျွန်ုပ်အား ဟောကြားတော်မူပါလော့။ (၂)

၁၁၀၅။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

ဇတုကဏ္ဏိ ကာမမှ ထွက်မြောက်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ကို ဘေးကင်းရာဟု ရှုမြင်၍ ကာမတို့၌ တပ်မက်မောမှုကို ပယ်ဖျောက် လော့၊ (တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့်) စွဲယူအပ်သော ပယ် စွန့်သင့် ပယ်စွန့်ထိုက်သော ရာဂစသောကြောင့်ကြမှုသည် သင့်အား မဖြစ်စေ လင့်။ (၃)

၁၁၀၆။ အတိတ်သင်္ခါရတို့ကို (အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော) ကိလေသာမျိုးကို ခြောက် ခန်းစေလော့၊ အနာဂတ်သင်္ခါရတို့ကို (အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော ရာဂစသော) ကြောင့်ကြမှု သင့်အား မဖြစ်စေလင့်၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် သင် မစွဲယူခဲ့မူ ကိလေသာ ငြိမ်းအေးသည်ဖြစ်၍ နေရလတ္တံ့။ (၄)

၁၁၀၇။ ဇတုကဏ္ဏိ အကြင် အာသဝတို့ဖြင့် သေမင်း၏အလိုသို့ လိုက်ရ၏၊ နာမ်တရား ရုပ်တရားအားလုံး၌ (ငါ ငါ၏ဥစ္စာဟု) မြတ်နိုးစွဲလမ်းမှု ကင်းပြီးသော ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ထိုအာသဝ တို့ မရှိတော့ကုန်။ (၅)

တစ်ဆယ့်တစ်ခုမြောက် ဇတုကဏ္ဏိမာဏဝပုစ္ဆာ ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပါရာယနဝဂ် ===

၁၂ - ဘဒြာဝုဓမာဏဝပုစ္ဆာ

၁၁၀၈။ (ဘဒြာဝုဓသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

ခန္ဓာအိမ်၌ တပ်စွန်းမှု 'ရာဂ'ကို စွန့်တော်မူပြီးသောတပ်မက်မှု 'တဏှာ' ကို ဖြတ်တောက်တော်မူပြီးသော တုန်လှုပ်မှု 'တဏှာ' ကင်းတော်မူပြီးသော နှစ်သက်မှု 'တဏှာ' ကို စွန့်တော်မူပြီးသော 'ဩဃ' လေးဖြာသံသရာကို လွန်မြောက် တော်မူပြီးသော (ကိလေသာတို့မှ) လွတ်မြောက်တော်မူပြီးသော တဏှာကပ္ပ ဒိဋ္ဌိကပ္ပကို စွန့်တော်မူပြီးသော ကောင်းသော ပညာရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ရှိသေစွာ တောင်းပန်ပါ၏၊ မကောင်းမှု ရှိတော်မမူသော အသျှင်ဘုရား၏ (စကား တော်ကို) ကြားနာရပြီးသော် ဤ (ပါသာဏကနတ်ကွန်း)မှ ဖဲသွားကြရပါကုန်လတ္တံ့။ (၁)

၁၁၀၉။ လံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရား၏ စကားတော်ကို အလွန် လိုလားကုန်သော လူအမျိုးမျိုး တို့သည် အင်္ဂမဂဓစသော ဇနပုဒ်တို့မှ အညီအညွတ် ရောက်လာကြကုန်၏၊ တောင်းပန်ပါ၏၊ အသျှင်ဘုရားသည် ဤတရားကို ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း သိတော်မူပြီး ဖြစ်ပါသောကြောင့် ထိုသူတို့အား အသျှင်ဘုရား ဟောကြားတော် မူပါလော့ ။ (၂)

၁၁၁၀။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

ဘဒြာဝုဓ အနာဂတ်၌ လည်းကောင်း၊ အတိတ်၌ လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်၌ လည်းကောင်း စွဲယူမှု တဏှာအားလုံးကို ပယ်ဖျောက်ရာ၏၊ မှန်၏- လောက၌ အကြင် အကြင် ရုပ်ဝေဒနာစသော တရားကို စွဲယူကုန်၏၊ ထိုထိုတရားဖြင့်သာလျှင် မာရ်သည် သတ္တဝါသို့ အစဉ်လိုက်၏။ (၃)

၁၁၁၁။ ထို့ကြောင့် သင်္ခါရတို့၏ အနိစ္စစသော အခြင်းအရာကို သိသော အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသူ ရဟန်းသည် သေခြင်းတရား၏ တည်ရာ ကိလေသာ ခန္ဓာစသည်၌ ကပ်ငြိတတ်သော ဤသတ္တဝါ အပေါင်းကို စွဲယူတတ်သော သတ္တဝါ တို့ဟု ရှုလျက် လောကအားလုံး၌ ရုပ်ဝေဒနာစသည့် တစ်စုံတစ်ခု ကိုမျှ မစွဲယူရာ။ (၄)

တစ်ဆယ့်နှစ်ခုမြောက် ဘဒြာဝုဓမာဏဝပုစ္ဆာ ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပါရာယနဝဂ် ===

၁၃ - ဥဒယမာဏဝပုစ္ဆာ

၁၁၁၂။ (ဥဒယသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

ဈာန်ဝင်စားလေ့ရှိတော်မူသော ကိလေသာမြူ ကင်းလျက် နေတော်မူသော မဂ်ကိစ္စကို ပြုတော်မူပြီးသော အာသဝ ကင်းတော်မူသော တရားအားလုံးတို့၏ ကမ်း တစ်ဖက်သို့ ရောက်တော်မူ ပြီးသော အသျှင်ဘုရားကို ပြဿနာ မေးလိုသဖြင့် ရောက်လာပါ၏၊ (အဝိဇ္ဇာကို) ဖျက်ဆီးတတ်သော ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှု အရဟတ္တဖိုလ် ဝိမောက္ခကို ဟောတော် မူပါလော့။ (၁)

၁၁၁၃-၁၁၁၄။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

ဥဒယ ကာမဂုဏ်ကို လိုလားသော 'ကာမစ္ဆန္ဒ' နှလုံးမသာမှု 'ဒေါမနဿ' နှစ်ပါးစုံကို ပယ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိန'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ' ကို တားမြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း လျစ်လျူရှုမှု (စတုတ္ထဈာန်ဥပေက္ခာ)ကြောင့် ဖြစ်သော အောက်မေ့မှု 'သတိ' ၏ စင်ကြယ်ခြင်း ရှိသော တရားကို ကြံစည်မှု 'ဓမ္မဝိတက်' လျှင် ရှေ့သွားရှိသော အဝိဇ္ဇာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော တရားကို ထွက်မြောက်မှု အရဟတ္တ ဖိုလ် ဝိမောက္ခဟူ၍ဆို၏။ (၂-၃)

၁၁၁၅။ လောကသည် အဘယ်နှောင်ကြိုး 'သံယောဇဉ်' ရှိပါသနည်း၊ ထိုလောကကို သုံးသပ်ခြင်းကား အဘယ်ပါ နည်း၊ အဘယ်တရားကို အထူးစွန့်ပယ်ခြင်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဟူ၍ ဆိုအပ်ပါသနည်း။ (၄)

၁၁၁၆။ လောကသည် နှစ်သက်မှု 'တဏှာ' လျှင် နှောင်ကြိုး 'သံယောဇဉ်' ရှိ၏၊ ထိုလောကကို သုံးသပ်ခြင်းကား ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' တည်း၊ တပ်မက်မှု 'တဏှာ' ပယ်ခြင်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၅)

၁၁၁၇။ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ အဘယ်သို့ နေသောသူအား ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံနှင့် တကွဖြစ်သော ဝိညာဏ်သည် ချုပ်ပါသနည်း၊ မြတ်စွာဘုရားကို မေးရန် အကျွန်ုပ်တို့ လာရောက်ပါကုန်၏၊ အသျှင်ဘုရား၏ ထိုစကား တော်ကို ကြားနာလိုပါကုန်၏။ (၆)

၁၁၁၈။ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ အတွင်း 'အဇ္ဈတ္တ' သန္တာန်၌ လည်းကောင်း၊ အပ 'ဗဟိဒ္ဓ' သန္တာန်၌ လည်းကောင်း ခံစားမှု 'ဝေဒနာ' ကို မနှစ်သက်မှု၍ ဤသို့ နေသောသူအား ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံနှင့်တကွဖြစ်သော ဝိညာဏ်သည် ချုပ်၏။ (၇)

တစ်ဆယ့်သုံးခုမြောက် ဥဒယမာဏဝပုစ္ဆာ ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပါရာယနဝဂ် ===

၁၄ - ပေါသာလမာဏဝပုစ္ဆာ

၁၁၁၉။ (ပေါသာလသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည် လွန်ပြီး အတိတ်ဘဝကို ညွှန်ပြတော်မူ၏၊ တုန်လှုပ်မှု 'တဏှာ' ကင်းတော်မူ၏၊ ယုံမှားမှုကို ပယ်ဖြတ်ပြီး ဖြစ်၏၊ တရားအားလုံးတို့၏ ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်တော်မူပြီးသော ထိုမြတ်စွာဘုရားကို ပြဿနာ မေးလို သဖြင့် ရောက်လာပါ၏။ (၁)

၁၁၂၀။ သာကီနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား ရုပ်အမှတ်သညာရှိသော ရူပါဝစရ သမာပတ်ကို လွန်မြောက်ပြီးသော ရုပ် ပဋိသန္ဓေအားလုံးကို တဒင်္ဂဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် ပယ်ပြီးသော အတွင်း 'အဇ္ဈတ္တ' သန္တာန်၌ လည်းကောင်း၊ အပ 'ဗဟိဒ္ဓ' သန္တာန် ၌ လည်းကောင်း တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိဟု ရှုသော အာကိဉ္စညာယတနစျာန်ရပုဂ္ဂိုလ်၏ ဉာဏ်ကို မေးလျှောက်ပါ၏၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော သူကို အဘယ်သို့ သိအပ်ပါသနည်း။ (၂)

၁၁၂၁။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

ပေါသာလ အလုံးစုံသော ဝိညာဏ်၏တည်ရာ 'ဝိညာဏဋ္ဌိတိ' တို့ကို အမှန်သိသော ငါဘုရားသည် (ကံ၏အစွမ်း အားဖြင့်) တည်သော (အာကိဉ္စညာယတနစသည်တို့၌) ညွတ်သော ထိုအာကိဉ္စညာယတန လျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော ထိုသတ္တဝါကို သိ၏။ (၃)

၁၁၂၂။ (အကြင်အာကိဉ္စညာယတနစျာန်ရပုဂ္ဂိုလ်သည်) အာကိဉ္စညာယတနဘုံ၌ ဖြစ်စေတတ်သော အာကိဉ္စညာယ တန ကုသိုလ်ကံကို (ပလိဗောဓဟု) သိ၍ အရူပရာဂဟု ဆိုအပ်သော နှစ်သက်မှု 'နန္ဒီ' ကိုလည်း (ဘဝရာဂ) သံယောဇဉ် ဟု သိ၍ ဤသို့ ထိုအာကိဉ္စညာယတနသမာပတ်ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိပြီးလျှင် ထိုအာကိဉ္စညာယတနသမာပတ်မှ (ထလျက်) ထိုသမာပတ်ကို အနိစ္စ စသော အားဖြင့် ရှု၏၊ မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသော ထို (အာကိဉ္စညာယတနစျာန်ရ) ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ ဤအရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်သည် မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော ဉာဏ်ပေတည်း။ (၄)

တစ်ဆယ့်လေးခုမြောက် ပေါသာလမာဏဝပုစ္ဆာ ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပါရာယနဝဂ် ===

၁၅ - မောဃရာဇမာဏဝပုစ္ဆာ

၁၁၂၃။ (မောဃရာဇသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

အကျွန်ုပ်သည်သာကီနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရားကို နှစ်ကြိမ်တိုင် မေးလျှောက်ခဲ့ပါပြီ၊ စက္ခုငါးပါး ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်အား ဖြေကြားတော် မမူခဲ့ပါ၊ ဝိသုဒ္ဓိနတ် ရဟန်းမြတ် ဖြစ်တော်မူသော အသျှင်ဘုရားသည် သုံးကြိမ် တိုင် မေးမှသာလျှင် ဖြေကြားတော်မူ၏ဟု အကျွန်ုပ် ကြားရဖူးပါသည်။ (၁)

၁၁၂၄။ ဤလောကသည် လည်းကောင်း၊ အခြားလောကသည် လည်းကောင်း၊ နတ်နှင့်တကွသော ပြဟ္မာလောကသည် လည်းကောင်း၊ ဂေါတမအနွယ် ဖြစ်တော်မူသော အခြံအရံ အကျော်အစော ရှိတော်မူသော အသျှင်ဘုရား၏ အယူ ကို မသိပါ။ (၂)

၁၁၂၅။ ဤသို့ အလွန်မြတ်သည်ကို သိမြင်တော်မူလေ့ရှိသော မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ပြဿနာ မေးလိုသဖြင့် အကျွန်ုပ် လာရောက်ပါ၏၊ လောကကို အဘယ်သို့ ရှုသူကို သေမင်းသည် မမြင်နိုင် ပါသနည်း။ (၃)

၁၁၂၆။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

မောဃရာဇ အခါ ခပ်သိမ်း အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိလျက် မိမိကိုယ်ဟု စွဲလမ်းယူမှု 'အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ' ကို နုတ်ပယ်၍ လောကကို ဆိတ်သုဉ်းသောအားဖြင့် ရှုလော့၊ ဤသို့ ရှုသည်ရှိသော် သေမင်းကို လွန်မြောက် နိုင်ရာ၏၊ ဤသို့ လောကကို ရှုသောသူကို သေမင်းသည် မမြင်နိုင်။ (၄)

တစ်ဆယ့်ငါးခုမြောက် မောဃရာဇမာဏဝပုစ္ဆာ ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပါရာယနဝဂ် ===

၁၆ - ပိင်္ဂိယမာဏဝပုစ္ဆာ

၁၁၂၇။ (ပိင်္ဂိယသည် ဤသို့ မေးလျှောက်၏) -

အကျွန်ုပ်သည် အိုမင်းပါပြီ၊အားနည်းပါပြီ၊ ရုပ်အဆင်း ယုတ်လျော့ပါပြီ၊ မျက်စိများ မကြည်လင်တော့ပါ၊ နားကောင်း ကောင်း မကြားတော့ပါ၊ အကျွန်ုပ်သည် အသျှင်ဘုရား တရားကို မျက်မှောက် မပြုရမီ အကြား၌သာလျှင် တွေဝေလျက် မပျက်စီးလိုပါ၊ ဤနေရာ၌ ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှုကို ပယ်ဖျောက်နိုင်သော အကြင်တရားကို အကျွန်ုပ် သိလိုပါ၏၊ ထိုတရား ကို ဟောကြားတော်မူပါလော့။ (၁)

၁၁၂၈။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

ပိင်္ဂိယ မေ့လျော့ကုန်သော လူတို့သည် ရုပ်တို့ကြောင့် ပင်ပန်းသည်တို့ကို မြင်၍ ရုပ်တို့ကြောင့် ပင့်ဖောက်ပြန် ပျက်စီး ရကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မမေ့မလျော့မူ၍ တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ မဖြစ်ခြင်းငှါ ရုပ်ကို စွန့်ပယ်လေလော့ (၂)

၁၁၂၉။ လောကဝယ် တူရူ အရပ်လေးမျက်နှာ အထောင့်အရပ် လေးမျက်နှာ အထက်အရပ် အောက်အရပ် မျက်နှာဟူသော ဤအရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့၌ အသျှင်ဘုရားသည် မမြင်ရ မကြားရ မရောက်ရ မသိရသော တရားတစ်စုံ တစ်ခုမျှ မရှိပါ၊ ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှုကို ပယ်စွန့်ရာဖြစ်သော အကြင်တရားကို အကျွန်ုပ် သိရာပါ၏၊ ထိုတရားကို ဟောကြားတော် မူပါလော့။ (၃)

၁၁၃၀။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

ပိင်္ဂိယ တဏှာသည် နှိပ်စက် ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သောကြောင့် (ဇာတိစသည်ဖြင့်) ပူပန်ခြင်း ရှိကုန်သော အိုခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို သင်တွေ့ မြင်နေရ၏၊ ပိင်္ဂိယ ထို့ကြောင့် သင်သည် မမေ့မလျော့မူ၍ ဘဝသစ်၌ တစ်ဖန် မဖြစ်ခြင်းငှါ တဏှာကို စွန့်ပယ်လေလော့။ (၄)

တစ်ဆယ့်ခြောက်ခုမြောက် ပိင်္ဂိယမာဏဝပုစ္ဆာ ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပါရာယနဝဂ် ===

ပါရာယနတ္ထုတိဂါထာ

ဤပါရာယနသုတ်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် မဂဓတိုင်းပါသာဏကနတ်ကွန်း၌ နေတော်မူစဉ် တစ်ကျိပ်ခြောက်ယောက် သော (ဗာဝရီ၏) အလုပ်အကျွေး ပုဏ္ဏားတို့သည် တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍ မေးတိုင်း မေးတိုင်းပင် ပြဿနာကို ဖြေကြားတော်မူ၏၊ တစ်ခုတစ်ခုသော ပြဿနာ၏ အနက်တိုင်းကို သိ၍ လည်းကောင်း၊ ပါဠိကို သိ၍ လည်းကောင်း လောကုတ္တရာတရားနှင့် လျော်သောအကျင့်ကို အကယ်၍ ကျင့်ကြံအားထုတ်ခဲ့မူ အိုခြင်း သေခြင်း၏ ကမ်းတစ်ဖက် ဖြစ်သော (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်နိုင်ရာသည် သာတည်း၊ ဤတရားတို့သည် (နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော) ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်စေတတ်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ဤတရားဒေသနာ၏ အမည်သည် ပါရာယန မည်သည်သာတည်း။

၁၁၃၁-၁၁၃၃။ အဇိတ တိဿမေတ္တေယျ ပုဏ္ဏက မေတ္တဂူ ဓောတက ဥပသီဝ နန္ဒ ဟေမက တောဒေယျ ကပ္ပ ဇတုကဏ္ဏိပညာရှိ ဘဒြာဝုဓ ဥဒယ ပေါသာလပုဏ္ဏား မောဃရာဇ ပိင်္ဂိယရသေ့ကြီး ဟူကုန်သော ဗာဝရီ၏ တပည့်ပုဏ္ဏား တစ်ဆယ့်ခြောက်ယောက်တို့သည် အကျင့် 'စရဏ' နှင့်ပြည့်စုံသော ဣသိတစ်ဆူ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသို့ ဆည်းကပ်ကုန်၏၊ သိမ်မွေ့သော ပြဿနာရပ်တို့ကို မေးလိုကုန်၍ ဘုရားမြတ်သို့ ဆည်းကပ်ကုန်၏။ (၁-၃)

၁၁၃၄။ ထိုပုဏ္ဏားတို့ မေးအပ်သည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ပြဿနာကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ဖြေကြားတော်မူ၏၊ မုနိဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ပြဿနာတို့ကို ဖြေကြားခြင်းဖြင့် ပုဏ္ဏားတို့ကို နှစ်သက်စေ၏။ (၄)

၁၁၃၅။ (ပညာမျက်စိ) ရှိတော်မူသော နေမင်း၏ အဆွေဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားက နှစ်သက်စေအပ်ကုန်သော ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် မြတ်သောပညာ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ မြတ်သော မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးကြကုန်၏။ (၅)

၁၁၃၆။ အကြင်သူသည် တစ်ခုတစ်ခုသော အမေးပြဿနာကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည့်အတိုင်း ကျင့်ရာ၏၊ ထိုသူသည် သံသရာတည်းဟူသော ဤမှာဘက်ကမ်းမှ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ထိုမှာဘက်ကမ်းသို့ ရောက်ရာ၏။ (၆)

၁၁၃၇။ မြတ်သော မဂ်ကို ပွါးများသော သူသည် သံသရာတည်းဟူသော ဤမှာဘက်ကမ်းမှ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ထိုမှာဘက်ကမ်းသို့ ရောက်ရာ၏၊ ထိုမဂ်သည် နိဗ္ဗာန်ဟူသော ထိုမှာဘက်ကမ်းသို့ သွားခြင်းငှါ ခရီးလမ်းဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ပါရာယနဟု မည်သတည်း။ (၇)

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ပါရာယနဝဂ် ===

ပါရာယနာနုဂီတိဂါထာ

၁၁၃၈။ (ပိင်္ဂိယသည် ဤသို့ ပြောဆို၏) -

မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော ပါရာယနသုတ်ကို အတုယူ၍ ဟောပြပါအံ့၊ အညစ်အကြေး ကင်းတော်မူသော မြေကြီးကဲ့သို့ ကျယ်ပြန့်သော ပညာရှိတော်မူသော ကာမမှ ထွက်မြောက်ပြီးသော (ကိလေသာ) တော ကင်းတော်မူပြီးသော ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင် ဉာဏ်တော်ဖြင့် မြင်တော်မူ၏၊ ထိုဉာဏ်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူ၏၊ အဘယ့်ကြောင့် ချွတ်ယွင်းသော စကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားလိမ့်မည်နည်း။ (၁)

၁၁၃၉။ တွေဝေမှု 'မောဟ' အညစ်အကြေးကို ပယ်ပြီးသော ထောင်လွှားမှု 'မာန' ကျေးဇူး ချေဖျက်မှု 'မက္ခ' ကို ပယ်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် စပ်ယှဉ်သော တရားစကားကို ယခုအခါ အကျွန်ုပ် ပြောကြားပါအံ့။ (၂)

၁၁၄၀။ ဗာဝရီမည်သော ဆရာပုဏ္ဏား မြတ်စွာဘုရားသည် အမိုက်တိုက်ကို ပယ်ဖျက်ပြီး ဖြစ်၏၊ ထက်ဝန်းကျင် မြင်စွမ်းနိုင်သော ဉာဏ်မျက်စိ ရှိတော်မူ၏၊ လောကအဆုံးသို့ ရောက်တော်မူ၏၊ ဘဝ အားလုံးကို လွန်မြောက်တော်မူ၏၊ အာသဝေါ ကင်းတော်မူ၏၊ ဆင်းရဲအားလုံးကို ပယ်ပြီးသူ ဖြစ်၏၊ (ဗုဒ္ဓဟူသော) အမည်မှန် ရှိတော်မူ၏၊ (ထိုမြတ်စွာဘုရား ကို) အကျွန်ုပ်သည် ဆည်းကပ်ခဲ့ပြီ။ (၃)

၁၁၄၁။ ငှက်သည် အသီးနည်းပါးသော စက်ဆုပ်ဖွယ်သော တောကို ပယ်စွန့်ကာ အသီး များစွာရှိသော တောကို မှီလျက် နေသကဲ့သို့ ဤအတူ အကျွန်ုပ်သည် ဉာဏ်အမြင် နည်းသူတို့ကို ပယ်စွန့်၍ ဟသ်ာသည် ရေများသော အိုင်သို့ သက်ဆင်းသကဲ့သို့ သက်ဆင်းခဲ့ပြီ။ (၄)

၁၁၄၂။ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော် မပေါ်ပေါက်သေးမီ ရှေးအခါက အကြင် ဆရာတို့သည် ဤသို့ ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ဤသို့ ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု မိမိတို့ အယူအဆကို အကျွန်ုပ်အား ပြောကြား ကြပါကုန်၏၊ ထိုဆရာတို့၏ ထိုအလုံးစုံသော စကားသည် ပြောဆိုသံ ကြားကာမျှသာတည်း၊ ထိုအလုံးစုံသည် ကာမဝိတက် စသည်ကိုသာ ပွါးစေ၏။ (၅)

၁၁၄၃။ ဂေါတမအနွယ်ဖြစ်သော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပြိုင်ဖက်မပြု တစ်ဆူတည်း ဖြစ်တော်မူ၏၊ အမိုက်တိုက်ကို ဖျက်ဆီး၍ နေတော်မူတတ်၏၊ တန်ခိုးရှိတော်မူ၏၊ ပညာအရောင်ကို ပြုတော်မူတတ်၏၊ ဂေါတမနွယ် ဖြစ်တော်မူ၏၊ ပညာ တံခွန် ရှိတော်မူ၏၊ မြေကြီးအထုနှင့်တူသော ပညာရှိတော်မူ၏။ (၆)

၁၁၄၄။ အကြင် မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်တိုင် သိမြင်အပ်သော အခါမလင့် အကျိုးပေး၍ တပ်မက်မှု 'တဏှာ' ၏ ကုန်ရာဖြစ်သော ဘေးရန်မရှိသော တရားကို အကျွန်ုပ်အား ဟောတော်မူ၏၊ ယင်းနိဗ္ဗာန်တရားအား တစ်စုံတစ်ခုသော နှိုင်းရှည်စရာ ဥပမာ မရှိ။ (၇)

၁၁၄၅-၁၁၄၆။ ပိင်္ဂိယ အကြင်ဘုရားသည် ကိုယ်တိုင် သိမြင်အပ်သော အခါမလင့် အကျိုးပေး၍ တပ်မက်မှု 'တဏှာ' ၏ ကုန်ရာဖြစ်သော ဘေးရန်မရှိသော တရားကို သင့်အား ဟောကြား၏၊ ယင်း နိဗ္ဗာန်တရားအား တစ်စုံတစ်ခုသော နှိုင်းရှည့်စရာ ဥပမာ မရှိ၊ ဂေါတမနွယ် ဖြစ်တော်မူသော ပညာတံခွန် ရှိတော်မူသော မြေကြီးအထုနှင့် တူသော ပညာ ရှိတော်မူသော ထိုဂေါတမမြတ်စွာဘုရားမှ တစ်မုဟုတ်မျှပင် ကင်း၍ အဘယ့်ကြောင့် နေဘိသနည်း။ (၈-၉)

၁၁၄၇-၁၁၄၈။ ဆရာပုဏ္ဏား အကြင်ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်တော်တိုင် သိမြင်အပ်သော အခါမလင့် အကျိုးပေး၍ တပ်မက်မှု 'တဏှာ' ၏ ကုန်ရာဖြစ်သော ဘေးရန်မရှိသော တရားကို အကျွန်ုပ်အား ဟောတော်မူ၏၊ ယင်းနိဗ္ဗာန်တရားအား တစ်စုံတစ်ခုသော နှိုင်းရှည့်စရာ ဥပမာမရှိ၊ ဂေါတမနွယ် ဖြစ်တော်မူသော ပညာတံခွန်ရှိတော် မူသော မြေကြီးအထုနှင့် တူသော ပညာရှိတော်မူသော ထိုဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားမှ တစ်မုဟုတ်မျှပင် ကင်း၍ အကျွန်ုပ် မနေနိုင်ပါ။ (၁၀-၁၁)

၁၁၄၉။ ဆရာပုဏ္ဏား ထိုမြတ်စွာဘုရားကို ပြကတေ့မျက်စိဖြင့် မြင်ရသကဲ့သို့ မမေ့မလျော့မူ၍ နေ့ရောညဥ့်ပါ အကျွန်ုပ်စိတ်ဖြင့် မြင်နေပါ၏၊ ညဥ့်အခါ၌ ရှိခိုးလျက် နေပါ၏၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင် ကင်း၍ မနေဟု အကျွန်ုပ် ထင်ပါ၏။ (၁၂)

၁၁၅၀။ အကျွန်ုပ်၏ ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ' သည် လည်းကောင်း၊ နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' သည် လည်းကောင်း၊ သိမှု 'မန' သည် လည်းကောင်း၊ အောက်မေ့မှု 'သတိ' သည် လည်းကောင်း ဂေါတမ သာသနာမှ မဖဲ မရှောင်ကြပါကုန်၊ မြေကြီးနှင့်တူသော ကျယ်ပြန့်သော ပညာရှိသော မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင် အကြင်အရပ်သို့ ကြွတော်မူ၏၊ ထိုအကျွန်ုပ်သည် ထိုထို (မြတ်စွာဘုရားရှိရာ) အရပ်သို့သာလျှင် ညွတ်ကိုင်းသူ ဖြစ်ပါ၏။ (၁၃)

၁၁၅၁။ ဇာဝရီမည်သော ဆရာပုဏ္ဏား အိုမင်း၍ ခွန်အားနည်းသော အကျွန်ုပ်၏ ကိုယ်သည် ထိုသို့ ခွန်အား နည်းသောကြောင့်သာလျှင် ထိုမြတ်စွာဘုရား ရှိရာသို့ မသွားရောက်နိုင်ပါ၊ စိတ်အကြံဟူသော သွားခြင်းဖြင့်သာလျှင် အကျွန်ုပ်သည် အမြဲ သွားရောက်ပါ၏၊ အကျွန်ုပ်၏ စိတ်သည် ထိုမြတ်စွာဘုရား နှင့် ယှဉ်စပ်နေပါ၏။ (၁၄)

၁၁၅၂။ အကျွန်ုပ်သည် ကာမဂုဏ်ညွန်ထဲ၌ အိပ်လျက် ထက်ဝန်းကျင် တုန်တုန်လှုပ်လှုပ် မှီခိုရာ ကျွန်းတစ်ခုမှ မှီခိုရာ ကျွန်းတစ်ခုသို့ မျောပါနေပါ၏၊ ထိုအခါ သံသရာအယဉ် 'ဩဃ' ကို လွန်မြောက်တော်မူပြီးသော အာသဝေါ ကင်းတော်မူ သော မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရပါ၏။ (၁၅)

၁၁၅၃။ ပိင်္ဂိယ ဝက္ကလိသည် လည်းကောင်း၊ ဘဒြာဝုဓသည် လည်းကောင်း၊ အာဠဝီပြည်သား ဂေါတမသည် လည်းကောင်း ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ' တရားကို (နိဗ္ဗာန်သို့) စေလွှတ်လော့၊ ဤသို့ စေလွှတ်သည်ရှိသော် သင်သည် သေမင်းတည်ရာ သံသရာ၏ တစ်ဖက်ကမ်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရလတ္တံ့ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် တန်ခိုးတော်ဖြင့် ကြွလာ၍ ဟောတော်မူ၏။ (၁၆)

၁၁၅၄-၁၁၅၅။ ထိုအကျွန်ုပ်သည် မုနိဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်ကို ကြားရ၍ အလွန် ကြည်လင်ပါ၏၊ ဝဋ္ဋဟူသော အမိုးကို ဖွင့်ပြီးသော ပြောင့်ကင်းတော်မူပြီးသော ဆင်ခြင်ဉာဏ် (ပဋိဘာန်) ရှိတော်မူသော အမေးပြဿနာ၏ အဆုံးကို ပြုတော်မူသော ယုံမှားခြင်းရှိသည် ဖြစ်ကုန်လျက် ယုံမှားကင်း၏ဟု ဝန်ခံသူတို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သမ္မုတိနတ် ဥပပတ္တိနတ်တို့ထက် လွန်ကဲထူးမြတ်သော ဝိသုဒ္ဓိနတ်တို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူ၍ မိမိသူတစ်ပါး နှစ်ပါးစုံ၏ ဝိသုဒ္ဓိနတ် အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော တရားအားလုံးကိုလည်း သိတော် မူပြီ။ (၁၇-၁၈)

၁၁၅၆။ အကြင်နိဗ္ဗာန်တရားအား တစ်စုံတစ်ခု နှိုင်းယှဉ်စရာ ဥပမာမရှိ၊ မရွေ့ရှား မပျက်စီးနိုင်သော ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ မချွတ်သွားရတော့အံ့၊ ဤနိဗ္ဗာန်သို့ သွားရာ၌ အကျွန်ုပ်အား ယုံမှားမှု မရှိတော့ပါ၊ အကျွန်ုပ်ကို ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသူ ဟူ၍ မှတ်တော်မူပါလော့။ (၁၉)

ငါးခုမြောက်ပါရာယနဝဂ် ပြီး၏။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်

သုတ်၏ ဥဒါန်း

၁။ ဥရဂသုတ် ဓနိယသုတ် ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ် ကသိဘာရဒွါဇသုတ် စုန္ဒသုတ် တစ်ဖန်လျှင် ပရာဘဝသုတ် ဝသလ သုတ် ကရဏီယ (မေတ္တ) သုတ် ဟေမဝတသုတ် ထိုမှတစ်ပါး ယက္ခ (အာဠဝက) သုတ် ဝိဇယသုတ် မြတ်သောမုနိသုတ်။

၂။ ဤသို့ တစ်ဆယ့်နှစ်သုတ်ကို ဆောင်သော အလုံးစုံသောဝဂ်၏ ရှေးဦးစွာ တည်သည်ဖြစ်၍ မြတ်သော ပညာ မျက်စိ ရှိတော်မူသော အညစ်အကြေး ကင်းသော မြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာ ဝေဖန်အပ်ပြီးသော ဟောအပ်သော မြတ်သောဝဂ်ကို မြတ်သော ဥရဂဝဂ် ဟူ၍ ကြားအပ်၏။

၃။ ရတနသုတ် အာမဂန္ဓသုတ် ဟိရိသုတ် မင်္ဂလသုတ် သူစိလောမသုတ် ဓမ္မစရိယသုတ် ဗြာဟ္မဏဓမ္မိကသုတ် နာဝါသုတ် ကိံသီလသုတ် ဥဋ္ဌာနသုတ် ရာဟုလသုတ် တစ်ဖန်လည်း ဝင်္ဂီသ (နိဂြောဓကပ္ပသုတ်)။

၄။ ဤ၌ သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ် မြတ်သော ဓမ္မိကသုတ် ဤသို့ နှစ်ကြိမ်မြောက်၌ ကောင်းစွာ ဝေဖန်အပ်သော တစ်ဆယ့်လေးသုတ်၏ အပေါင်းကို ဆောင်သောဝဂ် ထိုဝဂ်ကို မြတ်သော စူဠဝဂ် ဟူ၍ ဆိုကုန်၏။

၅။ ပဗ္ဗဇ္ဇာသုတ် ပဓာနသုတ် သုဘာသိတမည်သောသုတ် သုန္ဒရိကဘာရဒွါဇ (ပူရဠာသ)သုတ် မာဃသုတ် သဘိယ သုတ် ကေဏိယသုတ် (သေလသုတ်) သလ္လမည်သောသုတ် မြတ်သော ဝါသေဋ္ဌသုတ် ကောကာလိကသုတ်။

၆။ ကောင်းစွာဝေဖန်အပ်သော မြတ်သော နာလကသုတ် ထို့ပြင် ဒွယတာနုပဿနာ မည်သော သုတ် သုံးကြိမ် မြောက်၌ တစ်ဆယ့်နှစ်သုတ်ကို ဆောင်သော မြတ်သောဝဂ်ကို မဟာဝဂ်မည်၏ ဟူ၍ ကြားအပ်၏။

၇။ ကာမသုတ် ဂုဟဋ္ဌကသုတ် ဒုဋ္ဌဋ္ဌကသုတ် သုဒ္ဓဋ္ဌကသုတ် ပရမဋ္ဌကသုတ် ဇရာသုတ် ကောင်းစွာ ဝေဖန်အပ်သော မြတ်သော မေတ္တေယျသုတ် တိဿမေတ္တေယျသုတ် ပသူရသုတ် မာဂဏ္ဍိယသုတ် ပုရာဘေဒသုတ်။

၈။ ကလဟဝိဝါဒသုတ် နှစ်ပါးသော စူဠဗျူဟသုတ် မဟာဗျူဟသုတ် တုဝဋ္ဋကသုတ် အတ္တဒဏ္ဍသုတ် သာရိပုတ္တသုတ် လေးကြိမ်မြောက်၌ တစ်ဆယ့်ခြောက်သုတ်ကို ဆောင်သော ဝဂ်သည် အဋ္ဌကဝဂ် မည်၏ဟု ထိုဝဂ်ကို ဆိုကုန်၏။

၉။ မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော မြတ်သော ဒေသဖြစ်သော ပြုအပ်သော ကောင်းမှု ရှိသူတို့၏ နေရာဖြစ်သော မဂဓေနပုဒ်၌ ကောင်းစွာ ဝေဖန်အပ်သော မြတ်သော ပါသာဏက စေတီအရပ်၌ ဂိုဏ်းတို့၏ အမြတ်ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် နေတော်မူ၏။

၁၀။ (ထိုအရပ်၌)လာသော မုဋ္ဌကမင်း အဿကမင်း နှစ်ပါးတို့၏ နိုင်ငံစပ်ဖြစ်သော ထိုပုဏ္ဏားတို့၏နေရာ ဂေါဓာဝရီ မြစ်နားမှ တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာရှိသော ပရိသတ်၌ တစ်ဆယ့်ခြောက်ယောက်သော ပုဏ္ဏားတို့၏ အဇိတစသော တစ်ဆယ့် ခြောက်ပါးသော ပုစ္ဆာနှင့်ယှဉ်ထသော အမေးဖြင့် မေးအပ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် (ထိုပုစ္ဆာ၏အနက်ကို) အကြွင်းမဲ့ ပြုပြီးသတတ်၊ ထိုပုဏ္ဏားတို့အား တရားကို မေးပြီးသတတ်။

၁၁။ အခြေ နှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့တွင် မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် လောကစီးပွါး အလို့ငှါ အနက်ကို ပြတတ်သော သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံသော (သူတစ်ပါးတို့) နှစ်သက်အပ်သော မြတ်သော

တရားကို ဟောတော်မူ၏၊ မြတ်သော သုတ်ဖြစ်သော များစွာသော ဓမ္မဖြင့် ဆန်းကြယ်သော လွတ်ကြောင်းဖြစ်သော သုတ်ကို ဟောတော်မူ၏၊ ခပ်သိမ်းသော ကိလေသာမှ လွတ်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သော မြတ်သောသုတ်ကို အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့ ထက်မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

၁၂။ ဗျဥ္ဇနပဒ အတ္ထပဒနှင့် အညီအညွတ်ယှဉ်သော၊ အက္ခရာဖြင့်မှတ်အပ်သော၊ ဥပမာဖြင့် မြဲစွာ ထသော၊ ခန္ဓာစ သော လောကကို ဆင်ခြင်တတ်သော၊ ဉာဏ်တည်းဟူသော အရောင်ဖြင့် မြတ်သော၊ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့ ထက် မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် မြတ်သောသုတ်ကို ဟောတော်မူ၏။

၁၃။ ရာဂ ဟူသော အညစ်အကြေးဖြင့် အညစ်အကြေး ကင်းသော၊ အညစ်အကြေး ကင်း၍ မြတ်သော၊ ဒေါသ ဟူသော အညစ်အကြေးဖြင့် အညစ်အကြေး ကင်းသော၊ အညစ်အကြေး ကင်း၍ မြတ်သော မောဟ ဟူသော အညစ်အကြေး ဖြင့် အညစ်အကြေး ကင်းသော၊ အညစ်အကြေး ကင်း၍ မြတ်သော၊ ခန္ဓာစသော လောကကို ဆင်ခြင်တတ်သော၊ ဉာဏ် တည်းဟူသော အရောင်ဖြင့် မြတ်သော၊ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် မြတ်သော သုတ်ကို ဟောတော်မူ၏။

၁၄။ ကိလေသာဟူသော အညစ်အကြေးဖြင့် အညစ်အကြေး ကင်းသော၊ အညစ်အကြေး ကင်း၍ မြတ်သော၊ ဒုစရိုက်ဟူသော အညစ်အကြေးဖြင့် အညစ်အကြေး ကင်းသော၊ အညစ်အကြေး ကင်း၍ မြတ်သော၊ ခန္ဓာစသော လောက ကို ဆင်ခြင်တတ်သော၊ ဉာဏ်တည်း ဟူသော အရောင်ဖြင့် မြတ်သော၊ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် မြတ်သော သုတ်ကို ဟောတော်မူ၏။

၁၅။ အာသဝ တည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့နှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ လိမ်းကျံအပ်သော နီဝရဏ တို့သည် လည်းကောင်း၊ အညစ်အကြေး သုံးပါးတို့သည် လည်းကောင်း အကြင် သတ္တဝါအား ရှိကုန်၏၊ ထိုသတ္တဝါ၏ ကိလေသာမှ လွတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော မြတ်သော သုတ်ကို အခြေနှစ်ချောင်း ရှိသော သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

၁၆။ အညစ်အကြေး ကင်းထသော၊ ခပ်သိမ်းသော ကိလေသာကို ပယ်ဖျောက်တတ်သော၊ ရာဂ ကင်းပြီးသော တဏှာ မရှိသော၊ စိုးရိမ်ခြင်း ကင်းထသော၊ ငြိမ်သက်သော တောင့်တအပ်သော၊ အလွန်မြင်နိုင်ခဲသော လောကုတ္တရာ တရားကို ထင်ရှားပြ၍ မြတ်သော သုတ်ကို အခြေနှစ်ချောင်း ရှိသော သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ ၏။

၁၇။ ရာဂကို လည်းကောင်း၊ ဒေါသကို လည်းကောင်း၊ တောင့်တခြင်းကို လည်းကောင်း အခြေ နှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဖျက်ဆီး၏၊ လေးပါးသော ယောနိ ငါးပါးသော ဂတိ ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ တဏှာဂုဋ္ဌ တဏှာရတိ တဏှာဆဒန တဏှာလတာမှ လွတ်မြောက် စေတတ်သော မြတ်သော သုတ်ကို အခြေနှစ်ချောင်း ရှိသော သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

၁၈။ နက်နဲသည်ဖြစ်၍ မြင်နိုင်ခဲသော၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော ပညာရှိတို့သာ သိအပ်သော၊ သိမ်မွေ့သော အနက် ရှိသော၊ ခန္ဓာစသော လောကကို ဆင်ခြင်တတ်သော၊ ဉာဏ်တည်းဟူသော အရောင်ဖြင့် မြတ်သော သုတ်ကို အခြေ နှစ်ချောင်း ရှိသော သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်သော မြတ်စွာဘုရား သည် ဟောတော်မူ၏။

၁၉။ အင်္ဂါကိုးပါးတည်း ဟူသော ပန်းဖြင့် ကောင်းစွာ ဆင်ယင်အပ်သော လည်ရွဲတန်ဆာရှိသော ဣန္ဒြေဈာန် ဝိမောက္ခတို့ဖြင့် ဝေဖန်အပ်ထသော၊ အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်တရားတည်းဟူသော မြတ်သော ယာဉ်

ရှိထသော မြတ်သော သုတ်ကို အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

၂၀။ လလျှင် ဥပမာရှိသော အညစ်အကြေး ကင်း၍ စင်ကြယ်သော၊ မဟာသမုဒ္ဒရာနှင့်အတူ ရတနာတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော၊ ပန်းနှင့်အတူ ဆန်းကြယ်စွာ နေနှင့်အတူ ထွန်းတောက်ပသော တန်ခိုး ရှိသော မြတ်သော သုတ်ကို အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်သော မြတ်စွာဘုရား သည် ဟောတော်မူ၏။

၂၁။ မြတ်သော (ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်) အကျိုးရှိသော အရိယာ၏ ရွေ့ခြင်းမရှိ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သော ကာလတိုင်အောင် အလွန်ချမ်းမြေ့စွာ ငြိမ်းအေးသော ဘေးကင်းရာ နိဗ္ဗာန်သည် ရှိ၏၊ အလွန် ငြိမ်းအေး သော ထိုနိဗ္ဗာန်ကို မြင်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော မြတ်သော သုတ်ကို အခြေနှစ်ချောင်း ရှိသော သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

ဤကား သုတ်၏ ဥဒါန်းတည်း။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန် ပြီးပြီ။
